

Ellen G. White Estate

A MEGVÁLTÁS TÖRTÉNETE

ELLEN G. WHITE

A megváltás története

Ellen G. White

**Copyright © 2021
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby. (See [EGW Writings End User License Agreement](#).)

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at

mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Előszó

Mi az ember létének célja és mi lesz a sorsa? Miért van a bűn, szenvedés és halál? Minden ember vége az elkerülhetetlen enyészet? Vagy bevilágíthatja a sírt az örök élet reménységének fénye?

E könyv szerzőjét áthatotta az a meggyőződés, hogy ezekre és sok más kérdésre is megtaláljuk a feleletet Isten ihletett Igéjében, amely Istennek üzenetét tartalmazza az emberiséghez a próféták és apostolok által. Az olvasó hamar felismeri majd, hogy E. G. White Istentől megvilágosított szemekkel szemlélte a mennyei Atyának az emberiség iránti kegyelmes gondviselésében megnyilvánuló szándékait.

E kis könyv megvilágítja a Biblia történeteit Ádámtól János apostolig, és megmagyarázza az események okait és következményeit, amidőn feltárja az államegyház kifejlődését a keresztény korszakokban és a későbbi évszázadokban.

„A Megváltás Története”« már sok nyelven megjelent. Értékes anyagát E. G. White széles körökben olvasott könyveiből állítottuk össze, amelyek a Biblia legmagasztosabb igazságait és a reformáció történetét tárják elénk. A Magyar Könyvkiadó Bizottsággal való együttműködés által most mindenki számára lehetővé tesszük, hogy ezt az időszerű és rendkívül értékes könyvet magyar nyelven olvashassa.

E. G. White kb. 60 könyvet írt, többek között a széles körben elterjedt „Jézushoz vezető út” című könyvet, amely 100 nyelven jelent meg 18 millió példányszámban.

Trustees of the E.G.White Estate, Inc. of the Gen.Conf.
(A Világtanács E. G. White könyvek Gondnoksága És
Kiadobizottsága:)

Tartalom

[9]

Tartalomjegyzék

Information about this Book	i
Előszó	iv
Tartalom	v
Lucifer bukása	13
Háború a mennyben	16
A teremtés	19
Ádám és Éva az Édenben	20
A lázadás következményei	22
Sátán visszahelyezését keresi eredeti állapotába	23
Összeesküvés az emberi család ellen	24
Ádám és Éva figyelmeztetése	26
Kísértés és bukás	28
Éva kísértővé válik	30
Az ember szabad választása	31
Az átok	33
A megváltás terve	36
A megváltás egyetlen lehetséges útja	37
Isten változhatatlan törvénye	39
A Jövő kilátása	40
A felajánlott áldozat.....	41
Kain és Abel és áldozatuk	43
A halál kezdete	44
Séth és Énok	47
Énok elragadtatása	48
A vízözön	51
A bárka építése	52
Az állatok bemennek a bárkába	53
A vihar kitör	54
Noé áldozata és Isten ígérete	56
Bábel tornya	58
Ábrahám és a megígért mag	60
Kétkedés Isten ígéretében	61
Hágár fennhéjázása	62
A megígért fiú	63

A hit végső próbája	64
Az angyal üzenete	65
Izsák házassága	67
A gyermeki engedelmesség példája	68
Jakób és Ézsau	70
Jakób száműzetésének évei	71
Visszatérés Kánaánba	73
Jakób és az angyal	75
A győzedelmeskedő hit	76
Egy gyakorlati tanítás	77
Izrael gyermekei	80
József Egyiptomban	80
A siker napjai	82
Az elnyomatás	83
Mózes	84
Különleges előkészületek a vezetésre	86
Isten erejének kinyilvánítása	89
Izraelt befolyásolja környezete	90
A csapások	92
Izrael szabadulása szolgaságából	95
A tűzoszlop	96
Szabadulás a Vörös-tengernél	97
Izrael vándorlásai	100
Tanítás a mi napjainkra	101
A Manna	102
A sziklából víz fakad	103
Szabadulás Amalektől	105
Jethró látogatása	106
Isten törvénye	108
Előkészületek az Istenhez való közeledésre	108
Isten megnyilatkozásának félelmetes nagyszerűsége	109
Isten törvényének kihirdetése	110
A bálványimádás veszedelme	112
Isten örök törvénye	113
Kötéblára írva	116
A végzések és rendelkezések	117
A szentsátor (szenthely)	119
Feljegyezve a későbbi nemzedékek számára	120

A minta szerint	120
Két helység	121
A vezető felhő	123
A kémek és jelentésük	124
Izrael újra zúgolódik	125
Mózes hathatós érvelése	126
Vissza a pusztába	127
Mózes bűne	129
Mózes türelmetlenné válik	129
A súlyos büntetés	131
Mózes halála	133
Végső utasítások Izrael számára	133
Mózes halála és feltámadása	134
Bevonulás az ígéret Földjére	137
Átkelés a Jordánon	138
Az Úr seregének Fejedelme	139
Jerikó bevétele	139
Józsue egy bölcs, megszentelt vezető	141
Éli hanyagságának következménye	142
A frigyládát elveszik	144
Isten frigyládája és Izrael szerencséje	146
A filiszteusok földjén	147
A frigyláda visszatér Izraelbe	148
A vakmerőség büntetése	149
Salamon templomában	151
Izrael fogsága	152
Krisztus első eljövetele	153
Jézus keresztsége	153
János szolgálata	153
A megkísértes	154
A kísértő megdorgálása	156
Krisztus szolgálata	158
A szenvedések enyhítése	159
Hatástalan ellenszegülés	160
A megdicsőülés	161
Krisztus elárulása	163
A Kertben	164
Júdás elárulja Jézust	165

Krisztus megpróbáltatása	167
Péter hittagadása	167
A törvényházban	167
Júdás vallomása	169
Jézus Pilátus előtt	170
Heródeshez küldve	170
Krisztus keresztfeszítése	173
A keresztre szegezve	174
A Fiúi szeretet tanítása	176
Elvégeztetett	177
A temetés	178
Krisztus feltámadása	180
A Te Atyád hív Téged	180
A római őrség Jelentése	181
A megváltás zsengei	182
Az asszonyok a sírnál	183
Ne érints engem	184
Kételkedő Tamás	184
Krisztus gyilkosának kudarca	185
Negyven napig a tanítványokkal	185
Krisztus mennybemenetele	187
Visszatérésének ígérete	187
Sátán haragja	188
Pünkösöd	189
A Szentlélek kitöltetése	189
Pünkösöd erejében	190
Péter prédikációja	191
Tanulság napjainkra	193
A béna meggyógyítása	194
Az apostolok elfogatása és bűnügyi tárgyalása	195
Péter bátor védekezése	196
Isten iránti hűség az üldözésekben	198
Angyal által megszabadítva	198
A második kihallgatás	200
Evangéliumi rendszabály	202
István védekezése	203
István halála	205
Egy vértanú halála	206

Saulus megtérése	208
Látomás Krisztusról	209
A gyülekezetbe irányítva	210
Üldözöből apostol	212
Előkészület a szolgálatra	213
Pál apostol korai szolgálata	214
Találkozás Péterrel és Jakabbal	215
Menekülés Jeruzsálemből	216
Péter szolgálata	218
A százados	219
Angyalok látogatják meg Kornéliust	219
Péter látomása	220
Kornélius meglátogatása	222
A pogányok elnyerik a Szentlelket	224
A gyülekezet meglátásának kiszélesedése	225
Péter kiszabadulása a börtönből	226
Angyal általi szabadulás	228
Imameghallgatás	229
Heródes megtorló ítélete	230
Távoli területeken	233
Pál és Barnabás felavatása	234
Az első Generál Konferencia (:Világtanács:)	235
Kornélius megtérésének bizonyítéka	237
A döntés	237
Pál szolgálatának évei	240
Pál áttekinti tapasztalatait	241
Egy alkalmazkodó munkás	241
Szolgálat bilincsekben	243
Péter és Pál vértanúsága	244
Pál végső bizonyágtétele	245
A nagy hithagyás	248
Megalkuvás a pogánysággal	249
A hűségesek visszavonulása	251
A gonoszság titka	253
Az idők és törvény megváltoztatása	254
A sötétség korszaka	257
A veszedelem napjai	257
Korai reformátorok	260

A reformáció hajnalcsillaga	261
A reformáció terjed	262
Luther és a nagy reformáció	264
A reformok vezetője	265
Luther szakít Rómával	266
A reformáció előrehaladása	268
Luther a Tanács előtt	268
Anglia és Skócia megvilágítása	271
Az előrehaladás elmulasztása	273
Az első angyali üzenet	275
Nagy vallási felelevenedés	276
Ellenállás	278
Előkészület az Úrral való találkozásra	279
A második angyali üzenet	281
Az idő késlekedése	282
Az éjféλι kiáltás	285
Csalódva de nem elhagyva	287
A Szenthely (:Szensátor:)	290
A földi és mennyei szenthely	291
A szenthely megtisztítása	292
A harmadik angyali üzenet	293
A fenevad és bélyege	295
Egy ünnepélyes üzenet	296
Egy szilárd alap	297
A zsidók tapasztalata megismétlődik	297
Sátán csalásai	299
A Szentírás oltalom	301
A spiritizmus	303
A varázslás modern formája	304
Senkinek sem kell törbe esnie	305
A hangos kiáltás	308
A próbaidő vége	311
Túl késő! Túl késő!	312
Jákob háborúságának ideje (:nyomorúságának:)	314
Kiáltás szabadulásért	315
A szentek szabadulása	317
Krisztus második eljövetele	318
Az első feltámadás	318

A szentek jutalma	320
Az ezeréves korszak (:Millenium:)	322
A második feltámadás	324
Krisztus megkoronázása	326
A nagy küzdelem körképe	327
Az ítélőszék előtt	329
A második balál	330
Tűz a mennyből	331
Az új Föld	333
Az új Jeruzsálem	334

Lucifer bukása

Lucifer a mennyben lázadása előtt egy magasrangú, felmagasztalt angyal volt, aki rangban legközelebb állt Isten egyszülött Fiához. Arca a többi angyalokéhoz hasonlóan szelídséget és boldogságot fejezett ki. Homloka magas és széles volt, ami nagy értelméről tanúskodott. Alakja tökéletes, magatartása nemes és fenséges volt. Arcán különleges fény ragyogott, amely körülötte fényesebben és szebben ragyogott, mint a többi angyalok körül, mégis Krisztus, Istennek egyszülött Fia kivált Isten minden angyala közül, ő egy volt az Atyával, mielőtt az angyalokat teremtette. Lucifer irigykedett Krisztusra és fokozatosan magának igényelte a parancsnokságot, amely Krisztust illette.

A nagy Teremtő összehívta a mennyei sereget, hogy az összes angyalok jelenlétében különleges tiszteletben részesítse Fiát. Az Atya együtt ült Fiával a királyiszékben, és a szent angyalok mennyei serege köréjük gyülekezett. Az Atya ekkor tudatta velük, hogy úgy rendelkezett, hogy Fia, Krisztus, egyenlő legyen Vele, úgyhogy bárhol jelent meg Fia, úgy kellett tekinteni, mintha ő jelent volna meg. A Fiú szavának ugyanúgy kellett engedelmeskedni, mint az Atya szavának. Isten tekintéllyel ruházta fel Fiát, hogy parancsoljon a mennyei seregeknek. Fiának különös mértékben kellett együttműködnia Vele a föld előre tervezett megteremtésében és minden élőlény megteremtésében, amelyek létezni fognak a földön. Fia fogja véghezvinni akaratát és céljait, de semmit se tesz önmagától. Az Atya akarata fog beteljesedni őbenne.

Lucifer irigy és féltékeny volt Jézus Krisztusra. Mégis, mikor az angyalok meghajoltak Jézus előtt, hogy elismerjék felsőbbiségét és nagy tekintélyét és jogos uralmát, Lucifer is meghajolt velük, de szíve tele volt irigységgel és gyűlölettel. Isten bevette Jézust terveinek különleges tanácsába, de Lucifer nem ismerte tervét. Ő nem értette meg és nem is kapott engedélyt Isten szándékainak megismerésére. Krisztust azonban a menny legfőbb hatalomnak ismerte el, akinek hatalma és tekintélye ugyanaz, mint az Atyáé. Lucifer azt

[12] gondolta, hogy közkedveltségnek örvend a menny angyalai előtt. Rendkívül felmagasztalták őt, ami azonban nem indította fel őt a Teremtője iránti hála és dicséretre. Magának Istennek magasságára törekedett. Dicsőséget talált saját fenségében. Tudta, hogy az angyalok tisztelik. Egy különleges küldetést kellett végrehajtania. Közel volt a nagy Teremtőhöz és az örökkévaló Istent körülvevő dicső fényesség szüntelenül ragyogó sugarai különösen reá áradtak. Arra gondolt, hogy mily nagy örömmel engedelmeskedtek neki az angyalok. Ruhái nem ragyogóan szépek? Miért kell így tisztelni Krisztust önmaga felett?

Ekkor elhagyta az Atya közvetlen jelenlétét és Krisztus iránt irigységgel telt meg. Valódi céljait elrejtve összehívta angyalait, az angyali seregeket. Ismertette célját, amely önmaga volt. Mint akit megbántottak, Istennek Jézus iránti tiszteletét, mint az ő elhanyagolását állította be előttük, azért az angyalok édes szabadságának, amelynek eddig örvendtek, szerinte vége van. Avagy nem egy olyan uralkodót rendeltek-e föléjük, akinek mostantól fogva szolgálai engedelmességgel tartoznak? Előadta, hogy ezért hívta össze őket, hogy tovább nem egyezik bele, hogy beleavatkozzanak jogaikba, és hogy többé nem hajol meg Krisztus előtt. Elmondta nekik, hogy elfogadná azt a tiszteletet, amiben részesíteni kellett volna őt, és parancsnok lesz mindazoknak, akik követik őt és engedelmeskednek szavainak.

Az angyalok között most nézeteltérés támadt. Lucifer és a vele rokonszenvező angyalok igyekeztek megreformálni Isten kormányzatát. Elégedetlenek és boldogtalanok voltak mivel, nem tekinthettek bele Isten kikutathatatlan bölcsességébe, és nem érthették meg céljait Fiának felmagasztalásában, hogy ily korlátlan hatalmat és parancsnokságot adott Neki. Fellázkodtak a Fiú tekintélye ellen.

A hűséges és igaz angyalok igyekeztek ezen hatalmas, lázadó angyalt összhangba hozni a Teremtő akaratával. Igazolták Isten cselekedetét, hogy Krisztust különleges tiszteletben részesítette és erőteljes érvelésekkel igyekeztek meggyőzni Lucifert, hogy most se részesül kevesebb tiszteletben, mint mielőtt az Atya kijelentette azt a tiszteletet, amellyel felruházta Fiát. Világosan kifejtették, hogy Krisztus Istennek Fia, aki Vele együtt létezett, mielőtt az angyalokat teremtette. Mindig ott állt Isten jobbjánál, azért szelíd szeretettel gyakorolt tekintélye sohase volt kérdéses. Kifejtették, hogy ő csak olyan parancsokat adott, amelyeket örömmel hajtottak végre a mennyei

seregek. Hangsúlyozták, hogy az a tény, hogy az Atya Krisztust különleges tiszteletben része- sítette az angyalok jelenlétében, nem csökkentette azt a tiszteletet, amelyben Lucifer eddig részesült. Az angyalok sírtak. Aggódva igyekeztek őt rábírní, hogy adja fel gonosz szándékát, hogy engedelmeskedjenek Teremtőjüknek, mert mindedig mindnyájan békességben és összhangban éltek. Mit idézhet elő még ez a viszálykodó, lázadó hang?

[13]

Azonban Lucifer nem hallgatott rájuk és elfordult a hűségese, igaz angyaloktól és rabszolgáknak nevezte őket. Ezek az Istenhez hű angyalok csodálkoztak, amidőn látták, hogy Lucifernek sikerült lázadást szítani. Új és jobb kormányzást ígért nekik az eddiginél, amelyben mindnyájan szabadságot fognak nyerni. Sokan kifejezték azon szándékukat, hogy elfogadják őt vezetőjüknek és főparancsnokuknak. Midőn Sátán látta, hogy sikert ér el, azzal áltatta magát, hogy az összes angyalokat meg fogja nyerni és egyenlő lesz Istennel és tekintélyének szava által az összes mennyei angyaloknak parancsolni fog. A hűségese angyalok újra figyelmeztették őt makacs ellenállásának következményeire, és hangsúlyozták, hogy ő aki meg tudta teremteni az angyalokat, meg tudja semmisíteni minden tekintélyüket, hatalmukat, és elrettentő módon megbünteti vakmerőségüket és rettenetes lázadásukat. Mily megdöbbsentő gondolat, hogy egy angyal ellenszegül Isten törvényének, amely olyan szent, mint Isten! A hű angyalok figyelmeztették a lázadókat, hogy ne hallgasanak Lucifer félrevezető érveléseire és azt tanácsolták Lucifernek és mindazoknak, akiket befolyásolt, hogy járuljanak Isten elé, vallják meg hibájukat, hogy gondolatban is kétségbe vonták az ő tekintélyét.

A Luciferrel rokonszenvező angyalok közül sokan hajlandók voltak arra, hogy ügyeljenek a hűségese angyalok szavára, és megtérjenek elégedetlenségükből, hogy újra befogadják őket az Atya és egyszülött Fiának bizalmába. A hatalmas lázadó ekkor kijelentette, hogy ő ismeri Isten törvényét, s ha szolgálai engedelmességet tanúsít, akkor az őt megillető tiszteletet elveszti. Többé nem bízzák rá magasztos küldetését. Elmondta nekik, hogy ő és ők maguk is túl messze mentek már ahhoz, hogy visszaléphessenek, azért bátran szembenéz a következményekkel, mert Istennek Fia előtt szolgálai imádatall többé sohase hajol meg. Azt mondta, hogy Isten úgyse bocsájtana meg nekik, azért biztosítaniuk kell szabadságukat és erő-

szakkal is meg kell védeniök állásukat és tekintélyüket, amelyet önként nem adnak meg nekik.

[14] A hűséges angyalok gyorsan Isten Fiához siettek és ismertették Vele, hogy mi történt az angyalok között. Az Atyát éppen tanácskozásban találták szeretett Fiával, hogy meghatározzák azokat az eszközöket, amelyek által a hűséges angyalok legnagyobb javát szolgálják és amelyek által örökre megszabadulhatnak Sátánnak önkényesen megkövetelt tekintélyétől. A nagy Isten azonnal kivethette volna az őscsalót a mennyből, azonban nem ez volt a célja. Egyenlő esélyt akart adni a lázadónak, hogy összemérje erejét és hatalmát Fiáéval, és a hűséges angyalokéval. Ebben a küzdelemben minden angyal maga dönti el, hogy hova álljon, és nyilatkozzék meg mindenki előtt. Nem lett volna biztonságos eltűnni bárkit, aki egyesült Sátánnal lázadásában, hogy tovább is a mennyben maradjon. Megtanulnák Isten változhatatlan törvénye ellen a valódi lázadás módját ami gyógyíthatatlan. Ha Isten azonnal felhasználta volna hatalmát a főlázdó megbüntetésére, akkor az elidegenített angyalok nem nyilatkoztak volna meg, ezért Isten más eljárást követett, mert világosan ki akarta nyilatkoztatni az összes mennyei seregeknek is az ő igazságát és ítéletét.

Háború a mennyben

A legnagyobb bűn az Isten kormányzása elleni lázadás volt. Úgy látszott, hogy az egész menny mozgásban van. Az angyalokat csoportokba rendezték, és minden csoport élén egy magasabb rangú parancsnokló angyal állt. Sátán Istennek törvénye ellen harcolt, mivel fel akarta magát magasztalni és nem rendelte alá magát Isten Fia tekintélyének, Aki a menny nagy Parancsnoka volt.

Az egész mennyei sereg felszólítást kapott, hogy jelenjék meg az Atya előtt, hogy eldöntsenek minden esetet. Sátán arcátlanul kifejezésre juttatta elégedetlenségét, hogy Krisztust fölébe helyezik. Büszkén felállt és hangoztatta, hogy legyen egyenlő Istennel és vonják be őt is az Atyával való tanácskozásba, hogy megértse terveit. Isten kijelentette, hogy egyedül Fiának jelenti ki titkos terveit és megkívánja az egész mennyei családtól, még Sátántól is, hogy feltétlen és teljes engedelmisséget tanúsítsanak iránta; Sátán azonban méltatlanná vált helyére. Ekkor Sátán ujjongva mutatott a vele

rokonszenvezőkre, mivel majdnem az egész angyali sereg felét megnyerte, azért kijelentette: „Ezek velem vannak! Ezeket is ki akarod űzni ? Ilyen űrt akarsz csinálni a mennyben?” Ekkor kijelentette, hogy kész ellenszegülni Krisztus tekintélyének és megvédi mennyei helyét az erőszak hatalmával is, erő ellen erővel.

[15]

Isten angyalai sírtak, amidőn hallották Sátán szavait és ujjongó kérdésését. Isten ekkor kijelentette, hogy a lázadó ne maradjon tovább a mennyben. Magasztos és boldog állapotukat csak azon feltétel mellett tarthatta volna meg ha engedelmeskedik a törvénynek, amelyet Isten adott a magasabbrendű lények kormányzására. Semmi engedményt se tettek azoknak megmentésére, akik át merik hágni Isten törvényét. Sátán vakmerővé vált lázadásában és kifejezésre juttatta, hogy semmibe veszi Istennek törvényét. Sátán nem tudta elviselni a törvényt. Azt állította, hogy az angyaloknak nincsen szükségük törvényre, azért engedjék meg, hogy szabadon kövessék saját akaratukat, amely mindig helyesen fogja vezetni őket. A törvény csak korlátozza szabadságukat, azért az ő egyik nagy célja a törvény eltörlése. Úgy gondolta, hogy az angyalok helyzetében javulásnak kell beállnia, azonban Isten nem így gondolkodik, mert törvényeket alkotott, és azokat önmagával egyenlővé emeli. Az angyali seregek boldogsága azonban Isten törvénye iránti tökéletes engedelmisségükben áll. Mindegyiknek megvolt a neki kijelölt munkája és amíg Sátán fel nem lázadt, tökéletes rend és harmonikus együttműködés uralkodott a mennyben.

Ekkor háború tört ki a mennyben. Istennek Fia, a menny fejedelme és hűséges angyalai harcba szálltak az őslázadó ellen és azok ellen, akik egyesültek vele. Isten Fia és a hű, igaz angyalok győztek és Sátánt és a vele rokonszenvezőket kiűzték a mennyből. Az egész mennyei sereg elismerte és imádta az igazságosság Istenét. A lázadásnak nyoma se maradt a mennyben. Mindenütt béke és összhang uralkodott, mint azelőtt. A mennyei angyalok gyászolták azoknak sorsát, akik velük együtt élvezték a boldogságot és áldást. Elvesztésüket érezték a mennyben.

Az Atya tanácskozást tartott Fiával, hogy azonnal megvalósítsák céljukat, hogy embert teremtsenek, hogy lakják a földön. Próbaidőnek fogja alávetni az embert, hogy kipróbálja hűségét, mielőtt örök biztonságot ad neki. Ha kiállja a próbát, amivel Isten ki fogja őt próbálni, akkor végül egyenlő lesz az angyalokkal. El fogja nyerni

Isten kegyét, társaloghat az angyalokkal és ők vele. Isten nem látta helyesnek, hogy az engedetlenség lehetőségétől, jogától megfossa az embert, (vagyis mint szabad akarattal bíró lény elbukhatott, ha nem engedelmeskedik.)

Az Atya és Fiú megkezdték a föld teremtésének tervbe vett hatalmas, csodálatos művét. A föld rendkívül szép volt, amikor kikerült a Teremtő kezéből. A hegyeket, dombokat és síkságokat folyók és tavak tették változatosabbá. A föld nem egy kiterjedt síkság volt, hanem a táj egyhangúságát dombok és hegyek szakították meg, amelyek nem voltak oly magasak és szabálytalanok, mint most, hanem szabályosak, és szép alakúak voltak. Kopár, magas sziklák nem voltak láthatók a földön, mert a föld felülete alatt helyezkedtek el, mint a földnek csontjai. A vizek szabályosan oszlottak meg. A dombokat, hegyeket és a nagyon szép síkságokat gyönyörű növények, virágok, és mindenféle magas, fenséges fák ékesítették, amelyek sokszorta magasabbak és sokkal szebbek voltak a mostani fáknál. A levegő tiszta és egészséges volt és a föld egy gyönyörű palotához hasonlított. Az angyalok örvendezve szemlélték Isten csodálatos szép műveit.

Miután a föld teremtése befejeződött, a rajta levő állatokkal együtt, az Atya és Fiú végrehajtották tervüket, amelyet SÁTÁN BUKÁSA ELŐTT ELHATÁROZTAK, hogy embert teremtenek az ő saját képmásukra. A földnek és a rajta levő összes élőlényeknek megteremtésében együttműködtek. Most azért így szólt Isten az ő Fiához: „Teremtsünk embert a mi képünkre.” Amikor Ádám kikerült Teremtője kezéből, nemes magassággal és gyönyörű részarányossággal bírt. Több, mint kétszer olyan magas volt, mint a földön élő mostani emberek és arányos alakja volt. Arca is tökéletes és szép volt. Arcszíne nem volt fehér, sápadt, hanem pirosposzsgás, amely az egészség gazdag színárnyalatait tükrözte vissza. Éva nem volt egészen olyan magas, mint Ádám. Feje egy kicsit ért feljebb Ádám vállainál. Ő is tökéletes részarányosságú és nagyon szép volt.

A büntelen pár nem viselt mesterséges ruhát. A fény és dicsőséges ruhája övezte őket, mint amilyent az angyalok viselnek. Amíg Isten iránti engedelmisségben éltek, ezen fénykör övezte őket. Habár mindaz, amit Isten teremtett, tökéletes szépségű volt és semmi se hiányzott az Isten által megteremtett földön Ádám és Éva boldog-

[17] ságához, Isten mégis avval fejezte ki nagy szeretetét irántuk, hogy számukra külön egy kertet ültetett. Idejük egy részét a kert gondozásának élvezetes foglalatosságával töltötték el, egy részét az angyalok látogatásának fogadásával, akiknek tanításait hallgatták, majd boldogító elmélkedéssel. Munkájuk nem volt fárasztó, hanem kellemes és felüdítő. Ez a szép kert volt otthonuk.

Ebbe a kertbe az Úr mindenféle hasznos és szép fát helyezett. A fákon bőségesen teremtek a pompás, felséges illatú gyümölcsök, amelyek szemre szépek és kellemes ízűek voltak, amelyeket Isten e szent pár eledeléül szánt. A gyönyörű szőlők egyenesen felfelé nőttek, és megrakodtak gyümölcsaik terhével. Nem hasonlítottak ahhoz, amit a bűnbeesés óta látott az ember. Gyümölcsük igen nagy volt és különböző színű. Némelyik majdnem fekete, a másik bíborlila, vörös, rózsaszín és halvány-zöld volt. A szőlőtő ágainak ezen szép és pompás gyümölcsét nevezték: szőlőnek. Nem kúsztak a földön, bár nem támogatták karók, de gyümölcsük súlyja meghajlította őket. Ádám és Éva boldogító munkája az volt, hogy a szőlők ágaiból szép lugasokat készítettek és felfuttatták őket és a természetnek gyönyörű élőfáiból és illatos gyümölcsökkel megrakott lombozataiból lakóhelyeket készítettek maguknak.

A földet a szép zöldelő természet ruházta fel, miközben a különböző formájú és színárnyalatú virágok miriádjai nagy bőségben nőttek ki körülöttük. Az Úr mindent ízlésesen és dicsőségesen rendezett el számukra. A kert közepén az élet fája állott, amelynek dicsősége minden más fáét felülmúlta. Gyümölcse olyan volt, mint az arany és ezüst vegyülékéből való alma és megörökítette a halhatatlanságot. Levelei gyógyító hatással bírtak.

Ádám és Éva az Édenben

A szent pár nagyon boldog volt Édenben. Korlátlan uralmat kaptak minden élő lény felett. Az oroszlán és a bárány békésen és ártatlanul játszottak körülöttük, vagy aludtak lábaiknál. Különböző színű és tollazatú madarak röpködtek a fák, virágok és Ádám és Éva körül, miközben kellemes énekük édes akkordokban visszhangzott a fák között Teremtőjük dicsőítésére.

Ádámot és Évát elbűvölte édeni otthonuk szépsége. Gyönyörködtek a ragyogó, gyönyörű tollazatú kis éneklő-madarokban, amelyek

oly boldogan és vidáman trillázták éneküket. A szent pár is egyesült velük, és az Atya és Fia iránti szeretet, dicséret és imádat harmonikus énekeiben emelték fel hangjukat az őket körülvevő szeretet jeleiért. Felismerték a teremtés rendjét és összhangját, amely végtelen bölcsességről és tudásról beszélt nekik. Édeni otthonukban mindig új szépséget és dicsőséget fedeztek fel, amely szívüket mélyebb szeretettel töltötte be és a Teremtőjük iránti hála és tisztelet szavait fakasztotta ajkukon. [18]

A lázadás következményei

A kert közepén, közel az élet fájához, állott a jó és gonosz tudásának fája. Isten ezt a fát különösen arra szánta, hogy Iránta való engedelmességük, hitük és szeretetük záloga legyen. Az Úr megparancsolta ősszüleinknek, hogy ne egyenek róla és ne is érintsék, hogy meg ne haljanak. Megmondta, hogy kivételével a kertnek minden fájáról bátran ehetnek, ha azonban arról a fáról esznek, bizonynal meghalnak.

Midőn az Úr Ádámot és Évát a szép kertbe helyezte, mindenkinek megvolt boldogságukhoz, amit csak kívánhattak. Isten azonban mindentudó elrendezésében úgy döntött, hogy kipróbálja hűségüket, mielőtt örök biztonságot ad nekik. Mindketten bírták Istennek kegyét. Beszélgetett velük és ők ővele. A gonoszt mégse helyezte el elérhető közelségükből. Sátán engedélyt kapott, hogy megkísértse őket. Ha kiállják a próbát, Istennek és a mennyei angyaloknak kegyében részesülnek.

Sátán ámulva állt új állapotában. Az ő boldogsága eltűnt. Rátérintett azokra az angyalokra, akik vele együtt egykor oly boldogok voltak, akiket azonban vele együtt kiűztek a mennyből. Bukásuk előtt az elégedetlenségnek leghalványabb árnyéka se homályosította el tökéletes boldogságukat. Most azonban minden megváltozott. Arc kifejezésük, amely azelőtt Teremtőjük képmását sugározta vissza, bánatos és kétségbeesett volt. Viszály, egyenetlenség és keserű vádolás uralkodott közöttük. Lázadásuk előtt ezek a dolgok ismeretlenek voltak a mennyben. Sátán most szemlélhette lázadásának rettenetes eredményeit. Remegve és félve nézett a jövőbe és gondolt a dolgok végére.

Volt idő, amikor örömteljes és boldog énekkel dicsérték Istent és Fiát. Lucifer vezette a mennyei kart. Ő adta meg az első hangot. Akkor az egész mennyei sereg egyesült vele és a dicsőséges zene dallamai visszhangoztak a mennyen át: Isten és egyszülött Fiának tiszteletére. Azonban most az édes zene dallamai helyett egyenetlenség és haragos szavak jutottak a lázadásvezető fülébe. Hová jutott?

Nem egy rettenetes álom az egész? Ki zárták őt a mennyből? Többé sohase nyílnak meg számára a menny kapui, hogy bemehessen? Közeledik az imádás órája, amidőn a fényes szent angyalok meghajolnak az Atya előtt, ő azonban többé nem egyesülhet az angyalok mennyei énekével. Többé nem hajol meg tiszteletben és szent áhítatban az örök Isten jelenléte előtt. [20]

Ha újra olyan lehetne, mint amikor tiszta, igaz és hűséges volt, boldogan feladná hatalmi igényeit. Azonban ő elveszett. Vakmerő lázadása miatt nem volt esélye a megváltásra. Ez azonban még nem volt minden. Másokat is lázadásra bírt és ugyanezen elveszett állapotba döntötte az angyalokat is, akik sohase gondoltak arra, hogy kétségbe vonják a menny akaratát, vagy hogy vonakodjanak engedelmessé válni Isten törvényének mindaddig, amíg ő el nem hitette velük, hogy egy nagyobb jónak, magasztosabb és dicsőségesebb szabadságnak örvendhetnének. Evvel az álbölcselemmel csalta meg őket. Most oly felelősség nyugszik rajta, amelytől örömet szabadulna.

Ezek a bukott angyalok háborogtak csalódott reményeikben. A nagyobb jó helyett tapasztalták engedetlenségüknek és a törvény megvetésének szomorú következményeit. Ezen boldogtalan lényeket többé sohase tudná irányítani Jézus Krisztus szelíd kormányzása. Lelkük többé sohase buzdulna fel mély komoly szeretetre, békére és öröme, amelyre az Ő jelenléte mindig ihlette őket, hogy visszatérjenek Hozzá vidám engedelmességgel, és hódolatteljes tisztelettel.

Sátán visszahelyezését keresi eredeti állapotába

Sátán remegett, amidőn áttekintette munkáját. Egyedül elmélkedett a múlttól, a jelenről és jövő terveiről. Hatalmas teste reszketett, mintha szélvihar rázta volna. Ekkor egy angyal a mennyből haladt el. Felszólította őt és Jézussal való személyes beszélgetést kért. Ez megadatott neki. Lucifer elmondta Isten Fiának, hogy megtért lázadásából és újra kívánja Istennek kegyét. Kész volt újra elfoglalni azt a helyet, amelyet Isten azelőtt jelölt ki számára, hogy alárendelje magát az ő bölcs parancsnokságának. Krisztus sírt Sátán fájdalmán, de elmondta neki, mint Isten gondolatát, hogy sohase fogadnák őt vissza a mennybe. A mennyet nem szabad veszélyeztetnie. Az egész mennyet megrontaná, ha visszafogadnák, mert a bűn és lázadás tőle eredt. A lázadás magvai még benne voltak. A lázadásra nem volt oka,

[21] és reménytelenül megrontotta nemcsak önmagát, hanem az angyalok seregét is, akik boldogok lettek volna a mennyben, ha ő állhatatos maradt volna. Isten törvénye csak kárhozthatni tudott, megbocsájtani nem.

Ő nem azért tért meg lázadásából, mert látta Istennek jóságát, amellyel visszaélt. Lehetetlen, hogy Isten iránti szeretete annyira megnövekedett volna bukása óta, hogy megadásra és készséges engedelmességre vezette volna az ő törvénye iránt, amelyet megutált. Bánatának oka az a nyomorúság volt, amelyet felismert a mennyei drága világosság elvesztésében és a bűnnek érzete, amely ránehezedt és a csalódás, amelyet akkor tapasztalt, amikor remélt várakozása nem teljesült. A mennyen kívül parancsnoknak lenni, nagyon különbözött attól, amikor tisztelet övezte a mennyben. A menny összes kiváltságainak elvesztése túl soknak tűnt fel előtte, hogy elviselje. Szerette volna visszanyerni azokat.

Állásának e nagy megváltozása nem növelte Isten, valamint bölcs és igazságos törvénye iránti tiszteletét. Midőn Sátán meggyőződött róla, hogy nincsen lehetőség arra, hogy visszajusson Isten kegyébe, rosszindulatát növekvő gyűlölettel és bosszús hevességgel nyilvánította ki.

Isten tudta, hogy ilyen elszánt lázadás nem marad tétlenül. Sátán eszközöket talál majd ki a mennyei angyalok bosszantására és megveti az ő tekintélyét. Amidőn nem nyerhet bemenetelt a menny kapuin, a bejáratnál vár, hogy kicsúfolja az angyalokat és viszálykodni igyekszik velük, amidőn ki és be járnak. Meg akarja semmisíteni Ádám és Éva boldogságát. Igyekezni fog lázadásra ingerelni őket, tudva, hogy ez bánatot okoz a mennynek.

Összeesküvés az emberi család ellen

Követői felkeresték Sátánt és ő ingerülten és kihívó tekintettel közölte velük terveit, hogy elragadja Istentől a nemes Ádámot és társát: Évát. Ha valami módon engedtlenségre tudná csábítani őket, akkor Isten valami engedményt tehetne, ami által ők is bocsánatot nyerhetnének és akkor ő és az összes bukott angyalok kedvező utat találhatnának arra, hogy osztozzanak velük Istennek kegyelmében. Ha ez nem sikerülne, egyesülhetnének Ádámmal és Évával, mert amikor ők egyszer is áthágnák Isten törvényét, hozzájuk hasonlóan

őket is Isten haragja sújtaná. Törvénszegésük által ugyanúgy lázadókká válnának, mint ő, és így egyesülhetnének Ádámmal és Évával Éden birtoklásában, amelyet otthonukká tehetnének. Ha pedig eljuthatnának a kert közepén álló életnek fájához, azt gondolták, hogy akkor erejük egyenlő lenne az el nem bukott, szent angyalokéval és akkor Isten maga se tudná kiűzni őket.

[22]

Sátán tanácsot tartott gonosz angyalaival. Nem mindnyájan jöttek el szívesen, hogy egyesüljenek ezen kockázatos és rettenetes munkában való tevékenységre, ő elmondta nekik, hogy egyikükre se bízsa rá ezen munka ELVÉGZÉSÉT, mert azt gondolta, hogy egyedül csak ő bír elegendő bölcsességgel ily fontos vállalkozás végrehajtására. Azt kívánta tőlük, hogy fontolják meg a dolgot, míg ő eltávozik tőlük, és visszavonulva megérleli terveit. Igyekezett hatást gyakorolni rájuk, hogy ez az ő utolsó és egyetlen reményük. Ha itt kudarcot vallanak, minden kilátásuk reménytelen, hogy visszanyerjék és uralják a mennyet vagy Isten teremtésének valamely részét.

Sátán egyedül vonult el, hogy megérlelje terveit, amelyekkel a legbiztosabban elbuktathatja Ádámot és Évát. Félt attól, hogy céljai megghiúsulnak, sőt ha Ádámot és Évát sikeresen rábírná Isten parancsai iránti engedetlenségre és az ő törvényeinek áthágóivá válnak is, abból semmi jó se származik a maga részére és így saját helyzete sem javulna ezáltal, csak bűnét növelné.

Reszketett arra a gondolatra, hogy a szent és boldog párt is nyomorúságba és bűnokokta lelki gyötrelembe taszítja, mint amit ő maga szenvedett el. A határozatlanság állapota vett erőt rajta. Egy időben szilárd és elszánt volt, majd habozott és ingadozott. Angyalai keresték őt, mint vezetőjüket, hogy ismertessék vele döntésüket. Közölték, hogy egyesülnek vele tervében, hordozzák a felelősséget és vállalják vele a következményeket.

Sátán legyőzte kétségbeesésének és gyengeségének érzetét és mint vezetőjük megerősítette magát, hogy keresztülvigye a dolgot és erejétől telhetőleg mindent megtegyen, és dacoljon Istennek és Fiának tekintélyével. Megismertette velük terveit. Ha nyíltan közeledne Ádámhoz és Évához és panaszkodna Isten Fia ellen, egy pillanatig se hallgatnának rá, hanem inkább előkészítené őket az ilyen támadásokra. Ha megfélemlítené őket erejével, mint nemrég még nagytekintélyű angyal, semmit se érhetne el vele. Elhatározta,

hogy ravaszsággal és csalással viszi véghez azt, amire a hatalom vagy erőszak nem lenne képes.

[23]

Adám és Éva figyelmeztetése

Isten összegyűjtötte az angyali sereget, hogy rendszabályokat foganatosítsanak a fenyegető gonoszság elhárítására. Elhatározták a mennyei tanácsban, hogy angyalok látogassák meg Édent, és figyelmeztessék Ádámot, hogy az ellenség miatt veszedelemben forog. Két angyal sietett ősszüleink meglátogatására. A szent pár örömteljes ártatlansággal fogadta őket, kifejezve hálás köszönetüket Teremtőjüknek, hogy ily túlradóan körülvette őket bőkezűségével. Minden gyönyörű és vonzó dolog az övék volt és örvendhettek neki. Az Úr mindent bölcsen szükségletükhöz alkalmazott és amit minden más áldásnál többre becsültek, Isten Fiának és a mennyei angyaloknak társasága volt, mert sok mondanivalójuk volt számukra minden látogatásnál, új felfedezéseikről, a természet szépségeiről, amiket édeni otthonukban láttak. Sok kérdésük volt azon sok dolog felől, amelyeket csak homályosan tudtak megérteni.

Az angyalok kedvesen és szeretettel megadták nekik a kívánt felvilágosításokat. Elmondták nekik Lucifer lázadásának és bukásának szomorú történetét is. Ekkor világosan tudtukra adták, hogy a jó és gonosz tudásának fáját azért helyezték a kertbe, hogy záloga legyen Isten iránti engedelmisségüknek és szeretetüknek. Elmondták nekik, hogy az angyalok is csak engedelmisség feltétele mellett tarthatták meg magasztos és boldog állapotukat és hogy ők hasonló helyzetben vannak. Engedelmeskedhetnek Isten törvényének, és kimondhatatlanul boldogok lesznek, ha azonban engedetlenek lesznek, elvesztik magasztos állapotukat és a reménytelen kétségbeesésbe zuhannak.

Az angyalok elmondták Ádámnak és Évának, hogy Isten nem kényszeríti őket engedelmisségre, hogy nem fosztotta meg őket attól az erőtől, hogy erkölcsi lények legyenek, akik szabadon engedelmeskedhetnek, vagy ha úgy akarják, engedetlenek is lehetnek. Isten csak egy tilalmat állított eléjük. Ha áthágyják Istennek akaratát, bizonyosan meghalnak. Elmondták Ádámnak és Évának, hogy a legmagasabb rangú angyal, aki a rangsorban legközelebb állt Krisztushoz, megtagadta az engedelmisséget Isten törvénye iránt, amelyet a mennyei lények kormányzására elrendelt. Közölték velük, hogy ez a lázadás

háborút okozott a mennyben, aminek következtében a lázadókat kiűzték onnan és minden angyalt kiűztek a mennyből, akik Sátánnal egyesülve kétségbevonták a nagy Jehova tekintélyét és, hogy ez az elbukott ellenség mindazoknak ellensége, akik magukévá teszik Istennek és Fiának érdekeit. [24]

Elmondták nekik, hogy Sátán ártani akar nekik, azért vigyázniuk kell, mert kapcsolatba kerülhetnek az elbukott ellenséggel, aki azonban nem árthat nekik, ha engedelmeskednek Isten parancsainak. Ha szükséges, minden angyal lejön a mennyből segítségükre, hogy ne árthassanak nekik. Ha azonban engedetlenek lesznek Isten parancsolatai iránt, akkor Sátán hatalmat nyer, hogy mindig bosszantsa, zavarja és bántsa őket. Ha állhatatosan megállnak Sátán első alattomos sugalmazásaival szemben, akkor ugyanolyan biztonságot nyernek, mint a mennyei angyalok. Ha azonban engednek a kísértőnek, akkor Isten, aki nem kedvezett a felmagasztalt angyaloknak, őket sem kíméli. El kell szenvedniük törvényszegésük büntetését, mert Isten törvénye olyan szent, mint ő maga, azért feltétlen engedelmességet követel mindenkitől a mennyben és a földön.

Az angyalok figyelmeztették Évát, hogy foglalatosságában ne távolodjék el Ádámtól, mert kapcsolatba kerülhet az elbukott ellenséggel. Egymástól elkülönülve nagyobb veszélyben lennének, mintha mindketten együtt vannak. Az angyalok meghagyták nekik, hogy szigorúan kövessék Isten utasításait a tudás fájával kapcsolatban, mert tökéletes engedelmesség esetén biztonságban vannak, mert akkor az elbukott ellenségnek nincsen hatalma arra, hogy megcsalja őket. Isten nem engedi meg Sátánnak, hogy a szent párt állandó kísértéseivel kövesse. Csak a jó és gonosz tudásának fájánál közeledhet hozzájuk.

Ádám és Éva biztosították az angyalokat, hogy sohase fogják áthágni Isten kifejezett parancsát, mert legnagyobb örömük az ő akaratának teljesítése. Az angyalok harmonikus zene szent dallamaiban egyesültek Ádámmal és Évával. Midőn énekeik felcsendültek az áldott Édenből, Sátán hallotta az Atya és Fiú örömteljes imádásának dallamait. Irigysége és gyűlölete és rosszindulata növekedett és kifejezte azon sóvárgó kívánságát követői előtt, hogy Ádámot és Évát engedetlenségre csábítsa, hogy azonnal reájuk hozza Istennek haragját, hogy dicséneket Teremtőjük iránti gyűlölet és átok énekeivé változtassa.

Kísértés és bukás

Sátán a kígyó alakját öltve magára ment be az Édenbe. A kígyó egy gyönyörű szárnyas lény volt és mialatt a levegőben repült, megjelenése ragyogó volt. Hasonlított a fénylő aranyhoz. Nem járt a földön, hanem helyről-helyre repült a levegőben és az emberhez hasonlóan gyümölcsöt evett. Sátán bement a kígyóba és elfoglalta helyét a tudás fáján és lassan kezdett enni gyümölcséből.

Éva, először öntudatlanul eltávolodott férjétől munkája közben. Amikor észrevette ezt, érezte, hogy veszély származhat belőle, azonban újra biztonságban érezte magát, ha nem is marad közvetlenül férje mellett. Elég bölcs és erős ahhoz, hogy felismerje a gonosz közeledését és szembeszálljon vele. Az angyalok figyelmeztették erre, hogy ne tegye. Éva kíváncsisággal vegyes csodálkozással meredt a tiltott fa gyümölcsére. Láta, hogy nagyon gyönyörű és gondolkodott magában, hogy Isten miért tiltotta meg olyan határozottan evését, sőt még érintését is. Most érkezett el az alkalom Sátán számára. Megszólította őt, mintha képes volna kitalálni gondolatait: „Valóban azt mondta Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek?” Lány és kellemes dallamos hangon szólította meg a csodálkozó Évát, aki megdöbbenve hallgatta, hogy a kígyó beszél. A kígyó magasztalta Éva szépségét, ami nem volt kellemetlen számára. Éva azonban elcsodálkozott, mert tudta, hogy Isten nem ruházta fel a kígyót a beszéd adományával.

Éva kíváncsisága felébredt. Ahelyett, hogy elmenekült volna e helyről, figyelmesen hallgatta a kígyó beszédét. Nem jutott eszébe, hogy az elbukott ellenség használja fel a kígyót közvetítőnek, médiumnak. Sátán beszélt, nem a kígyó. Évát félrevezette hízlegésével és elhitette. Ha egy parancsoló egyéniséggel találkozott volna, akinek alakja hasonlított volna az angyalokéhoz, akkor résen lett volna. Azonban azon idegen hangnak férjéhez kellett volna üznie őt, hogy megtudakozza tőle, hogy miért szólította meg őt más valaki ilyen szabadon, ő azonban vitába szállt a kígyóval. Megválaszolta kérdését: „Mi ehetünk a kert fáinak gyümölcseiből, azonban annak a fának

gyümölcséből, amely a kertnek közepette van, Isten azt mondta: Ne egyetek, se ne érintsetek, hogy meg ne haljatok.” A kígyó így felelt: „Bizony nem haltok meg, hanem tudja az Isten, hogy amely napon esztek abból, olyanok lesztek, mint Isten, jónak és gonosznak tudói.” [26]

Sátán azt mondta, hogy a tiltott fáról való evés által egy új és magasabb ismeretet nyernek, mint amivel eddig rendelkeztek. Ez volt az ő különös munkája, amit bukása óta nagyon eredményesen használt fel, hogy arra bírja az embereket, hogy fürkésszék a Mindenható titkait és ne legyenek megelégedve azzal, amit Isten kinyilatkoztatót és ne engedelmességesnek annak, amit ő megparancsolt. Isten parancsai iránti engedetlenségre akarta bírni őket, hogy azután elhittessék velük, hogy az ismeret csodálatos területére léptek. Ez azonban pusztán feltevés és nyomorult csalás. Nem törekszenek annak megértésére, amit Isten kinyilatkoztatót, és megvetik kifejezett parancsait. Istentől függetlenül igyekeznek a bölcsesség elnyerésére, és igyekeznek megérteni azt, amit Isten úgy látott jónak, hogy visszatartsa a halandóktól. Kérkednek előrehaladott eszméikkel és elbűvöli őket saját hiábavaló bölcselkedésük, azonban éjszakai sötétségben tapogatóznak az igazi ismerettel kapcsolatban. Mindenkor tanulnak, de az igazság ismeretére eljutni sohase képesek.

Nem Isten akarata volt az, hogy e büntetlen pár a gonosznak bármiféle ismeretével bírjon. Bőségesen megajándékozta őket a jóval, de visszatartotta tőlük a gonoszt. Éva azt gondolta, hogy a kígyó szavai bölcsesek és elfogadta szabadelvű állítását: „Bizony nem haltok meg, hanem tudja az Isten, hogy amely napon esztek ebből, megnyilatkoznak a ti szemeitek és olyanok lesztek, mint Isten, jónak és gonosznak tudói” és így hazuggá tette Istent. Sátán merészen állította, hogy Isten megcsalta őket, hogy elzárja őket attól, hogy felmagasztalja őket az önmagával egyenlő ismeretre. Isten így szólt: „Ha esztek, bizony meghaltok.” A kígyó azonban ezt mondta: „Ha esztek, bizony nem haltok meg.”

A kísértő biztosította Évát, hogy mihelyt eszik a gyümölcsből, új és magasabbrendű ismeretet nyer, amely egyenlővé teszi Istennel. Felhívta Éva figyelmét önmagára. Sátán szabadon evett a fáról és nemcsak teljesen értelmetlannak tartotta, hanem pompásnak és üdítőnek. Azt mondta Évának, hogy a tiltott gyümölcs bölcsességet és erőt adó tulajdonságai miatt tiltotta meg Isten annak megízlelé-

[27] sét is, mert ismeri csodálatos tulajdonságait. Azt állította, hogy a tiltott fa gyümölcséből való evés által nyerte el beszélőképességét. Azt állította, hogy Isten nem váltja be szavát. Tilalma csak fenyegető megfélemlítés volt, ami nagy jótól tartja távol őket. Továbbá azt mondta nekik, hogy nem halhatnak meg. Vajon nem ettek-e az élet fájáról, amely megörökíti a halhatatlanságot? Azt mondta nekik, hogy Isten megcsalta őket, hogy elzárja őket a szerencse és boldogság magasabb állapotától. Ekkor a kísértő leszakította a gyümölcsöt és átnyújtotta Évának, aki kezébe vette. A kísértő most így szólt: „Íme tilos volt megérintenetek is, hogy meg ne haljatok.” Azt mondta Évának, hogy nem fog érezni több rosszat és halált a gyümölcs evése által se, mint érintése és megfogása által. Éva felbátorodott, mivel nem érezte Isten nemtetszésének azonnali jelét. Azt gondolta, hogy a kísértő szavai mind bölcses és helyesek. Éva evett és el volt ragadtatva a gyümölcs által, amelynek íze pompásnak tűnt fel neki és azt képzelte, hogy most már érzi a gyümölcs csodálatos hatását.

Éva alkalmasnak tartotta magát arra, hogy válasszon a jó és a rossz között. Azon hiú remény, hogy a tudásnak magasabb állapotára jut el, azt a gondolatot ébresztette benne, hogy a kígyó az ő nagyon jó barátjuk, aki különös érdeklődést tanúsít jólétük iránt. Ha megkereste volna férjét és elmondták volna Teremtőjüknek a kígyó szavait, akkor azonnal megszabadultak volna ravasz kísértésétől. Az Úr nem karta, hogy közletről megvizsgálják a tudás fájának gyümölcsét, mert akkor kiteszik magukat annak, hogy Sátánnal álarcba öltözve találkoznak. Isten tudta, hogy tökéletes biztonságban lesznek, ha nem nyúlnak a gyümölcshöz.

Éva kísértővé válik

Éva ekkor szakított a gyümölcsből és evett belőle. Azt képzelte, hogy érzi egy új és magasabbrendű lét életadó erejét, amely a tiltott gyümölcs felüdítő hatásának eredménye. Éva egy idegen és természetellenes izgalom hatása alatt állt, amikor megkereste férjét, kezeit megrakva a tiltott gyümölccsel. Elmondta Ádámnak a kígyóval való bölcs beszélgetését és azonnal a tudás fájához akarta őt vezetni. Elmondta férjének, hogy evett a gyümölcsből, és ahelyett, hogy a halálnak legkisebb érzetével bírna, egy kellemes, felüdítő hatást érez.

Éva mihelyt engedetlené vált, egy hatalmas eszköz lett férjének elbuktatására.

Láttam, hogy Ádám arca elszomorodott. Megijedt és megdöb-
bent. Lelkében nagy küzdelem ment végbe. Megmondta Évának,
hogy egészen biztos benne, hogy az ellenség volt az, aki ellen fi-
gyelmeztették őket, és ha így van, Évának meg kell halnia. Éva
biztosította őt, hogy nem érez semmi rossz hatást, hanem inkább egy
nagyon kellemes érzése van, azért kérte Ádá- mot, hogy egyék ő is. [28]

Ádám egészen jól megértette, hogy élettársa áthágta az egyetlen
tilalmat, amelyet Isten eléjük állított, mint hűségük és szeretetük pró-
báját. Éva úgy okoskodott, hogy a kígyó azt mondta, hogy bizonytal
nem halnak meg, és szavainak igazaknak kell lenniük, mivel nem
érzi Isten nemtetszésének jeleit, hanem egy kellemes hatást érez,
amelyet elképzelése szerint az angyalok éreznek.

Ádám bánkódott, hogy Éva eltávozott oldala mellől, de tettét
már elkövette. El kellett válnia attól, akinek társaságát annyira meg-
szerette. Hogyan viselhetné el ezt? Ádám nagyon szerette Évát,
azért végső elkeseredésében elhatározta, hogy osztozik sorsában.
Úgy érvelt, hogy Éva az ő énjének egy része, azért ha neki meg kell
halnia, akkor ő is meg akar halni vele, mert nem tudja elviselni a
tőle való elválás gondolatát. Hiányzott az irgalmas és jóságos Te-
remtőjében való hite. Nem gondolt arra, hogy Isten, aki a földnek
porából formálta ki őt élő, szép alakká, és Évát élettársává teremtette,
képes lenne pótolni helyét. Mindezek után a bölcs kígyó szavai nem
lennének igazak? Éva ugyanolyan gyönyörűnek, szépnek és ártat-
lannak tűnt fel előtte, mint engedetlen cselekedete előtt. Nagyobb és
magasztosabb szeretetet fejezett ki iránta, mint engedetlensége előtt,
a megevett gyümölcs hatásának eredményeként. Ádám nem látta
benne a halál jeleit és Éva a gyümölcs boldogító hatásáról és iránta
érezett égő szerelméről beszélt, azért elhatározta, hogy szembenéz a
következményekkel. Megragadta a gyümölcsöt és gyorsan megette
és Évához hasonlóan ő sem érezte azonnali rossz hatását.

Az ember szabad választása

Isten kioktatta őszüleinket a tudás fájával kapcsolatban és tö-
kéletesen ismertette velük Sátán bukását és azt a veszélyt, hogy ha
hallgatnak sugalmazásaira. Nem fosztotta meg őket attól a szabad

[29] akarattól, hogy egyenek a tiltott gyümölcsből. Szabad erkölcsi lényeknek teremtette őket, hogy higgyenek az ő szavának, engedelmeskedjenek parancsolatainak és éljenek, vagy a kísértnek higgyenek, engedetlenek legyenek és elveszenek. Mindketten ettek a jó és gonosz tudásának fájáról, és a nagy tudás, amit elnyertek, a bűn ismerete és a bűnösség érzete lett. Az őket körülvevő fény nemsokára eltűnt. Bűneik érzetében és isteni fénypalástjuk elvesztésének tudatában borzongás fogta el őket, azért igyekeztek betakarni leleplezett meztelen alakjukat.

Őszüleink, amint ők gondolták, hittek egy kígyó szavának, aki nem adta semmi jelét irántuk való szeretetének. Semmit se tett boldogságukért és jólétükért míg Isten mindent megadott nekik ami jó volt eledelül és kellemes látványt jelentett számukra. Bárhova tévedt szemük, mindenütt bőséget és szépséget láttak, de Évát mégis megcsalta a kígyó, hogy azt gondolja, hogy valamit visszatartottak tőlük, ami olyan bölcsé tenné őket, mint Isten. Ahelyett, hogy hittek és bíztak volna Istenben, teljesen kétségbevonták jóságát és Sátán szavainak hittek.

Ádám először azt képzelte bukása után, hogy egy új, magasabbrendű létnek feltámadását érzi. Azonban nemsokára megrettentette őt törvényszegésének gondolata. A levegő, amely enyhe és egyenletes hőmérsékletű volt, úgy tűnt fel, mintha megborzongatta volna őket. A szent pár érezte bűnét. Érezték a jövő rettenetességét, hiányosságukat, lelkük meztelenségét. Az édes szeretet, béke és az áldott megelégedés boldogsága eltűnt belőlük és helyébe olyan hiányérzetük támadt, amit azelőtt nem tapasztaltak sohasé. Figyelmük először ekkor fordult külsejükre. Bűnbeesésük előtt nem voltak felöltözve, hanem fény burkolta be őket, mint a mennyei angyalokat. Ez a fény, azonban, amely körülvette őket, eltávozott. Hogy hiányuknak és meztelenségüknek érzetétől megszabaduljanak, amit felismertek, alakjukra takarót kerestek, mert hogyan is kerülhetnének Isten és az angyalok elé ruhátlanul?

Bűnük most valódi fényében áll előttük. Isten kifejezett parancsa áthágásának természete világosabbá válik előttük. Ádám korholta Éva balgaságát, hogy eltávozott tőle és hagyta, hogy a kígyó megcsalja. Mindketten avval áltatták magukat, hogy Isten, aki mindent megadott nekik, hogy boldoggá tegye őket, megbocsátja engedetlen-

ségüket irántuk való nagy szeretettéért és így büntetésük nem lesz oly rettenetes.

Sátán ujjongott sikerén. Megkísértette az asszonyt, hogy bizalmatlan legyen Isten iránt, hogy kétségbe vonja bölcsességét és behatoljon mindentudó, bölcs terveibe. Éva által legyőzte Ádámot is, mert Éva iránti szeretetében engedetlenné vált Isten parancsolatai iránt és így elbukott vele együtt.

Az ember bukásának híre elterjedt a mennyben. Minden hárfa elnémult. Az angyalok szomorúan tették le fejükről koronájukat. Az egész menny izgalomban volt. Az angyalok bánkódtak az ember hálátlanságán, amit az Isten gazdag bőkezűségéért viszonzásul tanúsítottak. Tanácsot tartottak, hogy mit tegyenek a bűnös párral. Az angyalok attól féltek, hogy kinyújtják kezüket és esznek az élet fájáról és akkor megörökítik a bűnnek életét.

[30]

Az Úr meglátogatta Ádámot és Évát és tudtukra adta engedetlenségük következményeit. Midőn hallották Isten méltóságteljes közeledését, igyekeztek elrejtőzni tekintete elől, Akiben gyönyörűségüket találták ártatlanságuk és szentségük idején, midőn találkoztak Vele. „Szólította ugyanis az Úr Ádámot és azt mondta neki: Ádám, hol vagy? Ő így szólt: Hallottam szavadat a kertben és megijedtem, mivelhogy meztelen vagyok és elrejtőztem. És ő ezt mondta: Ki mondta neked, hogy meztelen vagy? Avagy talán ettél arról a fáról, amelyről tiltottalak, hogy ne egyél?” Ezt a kérdést az Úr nem azért kérdezte, mintha tájékoztatásra lett volna szüksége, hanem a bűnös pár meggyőzése érdekében. Hogyan lettél szégyenlőssé és félőssé? Ádám nem azért ismerte el törvényszegését, mintha megbánta volna nagy engedetlenségét, hanem hogy szemrehányást tegyen Istennek: „Az asszony, akit Te adtál mellém, ő adott nekem arról a fáról, úgy ettem.” Ekkor az asszonyhoz szólt: „Mit cselekedtél?” Éva így válaszolt: „A kígyó ámított el engem, úgy ettem.”

Az átok

Ekkor az Úr így szólt a kígyóhoz: „Mivelhogy ezt cselekedted, átkozott légy minden barom és minden mezei vad között, hasadon járj és port egyél életednek minden napjaiban.” I. Mózes 3, 14. Amiképpen kezdetben a kígyót felmagasztalták minden mezei vad fölé, most fokozzák le minden állat alá, mivel közvetítő eszköz volt,

amely által Sátán cselekedett. Ádámhoz így szólt az Úr: „Mivel hallgattál a te feleséged szavára és ettél arról a fáról, amelyről azt parancsoltam, hogy arról ne egyél, átkozott legyen a föld temiattad, fáradságos munkával élj belőle életednek minden napjaiban. Tövist és bogáncskórót teremjen neked és egyed a mezőnek fűvét. Orcád veritékével egyed a te kenyeredet, míglen visszatérsz a földbe, mert abból vétettél, mert por vagy te és porrá leszel.” I. Mózes 3, 17-19.

[31] Isten megátkozta a földet bűneik miatt, mivel ettek a tudás fájáról és kijelentette: „Fáradságos munkával élj belőle életednek minden napjaiban.” Kiosztotta nekik a jót, de visszatartotta tőlük a gonoszt. Most kijelenti, hogy esznek belőle, hogy megismerkedjenek a rosszal életük minden napján.

Az emberi fajnak ezen időtől fogva szenvednie kellett Sátán kísértéseitől. Ádám osztályrésze az állandó fáradságos munka és aggodalom élete lett a boldogító és vidám munka helyett, amelynek eddig örvendett. Csalódást, bánatot és fájdalmat kell elszenvedniük és végül el kell múlniuk. Porból lettek és újból porrá kell válniuk.

Közölték velük, hogy elvesztik édeni otthonukat, mivel engedtek Sátán csalásának és elhitték szavait, hogy Isten hazudik. Törvényszegésük által ajtót nyitottak Sátánnak, hogy még könnyebben hozzájuk férhessen, azért nem volt számukra biztonságos az Éden kertjében maradás, hogy bűnös állapotukban az élet fájához ne jussanak és meg ne örökítsék a bűnt. Könyörögtek, hogy ott maradhasanak, habár eljátszották minden jogukat az Édenhez. Megígérték, hogy a jövőben feltétlen engedelmeséget tanúsítanak Isten iránt. Azonban közölték velük, hogy ártatlanságuk elvesztése folytán bűnbe esve nem erőt nyertek, hanem nagy erőtlenséget. Nem őrizték meg feddhetetlenségüket, amíg szent, boldog ártatlanságban éltek, azért még kevesebb erejük lesz, hogy igazak és hűségesek maradjanak tudatos bűneik állapotában. Ekkor a legrettenetesebb fájdalom és lelkiismeretfurdalás kínozza őket. Most felismerték, hogy a bűn büntetése a halál.

Az angyalok megbízatást kaptak, hogy azonnal őrizzék az élet fájához vezető utat. Sátán kieszelt terve az volt, hogy Ádám és Éva engedetlenekké váljanak Isten iránt, magukra vonják Istennek haragját, azután egyenek az életnek fájáról, hogy megörökíthessék a bűn életét. Azonban Isten szent angyalokat küldött, hogy elzárják az

élet fájához vezető utat. Ezen angyalok körül fénysugarak ragyogtak minden oldalról, amelyek villogó lángpallosnak látszottak.

A megváltás terve

Szomorúság töltötte be a mennyet, amidőn megtudták, hogy az ember elbukott és hogy a világ, amelyet Isten teremtett, megtelt nyomorúsággal, betegséggel és halálra ítélt halandókkal és nem volt mód a menekülésre a bűnös számára. Ádám egész családjának meg kellett halnia. Láttam a drága Jézust, akinek arcán a részvét és szomorúság kifejezése tükröződött vissza. Nemsokára láttam, amint közeledett az Atyát körülvevő fényes világosság felé. Kísérő angyalom így szólt: „Meghitt beszélgetést folytat az Atyával.” Az angyalok látható szorongással várakoztak, amíg Jézus az Atyával tárgyalt. Az Atyát körülvevő fényes dicsőség háromszor zárta megába. Harmadszorra kijött az Atyától és személye láthatóvá vált. Arckifejezése szelíd volt, minden zavartságtól és kételytől mentes, jóakarattól és gyönyörűségtől ragyogott, amit szavakkal nem lehet kifejezni.

Ekkor Jézus tudatta az angyali sereggel, hogy megnyitotta a menekülés útját az elveszett ember számára. Elmondta nekik, hogy könyörgött Atyjának és felajánlotta életét váltságul, hogy magára vegye a halálos ítéletet, hogy az ember bocsánatot nyerjen bűnére, hogy vérenek érdeme és Isten törvénye iránti engedelmesség által elnyerhessék Isten kegyét és visszajuthassanak a szép Édenkertbe és ehessenek az élet fájának gyümölcséből.

Az angyalok eleinte nem tudtak örülni, mert parancsnokuk semmit se rejtett el előlük, hanem feltárta előttük a megváltás tervét. Jézus elmondta nekik, hogy ő Isten haragja és a bűnös ember közé fog állani és elszenvedi a jogtalanságot és szidalmat, de csak kevesen fogadják majd el őt Isten Fiának. Majdnem mindnyájan megvetik és gyűlölik majd őt. Elhagyja mennyei dicsőségét és emberként fog megjelenni a földön és mint ember is megalázza majd magát. Saját tapasztalatain keresztül ismeri meg a különböző kísértéseket, amelyek körülveszik az embert, hogy megtudja, hogyan segítse azokat, akik kísértésbe kerülnek. Végül pedig, amidőn elvégzi tanítói küldetését, az emberek kezébe adják és minden kegyetlenséget és

szenvedést eltűr, amit Sátán és gonosz angyalai sugallatára a gonosz emberek okozhatnak Neki. Elmondta, hogy a legkegyetlenebb halállal fog meghalni, az ég és föld között függve, mint egy gonosztevő bűnös, hogy a halálküzdelem rettenetes óráit fogja átélni, amit az angyalok se tudnak majd végignézni, azért elrejtik arcukat a látvány elől. Nemcsak testi szenvedést, hanem lelki gyötrelmet is eltűr majd, amelyhez testi szenvedését hasonlítani se lehet. Az egész világ bűneinek terhe Reá nehezedik. Elmondta nekik, hogy meg fog halni, de harmadnapon feltámad és felmegy Atyjához, hogy közbenjárjon a makacs, bűnös emberért.

[33]

A megváltás egyetlen lehetséges útja

Az angyalok térdre borultak Jézus előtt, és felajánlották életüket. Jézus azonban elmondta nekik, hogy az ő halála sokakat megment, de egy angyal halála nem tudná lefizetni az adósságot. Egyedül az ő életét fogadja el az Atya váltságul az emberért. Jézus elmondta nekik azt is, hogy majd ők is kiveszik részüket Vele és különböző időben erősíteni fogják őt, mert FELVESZI AZ EMBER ELBUKOTT TERMÉSZETÉT és így ereje nem lesz egyenlő az angyalokéval. Elmondta, hogy tanúi lesznek megaláztatásának és nagy szenvedéseinek és az emberek Iránta való gyűlöletének. A legmélyebb megindultság vesz majd erőt rajtuk és az Iránta való szeretetből meg akarják majd menteni és szabadítani gyilkosaitól, de nem szabad közbelépniök, hogy megakadályozzanak bármit is, amit látnak és hogy részt kell venniök feltámadásában is. Elmondta, hogy a megváltás tervét átgondolták és Atyja elfogadta a tervet.

Jézus szent szomorúsággal vigasztalta és bátorította az angyalokat és közölte velük, hogy megváltottai majd Vele lesznek, hogy halála által sokakat megvált és megsemmisíti azt, akinek hatalma van a halálon: az ördögöt. Atyja pedig majd Neki adja királyságát és a királyságok nagyságát az egész ég alatt, amit ő örökkön örökké bírni fog. Sátán és a bűnösök megsemmisülnek, hogy többé sohase zavarják a mennyet, vagy a megtisztított új földet. Jézus felkérte a mennyei sereget, hogy tegyék magukévá azt a tervet, amit Atyja is elfogadott és örvendjenek annak, hogy halála által az embert újra felmagasztalják, hogy kegyelmet nyerjen Istennél és örvendezzen a mennynek.

[34] Ekkor kimondhatatlan öröm töltötte be a mennyet. A mennyei sereg a dicséret és imádat énekét énekelte. Kezükbe vették hárfájukat és magasztosabb dallamot énekeltek, mint azelőtt, mert Isten nagy kegyelmében és leereszkedésében feláldozta drága, szeretett Fiát, hogy meghaljon a lázadó emberiségért. Dicséretüket és imádatukat fejezték ki Jézus önfeláldozásáért, hogy beleegyeznek, hogy elhagyja Atyjának kebelét és a szenvedés és gyötrelem életét választja és gyalázatos halált hal, hogy másoknak életet adjon.

Az angyal így szólt: „Gondoljátok, hogy az Atya küzdelem nélkül áldozta oda egyszülött szerelmes Fiát? Nem, nem! A menny Istene is küzdött önmagában, hogy hagyja-e elveszni a bűnös embert, vagy odaadja-e szerelmes Fiát, hogy meghaljon érte”. Az angyalok annyira érdeklődtek az ember megváltása iránt, hogy akadtak közülük olyanok, akik átengedték volna dicsőségüket és odaadták volna életüket az elveszett emberért, azonban kíséző angyalom így szól: „Mindez semmit se ért volna!” A törvényszegés oly nagy volt, hogy egy angyal élete nem fizethette volna le az adósságot. Semmi más, csak az ő Fiának élete és közbenjárása fizetheti le a tartozást és mentheti meg az embert reménytelen szomorúságából és nyomorából.

Isten azonban kijelölte az angyalok munkáját is, hogy felszálljanak és leszálljanak a dicsőségből és erősítő balzsammal enyhítsék Isten Fiának szenvedéseit és szolgáljanak Neki. Munkájuk lesz még az is, hogy őrizzék és megvédjék a kegyelem elfogadóit a gonosz angyaloktól és a sötétségtől, amellyel Sátán állandóan körülveszi őket. Láttam, hogy lehetetlen volt Istennek, hogy átalakítsa vagy megváltoztassa törvényét az elveszett ember érdekében, azért elszenvedte, hogy szerelmes Fia haljon meg az ember törvényszegéséért.

Sátán újra ujjongott angyalaival együtt, hogy az ember bukását okozva Isten Fiát is le tudja dönteni magas tisztségéről. Elmondta angyalainak, hogyha Jézus felveszi az elbukott ember természetét, legyőzi őt és megakadályozza a megváltás tervének keresztülvitelét.

Megmutatták nekem Sátánt egykori állapotában, mint felmagasztalt boldog angyalt. Azután megmutatták őt mostani állapotában. Még most is királyi alakja van. Arcvonásai még mindig nemesek, mert egy elbukott angyal. Azonban arckifejezése tele van aggodalommal, gonddal, boldogtalansággal, rosszindulattal, gyűlölettel, gonoszszággal, csalással és minden rosszal. Homlokát, amely egykor

oly nemes volt, különösen megfigyeltem. Homloka szemeitől fogva hátra hajlott. Láttam, hogy oly sokáig átadta magát a gonoszságnak, hogy minden jó tulajdonságát lealjasította és minden gonosz tulajdonsága kifejlődött. Szemei alattomosak voltak és ravaszak és nagy éleselméjúségről tanúskodtak. Testalkata hatalmas, húsa azonban lazán lógott le kezeiről és arcáról. Amint szemléltem, állával bal kezére támaszkodott, és mély gondolatokba merült. Arcán oly mosoly vonult végig, amely megrémített, annyira tele volt gonoszsággal és sátáni ravaszsággal. Így mosolyog akkor, amikor biztos áldozata felől, hogy megfogja törében és ilyenkor mosolya rettenetessé válik.

[35]

Ádám és Éva alázattal és kimondhatatlan szomorúsággal hagyták el a gyönyörű Édenkertet, ahol oly boldogok voltak, amíg nem lettek engedetlenek Isten parancsa iránt. A légkör megváltozott, többé nem volt változatlan, mint törvényszegésük előtt. Isten bőrruhákkal öltöztette fel őket, hogy megvédje őket a hidegtől és a hőségtől, amelynek ki voltak téve.

Isten változhatatlan törvénye

Az egész menny szomorkodott Ádám és Éva engedetlensége és bukása miatt, amely az egész emberiségre rázúdította Isten haragját. Elvágták az Istennel való kapcsolatukat és reménytelen nyomorúságba merültek. Istennek törvényét nem lehetett megváltoztatni, hogy megfeleljen az ember állapotának, mert Isten rendjében a törvény sohase veszíti el erejét és követelésének legkisebb részét se adja fel.

Istennek angyalai megbízatást kaptak, hogy látogassák meg az elbukott párt és közöljék velük, hogy habár nem tarthatják meg szent állapotukat, édeni otthonukat, mivel áthágták Isten törvényét, mégis esetük nem egészen reménytelen. Közölték velük, hogy Istennek Fia, aki társalgott velük az Édenben, könnyöretre indult rajtuk, amíg látta reménytelen állapotukat és önként elvállalta a reájuk váró büntetést, hogy meghaljon értük, hogy az ember éljen a Krisztus engesztelő-áldozatába vetett hit által, amelynek elvégzését felajánlotta értük. Krisztus által megnyílt a reménység ajtaja, hogy az ember bűne ellenére se marad teljesen Sátán uralma alatt. Az Isten Fiának érdemeiben való hit annyira felemelné az embert, hogy ellen tudna állni Sátán csalásainak. Próbaidőt fog kapni, amelyben a megtérés élete

[36] és Isten Fiának engesztelő-áldozatában való hit által megváltást nyer az Atya törvényének áthágásából. Így olyan állapotba emelkedik fel, ahol a törvény megtartására irányuló erőfeszítései elfogadhatókká válnak. Az angyalok elmondták nekik azt a szomorúságot, amit éreztek a mennyben, midőn kijelentették, hogy ők áthágták Istennek törvényét, amely azonban lehetővé tette Krisztus számára, hogy meghozza saját drága életének nagy áldozatát.

Amikor Ádám és Éva felismerték Isten törvényének magasztosságát, szentségét és törvényszegésüket, amely oly drága áldozatot tett szükségessé, hogy őket és utódaikat megmentse a végső romlástól, könyörögtek, hogy ők haljanak meg inkább, mint hogy Istennek szeretett Fia hozzon ily nagy áldozatot. Ádám gyötrelme növekedett. Láta, hogy bűne oly nagy, hogy félelmetes következményekkel jár. Vajon a menny szeretett Parancsnokának, akivel együtt jártak, és beszéltek szent ártatlanságukban, akit az angyalok tiszteltek és imádtak, le kell jönnie felmagasztalt tisztségéből, hogy meghaljon törvényszegésükért?

Ádámmal közölték, hogy egy angyal halála nem volna képes lefizetni a tartozást. Jehova törvénye az ő kormányzásának alapja a mennyen és földön oly szent, mint Isten maga, azért Isten nem fogadhatta el egy angyal életét áldozatul áthágásáért. Törvénye fontosabb szemeiben a trónja körüli angyaloknál. Az Atya nem változtathatja meg, vagy törölheti el a törvény egy rendelkezését sem, hogy megfeleljen az elbukott ember állapotának. Azonban Isten Fia, aki az Atyával egységben teremtette az embert, teljesen kiengesztelheti Istennel az embert azáltal, hogy áldozatul adja életét és viseli az Atya haragját. Az angyalok közölték Ádámmal, hogy mivel törvényszegése halált és nyomorúságot hozott, az életet és halhatatlanságot egyedül csak Krisztus áldozata hozhatja világosságra.

A Jövő kilátása

Ádámnak kijelentették a jövő fontos eseményeit az Édenből való kiűzetésétől a vízözönig és Jézus Krisztusnak a földre való első eljövételéig. Ádám és utódai iránti szeretete arra fogja bírni Isten Fiát, hogy emberi természetet felvéve leszálljon a földre és így megaláztatása által felemeljen mindenkit, akik hisznek majd őbenne. Ilyen áldozat elég értékes ahhoz, hogy megmentse a világot, azonban csak

kevés ember számára hozott hasznot az ily nagy áldozat árán hozott megváltás. Sokan nem akarják teljesíteni feltételeit, amelyeket megkívántak tőlük, hogy részesei lehessenek az ő nagy megváltási tervének. Inkább szeretik a bűnt és Isten törvényeinek áthágását, mint a bűnbánatot és engedelmességét, azért nem támaszkodnak hitben Krisztus felajánlott áldozatára. Ez az áldozat oly végtelen értékes volt, hogy azt az embert, aki elfogadja, értékesebbé teszi a finom aranynál, Ofir ékszer-aranynál.

[37]

Ádámnak bemutatták az egymást követő nemzedékeket. Láta a növekvő bűnt, gonoszságot és szennyet, mivel az ember engedni fog természetes, erős hajlamainak, hogy áthágja Isten szent törvényét. Megmutatták neki, hogy Isten átka mindig jobban és jobban ránehezedik az emberi nemre, az állatokra és a földre, az emberiség folytonos törvényszegése miatt. Megmutatták neki a gonoszságot és erőszakosságot, amely állandóan növekedni fog, azonban az emberi nyomorúság és szenvedés minden áradata közepette lesznek néhányan, akik megőrzik Istennek ismeretét és feddhetetlenek maradnak az uralkodó erkölcsi romlottság ellenére is. Ádámmal megértették, hogy a bűn: a törvény áthágása. Megmutatták neki, hogy a testi, szellemi és lelki elfajulás ránehezedik az emberiségre a törvényszegés miatt, míg végül világunk az emberi nyomor minden fajtájával megtelik.

Az ember életét saját bűnös életmódja rövidíti meg, Isten igazságos törvényének áthágása folytán. Az emberi nem végül annyira lesüllyedt, hogy alacsonyabb rendűnek és majdnem értéktelennek tűnt fel. Általában nem tudták értékelni a Kálvária titkát, a kiengesztelés nagy és magasztos tényét és a megváltás tervét, mivel testies gondolkodásuknak hódoltak. Mégis az emberiség erőtelensége, elgyengült testi, szellemi és lelki erői ellenére, Krisztus: céljához hűen, amelyért elhagyta a mennyet, továbbra is érdeklődik a gyenge, lebecsült, elfajult emberiség iránt. Meghívja őket, hogy rejtsek el gyengeségeiket és nagy hiányosságaikat, fogyatkozásaikat Őbenne, aki betölti minden szükségüket, ha Hozzá jönnek.

A felajánlott áldozat...

Midőn Ádám, Isten különleges utasítása szerint áldozatot mutatott be bűnéért, legkínosabb szertartás volt számára. Fel kellett

emelnie kezét, hogy életet vegyen el, amelyet egyedül Isten adhatott és áldozatot kellett bemutatnia bűnéért. Első ízben látta a halált. Midőn a vérző áldozatra nézett, amely haláltusájában vonaglott, hitben előre nézett Istennek Fiára, akit az áldozat előre ábrázolt, akinek meg kell halnia áldozatul az emberért.

[38] Ezen Istentől rendelt szertartási áldozatnak állandóan emlékeztetnie keltett Ádámot bűnösségére és bűneinek bünbánattal való elismerésére is. Ezen állat megölése által Ádám mélyebben és tökéletesebben átérezte törvényszegését, amelyet csak Isten Fiának halála engesztelhet ki... Csodálta azt a végtelen jóságot és határtalan szeretet, amely ily váltságot hozott a bűnös ember megmentéséért. Midőn Ádám megölte ártatlan áldozatát, úgy tűnt fel előtte, hogy saját kezével ontja ki Isten Fiának vérének. Tudta, hogyha állhatalos maradt volna Istenhez és hű maradt volna szent törvényéhez, akkor nem halt volna meg se ember, se állat. Mégis a bemutatott áldozatban, amely Isten Fiának nagy és tökéletes áldozatára utalt, a reménység csillaga tűnt fel, hogy megvilágítsa a rettenetes, sötét jövőt és megszabadítsa a végső reménytelenségtől és romlástól.

Kezdetben minden családfőt saját házanépe fejedelmének és papjának tekintettek. Midőn az emberiség elszaporodott a földön, Istentől kijelölt emberek végezték a népért az áldozatnak ezen ünnepélyes istentiszteleteit. Az áldozati állat vérének össze kellett kapcsolódnia a bűnös elméjében Isten Fiának vérével. Az áldozati állat halálának mindenki előtt azt kellett bizonyítania, hogy a bűn zsoldja a halál. Az áldozat bemutatása által a bűnös elismerte bűnösségét és kinyilvánította hitét, mialatt előre nézett Isten Fiának nagy és tökéletes áldozatára, amelyet az állat feláldozása előre ábrázolt. Isten Fiának kiengesztelő áldozata nélkül az Atya nem közölhette volna áldását vagy a megváltást az emberrel. Isten féltékenyen őrizte törvényének tiszteletét. A törvény áthágása félelmetes szakadást okozott Isten és az ember között. Ádám az ő ártatlanságában közvetlenül, szabadon és boldogan érintkezhetett Teremtőjével. Törvényszegése után Isten Krisztus által és az angyalok által érintkezhetett az emberrel.

Kain és Ábel, Ádám fiai nagyon különböző természetűek voltak. Ábel félté Istent. Kain lázadó érzéseket ápolt magában, és zúgolódtott Isten ellen az átok miatt, amelyet kimondott Ádámra, és a földre az ő bűne miatt. Ezen testvérek oktatást nyertek az emberiség megváltására tett gondoskodásról. Megkívánták tőlük, hogy hajtsák végre az alázatos engedelmességnek egy rendszerét, kinyilvánítva Isten iránti tiszteletüket és a megígért Megváltóban való hitüket és bizalmukat azáltal, hogy megölik a nyáj elsősülöttjét és annak vérért ünnepélyesen bemutatják Istennek égőáldozatul. Ezen áldozatnak állandóan arra kellett vezetnie őket, hogy elméjükben tartsák bűnösségüket, és a Megváltó eljövetelét, aki a nagy áldozat lesz majd az emberiségért.

Kain zúgolódással és a megígért áldozat iránti hitetlenséggel hozta áldozatát Istennek. Nem akarta pontosan követni az engedelmesség tervét és nem akart gondoskodni egy bárányról, hogy megáldozza a föld gyümölcsével. Csak kivette a földből a gyümölcsöt és megvetette Isten követelményét. Isten tudatta Ádámval, hogy vérontás nélkül nem nyerhet bűnbocsánatot. Kain még arra sem ügyelt, hogy a gyümölcsök legjavát hozza. Ábel tanácsolta bátyjának, hogy ne jöjjön az Úr elé az áldozat vére nélkül. Kain, mivel idősebb volt, nem akart hallgatni öccsére. Megvetette tanácsát és a ceremonialis (szertartási) áldozat szükségessége iránti kétellyel és zúgolódással mutatta be áldozatát, azért Isten nem fogadta el.

Ábel nyájának elsősülöttjeit hozta zsírjával együtt, amint Isten megparancsolta és a Messiás eljövetelében való teljes hittel és alázatos tisztelettel mutatta be az áldozatot. Isten figyelt áldozatára. Egy fény villanik fel a mennyből és megemészteti az áldozatot. Kain semmi jelét se látja annak, hogy az ő áldozatát is elfogadta az Úr, azért haragszik az Úrra és testvéreire. Isten leszáll, hogy egy angyalt küldjön Káinhoz, hogy beszélgessen vele.

Az angyal megkérdezte tőle haragjának okát és közli vele, hogy ha jót cselekszik és követi az Istentől kapott utasításokat, ő elfogadja

[40] és értékeli áldozatát. Ha azonban nem veti alá magát Isten rendelkezésének alázattal, hogy higgyen és engedelmeskedjék Neki, akkor nem fogadhatja el áldozatát. Az angyal megmondja Kainnak, hogy nem volt igazságtalanság Isten részéről, és nem volt részrehajló Ábel iránt, hanem Isten kifejezett parancsa iránti engedetlensége és bűne miatt nem fogadta el áldozatát. Ha azonban jót cselekszik, Isten elfogadja őt és testvére is hallgat rá és ő veszi át a vezetést, mivel ő az idősebb. Azonban Kain ily hűséges tanítás után se tért meg. Ahelyett, hogy megróttá volna magát és visszariadt volna hitetlenségétől, még mindig Isten igazságossága és részrehajlása miatt panaszkodik. Féltékenységében és gyűlöletében verseng Ábelrel és korholja őt. Ábel szelíden mutat rá testvére tévedésére és megmutatja neki, hogy a rossz őbenne van. Kain azonban gyűlöli testvérét attól a pillanattól fogva, amidőn Isten kinyilvánítja annak jelét, hogy elfogadta őt. Ábel igyekszik lecsillapítani Kain haragját, utalva Isten részvételére, amellyel megmentette szüleinek életét, amikor azonnali halállal sújthatta volna őket. Elmondja Kainnak, hogy Isten szereti őket, mert különben nem adta volna oda ártatlan és szent Fiát halálra, amelyet az embernek kellene elszenvednie engedetlensége miatt.

A halál kezdete ...

Miközben Ábel igazolja Isten tervét, Kain haragra gerjed. Haragja növekszik és fellángol Ábel ellen, míg végül haragjában megöli őt. Isten ekkor tudakozódik Kaintól testvére után és Kain bűnös hazugságot szól: „Nem tudom! Avagy őrizője vagyok az én testvéremnek?” Isten közli Kainnal, hogy tud bűnéről és minden cselekedetéről és ismeri szívének gondolatait, azért így szól hozzá: „Testvéred vére kiált hozzám a földről és most átkozott légy a földön, amely megnyitotta az ő száját, hogy befogadja a te atyádfiának vérért a te kezedből. Amikor a földet műveled, ne adja az meg neked az ő termőerejét, bujdosó és vándorló légy a földön.” I. Mózes 4, 11-12.

Az átok a földön először csak enyhén volt érezhető, most azonban kétszeres átok nyugodott rajta. Kain és Ábel a két osztályt ábrázolja, az igazakat és gonoszokat, a hívőket és hitetleneket, akiknek az ember bukásától kezdve Krisztus eljöveteleig létezniük kell. Kain testvérgyilkossága ábrázolja a gonoszokat, akik irigykednek az iga-

zakra, üldözik és megölik őket, mivel jócselekedeteik kárhoztatják bűnös életmódjukat.

Ádám élete szomorúság, megalázkodás és állandó bűnbánat volt. [41] Midőn gyermekeit és unokáit tanította az Úrnak félelmére; gyakran keserű szemrehányásokat tett nekik bűnéért, amely oly sok nyomorúságot hozott utódaira. Midőn elhagyta a szép Édent, iszonyattal töltötte el az a gondolat, hogy meg kell halnia. A halált borzalmas szerencsétlenségnek tekintette. Először ismerkedett meg a halál borzalmas valóságával az emberi családban, midőn saját fia Kain megölte testvérét Ábelt. Saját törvényszegésének keserű büntudatával és fiától Ábeltől megfosztva tekintett gyilkos fiára. Ismerte az átkot, amelyet Isten kimondott rá, Ádám szíve megtört a bánattól. A legkeserűbb szemrehányással illette magát első nagy törvényszegéséért. Bocsánatért könyörgött Istenhez a megígért áldozat által. Mélyen átérezte Istennek haragját a paradicsomban elkövetett bűnéért. Látta a nagy romlottságot, amely Istent végül arra indította, hogy vízözön által megsemmisítse a föld lakóit. Midőn Teremtője kimondta reá a halálos ítéletet, először oly rettenetesnek tűnt fel előtte, azonban miután még élt néhány száz esztendő, Isten igazságosnak és irgalmasnak tűnt fel előtte, hogy véget vessen nyomorult életének.

Midőn Ádám szemlélte a természetben a rothadás első jeleit a lehulló falevelekben és a hervadó virágokban, mélyen gyászolt, mint ahogyan ma az emberek halottaikat gyászolják. A hervadó virágok nem okoztak neki oly mély bánatot, mert gyengédek és érzékenyek voltak, azonban a magas, sudár, hatalmas fák leveleinek lehullása, elkorhadása bemutatta előtte a szép természet általános pusztulását, amelyet Isten az ember különös áldására teremtett.

Gyermekeinek és azok gyermekeinek a kilencedik nemzedékig elbeszélte édeni otthonának tökéletességét, bukását és annak rettenetes következményeit és a bánat terhét, amelyet a családjában való szakadás hozott reá, amely Ábel halálával végződött. Elmondta nekik azon szenvedéseit amelyet Isten mért reá, hogy általa megtanítsa a törvény iránti szigorú engedelmesség szükségességére. Elmondta nekik, hogy a bűn elnyeri büntetését, bármily formában nyilvánul meg. Kérte őket, hogy engedelmeskedjenek Istennek, aki kegyelmesen fog bánni velük, ha szeretik és félik őt.

[42] Az angyalok fenntartották a kapcsolatot Ádámmal bukása után is és közölték vele a megváltás tervét és hogy az emberiségnek van reménye a megváltásra. Habár félelmetes elkülönülés, szakadás állt be Isten és az ember között, ő mégis gondoskodott szeretett Fiának feláldozása által az ember megmentéséről. Egyedüli reményük azonban csak alázatos bűnbánat és hit élete által teljesedhetett. Mindazok, akik így elfogadják Krisztust, mint egyedüli Megváltójukat, újra visszajutnak Istennek kegyelmébe az ő Fiának érdemei által.

Séth értékes jellem volt és Ábelnek helyét kellett elfoglalnia a jó cselekvésében. Ő azonban a bűnös Kainhoz hasonlóan szintén Ádám fia volt, aki Ádám jelleméből nem örökölt több természetes jószágot, mint Kain. Bűnben született, azonban miután elfogadta atyjának Ádámnak hűséges tanításait Istennek kegyelme által, tisztelte Istent az ő akaratának cselekvése által. Elkülönült Kain romlott leszármazottaitól és úgy munkálkodott, mint ahogyan Ábel tette volna, ha életben marad, hogy visszafordítsa az emberek gondolatait, hogy tiszteljék Istent és engedelmeskedjenek Neki.

Énok szent ember volt. Őszinte szívvel szolgálta Istent. Felismerte az emberi család romlottságát, azért elkülönült Kain leszármazottaitól és megfeddte őket nagy gonoszságukért. Éltek a földön olyanok, akik elismerték, félték és imádták Istent. Az igaz Énokot azonban annyira bántotta az istentelenek növekvő gonoszsága, hogy nem akart velük naponta érintkezni, attól félve, hogy befolyásolja őt hitetlenségük és gondolatban nem tud oly tisztelettel Istenre tekinteni, amely az ő magasztos jelleméhez illik. Lelkében gyötrődött, amidőn naponta látta, hogyan tapossák lábbal Isten tekintélyét. Úgy döntött, hogy elkülönül tőlük és idejének legnagyobb részét a magányban tölti, melyet elmélkedésre és imára szentelt. Isten előtt időzött és imádkozott, hogy tökéletesebben megismerje akaratát és cselekedhesse. Isten az Ő angyalai által érintkezett Énokkal és isteni utasításokat adott neki. Tudatta vele, hogy nem tűri el mindvégig az ember lázadását, hogy célja a bűnös emberiség megsemmisítése vízözön által.

A tiszta és gyönyörű Éden kertje, amelyből őszüleinket kiűzték, megmaradt mindaddig, amíg Isten vízözön által elpusztította a földet. Isten ültette azt a kertet és különösen megáldotta és csodálatos gondviselésében elvitte a földről és dicsőségesebben felékesítve hozza majd vissza a földre újra, mint mielőtt elvitte a földről. Isten meg akarta őrizni tökéletes teremtmői művének egy mintapéldányát azon átoktól mentesen, amellyel megátkozta a földet.

[44] Az Úr Énok előtt világosabban feltárta a megváltás tervét és a próféta-
ság Lelke által átvitte őt a nemzedékeken, amelyeknek a vízözön után kellett élniük és megmutatta neki a Jézus eljövételével és a világ végével kapcsolatos nagy eseményeket. Jud. 14.

Énokot nyugtalanította a halál. Úgy tűnt fel előtte, hogy az igazak és gonoszok egyformán szállnak a sírba és ez lesz a végük. Nem tudta meglátni világosan az igazak sírontúli életét. Profétai látomásban tanítást kapott Istennek Fiával kapcsolatban, akinek az emberiség áldozatául meg kellett halnia. Megmutatták neki Jézus eljövételét az égnek felhőiben, az angyali seregek kíséretében, hogy az igaz halottaknak életet adjon és kiváltsa őket sírjaikból. Látta a Jézus második eljövételének idejében élő világ romlottságát, amikor a kérkedő, vakmerő, makacs nemzedék fellázad Istennek törvénye ellen, megtagadja Istent és az Úr Jézus Krisztust; lábbal tapossa vérét és megveti engesztelő áldozatát. Látta az igazaknak dicsőséggel való megkoronázását, míg a gonoszokat elkülönítették az Úr jelenlététől és tűz emésztette meg őket.

Énok elragadtatása

Énok mindig jobban mennyeivé vált, amidőn Istennel érintkezett. Arca szent fénnel sugárzott, amely akkor is ott ragyogott tekintetében, amikor tanította azokat, akik hallani akarták bölcs szavait. Mennyei méltóságteljes megjelenése áhítattal töltötte el az embereket. Az Úr szerette Énokot, mivel állhatatosan követte Őt, visszariadt a gonzságtól és komolyan kereste a menny ismeretét, hogy tökéletesen cselekedhesse az Ő akaratát. Igyekezett még szorosabban egyesülni Istennel, akit félt, tisztelt és imádott. Isten nem engedte meg, hogy Énok meghaljon, mint a többi emberek, hanem elküldte angyalát, hogy vigye őt a mennybe, anélkül, hogy halált látott volna. Az igazak és gonoszok jelenlétében Énokot elvitték közülük. Azok, akik szerették őt, azt gondolták, hogy Isten otthagya őt valamely félreeső helyen, de miután szorgalmasan keresték őt és képtelenek voltak megtalálni, jelentették, hogy nincs meg, mert Isten magához vette őt.

Az Úr itt egyik legnagyobb fontosságú leckére tanít Énoknak, az elbukott Ádám utódának elragadtatása által, hogy mindazok jutalmat nyernek, akik hitben megígért áldozatra támaszkodnak és hűségesen

engedelmeskednek Isten parancsolatainak. Itt újra két osztályt látunk ábrázolva, amelyek Krisztus eljöveté- léig létezni fognak: az igazak és gonoszok, a lázadók és hűségesegek. Isten megemlékezik az igazakról, akik félik Őt. Drága Fiáért becsüli és kedveli őket, és örök életet ad nekik. Azonban a gonoszokat, akik letapossák tekintélyét, kiirtja a földről és olyanokká lesznek, mintha sohase léteztek volna.

[45]

Ádám bukása után a tökéletes boldogság állapotából a bűn és nyomorúság állapotába zuhanva, az embert a csüggedés veszélye fenyegette, hogy így tudakozódjék: „Hiábavaló az Isten szolgálata és mi haszna, hogy megtartjuk törvényeit és hogy alázatosan járunk a seregek Ura előtt?” (Mal. 3,14.) amióta átok nyugszik az emberiségen és mindnyájunk osztályrésze a halál? Azonban a tanítások, amelyeket Isten adott Ádámnak és amelyeket megújított Séthnek és teljesen kifejtett Énok által, elűzték a sötétséget és homályt és reményt nyújtottak az emberiségnek, hogy amiképpen Ádám által bejött a halál, Jézus Krisztus, a megígért Megváltó által el fog jönni az élet és halhatatlanság.

Énok esete az elcsüggedt hűségeseket arra tanította, hogy habár romlott és bűnös emberek között lagnak, akik nyíltan és vakmerően fellázadtak Isten ellen, Teremtőjük ellen, mégis ha engedelmeskednek Neki és hisznek a megígért Megváltóban, a hűséges Énokhoz hasonlóan igazságot cselekedhetnek és Isten elfogadja őket és végül felemeli dicső trónjára.

Énok, aki elkülönült a világtól és idejének nagy részét imában és Istennel való kapcsolatban töltötte, Istennek utolsó időben élő népét ábrázolja, akik elkülönülnek a világtól. Az igazságtalanság rettenetes mértékben erőt fog venni a földön. Az emberek követni fogják romlott szívük minden elgondolását és álbölcselkedésükben és lázadásukban a menny tekintélye ellen támadnak.

Istennek népe elkülönül a körülöttük élők igazságtalan szokásaitól és igyekeznek a tiszta gondolkodásra és az ő akaratahoz való szent alkalmazkodásra mindaddig, amíg isteni képmása visszatükröződik bennük. Énokhoz hasonlóan alkalmasakká válnak a mennyei elragadtatásra. Mialatt igyekeznek tanítani és figyelmeztetni a világot, nem alkalmazkodnak a hitetlenek lelkületéhez és szokásaihoz, hanem kárhoytatni fogják őket szent beszélgetésük és jó példájuk által. Énoknak a mennybe való elragadtatása közvetlenül a világnak vízözön általi elpusztulása előtt, ábrázolja az összes élő igazaknak

elragadtatását a földről, mielőtt tűz által megsemmisülne. A szentek meg fognak dicsőíteni gyűlölőik szemeláttára, akik gyűlölték őket Isten igaz parancsolatai iránti hűséges engedelmességük miatt.

Séth utódait Isten fiainak, Kain utódait emberek fiainak hívták. Amidőn Isten fiai összekeveredtek az emberek gyermekeivel, megromlottak. A velük való összeházasodás által feleségük befolyása folytán elvesztették különleges, szent jellemüket, és egyesültek Kain fiaival bálványimádásukban. Sokan félredobták Isten jellemét és lábbal taposták parancsolatait. Azonban voltak néhányan, akik igazságot cselekedtek, akik félték és tisztelték Teremtőjüket. Noé és családja is ezen kevés igaz közé tartozott.

Az emberek gonoszsága oly nagy volt és oly félelmetesen megnövekedett, hogy Isten bánkódott azon, hogy embert teremtett a földre, mert látta, hogy nagy az ember gonoszsága és hogy szívének minden gondolata szüntelen csak gonosz.

Több, mint száz évvel a vízözön előtt Isten egy angyalt küldött a hűséges Noéhez és tudatta vele, hogy többé nem kegyelmez a megromlott emberiségnek. De nem akarta őket tudatlanságban hagyni szándéka felől. Ki akarta oktatni Noét, hogy egy hűséges prédikátorra tegye, hogy figyelmeztesse a világot közelgő pusztulására, hogy a föld lakóinak ne legyen mentségük. Megbízta Noét, hogy prédikáljon a népnek és egy bárkát kellett készítenie Isten utasítása szerint saját magának és családjának megmentésére. Azonban nemcsak prédikálnia kellett, hanem a bárka építésének példája által mindenkit meg kellett győznie, hogy elhigyjék azt, amit hirdet.

Noé és családja nem egyedül félte Istent és engedelmeskedett Neki. Azonban Noé volt valamennyiük között a legkegyesebb és legszentebb a földön. Egyedül az ő életét őrizte meg Isten, hogy végrehajtsa az ő akaratát és bárkát építve figyelmeztesse a világot a közelgő ítéletre. Matuzsálem, Noé nagyapja a vízözön évéig élt és mások is elhitték Noé prédikálását és segítettek neki a bárka építésében, azonban meghaltak mielőtt a vízözön eljött a földre. Noé az ő prédikálása és a bárka építésének példája által kárhoztatta a világot.

[47] Isten mindenkinek alkalmat adott arra, hogy bűnbánatot tartsanak és Hozzá térjenek. Azonban nem hittek Noé prédikálásában. Kicsúfolták figyelmeztetéseit és gúny tárgyává tették a szárazföldön levő hatalmas hajót. Noénak nem sikerültek embertársainak megjavítására irányuló erőfeszítései. Azonban több, mint száz évig kitartott törekvésében, hogy az embereket bűnbánatra és Istenhez való megtérésre bírja. A bárkára mért minden kalapácsütés egy prédikáció volt a néphez. Noé utasítást adott, prédikált, dolgozott, miközben az emberek csodálkozva szemlélték és rajongónak tartották.

A bárka építése

Isten megadta Noénak a bárka pontos méreteit és építésére vonatkozólag minden részletében kifejezett utasítást adott. A bárka sok tekintetben nem úgy készült, mint egy hajó, hanem mint egy ház, amelynek alapja hasonló egy csónakhoz, amely a vizen úszik. A bárka oldalán nem voltak ablakok. Három emelet magas volt és a tetején levő ablakon keresztül kapott világosságot. Oldalán volt az ajtaja. A különféle állatok befogadására szolgáló különböző lakosztályokat úgy csinálták, hogy a tetőn levő ablakon át valamennyire világosság áradt. A bárka ciprusfából és akácfából készült, amely évszázadok múlva se korhadt el. Nagyon tartós építmény volt, amelyet emberi bölcsesség nem tudott volna kitalálni. Isten volt a tervezője és Noé az építőmestere.

Habár Noé minden tőle telhetőt megtett, hogy munkájának minden részét helyesen elvégezze, önmagában mégse tudott volna ellenállni a vihar erejének, amit Isten akart hozni a földre haragjának hevében. Az épület befejezésének munkája lassan haladt. Minden gerenda pontosan beillett a helyére, és minden eresztékét bekenték szurokkal. Mindazt, amit az emberek megtehettek, megtettek, hogy tökéletes munkát végezzenek, mindezek után is csak Isten tudta megőrizni az építményt csodálatos erejével a haragos, tornyosuló hullámokon.

Egy nagy sokaság először látszólag elfogadta Noé figyelmeztetéseit, de mégse fordult teljesen Istenhez igaz bűnbánattal. Bizonyos próbaidőt kaptak, amely alatt megvizsgálták és kipróbálták őket. Azonban nem állták ki a próbát. Az uralkodó elfajulás legyőzte őket, és végül csatlakoztak azokhoz, akik romlottságukban kinevették és

kigúnyolták a hűséges Noét. Nem akarták elhagyni bűneiket, hanem folytatták többnejűségüket és romlott szenvedélyeik kielégítését.

Próbaidejük nemsokára végéhez közeledett. Ekkor a világ hitetlen, gúnyolódó lakói Isten mindenható erejének különleges jelet kaptak. Noé hűségesen követte az Istentől kapott utasításokat. A bárkát befejezték pontosan Istennek utasításai szerint. Rendkívül nagymennyiségű eledelt raktároztak fel ember és állat számára. Midőn ezt elvégezték, Isten megparancsolta a hűséges Noénak: „Jöjj be te és egész házadnépe a bárkába, mivel téged láttalak igaznak énelőttem.” I. Mózes 7, 1. [48]

Az állatok bemennek a bárkába

Az Úr angyalokat küldött, hogy összegyűjtsék az erdőkből és mezőkről az állatokat, amelyeket teremtett. Angyalok Haladtak ezen állatok előtt, amelyek követték őket kettesével, hímek és nőstények és a tiszta állatok hetesével páronként. Ezek az állatok a legvadabbtól a legszelídebbig és legártatlanabbig békésen és ünnepélyesen vonultak be a bárkába. Az eget mindenféle elképzelhető madarak fellege borította, amelyek páronként a bárka felé repültek, hímek és nőstények, míg a tiszta állatokból hét pár repült a bárka felé. A világ csodálkozva szemlélte őket, — néhányan félelemmel, azonban lázadásuk annyira megkeményítette őket, hogy Isten hatalmának ezen legszembetűnőbb megnyilatkozása is csak pillanatnyi hatást tett rájuk. Hét napon át vonultak be a bárkába ezek az állatok és Noé elrendezte őket a számukra elkészített helyeken.

Midőn az ítéletre megérett emberiség látta, hogy a nap dicsőségesen fénylik és a föld majdnem édeni szépségébe öltözött, felébredő félelmüket zajos multságokkal úzták el és erőszakos cselekedeteikkel láthatólag kihívták magukra Isten haragjának kitöltését.

Most már minden készen volt a bárka bezárásához, amelyet azonban Noé nem tudott elvégezni belülről. A gúnyolódó sokaság egy angyalt látott leszállani a mennyből, a villámláshoz hasonló, ragyogó öltözetben, aki bezárta az erős külső ajtót és azután újra felment a mennybe.

Noé és családja már hét napja tartózkodott a bárkában, mielőtt az eső esni kezdett a földre. Ezen idő alatt berendezkedtek a hosszú otttartózkodásra, amíg víz borítja majd a földet. A hitetlen sokaság

[49] e napokat istenkáromló multságokkal töltötte el. Azt gondolták, hogy mivel Noé jövendölése nem teljesedett be azonnal a bárkába való bevonulása után, csalás áldozata lett, és lehetetlen, hogy a világ vízözön által pusztuljon el. Ezt megelőzően még nem volt eső a földön. Ködpára szállt fel a vizekből, amely éjjel leszállt, mint a harmat és megelevenítette a növényzetet és virágzásba borította őket.

Annak ellenére, hogy az emberek látták Isten hatalmának ünnepléses megnyilatkozását, hogy az állatok természetellenes módon elhagyták az erdőket és mezőket és bevonultak a bárkába és Istennek angyala ragyogó öltözetben és félelmetes fenségében leszállott a mennyből és bezárta az ajtót, mégis megkeményítették szívüket és folytatták dőzsölésüket és az isteni hatalom megnyilatkozásának kigúnyolását.

A vihar kitör

A nyolcadik napon azonban fekete felhők gyülekeztek az égen. A mennydörgések és a cikkázó villámok felvillanása kezdték megrettenteni az embereket és állatokat. A felhőkből megeredt az eső, amit még sohase láttak és szívük megtelt félelemmel. Az állatok eszeveszett félelemmel futkostak és zűrzavaros hangjuk úgy tűnt fel, mintha saját sorsukat és az ember végzetét nyöszörögték volna. A vihar hatalmassá nőtt, mialatt a víz úgy ömlött az égből, mint valami hatalmas vízesés. A folyók áttörték határvonalait és a vizek a völgyekbe zúdultak. A nagy mélységek forrásai is feltörtek. A vízsugarak leírhatatlan erővel törtek fel a földből és a hatalmas sziklákat több száz láb magasba dobták fel a levegőbe, majd mélyen a földbe fúródtak.

Az emberek először kezeik munkájának pusztulását szemlélték. Ragyogó épületeiket, szépen rendezett kertjeiket és ligeteiket, ahol bálványait elhelyezték, megsemmisítették az ég villámai. Romjaik mindenüvé szétszóródtak. Oltárokat emeltek a ligetekben és ott áldoztak bálványaiknak, amelyeken emberáldozatokat is bemutatnak.

Ezeket utálta Isten, azért haragjában lerontotta őket szemeik előtt és megremegtette őket az élő Istennek, az ég és föld Teremtőjének hatalma és tudtukra adta, hogy ezek az utálatosságaik és rettenetes bálványáldozataik idézték elő pusztulásukat.

A vihar hevessége növekedett és az elemek háborgásába belevegyült az emberek üvöltése, akik megvetették Istennek tekintélyét. A fák, épületek, sziklák és a föld minden irányban szétrepültek. Az emberek és állatok félelme leírhatatlan volt. Maga Sátán is kénytelen volt ott lenni a háborgó elemek között és remegett életéért. Gyönyörködött abban, hogy uralja a hatalmas emberi nemet, és azt kívánta volna, hogy éljenek és gyakorolják utálatosságukat és fokozzák a menny Istene elleni lázadásukat. Átkokat szólt Isten ellen. Kegyetlenséggel és igazságtalansággal vádolta őt. Az emberek közül sokan Sátánhoz hasonlóan káromolták Istent és ha keresztülvihették volna lázadásukat, lerántották volna őt igazságának királyiszkéről. [50]

Miközben sokan káromolták és átkozták Teremtőjüket, mások őrzöngtek a félelemtől és a bárka felé nyújtva kezeiket bebocsájtásért könyörögtek. Ez azonban lehetetlen volt. Isten zárta be az ajtót, az egyetlen bejáratot. Noét bezárta a bárkába, az istenteleneket pedig kizárta. Egyedül az Úr nyithatta ki az ajtót. Bűnbánatuk és félelmük már késő volt. Meg kellett tudniuk, hogy van egy élő Isten, aki hatalmasabb az embereknél, akivel ők dacoltak, akit káromoltak. Komolyan könyörögtek Hozzá, de füleit nem nyitotta meg kiáltásuk előtt. Némelyek kétségbeesésükben megpróbáltak erőszakkal betömi a bárkába, de az erős építmény ellenállt törekvéseiknek. Némelyek a bárkába kapaszkodtak, azonban a vizek tomboló hullámai elragadták őket, vagy a minden irányban szétszóródó sziklák és fák sodorták le őket menedékhelyükről.

Azok, akik könnyen vették Noé figyelmeztetését és kinevezték az igazságnak hűséges prédikátorát, túl későn tértek meg hitetlenségükből. A bárka hevesen himbálózott és hánykolódott. A benne levő állatok változatos hangzavarukkal fejezték ki vad félelmüket, mégis az elemek tombolása, a hullámok háborgása és a szétszórt fák és sziklák között a bárka biztonságban haladt. Hatalmas erejű angyalok irányították a bárkát és megőrizték a bajtól. A bárka megőrzése a 40 nap és 40 éjjelen át tartó félelmetes vihar minden pillanatában a Mindenható hatalmának csodája volt.

A viharnak kitett állatok az emberekhez rohantak, az emberek társaságát keresve, mintha segítséget vártak volna tőlük. Némelyek hatalmas állatokra kötözték magukat és gyermekeiket, tudva, hogy küzdeni fognak életükért és a legmagasabb helyekre fognak felkapaszkodni, hogy megmeneküljenek az emelkedő vizekből. A vihar

[51] dühe nem csökkent és a vizek gyorsabban növekedtek, mint azelőtt. Némelyek magas fákra erősítették magukat a föld legmagasabb pontjain, de a fákat gyökerestől kitepte a vihar és sebesen vitte a levegőben és úgy tűntek fel, mintha bevetették volna őket a sziklával és földdel együtt a sister- gőn kavargó hullámokba. Az emberek és állatok a legmagasabb pontokon igyekeztek megtartani helyüket, míg végül valamennyien együtt zuhantak bele a tajtékzó vizek hullámaiba, amelyek majdnem elérték a föld legmagasabb pontjait. Végül a vizek elérték a legmagasabb helyeket is és az emberek és állatok elvesztek a vízözön által..

Noé és családja aggódva figyelték a vizek növekedését. Szerettek volna újra kimenni a földre. Ekkor Noé egy hollót bocsátott ki, amely azonban újra visszajött és elrepült és visszarepült a bárkához. Noé nem kapta meg a kívánt hírt és akkor egy galambot bocsátott ki, amely nem találva nyugvóhelyet újra visszatért a bárkába. Hét nap múlva újra elküldte a galambot és amidőn olajágot láttak szájában, nagy öröm fogta el családját, amely oly sokáig volt bezárva a bárkába.

Ekkor ismét leszállt egy angyal és kinyitotta a bárka ajtaját. Noé kinyithatta a bárka tetejét, de az ajtót, amit az Úr zárt be, nem nyithatta ki. Isten Noéhoz egy angyal által szólt, aki kinyitotta az ajtót és felszólította Noé családját, hogy menjenek ki a bárkából és vigyenek ki magukkal minden élőlényt.

Noé áldozata és Isten ígérete

Noé nem feledkezett meg Istenről, aki oly kegyelmesen megőrizte őt, hanem azonnal oltárt emelt és vett minden tiszta állatból és minden tiszta madárból és megáldozta égőáldozatul az oltáron és kifejezte háláját Isten iránt, hogy csodálatosan megőrizte őket. Noé áldozata édes illatként szállt fel Istenhez, aki elfogadta az áldozatot és megáldotta Noét és családját. Itt egy tanítás áll mindazok számára, akik élni fognak a földön, hogy Isten kegyelmének és szeretetének minden irántuk való megnyilatkozásáért mindannyiuk első cselekedete az legyen, hogy hálás köszönettel és alázatos imádatl forduljanak Feléje.

Az embert pedig, hogy ne féljen a gyülekező felhőktől, és a lehulló esőtől és hogy ne éljen állandó rettegésben, egy másik víz-

özöntől félve, — Isten kegyelmesen bátorította Noét és családját ezen ígérettel: „Szövetséget kötök veletek, hogy soha ezután el nem vész özönvíz miatt minden test és sohse lesz többé özönvíz a földnek elvesztésére. És monda Isten: Ez a szövetségnek jele, amelyet én örök időkre szerzek közöttem és tiközöttetek és minden élő állat között, amely tiveletek van. És az én í- vetet helyeztetem a felhőkbe és ez lesz jele a szövetségnek köztem és a föld között. És lészen, hogy amikor felhővel borítom be a földet, meglátszik az ív a felhőben, hogy lássam azt és megemlékezzem az örökkévaló szövetségről Isten között és minden testből való élőlény között, amely a földön van.” I. Mózes 9, 11-14 16. [52]

Milyen leereszkedés Isten részéről! Milyen részvét a tévelygő ember iránt, hogy a szép, sokszínű szivárványt helyezi a felhőkbe a nagy Istennek az emberrel kötött szövetsége jeléül! Ez a szivárvány bizonyítéka annak a ténynek, hogy Isten vízözön által pusztította el a föld lakóit nagy gonoszságuk miatt. Az ő célja az volt, hogy amidőn a későbbi nemzedékek gyermekei látják az ívet a felhőben és megkérdezik ennek az eget átívelő dicsőséges szivárványnak az okát, szüleik meg tudják magyarázni nekik a régi világnak vízözön általi pusztulását, mivel az emberek átadták magukat a különböző gonoszságoknak és hogy a Mindenható keze hajlították meg a szivárványnak ívét és helyezték el jelül a felhőbe, hogy többé sohase hoz vízözönt a földre.

E felhőkbe helyezett jelkép erősítse mindnyájunk hitét és vessük bizalmunkat Istenbe, mert e szivárvány Isten kegyelmének és jóságának jele az ember iránt, hogy habár kihívták Istennek haragját és özönvíz által semmisítette meg a földet, kegyelme mégis körülveszi a földet. Midőn Isten letekint a felhőben levő szivárványívre, azt mondja, hogy megemlékezik. Nem akarja, hogy ezt úgy értsük, hogy Ő feledékeny, hanem saját nyelvén beszél az emberhez, hogy jobban megértse Őt.

Bábel tornya

Néhányan Noé utódai közül nemsokára megtagadták hitüket. Egy részük követte Noé példáját és engedelmeskedett Isten parancsolatainak, mások hitetlenek és lázadók voltak és ezek nem hittek a vízözönben. Némelyek kétségbe vonták Isten létezését és saját elgondolásuk szerint a vízözönt természetes okokra vezették vissza. Mások hitték, hogy Isten létezik, hogy megsemmisítette vízözönrel az özönvíz előtti világot, azért érzéseik Kainhoz hasonlóan fellázadtak Isten ellen, mivel eltörölte az embereket a földről és harmadszor átkozta meg a földet vízözön által.

Az Isten ellenségei naponta úgy érezték, hogy megdorgálja őket azoknak igaz beszéde és istenfélő élete, akik szerették Istent, engedelmeskedtek Neki és felmagasztalták Őt. A hitetlenek tanácskoztak egymás között és megegyeztek, hogy elkülönülnek a hűségeseiktől, akiknek igaz élete állandó korlátozás volt gonosz életmódjuk számára. Egy bizonyos távolságra elköltöztek közülük, és elkülönítettek egy nagy helyet, ahol lakjanak. Építettek egy várost, azután kigondoltak egy tervet, hogy egy magas tornyot építenek, amely a felhőkig érjen, hogy együtt lakhassanak a városban és többé ne szóródjanak szét.

Úgy okoskodtak, hogy biztosítják magukat egy másik vízözön esetére, mert tornyukat sokkal magasabbra akarták építeni, mint amennyire a vizek értek a vízözön idején. Úgy gondolták, hogy az egész világ tisztelni fogja majd őket, mint isteneket és uralkodni fognak az emberek felett. Úgy számították, hogy ez a torony majd felmagasztalja építőit. A földön élők figyelmét el akarták terelni Istenről, hogy egyesüljenek velük bálványimádásukban. Mielőtt az építés munkáját befejezték, az emberek a toronyban laktak. A helységeket fényűzően bebútorozták, felékesítették és bálványaiknak szentelték. Azok, akik nem hittek Istenben, azt képzelték, hogyha tornyuk a felhőkig ér, fel tudják fedezni a vízözön okát.

Felemelkedtek Isten ellen, aki azonban nem engedte meg nekik, hogy munkájukat befejezzék. Tornyukat már nagyon magasra

építették, amidőn az Úr két angyalt küldött, hogy összezavarja őket munkájukban. Embereket jelöltek ki arra a célra, hogy üzenetet kapjanak a torony tetején dolgozó munkásoktól, akik anyagot kértek munkájukhoz, amely üzenetet az első közvetített a másodiknak, ez a harmadiknak, míg végül az üzenet a földre ért. Amidőn azonban az üzenet egyiktől a másikig eljutott rendeltetési helyére, az angyalok megzavarták nyelvüket, úgyhogy amidőn az üzenet a földön dolgozó munkásokhoz eljutott, oly anyagot kértek, amire nem volt szükségük. Midőn a munka folyamán a torony tetején dolgozó munkások megkapták az anyagot, nem az volt, amit kértek. Csalódva és feldühödve korholták azokat, akik szerintük hibásak voltak. Ezután nem tudtak összhangban dolgozni.

[54]

Megharagudtak egymásra és mivel nem tudták megmagyarázni a köztük uralkodó értelmetlenséget és idegen szavakat, abbahagyták munkájukat és egymástól elkülönülve elszéledtek a földön. Ezideig az emberek egy nyelven beszéltek. Az égből lecsapó villámok, mint Isten haragjának jelei, letörték tornyuk tetejét és ledöntötték a földre. Így akarta Isten megmutatni az embereknek, hogy Ő a legfelsőbb.

Ábrahám és a megígért mag

Az Úr kiválasztotta Ábrahámot, hogy keresztülvigye akaratát. Utasítást kapott, hogy hagyja el bálványimádó nemzetét és különüljön el rokonságától. Az Úr kijelentette magát Ábrahámnak ifjúságában. Értelmet adott neki és megőrizte a bálványimádástól. A hit és igazi átadás példájává akarta tenni az ő népe számára, akik azután fognak élni a földön. Jellemét feddhetetlenség, bőkezűség és vendégszeretet hatotta át. A nép között tiszteletet ébresztett maga iránt, mint hatalmas fejedelem. Isten iránti tisztelete, szeretete és az ő akarata végrehajtásában tanúsított szigorúan pontos engedelmesége által elnyerte szolgálóinak és szomszédainak tiszteletét. Istenfélő élete és igaz életmódja egyesülve hűséges tanításaival, amelyet szolgálóinak és házanépének adott, felébresztették bennük az Ábrahám Istene iránti félelmet, szeretetet és tiszteletet.

Az Úr megjelent Ábrahámnak és megígérte, hogy annyi lesz a magva, mint az ég csillagai. Tudatta vele a nagy sötétség rettentetésének ábrázolása által, mely reá jött, — utódainak Egyiptomban átélt hosszú rabszolgaságát.

Kezdetben Isten egy feleséget adott Ádámnak, így mutatva meg az ő rendelését, ő sohse akarta, hogy az emberek többnejűségben éljenek. Lámek volt az első, aki ebben a tekintetben eltért Isten bölcs rendelésétől. Két felesége volt, akik egyenetlenséget idéztek elő családjában. Mindkettőnek irigysége és féltékenysége boldogtalanná tette Lámeket. Amikor az emberek sokasodni kezdtek a földnek színein és leányaik születtek és feleségül vették őket az ő saját választásuk szerint, ez volt a régi világ lakosainak egyik nagy bűne, amely reájuk hozta Istennek haragját. Ezt a szokást gyakorolták a vízözön után, amely oly általánossá lett, hogy az igaz emberek is gyakorolták a többnejűséget. Bűnük ezáltal nem lett kisebb, mivel megromlottak és eltávoztak e dologban az Úrnak rendelésétől.

Az Úr így szólt Noéről és családjáról, akiket megmentett a bárkában: „Mert téged láttalak igaznak ebben a nemzedékben.” I. Mózes 7, 1. Noénak azonban csak egy felesége volt és Isten megáldotta

egységes családi fegyelmét. Mivel Noé fiai is igazak voltak, Isten megőrizte őket atyjukkal a bárkában. Isten egyetlen esetben se szentesítette a többnejűséget, mert ellenkezik a- karatával. Tudta, hogy megsemmisítheti az ember boldogságát. Ábrahám békéjét is nagyon megrontotta Hágárral kötött boldogtalan házassága. [56]

Kételkedés Isten ígéletében

Miután Ábrahám elvált Lóttól, az Úr így szólt hozzá: „Emeld fel szemeidet és tekints arról a helyről, hol vagy, északra, délre, keletre és nyugatra, mert mind az egész földet, amelyet láatsz, neked adom és a te magodnak örökre. És olyanná teszem a te magodat, mint a földnek pora, hogyha valaki megszámolhatja a földnek porát, a te magod is megszámolható lesz.” I. Mózes 13, 14-16. E dolgok után az Úr így szólt Ábrahámhoz látomásban: „Ne félj Ábrahám, én pajzsod vagyok neked és a te jutalmad felette igen bőséges.. .És monda Ábrám: Uram, Isten, íme énnekem nem adtál magvat és íme az én házamnak szolgálóulöttje lesz az én örökösöm.” I. Mózes 15, 2-3.

Mivel Ábrahámnak nem volt fia, először azt gondolta, hogy hűséges szolgálója Eliézer legyen az ő fia és örököse örökbefogadás útján. Isten azonban közölte Ábrahámmal, hogy szolgáját ne fogadja fiává és örökösévé, mert valóban lesz egy fia. „és kivitte őt és így szólt: Tekints fel az égre és számláld meg a csillagokat, ha azokat megszámolhatod, — és monda neki: Íme így lesz a te magod.” I. Mózes 15, 5.

Ha Ábrahám és Sára bizakodó hittel vártak volna az ígélet beteljesedésére, hogy fiuk születik, sok boldogtalanságot elkerültek volna. Hitték, hogy úgy lesz, ahogyan Isten ígérte, csak éppen azt nem tudták elhinni, hogy Sárának idősekorában lesz fia. Sára javasolt egy tervet, ami által azt gondolták, hogy Istennek terve beteljesedhet. Sára kérte Ábrahámot, hogy vegye feleségül Hágárt. Ebben a dologban mindkettőjüknek hiányzott az Isten hatalmában való hitük és tökéletes bizalmuk. Ábrahám hallgatva Sára szavára feleségül vette Hágárt és így nem állta ki Isten hatalmába vetett hitének próbáját, ami által önmagára és Sárára is sok boldogtalanságot hozott. Az Úr ki akarta próbálni Ábrahám hitét és bizalmát ígéletében, amelyet tett neki.

[57]

Hágár fennhéjázása

Hágár kevély és kérkedő volt és fennhéjázón viselkedett Sára előtt. Avval áltatta magát, hogy neki kell lennie ama nagy nemzet anyjának, amit Isten megígért, hogy nagy nemzetté teszi Ábrahámot. Ábrahám kénytelen volt meghallgatni Sárának panaszait Hágár viselkedése ellen, aki helytelenséggel vádolta Ábrahámot e dologban. Ábrahám szomorúan mondja Sárának, hogy Hágár az ő szolgája és azért uralkodhat rajta, de nem akarja elküldeni, mert gyermekének anyja, aki által elgondolásuk szerint az ígéretnek be kell teljesednie. Közli Sárával, hogy nem vette volna feleségül Hágárt, ha nem az ő különleges kérése lett volna.

Ábrahám kénytelen volt meghallgatni Hágár panaszait is Sára visszaéléseire vonatkozólag. Ábrahám most zavarban van. Ha igyekszik elsimítani Hágár hibáit, akkor növeli Sára féltékenységét és boldogtalanságát, aki az ő első és hőn szeretett felesége. Hágár elmenekül Sára orcája elől és egy angyallal találkozik, aki megvigasztalja őt, de meg is dorgálja fennhéjázó magaviseletéért és megparancsolja, hogy térjen vissza és alázkodjék meg úrnője előtt, s alázza meg magát kezei alatt.

Ismael születése után az Úr újra kijelentette Ábrahámnak: „És megalapítom az én szövetségemet közöttem és közötted és teutánad a te magod között és annak nemzedékei között örök szövetségül.” I. Mózes 17, 7. Ekkor az Úr újra megújította ígéretét angyala által, hogy Sárának fiat ad és sok népnek anyjává lesz. Ábrahám ekkor még nem értette meg Istennek ígéretét. Gondolata azonnal Ismaelre terelődött, mintha általa kellene beteljesednie a megígért sok népnek, azért fia iránti ragaszkodásában felkiált: „Vajha Ismael élne Teelőtted!” I. Mózes 17, 18.

Az Úr most még határozottabban megismétli ígéretet Ábrahámnak: „Kétség nélkül a te feleséged Sára szül neked fiat és nevezd annak nevét Izsáknak és megerősítem az én szövetségemet örökkévaló szövetségül és az ő magvával őutána.” I. Mózes 17, 19. Második alkalommal angyalokat küldtek Ábrahámhoz, amikor útban voltak Sodoma felé, hogy elpusztítsák azt. Ekkor még világosabban megismételték azt az ígéretet, hogy Sárának fia lesz.

A megígért fiú

Az a nagy öröm, melyet Izsák születése után nyilvánított Ábrahám, és Sára, nagyon féltékennyé tette Hágárt. Ismaelt anyja arra tanította, hogy Isten különösen megáldja őt, mint Ábrahám fiát és örököse lesz annak, amit megígért neki. Ismael osztozott anyja érzéseiben és haragudott azon érzések miatt, amelyet Izsák születésekor nyilvánítottak. Megvetette Izsákot, mivel azt gondolta, hogy ő előbbre való nála. Sára látta Ismael magatartását fia, Izsák iránt, azért nagyon felindult. Elmondta Ábrahámnak Ismael tiszteletlen magaviseletét iránta és Izsák iránt és így szólt Ábrahámmal: „Kergetsd el ezt a szolgálót az ő fiával együtt, mert nem lesz örökös e szolgáló fia az én fiammal, Izsákkal.” I. Mózes 21, 10..

Ábrahám nagyon szenvedett. Ismael az ő fia volt, akit szeretett. Hogyan tudná őt elküldeni. Zavarában Istenhez imádkozott, mert nem tudta, mit tegyen. Az Úr közölte Ábrahámmal angyala által, hogy hallgasson feleségének Sárának szavára, és ne engedje, hogy Ismael és Hágár iránti vonzalma megakadályozza, hogy engedjen feleségének. Így az egyetlen követendő eljárás csak az lehetett, hogy újra helyreállítsa családjában a boldogságot, és összhangot. Ábrahám hallotta az angyal vigasztaló ígéretét, hogy habár Ismael elválik atyjának házából, nem hal meg és Isten nem hagyja el, hanem megőrzi, mert Ábrahám fia. Isten megígérte, hogy Ismaelt is nagy nemzetté teszi.

Ábrahám nemes, jóakarátú természet volt, ami megnyilvánult Sodoma népéért való komoly könyörgésében. Erős lelke sokat szenvedett. Megtört a bánattól és atyai érzései mélyen megindultak, amikor elküldte Hágárt és Ismaelt, hogy mint idegenek vándoroljanak idegen földön.

Ha Isten szentesítette volna a többnejűséget, akkor nem utasította volna Ábrahámot, hogy küldje el Hágárt és fiát. Ezáltal mindnyájunk számára tanítást akart adni, hogy a házassági viszony jogát és boldogságát mindenkor tisztelni és védelmezni kell még nagy áldozatok árán is. Sára volt Ábrahámnak első és egyetlen igazi felesége, ő oly jogokat formálhatott a családban, mint feleség és anya, mint senki más. Tisztelte férjét és urának nevezte őt, de féltékeny volt, hogy Ábrahám ne ossza meg érzéseit Hágárral. Isten nem fedtte meg Sárát eljárásáért. Ábrahámot megdorgálta az angyal, hogy kételke-

dett Isten hatalmában, amely arra indította őt, hogy Hágárt feleségül vegye, s azt gondolta, hogy általa fog beteljesedni az ígéret.

[59]

A hit végső próbája

Az Úr újra jónak látta, hogy Ábrahám hitét a legsúlyosabb próba által próbálja meg. Ha kiállotta volna az első próbát és türelmesen várt volna, míg az ígéret beteljesedik Sárában, és nem vette volna feleségül Hágárt, akkor az Úr nem vetette volna alá a legszigorúbb próbának, amelyet ember valaha kiállt. Az Úr megparancsolta Ábrahámnak: „Vedd a te fiadat, a te egyetlen-egyedet, Izsákot, akit szeretsz és menj el a Morija földjére és áldozd meg őt nekem égőáldozatul a hegyek közül egyiken, amelyet megmutatok neked.” I. Mózes 22, 2.

Ábrahám nem kételkedett Istenben és nem ingadozott, hanem kora reggel maga mellé vette két szolgáját és Izsákot, az ő fiát és az égőáldozathoz való fát és elindult arra a helyre, amelyet Isten mondott neki. Utazásának igazi célját nem mondta meg Sárának, mivel tudta, hogy Izsák iránti szeretete Isten iránti bizalmatlanságra bírná őt és visszatartaná fiát. Ábrahám nem engedte meg, hogy apai érzései uralják őt és Isten elleni lázadásra indítsák. Isten parancsolatának célja az volt, hogy felkorbácsolják lelkének érzéseit, mélységeit. „Vedd most a te fiadat.” Majd, hogy egy kissé mélyebben megpróbálja szívét az Úr, hozzátette: „a te egyetlen fiadat, akit szeretsz, Izsákot”, az ígéret egyetlen fiát „és áldozd meg őt égőáldozatul.”

Ezen apa három napig utazott fiával és így elég ideje lett volna az okoskodásra, és kételkedésre, ha hajlama lett volna az Istenben való kételkedésre. De ő nem kételkedett Istenben. Most nem érvelt avval, hogy az ígéret Ismael által teljesebb majd, mert Isten világosan megmondta neki, hogy az ígéret Izsák által fog beteljesedni.

Ábrahám hitte, hogy Izsák az ígéret fia. Azt is hitte, hogy Isten azt gondolja, amit mondott, amikor megparancsolta neki, hogy menjen el és áldozza meg őt égőáldozatul. Nem kételkedett Isten ígéretében, hanem elhitte, hogy Isten, aki gondviselése által fiut adott Sárának, idős korában, s aki megkívánta, hogy vegye el annak a fiúnak az életét, újra életet adhat annak, és feltámaszthatja Izsákot a halálból.

Ábrahám ott hagyta a szolgákat az úton és azt javasolta, hogy egyedül mennek el fiával, hogy tőlük bizonyos távolságra imád-

kozzanak. Nem engedte meg szolgálainak, hogy elkísérjék őt Isten parancsolatának végrehajtásában. Elvette a fát szolgálai kezéből, és fia vállaira helyezte. Átvette a tüzet és a kést is. El készült, hogy végrehajtsa a legborzalmasabb megbízatást, amit Isten adott. Az apa és fia együtt haladtak.

„És Izsák így szólt az ő atyjához Ábrahámhoz, mondván: Atyám! és ő szólt: Itt vagyok fiam.” És ő monda: íme itt a tűz és fa, de hol van az égőáldozatra való bárány? Ábrahám monda: „Fiam, az Isten majd gondoskodik az égőáldozati bárányról,” s így tovább haladtak együtt. A komor, szerető, szenvedő apa szilárdan haladt fia oldalán. Amidőn oda értek arra a helyre, amelyet az Úr kijelölt Ábrahámnak, oltárt épített oda, rendben reá rakta a fát készen az áldozathoz, s azután közölte Izsákkal Istennek parancsolatát, hogy meg kell áldoznia őt égőáldozatul. Megismételte előtte Istennek ígéretét, amelyet többször tett neki, hogy Izsák által nagy nemzette lesz és ha Istennek parancsolatát végrehajtva meg is áldozza őt, Isten akkor is beteljesíti ígéretét, mert képes őt feltámasztani a halálból is.

[60]

Az angyal üzenete

Izsák hitt Istenben. Atyja megtanította a feltétlen engedelmességre és szerette és tisztelte atyjának Istenét. Ellenállhatott volna atyja akaratának, ha akart volna. Azonban miután szeretetteljesen megölelte atyját, megengedte, hogy megkötözze és feltegye a fára az oltáron. Az atya pedig, amidőn felemelte kezét, hogy megölje fiát, Istennek egy angyala, aki figyelemmel kísérte Ábrahámnak minden hűségét a Mórija felé vezető úton, szólította őt a mennyből e szavakkal: „Ábrahám, Ábrahám! És ő így szólt: Ímhol vagyok Uram! Ő pedig monda: Ne tedd kezedet a gyermekre és semmit se cselekedj vele, mert most már tudom, hogy féled az Istent, látván, hogy nem tartottad vissza fiadat, a te egyetlenegyedet tőlem.” I. Mózes 22, 11-12.

„És felemelte Ábrahám az ő szemeit és látta, hogy háta mögött egy kos akadt meg szarvánál fogva a szövevényben. Odament tehát Ábrahám és elhozta a kost és azt áldozta meg égőáldozatul az ő fia helyett.” I. Mózes 22, 13.

Ábrahám most teljesen és nemesen kiállta a próbát és hűsége által jóvátette Istenben való tökéletes hitének hiányát, amely hit hi-

[61] ánya miatt feleségül vette Hágárt. Miután Ábrahám bebizonyította Istenbe vetett hitét és bizalmát, Isten megújította neki adott ígéletét: „És kiáltott az Úrnak angyala Ábrahámnak másodszor is az égből és monda: Én magamra esküszöm, azt mondja az Úr, mivelhogy e dolgot cselekedted és nem kedveztél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek, azért megáldván megáldalak téged és bőségesen megsokasítom a te magodat, mint az ég csillagait és mint a fővényt, amely a tenger partján van és a te magod örökség szerint fogja bírni az ő ellenségeinek kapuját. És megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei, mivelhogy engedelmeskedtél az én beszédeimnek.” I. Mózes 22,15-18.

A kánaániták bálványimádók voltak, azért az Úr megparancsolta népének, hogy ne házasodjanak össze velük, hogy bálványimádásra ne vezessék őket. Ábrahám idős volt, azért számított rá, hogy nem-sokára meghal. Izsák még nőtlen volt.

Ábrahám féltette Izsákot az őt körülvevő megrontó befolyástól, azért olyan feleséget kívánt biztosítani részére, aki nem vezeti el őt Istentől. Ezt az ügyet rábízta tapasztalt, hűséges szolgájára, aki javainak intézője volt.

Ábrahám azt kívánta, hogy szolgája tegyen ünnepélyes esküt az Úr előtt, hogy nem vesz feleséget Izsáknak a kánaániták közül, hanem elmegy Ábrahám rokonságához, akik hittek az igaz Istenben és azok közül választ feleséget Izsáknak. Meghagyta neki, hogy vigyázzon és ne vigye Izsákot arra a vidékre, ahonnan ő jött, mert majdnem mindnyájukat befolyásolta a bálványimádás. Ha nem tudna olyan feleséget találni Izsáknak, aki elhagyná rokonságát és eljöjjön hozzá oda, ahol ő van, akkor mentes lesz esküje alól.

Ezt a fontos ügyet nem bízták Izsákra, hogy atyjától függetlenül önmaga válasszon magának feleséget. Ábrahám megmondta szolgájának, hogy Isten elküldi angyalát, hogy irányítsa választásában. A szolga, akire Ábrahám e fontos küldetést rábízta, elindult hosszú útjára. Midőn megérkezett abba a városba, ahol Ábrahám rokonsága lakott, komolyan imádkozott Istenhez, hogy irányítsa választásában, midőn Izsáknak élettársat választ. Kérte, hogy adjon megfelelő bizonyítékot, hogy ne tévedjen a dologban. Megpihent egy kútnál, amely a legforgalmasabb gyülekezőhely volt. Itt részletesen megfigyelte Rebeka megnyerő modorát és udvarias viselkedését és megkapta Istentől mindazon bizonyítékot, amit kért, hogy Rebeka az, akit Isten helyesel, hogy Izsák feleségének válassza. Rebeka meghívta a szolgát atyja házába. Ekkor a szolga elmondta Rebeka atyjának és testvérének azt a bizonyítékot, amelyet kapott az Úrtól, hogy Rebeka legyen gazdája fiának felesége.

[63] Akkor Ábrahám szolgája így szólt hozzájuk: „Most azért ha szeretettel és hűséggel akartok lenni az én uramhoz, mondjátok meg, ha pedig nem, adjátok tudtomra, hogy én vagy jobbra, vagy balra forduljak.” I. Mózes 24, 49. Az atya és testvére így feleltek: „Az Úrtól van e dolog. Nem mondhatunk teneked sem jót, sem rosszat. Íme előtted van Rebeka, vegyed, menj el és legyen felesége a te urad fiának, amint az Úr elvégezte. És lőn, amint hallotta Ábrahám szolgája azoknak beszédét, meghajtotta magát a földig az Úr előtt.” I. Mózes 24, 50-52.

Miután mindent elrendeztek és elnyerte az apa és testvér beleegyezését, akkor megkérdezték Rebekát, hogy hajlandó-e elmenni Ábrahám szolgájával atyja családjától oly nagy távolságra, hogy Izsák felesége legyen. Rebeka hitte a megtörtént körülményekből, hogy Isten keze választotta ki őt, hogy Izsák felesége legyen, azért így szólt: „Elmegyek!” I. Mózes 24, 58.

Akkoriban a házassági ügyeket általában a szülők intézték, de nem alkalmaztak kényszert azoknak összeházasítására, akik nem szerették egymást. Azonban a gyermekek bíztak szüleik ítélőképességében és követték tanácsukat. Megajándékozták szeretetükkel azokat, akiket istenfélő, tapasztalt szüleik választottak számukra. Bűnnek tekintették az evvel ellenkező eljárást.

A gyermeki engedelmesség példája

Izsák engedelmes életet élt Isten félelmében. Mikor 40 éves lett, akkor is alávetette magát atyja istenfélő, tapasztalt szolgájának, hogy élettársat válasszon számára. Hitte, hogy Isten fogja irányítani abban, hogy feleséget kapjon.

Izsák esetét azért jegyezték fel, hogy követésre méltó példaul álljon a késői nemzedék gyermekei számára, különösen azok számára, akik félik Istent.

Azon eljárást, amelyet Ábrahám követett Izsák nevelésében, amely azt eredményezte, hogy Izsák szerette a nemes engedelmesség életét, — feljegyezték a szülők javára, azért indítsa őket arra, hogy „parancsoljanak házuk népének.” Tanítsák meg gyermekeiket arra, hogy engedelmeskedjenek nekik és tiszteljék tekintélyüket. Érez-zék a rajtuk nyugvó felelősséget, hogy irányítaniuk kell gyermekeik hajlamait, hogy oly személyekre legyenek bízva, akiket ítélőkép-

ségük megtanít arra, hogy alkalmas társai lehessenek fiaiknak és leányaiknak.

Jakób és Ézsau

Isten tudja a véget kezdettől fogva. Tudta Jakób és Ézsau születése előtt, hogy milyen jellemet fognak fejleszteni. Tudta, hogy Ézsau nem fog engedelmeskedni Neki. Válaszolt Rebeka aggódó imájára, és közölte vele, hogy két gyermeke lesz és az idősebb szolgál majd az ifjabbiknak. Feltárta előtte két fiának jövőendő történetét, hogy két nemzetté lesznek, amelyik közül az egyik nagyobb lesz, mint a másik és az idősebb fog szolgálni a fiatalabbnak. Az elsőszülött sajátos előnyöket és különleges kiváltságokat élvezett, amelyeket a család többi tagjai nem kaptak meg.

Izsák jobban szerette Ezsaut, mint Jakóbot, mivel Ezsau szarvas-húsról gondoskodott számára. Tetszett neki vakmerősége és bátorsága, amelyet a vadállatok vadászása közben tanúsított. Jakób az ő anyjának volt kedvence, mivel szelíd természetű volt és inkább törekedett arra, hogy anyját boldoggá tegye. Jakób megtudta anyjától azt, amit Isten közölt vele, hogy „a nagyobbik fog szolgálni a kisebbiknek” és ifjú észjárásával azt a végkövetkeztetést vonta le, hogy ezen ígélet nem teljesedhet be addig, amíg Ezsau rendelkezik az elsőszülöttséggel járó kiváltságokkal. Midőn Ezsau megérkezett a mezőről az éhségtől elbágyadva, Jakób kihasználta az alkalmat, hogy Ezsau szükségét a saját előnyére fordítsa, azért felajánlotta neki, hogy ha lemond elsőszülöttségi jogáról, ad neki lencse főzelékéből, és Ezsau eladta érte elsőszülöttségi jogát Jakóbnak.

Ezsau elvett két bálványimádó nőt feleségül, ami nagy bánatot okozott Izsáknak és Rebekának. Ennek ellenére Izsák jobban szerette Ezsaut, mint Jakóbot és amidőn érezte halálának közeledését, kérte Ezsaut, hogy készítse neki szarvashúst, hogy halála előtt megáldhassa őt. Ezsau nem mondta meg atyjának, hogy eladta elsőszülöttségi jogát Jakóbnak és esküvel erősítette meg azt. Rebeka hallotta Izsák szavait és emlékezett az Úr kijelentésére: „A nagyobbik szolgáljon a kisebbiknek.” Tudta, hogy Ezsau könnyelműen vette elsőszülöttségi jogát és eladta Jakóbnak. Rábeszélte Jakóbot, hogy csalja meg atyját és csalással szerezze meg atyjának áldását, ame-

lyet szerinte más módon nem nyerhet el. Jákob eleinte nem akart csaláshoz folyamodni, de végül beleegyezett anyja tervébe.

Rebeka ismerte Izsáknak Ezsau iránti részrehajlását és látta, hogy érveléssel nem képes rábírní szándékának megváltoztatására. Ahelyett, hogy bízott volna Istenben, az események rendezőjében, hitének hiányát abban mutatta ki, hogy rábeszélte Jákobot, hogy csalja meg atyját. Isten nem hagyta jóvá Jákobnak ezen eljárását. Rebekának és Jákobnak várnia kellett volna, amíg az Úr keresztülvizsi tervét az ő módja szerint és a maga idejében, ahelyett hogy csalással igyekeztek létrehozni az előre megjövendölt eseményeket.

Ha Ezsau elnyerte volna atyjának áldását, amelyet az elsőszülöttnék adtak, sikeres előmenetele csak egyedül Istentől származhatott volna. Isten megáldhatta volna őt szerencsével, vagy bajt hozhatott volna rá, aszerint, hogy milyen az életmódja. Ha tisztelte és szerette volna Istent az igaz Ábelhez hasonlóan, akkor Isten elfogadta és megáldotta volna őt. Ha azonban a gonosz Kainhoz hasonlóan nem tisztelte Istent, se az ő parancsolatait, hanem saját romlott életmódját követte, nem nyerhette el Istennek áldását, hanem Isten megvetette őt, úgy mint Kaint. Ha Jákob életmódja igaz lett volna, ha szerette és féltte volna Istent, Isten megáldotta volna és áldó keze vele lett volna, ha nem is nyerte volna el azokat az áldásokat és kiváltságokat, amelyeket általánosságban az elsőszülöttnék adtak.

Jákob száműzetésének évei

Rebeka keserűen megbánta a Jákobnak adott tanácsot, mert ezáltal örökre elválasztotta őt magától. Jákob kénytelen volt elmenekülni, hogy megmentse életét Ezsau haragjától és anyja többé sohse látta meg orcáját. Izsák még sok évet élt azután, hogy Jákobra adta áldását és Jákob és Ezsau életmódjából meg volt győződve róla, hogy az áldás jogosan illeti meg Jákobot.

Jákob nem élt boldog házasságot, habár feleségei testvérek voltak. Házassági szerződést kötött Lábánnal, leányáért Rákhelért, akit szeretett. Miután hét évig szolgált Rákhelért, Lábán becsapta őt és Leát adta neki. Midőn Jákob felismerte a csalást és hogy Lea is részt vett félrevezetésében, nem tudta szeretni Leát. Lábán igyekezett hosszabb időre megtartani Jákob hűséges szolgálatait, azért csalta meg Jákobot és adta neki Leát Rákhel helyett. Jákob megfeddte

[65]

[66] őt, hogy vonzalmát lekicsinyelve Leát adta neki, akit nem szeretett. Lábán ekkor könnyörgött Jákobnak, hogy ne dobja el Leát, mert ezt nagy szégyennek tekintették nemcsak a feleségre, hanem az egész családra is. Jákob nagyon nehéz helyzetbe került, azonban úgy döntött, hogy megtartja Leát, de feleségül veszi testvérét is Rákhelt. Leát sokkal kevésbé szerette, mint Rákhelt.

Lábán önzően bánt Jákobbal. Csak arra gondolt, hogy a maga előnyére használja ki Jákob hűséges munkáját. Már régen elhagyta volna a ravasz Lábánt, de félt az Ezsauval való találkozástól. Hallotta Lábán fiainak panaszát, akik így szóltak: „Valamije volt atyánknak, mind elvette Jákob és atyánkéből szerezte mind e gazdagságot. És látta Jákob a Lábán orcáját, hogy íme nem olyan őhozzá, mint annakelőtte.” I. Mózes 31, 1-2.

Jákob gyötrődött. Nem tudta, hogy merre menjen. Ügyét Isten elé tárta és utasításért könnyörgött Hozzá. Az Úr kegyelmesen válaszolt gyötrelmes imájára. „Az Úr pedig ezt mondta Jákobnak: Térj vissza atyáid földjére, a te rokonságod közé és veled leszek.” I. Mózes 31, 3.

„Jákob tehát elküldött és kihívatta magához Rákhelt és Leát a mezőre, az ő nyájához. És monda nekik: Látom atyátok orcáját, hogy nem olyan hozzám, mint ennekelőtte, de az én atyám Istene velem volt. Ti pedig tudjátok, hogy teljes erőmmel szolgáltam atyátokat, de atyátok megcsalt engem és tízszer is megváltoztatta béremet, mindazáltal Isten nem engedte, hogy nekem kárt tehessen.” I. Mózes 31, 4-7. Jákob elmondta nekik álmát, amit Isten adott neki, hogy hagyja el Lábánt és menjen vissza rokonsága közé. Jákob és Lea kifejezték elégedetlenségüket atyjuk eljárásával szemben. Midőn Jákob újra elmondta nekik Lábán helytelenségeit és javasolta, hogy hagyják el őt, Rákhel és Lea így szóltak Jákobhoz: „Vajon van-e még nekünk valami részünk és örökségünk a mi atyánk házában? Avagy nem úgy tartott-e minket, mint idegeneket, midőn minket eladott és értékeinket teljesen megemésztette? Mert mindez a gazdagság, amit Isten vett el a mi atyánktól, a mienk és a mi fiainké. Most azért valamit mondott az Isten neked, azt cselekedjed.” I. Mózes 31,14-16

Visszatérés Kánaánba

[67]

Lábán távollétében Jakób elkészítette családját és mindazt amije volt és elhagyta Lábánt. Midőn már 3 napja folytatta utazását, Lábán megtudta, hogy Jakób elhagyta őt, azért nagyon megharagudott és üldözésére indulva elhatározta, hogy erőszakkal is visszahozza őt. Az Úr azonban könyörült Jakóbon és midőn Lábán le akarta győzni őt, az Úr egy álmot adott Lábánnak, hogy „se jót se rosszat ne szóljon Jakóhoz”, ami azt jelentette, hogy ne kényszerítse őt visszatérésre és hízéggel se igyekezzen őt visszatérésre bírni.

Amikor Lábán találkozott Jakóbal, megkérdezte, hogy miért lopta el észrevétlenül és vitte el leányait, mint a foglyokat karddal. Lábán így szólt Jakóhoz: „Volna erőm hozzá, hogy rosszat tegyek veletek, de a ti atyátok Istene megszólított engem, mondván: Vigyázz magadra, Jakóbnak se jót, se rosszat ne szólj.” I. Mózes 31, 29. Jakób ekkor újra elmondta Lábánnak szűkkeblű eljárását, amelyet tanúsított iránta, hogy csak saját előnyét kereste. Hivatkozott Lábánnal tanúsított becsületes magaviseletére és így szólt: „Amit a vad széttépett, nem vittem hozzád, én fizettem meg azt; tőlem követelted meg a nappal ellopottat, mint az éjjel ellopottat is. Úgy voltam, hogy nappal a hőség emésztett, éjjel pedig a hideg és az álom távol maradt szemeimtől.” I. Mózes 31, 39-40.

Jakób így szólt: „Immár 20 esztendeje, hogy házadnál vagyok, tizennégy esztendeig szolgáltalak két leányodért, és hat esztendeig juhaidért, te pedig béremet tízszer is megváltottad. Ha az én atyám Istene és Izsák félelme velem nem lett volna, bizony most üresen bocsájtanal el engem, de megtekintette Isten az én nyomorúságomat, és kezeim munkáját és megfeddett téged tegnap éjjel.” I. Mózes 31, 41-42.

Ekkor Lábán biztosította Jakóbot, hogy szereti leányait és gyermekeit és azért nem tudna ártani nekik. Javasolta, hogy kössenek szövetséget egymással, majd így szólt: „Most tehát jöjj, kössünk szövetséget, én meg te, hogy az legyen bizonyosságul köztem és közted. És vett Jakób egy követ és felemelte azt emlékoszlopul. És monda Jakób az ő atyjafiainak: Szedjetekek köveket és csinálának ott rakást és evének ott a kőrakáson.” I. Mózes 31, 44-46.

„És Lábán így szólt: Az Úr legyen vigyázó közöttem és köztödd, amikor egymástól elválunk. Ha az én leányaimat nyo- morgatni

[68]

fogod és ha az én leányaimon kívül több feleséget veszel, senki sincs ugyan velünk, de meglásd, Isten a bizonyság énközöttem és teközötted.” I. Mózes 31, 49-50.

Jákob ünnepélyes szövetséget kötött az Úr előtt, hogy nem fog elvenni más feleséget. „És monda Lábán Jákobnak: Íme e kőrakás és íme ez emlékoszlop, amelyet raktam énközöttem és teközötted, bizonyság legyen e kőrakás és bizonyság legyen ez emlékoszlop, hogy sem én nem megyek el e rakás kő mellett tehozzád, sem te nem jössz át énhozzám e rakás kő és ez emlékoszlop mellett gonosz szándékkal. Az Ábrahám Istene és Nákhor Istene és az ő atyjuk Istene tegyen ítéletet közöttünk és megesküvék Jákob az ő atyjának Izsáknak félelmére.” I. Mózes 31, 52-53.

Midőn Jákob eltávozott az ő útján, Istennek angyalai találkoztak vele. Midőn meglátta őket, így szólt: Isten tábora (:serege:) ez. Látta álmában Istennek angyalait, amint táboroznak körülötte. Jákob alázatos, kiengesztelő üzenetet küldött Ezsauhoz. „És megtértek a követek Jákobhoz, mondván: Elmentünk a te atyádfiához, Ezsauhoz és már jön is eléd és négyszáz férfi van vele. Ekkor igen megijedt Jákob és félelmében a népet, amely vele volt, a juhokat és a barmokat és a tevéket két csoportra osztotta és monda: Ha eljő Ezsau az egyik seregére és azt levágja, a hátramaradt sereg megszabadul.” I. Mózes 32, 6-8.

„És monda Jákob; Oh, én atyámnak Ábrahámnak Istene és én atyámnak, Izsáknak Istene, Jehova, ki azt mondtad nekem, térj vissza házadba a te rokonságod közé, s jól teszek veled, nem vagyok méltó a legkisebb jótéteményedre sem és minden hűségedre sem, mert csak pálcámmal mentem át ezen a Jordánon, most pedig két sereggé lettem. Szabadíts meg engem kérlek az én bátyám kezéből, mert félek tőle, hogy rajtam üt és levág engem, az anyát a fiakkal egybe. Te pedig azt mondtad: Jól tévén jól teszek veled és a te magodat olyanná teszem, mint a tenger fvénye, amelyet meg nem számlálhatnak sokasága miatt.” I. Mózes 32.

Jákobnak erőteljesen eléje tárult az a hibája, hogy csalással akarta megszerezni bátyjának áldását, azért félt, hogy Isten megengedi Ezsauinak, hogy elvegye életét. Gyötrelmében egész éjjel imádkozott Istenhez. Egy angyalt mutattak be nekem, amint Jákob előtt állt és rámutatott hibáinak igazi természetére. Midőn az angyal elfordult tőle, hogy elhagyja őt, Jákob megragadja őt és nem akarja elengedni. Könnyek között esedezett. Előadja, hogy mélyen megbánta bűneit és bátyja ellen elkövetett hibáit, amelyek atyjának házából 20 évig tartó elszakadását okozták. Bizalommal hivatkozik Isten ígéreteire és arra a kegyelemre, amelyet atyjának házából való távozása óta mindig kinyilvánított iránta.

Jákob egész éjjel küzdött az angyallal áldásért könyörögve. Úgy tűnt fel, hogy az angyal ellenállt imájának, állandóan emlékeztette őt bűneire és ugyanakkor igyekezett elszakadni tőle. Jákob elhatározta, hogy megragadja az angyalt, de nem testi erejével, hanem a hit erejével. Szenvedéseiben Jákob hivatkozott lelkének bűnbánatára, mély alázatára, amelyet érzett bűnei miatt. Az angyal látszólagos közönnyel tekintette Jákob imáját és állandóan arra törekedett, hogy megszabadítsa magát Jákob szorításából. Gyakorolhatta volna természetfeletti erejét, s kiszabadulhatott volna Jákob kezeinek szorításából, de nem tette.

Mikor azonban az angyal látta, hogy nem vehet erőt Jákobon, hogy meggyőzze őt természetfeletti hatalmáról, érintette combcsontját, amely csípőjében azonnal kificamodott. Jákob azonban nem adta fel komoly erőfeszítéseit a testi fájdalmak miatt. Cél az volt, hogy elnyerje az áldást, azért testi fájdalma nem volt elég ahhoz, hogy gondolatait elterelje kitűzött céljától. Elhatározása erősebb lett küzdelmének utolsó pillanataiban, mint kezdetben volt. Hite komolyabbá vált a végsőkig, egészen a hajnal feljöttéig. Nem akarta elbocsátani az angyalt, amíg meg nem áldja őt. „És monda: Bocsáss el engem, mert feljött a hajnal. És monda Jákob: Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz engemet. És monda neki: Mi a te neved? És ő

mondta: Jákob. Amaz pedig monda: Nem Jákobnak mondják ezután a te nevedet, hanem Izraelnek, mert küzdöttél Istennel és emberrel és győztél.” I. Mózes 32,26-28

[70]

A győzedelmeskedő hit

Jákob kitartó hite győzedelmeskedett. Erősen fogta az angyalt, míg elnyerte a kívánt áldást és bűnbocsánatának biztosítékát. Nevét ekkor Jákobról kitúróról, Izraelre változtatta, ami Isten fejedelmét jelenti. „És megkérdezte Jákob és monda: Mondd meg kérlek a te nevedet. Az pedig monda: Ugyan, miért kérdezed az én nevemet? És megáldotta őt. Nevezte azért Jákob annak a helynek nevét Penielnek, mert láttam az Istent színről-színre, és megszabdult az én lelkem”. (angol ford.: és megmentette életemet.) I. Mózes 32, 29-30. Azon éjszaka Krisztus küzdött Jákobbal, őt tartotta állhatatosan mindaddig, amíg meg nem áldotta.

Az Úr hallotta Jákob esedezését és megváltoztatta Ezsau szívének szándékát, ő nem szentesített semmilyen helytelen eljárást, amit Jákob követett. Élete egyetlen kétely, zavar és bűnbánat volt bűne miatt, az angyallal való komoly küzdelmének idejéig, amikor elnyerte azt a bizonyítékot, hogy az Úr megbocsátotta bűneit. „Küzdött az Angyallal és legyőzte őt, sírt és könyörgött Neki. Béthelben találta meg Őt és ott beszélt velünk. Bizony az Úr a seregeknek Istene, az Úr az Ő neve.” Hos. 12, 4-5.

Ezsau sereggel vonult Jákob ellen, hogy megölje őt. Azonban mialatt Jákob küzdött az angyallal azon éjjel, az Úr egy másik angyalt küldött Ezsauhoz, hogy meglágyítsa szívét alvásának óráiban. Álmában Ezsau látta Jákobot az atyai háztól való 20 éves számkivetésében, mivel életét féltette. Figyelemmel kísérte anyja halála feletti szomorúságát. Látta álmában Jákob megalázkodását, és hogy Isten angyalai veszik körül őt. Azt álmodta, hogy amidőn találkoztak, eszébe sem jutott, hogy ártson neki. Midőn Ezsau felébredt, elbeszélte álmát 400 emberének és megmondta nekik, hogy nem szabad bántaniok Jákobot, mert atyjának Istene van vele, azért amidőn találkoznak Jákobbal, egyikük se ártson neki.

„Jákob pedig felemelte szemeit és látta, hogy íme Ezsau jön és 400 férfiú vele.. . Maga pedig előttük megy és hétszer hajtotta meg magát a földig, amíg bátyjához jutott. Ezsau pedig elébe futott

és megölelte őt, nyakába borult és megcsókolta őt, és sírtak.” I. Mózes 33, 1-4. Jákob kérte Ezsaut, hogy fogadjon el tőle egy csekély ajándékot, amelyet azonban Ezsau elutasított, de Jákob „unszolta őt és elfogadta.” I. Mózes 33, 11.

Egy gyakorlati tanítás

[71]

Jákob és Ezsau két osztályt ábrázolnak; Jákob az igazakat, Ezsau a gonoszokat. Jákob szenvedése, amikor megtudta, hogy Ezsau 400 férfival ellene vonul, jelképezi az igazak szomorúságát, amikor megjelenik a rendelet, hogy öljék meg őket közvetlenül Krisztus eljövetele előtt. Mikor a gonoszok körülveszik őket, gyötrelmem tölti be őket, mert Jákobhoz hasonlóan nem látják, hogyan menthetik meg életüket. Az angyal Jákob elé állott és Jákob megragadta az angyalt és egész éjjel viaskodott vele. Így küzdenek majd az igazak is imában Istennel szomorúságuk és gyötrelmük idején, miképpen Jákob küzdött az angyallal. Szünetében Jákob egész éjjel imádkozott Ezsau kezéből való szabadulásáért. Az igazak is éjjel nappal Istenhez kiáltanak majd, megszabaduljanak az őket körülfogó gonoszok kezéből.

Jákob meghallotta bűnét: „Nem vagyok méltó minden kegyelem és hűséged legkisebb jótéteményére sem, amelyet tanúsítottál szolgád iránt.” I. Mózes 32, 10. Gyötrelmükben az igazak mélyen átérzik majd méltatlanságukat, és sok könny között ismerik be teljes érdemtelenségüket és Jákobhoz hasonlóan esedeznek Isten ígéreteinek elnyeréséért Jézus Krisztus által, amelyeket éppen ilyen rászoruló, gyámoltalan bűnbánó bűnösöknek adott.

Jákob gyötrelmében erősen megragadta az angyalt és nem akarta, hogy eltávozzon. Midőn könnyek között esedezett, az angyal emlékeztette őt a múltban elkövetett hibáira és törekedett elszabadulni Jákobtól, hogy próbára tegye és kipróbálja őt. Így az Úr az igazakat is kipróbálja, megpróbálja és megvizsgálja gyötrelmük napjaiban, hogy kinyilvánítsák Isten hatalmába vetett hitük, kitartásuk és rendíthetetlen bizalmuk erejét, hogy megszabadítja őket.

Jákob nem akarta, hogy az angyal elutasítsa őt. Tudta, hogy Isten kegyelmes, azért kegyelmére hivatkozott. Utalt a múlt szomorúságára, bűnbánatára és sürgette kérését, hogy szabadítsa meg Ezsau kezéből. Ezen zaklató, kitartó kérését egész éjjel folytatta. Midőn a

múltban elkövetett hibáira tekintett, majdnem kétségbeesett. Azonban tudta, hogy segítséget kell kapnia Istentől, mert különben elvesz. Erősen tartotta az angyalt és kérését gyötrelmes, komoly kiáltásokkal sürgette mindaddig, amíg győzött.

[72] Így lesznek az igazak is. Midőn áttekintik elmúlt életük eseményeit, reményük majdnem kialszik. Azonban amidőn felismerik, hogy élet és halál között kell most választaniuk, komolyan Istenhez kiáltanak és hivatkoznak elmúlt szomorúságukra, sok bűneik feletti alázatos bűnbánatukra, majd ígéreteire utalnak: „Avagy fogja meg erősségemet, hogy békét kössön velem, békét kössön velem.” Esa. 27, 5. Így ajánlják fel komoly kéréseiket Istennek éjjel és nappal. Isten nem hallgatta volna meg Jákob kérését és nem mentette volna meg kegyelmesen életét, ha már előbb nem bánta volna meg bűnét, hogy csalással szerezte meg az áldást.

Az igazak Jákobhoz hasonlóan feltétlen, szilárd hitet és komoly elhatározást fognak kinyilvánítani, amelyet nem lehet megingatni. Érezni fogják méltatlanságukat, de nem lesznek rejtett hibáik, amelyeket kinyilvánítanak. Ha volna olyan bűnük, amelyet nem vallottak be és nem bántak meg, és azok felelevenednének lelki szemek előtt, amikor félelem és gyötrelmelem kínozza majd őket, minden méltatlanságuk eleven érzetével, akkor Sátán legyőzné őket. A kétségbeesés kioltaná legszilárdabb hitüket is, és nem volna bizalmuk, hogy komolyan könyörögjenek Istenhez szabadulásukért és drága pillanataikat elrejtett bűneik megvallásával és reménytelen állapotuk megsiratásával töltенék el.

A próbaidő azon időszak, amelyet mindenki elnyert, hogy elkészüljön Istennek napjára. Ha valaki elhanyagolja az előkészületet és nem ügyel a hűségesen adott figyelmeztetésekre, akkor nem hozhat fel semmi mentséget. Jákobnak az angyallal való kitartó viaskodása legyen példa a keresztények számára: Jákob győzött, mivel kitartó és elszánt volt.

Mindazok, akik vágyakoznak Istennek áldása után, mint Jákob és Istennek ígéreteibe kapaszkodnak, mint ő, és olyan komolyak és kitartóak lesznek, mint ő volt, akkor ugyanolyan sikert érnek el, mint ő. Oly kevesen gyakorolják az igazi hitet és az igazság felelősségének terhe oly kevéssé nyugszik sok állítólagos hívőn, mivel restek a lelki dolgokban. Nem akarnak erőfeszítéseket tenni, hogy megtagadják önmagukat és küzdjenek Isten előtt, hogy hosszan és

komolyan imádkozzanak áldásért, azért nem nyerik el. Azt a hitet, amely a szomorúság ideje alatt élni fog bennünk, most naponta gyakorolnunk kell. Azok, akik nem tesznek határozott erőfeszítéseket most, hogy szilárd hitet gyakoroljanak, teljesen készületlenek lesznek arra, hogy azt a hitet gyakorolják, amely képesítené őket arra, hogy megálljanak a szomorúság idején.

Izrael gyermekei

József hallgatott atyja tanításaira és félté az Istent, ő minden testvérénél jobban engedelmeskedett atyja igaz tanításainak. Értékelte tanításait és feddhetetlen szívvvel kívánt engedelmeskedni Istennek. Bánkódott némelyik testvérének helytelen magatartása miatt és szelíden kérlelte őket, hogy éljenek egy igaz életet és hagyjanak fel gonosz cselekedeteikkel. Evvel azonban csak maga ellen hangolta őket. Bűngyűlöletében nem tudta elnézni, hogy testvérei vétkezzenek Isten ellen, azért atyja elé tárta ügyüket abban a reményben, hogy tekintélye megjavítja őket. Hibáiknak feltárása által azonban magára haragította testvéreit. Megfigyelték atyjuknak József iránti ragaszkodó szeretetét és irigykedtek reá. Irigységük gyűlöletté és végül gyilkossággá növekedett.

Istennek angyala álmában oktatta Józsefet, amit ő ártatlanul elmondott testvéreinek. „fme kévéket kötöttünk a mezőn és íme az én kévéim felkelt és felállt, a ti kévéitek pedig körülállták és az én kévéim előtt meghajoltak. Mondának neki az ő bátyjai: Avagy király akarsz-e lenni felettünk? Vagy uralkodni akarsz-e rajtunk? S annál inkább gyűlölték őt álmaért és beszédéért.”

„Más álmot is látott és elbeszélte azt bátyjainak, mondván: Íme megint álmot álmodtam. Íme a nap és a hold és 12 csillag meghajolt énelöttem. És elbeszélte atyjának és bátyjainak és az ő atyja megdorgálta őt, mondván neki: Micsoda álom az, amelyet álmodtál? Avagy elmegyünk-e én és a te anyád és a te atyádfiai, hogy meghajtsuk magunkat teelőtted a földig? Irigykedtek rá emiatt az ő bátyjai, atyja pedig elméjében tartotta a dolgot.” I. Mózes 37, 7-11.

József Egyiptomban

Tesvérei meg akarták ölni Józsefet, de végül megelégedtek avval, hogy eladják rabszolgának, hogy így megakadályozzák, hogy nagyobb legyen náluk. Azt gondolták, hogy most odahelyezték őt, ahol nem fogja őket többé háborgatni álmaival és ahol nem teljesed-

hetnek be. Isten azonban éppen az ő eljárásukat használta fel arra, hogy előhozza azt, aminek az ő elgondolásuk szerint nem szabad lett volna megtörténnie, — hogy uralkodni fog felettük.

Isten nem engedte, hogy József egyedül menjen Egyiptomba. Angyalok készítették elő az utat fogadtatására. Fáraónak egyik tisztviselője: Potifár, a testőrség kapitánya megvette őt az izmaelitáktól. Az Úr Józseffel volt és sikert adott neki és kedvessé tette gazdája előtt, úgyhogy mindenét, amije volt, József gondjaira bízta. „Mindent, azért amije volt, József kezére bízott és semmire se volt gondja mellette, hanem csak az ételre, amelyet megeszik.” I. Mózes 39, 6. Utlatosságnak tekintették, hogy egy zsidó ételt készítsen egy egyiptominak.

Midőn Józsefet megkísértették, hogy eltérjen az igaz útról, hogy áthágja Istennek törvényét és hűtlen legyen gazdájához, szilárdan ellenállt és bizonyítékát adta az istenfélelem felemelő erejének, gazdája feleségének adott válaszában. Miután hivatkozott gazdájának beléje vetett nagy bizalmára, kijelentette: „Hogyan is követhetném el azt a nagy gonoszsgot és vétkezném az Isten ellen?” Nem engedte rábeszélni magát, hogy eltérjen az igazság ösvényétől és lábbal tapossa Istennek törvényét rábeszélés vagy fenyegetés által.

Midőn panaszt emeltek ellene és egy aljas bűnnel hamis vád alá helyezték, nem esett kétségbe. Ártatlanságának és igazának tudatában bízott Istenben. Isten pedig, aki mindeddig támogatta őt, nem hagyta el. Megbilincseltek és sötét börtönben őrizték. Isten azonban ezt a szerencsétlenséget is áldására változtatta. Kedvessé tette őt a börtönfelügyelő előtt, aki hamarosan Józsefre bízta az összes rabok felügyeletét.

Itt egy példa áll mindazon nemzedékek számára, akik élni fognak e földön. Habár kísértéseknek lehetnek kitéve, mindig fel kell ismerniök, hogy közel a segítség, azért saját maguk lesznek a hibásak, ha nem találnak védelmet. Isten lesz igen bizonyos segítségük, Lelke pedig pajzsuk. Habár a leghevesebb kísértés veszi körül majd őket, rendelkezésükre áll egy forrás, amelyet igénybe vehetnek és ellenállhatnak.

Mily heves támadás érte József erkölcsi tisztaságát. A kísértés oly befolyásból eredt, amely a legvalószínűbb volt, hogy félrevezeti. Mégis mily készségesen és szilárdan ellenállt. Szenvedett erényessége és feddhetetlensége miatt, mivel az, aki el akarta csábítani,

[74]

[75] megbosszulta erényességét, amelyet nem tudott megrontani. Befolyására börtönbe vetették őt és ocsmány bűnnel vádolták. József itt azért szenvedett, mert nem akarta feladni feddhetetlenségét. Hírnevét és érdekeit azonban Istennek kezébe tette le. Bár egy ideig eltúrta szenvedéseit, hogy előkészítse egy fontos tisztség betöltésére, mégis Isten féltve őrizte őt, hogy hírneve, amelyet befeketített egy gonosz vádoló, később felragyogjon az Isten által legjobbnak látott időben. Isten még a börtönt is az ő felemelkedésének útjává tette. Az erény idejében meghozza jutalmát. Az a pajzs, amely József szívét megvédte, Isten félelme volt, amely arra indította őt, hogy hűséges legyen Istenéhez, igazságos gazdájához és igaz Istenéhez.

Habár Józsefet felmagasztalták, hogy uralkodó legyen az egész ország felett, nem felejtette el Istent. Tudta, hogy idegen egy idegen országban, ahol elkülönítve élt atyjától és testvéreitől, ami gyakran elszomorította, azonban szilárdan hitte, hogy Isten keze kormányozza életét, hogy oly fontos tisztségre emelte őt. Állandóan Istentől függve hűséggel végezte hivatali kötelességét, mint Egyiptom kormányzója.

József Istennel járt. Nem engedte, hogy rábírák az igaz ösvény elhagyására és Isten törvényének áthágására, csábítás vagy fenyegetés által, önuralmát, az ellenkezésekben tanúsított türelmét és megingathatatlan hűségét feljegyezték mindazoknak áldására, akik azután élnek a földön. Midőn testvérei beismerték bűnüket József előtt, készségesen megbocsátott nekik és megmutatta a jótékonyság és szeretet cselekedetei által, hogy nem táplált haragos érzéseket korábbi kegyetlen magatartásuk miatt.

A siker napjai

Izrael gyermekei nem voltak rabszolgák. Sohase adták el barmaikat, földjeiket és önmagukat fáraónak élelemért, mint sokan tették az egyiptomiak közül. Kaptak egy földrészt, ahol lakhattak juhnyájakkal és barmaikkal azon szolgálatokért, amelyet József tett az országnak. Fáraó értékelte országa ügyeinek bölcs vezetését, különösen a hosszú éhség idejére való előkészületet, amely Egyiptomra jött. Érezte, hogy az egész birodalom József bölcs vezetésének köszönheti felvirágzását, azért hálájának jeléül így szólt Józsefhez: „Egyiptom földje íme előtted van, e föld legjobb részében telepítsd

le a te atyádat és atyádfiát, lakozzanak Gósen följdén, ha pedig tudod, hogy vannak közöttük arra termett emberek, tedd azokat az én barmaim gondviselőjévé.” I. Mózes 47, 6.

Egyiptom királya nem követelt adót József atyjától és testvéreitől, sőt megengedte Józsefnek, hogy bőségesen ellássa őket élelemmel. A király így szólt főembereihez: „Vajon nem tartozunk József Istenének és neki Józsefnek Isten gondoskodásáért, hogy bőségesen ellátott bennünket élelemmel? Nem az ő bölcsessége által kerültünk ily bőségbe? Miközben más országok elvesztek, nekünk bőségünk volt. Bölcsessége nagyon gazdaggá tette birodalmunkat.”

[76]

„És meghalt József és minden atyjafia és az az egész nemzedék. Izrael fiai pedig szaporák voltak. Szaporodtak és sokasodtak és igen elhatalmasodtak úgyhogy megtelt velük az ország. Azonközben új király támadt Egyiptomban, aki Józsefet nem ismerte. És monda az ő népének, íme Izrael fiainak népe több és hatalmasabb nálunk, nosza bánjunk okosan vele és az ne legyen, hogyha háború támad, ő is ellenségünkhöz adja magát és ellenünk harcoljon és az országból kimenjen.” II. Mózes 1, 6-10.

Az elnyomatás

Ezen új egyiptomi király megtudta, hogy Izrael fiai nagy szolgálatot tettek az országnak. Sokan közülük tehetséges és értelmes munkások voltak, azért nem akarták elveszteni munkájukat. Ez az új király besorozta Izrael fiait azok közé, akik eladták magukat rabszolgának juhaikkal barmaikkal együtt a királyságnak. „Rendeltek azért föléljük robotmestereket, hogy nehéz munkákkal sanyargassák őket. És építettek a fáraónak gabonatartó városokat: Pithomot és Ramszeszt.

„De minél jobban sanyargatták őket, annál jobban sokasodott és terjeszkedett és félték Izrael fiaitól. Pedig kegyetlenül dolgoztatták az egyiptomiak Izrael fiait. És kemény munkával keserítették életüket, sárcsinálással, téglavetéssel és mindenféle mezei munkával, minden munkájukkal, amelyeket kegyetlenül dolgoztattak velük.” II. Mózes 1, 11-15.

Asszonyaikat is mezei munka végzésére kényszerítették, mintha rabszolgák lettek volna. Számuk azonban mégse csökkent. Midőn a királyok és fejedelmek látták, hogy számuk állandóan nő, együtt

tanácskoztak, hogy kényszerítik őket minden nap egy bizonyos mennyiségű munka elvégzésére. Azt gondolták, hogy a kemény munkával megfékezik őket, azonban haragudtak, hogy nem tudták lecsökkenteni számukat és nem tudták megsemmisíteni független szellemüket.

[77] Mivel nem tudták keresztülvinni céljukat, megkeményítették szívüket és még tovább mentek eljárásukban. A király meg parancsolta, hogy a fiúgyermekeket öljék meg mindjárt születésük pillanatában. E dolog értelmi-szerzője Sátán volt. Ő tudta, hogy Szabadítónak kell támadni a héberek közül, hogy megszabadítsa őket az elnyomatás alól. Azt gondolta, hogyha a királyt rá tudja bírni, hogy megsemmisítse a fiúgyermekeket, akkor megghiúsítja Istennek célját. A szülésznők azonban félték Istent és nem cselekedtek Egyiptom királyának parancsa szerint, hanem életben tartották a fiúgyermekeket.

A szülésznők nem merték meggyilkolni a héber fiúgyermekeket és mivel nem engedelmeskedtek a király parancsának, az Úr megáldotta őket. Midőn a király értesült, hogy nem engedelmeskedtek parancsának, nagyon megharagudott. Ekkor parancsát még sürgősebbé és kiterjedtebbé tette. Meghagyta egész népének, hogy szigorúan ügyeljenek arra, hogy „minden fiút, aki születik Egyiptomban, vessetek a folyóba, a leányt pedig hagyjátok mind életben.” II. Mózes 1, 22.

Mózes

Amikor ezen kegyetlen rendelet törvényerőre lépett, akkor született Mózes. Anyja mindaddig rejtegette őt, amíg biztonsággal megtehetette és akkor sásból egy kis kosarat készített és bekente szurokkal, hogy víz ne menjen be a kis bárkába és a víz szélére helyezte. Közben nővérenek ott kellett várakoznia a víz körül, látszólagos közömbösséggel. Aggódva várta, mi lesz kis testvérel. Az angyalok is őrködtek, hogy baj ne érje a kis gyámoltalan csecsemőt, amelyet egy szerető szívű anya tett oda és könnyek között elmondott imájában Isten gondviselésére bízta.

Ezek az angyalok irányították fáraó leányának lépteit a folyóhoz, közel ahhoz a helyhez, ahol a kis ártatlan idegen feküdt. Figyelmét felkeltette a különös kis kosár, azért egyik várakozó szolgálóleányát odaküldte, hogy hozza el neki. Midőn eltávolította ezen egyszerűen

készített kosár fedelét, egy gyönyörű kis csecsemőt látott és „íme egy síró fiú. És könnyörült rajta.” I. Mózes 2, 6. Tudta, hogy egy gyengéd héber anya folyamodott ezen egyszerű eszközhöz, hogy megmentse hőn szeretett gyermekének életét és azonnal elhatározta, hogy az ő fia lesz. Ekkor Mózes nővére azonnal előlépett és megkérdezte: „Elmenjek-e és hívjak-e egy szoptató asszonyt a héber asszonyok közül, hogy szoptassa neked a gyermeket? És a fáraó leánya monda neki eredj el.” II. Mózes 2,7-8

Mózes nővére örömmel sietett anyjához és elbeszélte a boldogító hírt és gyorsan elkísérte őt a fáraó leányához, ahol rábízták a gyermeket anyja szoptatására és bőséges fizetést kapott saját gyermekének felneveléséért. Ezen édesanya hálásan kezdte meg a most már biztos és boldogító munkáját. Hitte, hogy Isten őrizte meg gyermekének életét. Hűségesen felhasználta a drága alkalmat, hogy gyermekét hasznos életre nevelje. Sokkal gondosabban tanította őt, mint a többi gyermekeit, mert hitte, hogy Isten valami nagy munkára őrizte meg. Hűséges tanítása által beleoltotta fiatal értelmébe Isten félelmét és az igazság és az igazságosság szeretetét.

Azonban itt nem állt meg fáradozásaiban, hanem komolyan imádkozott Istenhez fiáért, hogy őrizze meg minden megrontó befolyástól. Megtanította arra, hogy hajoljon meg Isten előtt és imádkozzon az élő Istenhez, aki egyedül képes őt meghallgatni és segíthet rajta minden szükségben. Igyekezett meggyőzni gyermekét a bálványimádás bűnösségéről. Tudta, hogy Mózes nemsokára kikerül befolyása alól, mert át kell őt adnia királyi anyjának, ahol oly befolyások fogják körülvenni, amelyek hitetlenné akarják majd tenni az ég és föld Teremtőjének létezésével szemben.

A szüleitől kapott tanítások olyanok voltak, hogy megerősítették értelmét és megóvták attól, hogy felemelkedve megrontsa a bűn és büszke legyen az udvari élet fénye és túlzásai közepette. Tiszta elmével és értelmes szívvel rendelkezett és sohase felejtette el a kegyes befolyásokat, amelyeket ifjúságában nyert. Édesanyja tartotta őt, ameddig csak tudta, azonban amikor körülbelül 12 éves korát elérte, köteles volt elválni tőle és akkor a fáraó leányának gyermeke lett.

Sátán itt vereséget szenvedett. Midőn felingerelte fáraót, hogy megsemmisítse a héber csecsemőket, azt gondolta, hogy megghiúsítja Istennek szándékait és megsemmisíti azt, akit Isten eszközül akar

[78]

használni népének megszabadítására. Azonban Isten éppen azt a rendeletet használta fel, amely halálra szánta a héber gyermekeket, hogy Mózeszt a királyi családba helyezze, ahol oly előnyökhöz jutott, hogy tanult emberré vált és kiváló képesítést nyert arra, hogy kivezesse népét Egyiptomból.

[79] Fáraó az ő fogadott unokáját fel akarta emelni a trónra, azért olyan nevelést adott neki, hogy az egyiptomi hadsereg élén álljon és harcba vezesse őket. Fáraó serege nagyon kedvelte Mózeszt és nagyon tisztelték, mivel a hadműveleteket rendkívül bölcsességgel és ügyességgel vezette. „Mózeszt pedig kitanították az egyiptomiak minden bölcsességre és hatalmas volt beszédben és cselekedetben.” Csel. 7, 22. Az egyiptomiak Mózeszt figyelemreméltó jellemnek tekintették.

Különleges előkészületek a vezetésre

Angyalok közölték Mózeszel, hogy az Úr kiválasztotta őt Izrael megszabadítására. Izrael népének vezetőivel szintén angyalok tudatták, hogy elközeledett szabadulásuk ideje és hogy az Úr Mózeszt fogja felhasználni e munka elvégzésére. Mózes azt gondolta, hogy Izrael fiait háború által szabadítja meg, hogy ő áll majd a héber seregének élére és háborút indít az egyiptomi sereg ellen és úgy szabadítja meg testvéreit az elnyomatás igája alól. Mózes ezt tartotta szem előtt, vigyázott arra, hogy vonzalma ne fejlődjen ki túlságosan örökbefogadó anyja és a fáraó iránt, hogy ezáltal ne nehezítse meg a maga számára Isten akaratának szabadon való cselekvését.

Az Úr megőrizte Mózeszt az őt körülvevő romlott befolyás káros hatásától. Sohase felejtette el az igazság elveit, amelyeket ifjúságában elfogadott istenfélő szüleitől. Amikor az udvari étellel járó romlott befolyással szemben a leginkább volt szüksége védelemre, akkor hozták meg termésüket az ifjú korában kapott tanítások. Mindig Istennek félelme volt körülötte. Testvérei iránti szeretete oly erős, a héber hit iránti megbecsülése oly nagy volt, hogy nem akarta eltitkolni származását azon megtiszteltetés kedvéért, hogy a királyi trón örököse lesz.

Midőn Mózes negyven éves volt, „kiment az ő atyjafiaihoz látta az ő nehéz munkájukat és látta, hogy egy egyiptomi férfi ütött egy héber férfit az ő atyjafiai közül. Midőn körültekintve látta, hogy senki

sincs ott, agyonütötte az egyiptomit és elrejtette azt a homokba. Másnap is kiment és íme két héber férfi veszekedett. És monda annak, aki bűnös volt: Miért vered a te atyádfiát? Az pedig monda: Kicsoda tett téged főemberré és bíróvá mirajtunk? Talán engem is meg akarsz ölni, mint megölted az egyiptomit? Mózes pedig megfélemllett és monda: Bizony kitudódott a dolog. Fáraó is meghallotta azt a dolgot és Mózeset halálra kerestette, de Mózes elfutott a fáraó elől és Midián földén lakott.” II. Mózes 2, 11-14. Az Úr irányította életét és otthont talált Jethrónál, aki imádta Istent. Pásztor volt és midián papja. Leányai gondozták nyájait. Jethró azonban nemsokára Mózes gondjaira bízta nyájait, aki feleségül vette Jethró leányát és Midiánban maradt negyven évig.

[80]

Mózes elhirtelenkedve ölte meg az egyiptomit. Azt gondolta, hogy Izrael fiai megértik, hogy Istennek különös gondviselése rendelte őt arra, hogy megszabadítsa őket. Istennek szándéka azonban nem az volt, hogy háború által szabadítsa meg Izrael gyermekeit, mint ahogyan Mózes gondolta, hanem saját hatalmas ereje által, hogy egyedül Neki adják a dicsőséget. Isten Mózesnek azt a cselekedetét, hogy megölte az egyiptomit, felhasználta az Ő céljának keresztülvitelére. Gondviselése által Ő vitte be Mózeset az egyiptomi királyi családba, ahol alapos kiképzést nyert és mégse volt még előkészítve Isten számára, hogy rábízhatta azt a nagy munkát, amelynek elvégzésére kijelölte őt. Mózes nem hagyhatta el azonnal a királyi udvart és a szenvedélyes szokásokat, amelyeket beleneveltek, mint a király unokájába, — hogy az Úr különleges munkáját végezze. Időre volt szüksége, hogy tapasztalatokat szerezzen és kiképzést nyerjen a bajokban és szegénységben. Mialatt visszavonultságban élt, az Úr elküldte angyalait, hogy különleges oktatásban részesítsék jövőjére nézve. Itt jobban megtanulta az önuralom és alázat nagy leckéit, őrizte Jethró juhait és miközben szerény kötelességeit végezte, mint pásztor, Isten előkészítette őt hogy nyájának, az ő népének Izraelnek lelki pásztora legyen.

Midőn Mózes a pusztába terelte nyájait és Istennek hegyéhez, Hórebhez érkezett, „az Úrnak angyala megjelent neki tűznek lángjában, a csipkebokor közepéből.” „Az Úr pedig monda: Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, amely Egyiptomban van és meghallottam az ő sanyargatóik miatt való kiáltásukat, sőt ismerem szenvedéseiket. Le is szálllok, hogy megszabadítsam őt az egyiptom-

beliek kezéből és felvigyem őt arról a földről jó és tágas földre, tejjel és mézzel folyó földre. Mivel íme feljutott hozzám Izrael fiainak kiáltása és láttam is a nyomorgást, amellyel nyomorgatták őket az egyiptombeliek, most azért eredj, elküldelek téged a fáraóhoz és hozd ki az én népemet, az Izrael fiait Egyiptomból.” II. Mózes 3, 7-10.

Az idő végül elérkezett, amidőn Isten ki akarta cserélni Mózes pásztorbotját Isten pálcájára, amelyet ő hatalmassá akart tenni jelek és csodák által, hogy megszabadítsa népét az elnyomástól és megszabadítsa őket az ellenség üldözésétől.

[81] Mózes elvállalta, hogy elvégzi küldetését. Először meglátogatta apósát és megszerezte beleegyezését a maga és családja számára, hogy visszatérjenek Egyiptomba. Nem mert megmondani a fáraó számára kapott üzenetét Jethrónak, hogy meg ne tagadja feleségének és gyermekeinek elbocsátását ily veszélyes küldetésbe. Az Úr megerősítette őt és eltávolította félelmét, így szólván hozzá: „Térj vissza Egyiptomba, mert meghaltak mindazok a férfiak, akik halálra kerestek téged.” II. Mózes 4, 19.

Izrael gyermekei sok évig voltak az egyiptomiak rabszolgaságában. Csak néhány család ment le Egyiptomba, azonban nagy sokasággá lettek. Mivel bálványimádás vette körül őket, sokan közülük elvesztették az igaz Isten ismeretét, és elfelejtették törvényét és egyesültek az egyiptomiakkal a nap, hold és a csillagok imadásában, állatok, szobrok és emberi kezek munkájának imadásában.

Izrael gyermekeinek környezetében minden igyekezett elfelejteni velük az élő Istent. Azonban voltak a héberek között olyanok, akik megőrizték az igaz Istennek, az ég és föld Teremtőjének ismeretét. Ők bánkódtak, amidőn látták, hogy gyermekeik naponta szemlélik, sőt belevegyülnek a körülöttük élő nép utálatos bálványimadásába és meghajolnak a fából és kőből készített egyiptomi istenek előtt és áldozatot mutatnak be ezen érzéketlen tárgyakkal. A hűségesek bánkódtak és gyötrelmükben felkiáltottak Istenhez az Egyiptomiak igájából való szabadulásért, hogy vigye ki őket Egyiptomból, hogy megszabaduljanak a bálványimádástól és az őket körülvevő megrontó befolyástól.

Azonban a héberek közül sokan inkább akartak maradni a rabszolgaságban. Nem akartak egy új országba menni, hogy szembe szálljanak egy ilyen utazással járó nehézségekkel. Az Úr azért nem szabadította meg őket mindjárt a fáraó előtt mutatott jelek és csodák első megnyilatkozása alkalmával. Felhasználta az eseményeket, hogy még jobban kifejlesszék fáraó zsarnoki szellemét és hogy kinyilváníthassa hatalmas erejét az egyiptomiaknak és népének, hogy felébressze bennük a vágyat Egyiptom elhagyására, hogy Istennek szolgálatát válasszák.

Habár az izraeliták közül sokan megromlottak a bálványimádás által, a hűségesek azonban szilárdan álltak. Nem rejtették el hitüket, hanem nyíltan megvallották az egyiptomiak előtt, hogy az egyedüli igaz Istent szolgálják. Elmondták Isten létezésének és hatalmának bizonyítékait a teremtéstől fogva. Az egyiptomiak alkalmat nyertek arra, hogy megismerkedjenek a héberek hitével és Istenével.

Megpróbálták eltántorítani Istennek igaz imádóit és bosszankodtak, amidőn ez nem sikerült nekik se fenyegetés, se jutalom ígérete, se kegyetlen bánásmódjuk által.

[83] Az utolsó két király, aki elfoglalta Egyiptom trónját, zsarnok volt és kegyetlenül bánt a héberekkel. Izrael vénei igyekeztek bátorítani a nép lankadó hitét. Utaltak az Ábrahámnak tett ígéretre és Józsefnek közvetlenül halála előtt mondott prófétai szavaira, amelyek által előre megjövendölte Egyiptomból való szabadulásukat. Némelyek hallgattak rájuk és hittek; mások szomorú állapotukra tekintettek és nem tudtak remélni.

Izraelt befolyásolja környezete

Az egyiptomiak tudomást szereztek Izrael fiainak várakozásáról és kigúnyolták szabadulásukba vetett reménységüket és csúfolódva beszéltek Istenük hatalmáról. Utaltak helyzetükre, mint népre, amely csak egy rabszolganemzet és csúfolódva mondták nekik: Ha Istenetek oly igazságos és kegyelmes és hatalma van az egyiptomiak istenei felett, miért nem tesz benneteket szabad néppé? Miért nem nyilvánítja ki nagyságát és erejét és miért nem magasztal fel titeket?

Az egyiptomiak ekkor felhívták a figyelmet saját népükre, akik a maguk által választott isteneket imádták, akiket az izraeliták hamis isteneknek neveztek. Ujjongva mondták, hogy az ő isteneik sikert adtak nekik, ellátták őket étellel, ruházattal és nagy gazdagsággal és isteneik adták kezükbe az izraelitákat is, hogy szolgáljanak nekik. Ujjongva mondták, hogy hatalmuk van arra, hogy elnyomják őket és elvegyék életüket is, hogy ne legyenek nép többé. Kinevették azt az elgondolásukat, hogy a héberek valamikor megszabadulnak rabszolgaságukból.

Fáraó kérkedett avval, hogy szeretné látni, hogy Izrael Istene meg tudja szabadítani őket az ő kezeiből. Ezen szavak Izrael fiai közül sokaknak hitét kioltották. Nagyon soknak tűnt fel előttük az, amit a király és tanácsosai mondtak. Tudták, hogy rabszolgaként bánnak velük és el kell szenvedniük a robotmestereknek és fejedelmeknek oly fokú elnyomását, amit csak reájuk rónak. Fiúgyermekeikre vadásztak és leöldösték őket. Saját életük is teher volt számukra, habár hitték és imádták a menny Istent.

Ekkor összehasonlították állapotukat az egyiptomiakéval, akik egyáltalán nem hittek az élő Istenben, akinek hatalmában állott megtartani, vagy elveszíteni. Némelyek bálványokat: kő és faszobrokat imádtak, míg mások a napot, holdat és a csillagokat, mégis szerencsések és gazdagok voltak. A héberek közül némelyek azt gondolták, hogyha Isten minden isten felett állna, akkor nem hagyná őket egy bálványimádó nemzet rabszolgaságában.

Istennek hűséges szolgálói azonban megértették, hogy Isten azért engedte meg, hogy Egyiptomba menjenek, mert hűtlenek lettek Istenhez, mint nép és összeházasodtak a többi nemzetekkel, akik bálványimádásra vezették őket. Határozottan megmondták testvéreiknek, hogy Isten nemsokára felviszi őket Egyiptomból és letöri róluk az elnyomás igáját.

[84]

Eljött az idő, amikor Isten felelni akart elnyomott népének imáira, hogy felvigye őket Egyiptomból hatalmának oly nagy mértékű megnyilvánulásával, hogy az egyiptomiak kénytelenek lesznek elismerni, hogy a héberek Istene, akit ők megvetettek, minden isten felett áll. Most megbünteti majd őket bálványimádásukért és büszkeségükért, mivel az ő élettelen isteneik által reájuk árasztott kegygyel kérkedtek. Isten megdicsőíti nevét, hogy a többi nemzetek is megismerjék hatalmát és reszkessenek hatalmas cselekedeteitől és hogy az ő népe is elforduljon bálványozásától, amidőn szemléli csodálatos tetteit és tiszta istentisztelettel szolgáljon Neki.

Amidőn Isten megszabadította Izrael népét Egyiptomból, világosan megmutatta népe iránti megkülönböztetett kegyelmét az összes egyiptomiak előtt. Isten alkalmasnak látta az időt, hogy ítéletét végrehajtsa a fáraón, hogy szomorú tapasztalataiból ismerje meg, miután másképpen nem akart meggyőződni róla, hogy Istennek hatalma minden más isten felett áll, hogy nevét az egész földön kinyilatkoztassa és minden nemzetnek példaszerű és szemléltető bizonyítékát adja isteni hatalmának és igazságának.

Isten szándéka az volt, hogy hatalmának ezen megnyilvánulásai megerősítsék népének hitét és utódaik is állhatatosan egyedül őt imádják, aki oly kegyelmes csodákat művelt érdekükben.

Mózes kijelentette Fáraónak, miután megkövetelte a néptől, hogy szalma nélkül csináljon téglákat, hogy Isten, akiről kérkedve kijelentette, hogy nem ismeri őt, kényszeríteni fogja fáraót, hogy engedjen követeléseinnek és elismerje legfőbb uralkodói tekintélyét.

A csapások

[85] Az a csoda, hogy a pálca kígyóvá változott és a folyó vérré, nem indította meg a fáraó szívét, hanem csak növelte az izraeliták iránti gyűlöletét. A varázslók cselekedete elhitette vele, hogy e csodákat varázslás által cselekedték, habár bőséges bizonyítéka volt, hogy nem így állott a helyzet, midőn a békák csapása eltávozott. Isten eltüntethette volna a békákat, de nem tette, hogy a király és az egyiptomiak ne mondhassák, hogy varázslat eredményei voltak, hasonlóan a varázslók műveihez. A békák megdöglöttek és utána halmokba gyűjtötték őket. Láthatták hulláikat, amelyek megfertőzték a levegőt. Ezen alkalommal a király és minden egyiptomi bizonyítékot szerezhethetett, amit haszontalan bölcselkedésük nem tudott megcáfolni, hogy e cselekedet nem varázslat volt, hanem a menny Istenének ítélete.

A varázslók nem tudtak tetveket előhozni. Isten nem engedte meg, hogy akár saját szemeik előtt, vagy az egyiptomiak szemei előtt megjelenjenek, hogy előidézzék a tetvek csapásait. Isten el akarta tüntetni a fáraó elől a hitelenségnek minden mentségét. Még a varázslókat is arra kényszerítette, hogy kijelentsék: „Ez Istennek ujja!”

Ezután a légyrajok csapása következett. Ezek nem olyan legyek voltak, amelyek az év némely szakában ártalmatlanul bosszantanak bennünket. Az Egyiptomra hozott legyek nagyok és mérgesek voltak. Csípésük nagyon fájdalmas volt emberre és állatra egyaránt. Isten elkülönítette népét az egyiptomiaktól és nem engedte, hogy a legyek megjelenjenek vidékükön.

Az Úr azután dögvészt küldött barmaikra és ugyanakkor megőrizte a héberek barmait, úgyhogy egy se pusztult el közülük. Azután a kelések csapása jött emberre és állatra és a varázslók se tudták tőle megvédeni önmagukat. Az Úr azután a tűzzel elegyített jégeső csapását küldte Egyiptomra, villámlás és dörgés közepette. Minden csapás idején előre kijelentette, hogy ne mondhassák, hogy véletlenül történt. Az Úr megmutatta az egyiptomiaknak, hogy az egész föld a héberek Istenének uralma alatt áll, hogy a mennydörgés, jégeső és vihar is az ő szavának engedelmeskedik. Fáraó, a büszke király, aki egyszer azt kérdezte: „Kicsoda az Úr, hogy engedelmeskedjek az ő szavának!”, megalázta magát e szavakkal: „Vétkeztem..

.az Úr igazságos, azonban én és az én népem gonoszok vagyunk.”
II. Mózes 9, 27. Kérte Mózes, hogy járjon közben Istennél, hogy szűnjék meg a rettenetes mennydörgés és villámlás.

Ezután az Úr a rettenetes sáskák csapását küldte reájuk. A király inkább a csapást választotta, de mégsem engedelmeskedett Istennek. Bűnbánat nélkül szemlélte, hogy egész országát ezen rettenetes ítéletek sújtják. Ekkor az Úr sötétséget küldött Egyiptomra. Az emberek nemcsak a világosságot nélkülözték, hanem a légkör is nagyon nyomasztó volt, úgyhogy nehezen tudtak lélegzeni. A héberek légköre azonban tiszta volt és lakásukban világosság fénylett.

[86]

Isten még egy rettenetes csapást hozott Egyiptomra, amely súlyosabb volt az előzőknél. A király és a bálványimádó papok mindvégig ellenállottak Mózes kérésének. A nép most azt követelte, hogy engedjék meg a héberek eltávozását Egyiptomból. Mózes beszélt a fáraóval és Egyiptom népével és az izraelitákkal is az utolsó csapás természetéről és hatásáról. Azon éjszaka oly rettenetes volt az egyiptomiak részére, és oly dicsőséges volt Istennek népe számára a húsvét intézményének ünnepélyes rendelkezése.

Az egyiptomi király és bálványimádó népe számára nagyon nehéz volt engedelmeskedni a menny Istene követeléseinek. Egyiptom királya nagyon vonakodva engedelmeskedett. A legsúlyosabb szenvedésekben is csak egy kicsit akart engedelmeskedni, de amidőn a szenvedések elmúltak, mindent visszavont, amit megadott. Így egyik csapás a másik után zúdult Egyiptomra és fáraó mégse engedelmeskedett, hanem Isten haragjának rettenetes meglátogatása kényszerítette őt megadásra. A király akkor is kitartott volna lázadásában, ha Egyiptom elpusztul.

Mózes és Áron megmondták előre fáraónak minden csapás természetét és hatását, amely be fog következni, ha nem bocsájtja el Izraelt. Fáraó mindenkor látta, hogy a csapások úgy következnek be, ahogyan előre megmondták, de mégse akart engedelmeskedni. Először csak azt akarta megengedni, hogy Egyiptom földén áldozzanak Istennek, de amidőn Istennek haragja sújtotta Egyiptomot, akkor megengedte, hogy a férfiak egyedül elmehetnek. Miután Egyiptomot majdnem teljesen megsemmisítették a sáskák, akkor megengedték, hogy feleségeik és gyermekeik is elmehetnek, de nem akarták elengedni a barmaikat. Mózes ekkor közölte velük, hogy Istennek anyala megöli elsőszülött gyermekeiket.

Minden csapás közelebből érintette őket és súlyosabb lett és ennek a csapásnak még rettenetesebbnek kellett lennie az előzőknél. Azonban a büszke király rendkívül haragos volt és nem alázta meg magát. Midőn pedig az egyiptomiak látták a nagy előkészületeket, amelyeket az izraeliták tettek azon borzalmas éjszakára, kigúnyolták az ajtófélfáikra tett vérnek jelét.

Izrael gyermekei követték az Úrtól kapott utasításokat és mi-
alatt a halál angyala házról-házra járt az egyiptomiak között, vala-
mennyien útra készen álltak és várták a lázadó királynak és főembe-
reinek indulási parancsát.

„Éjfélkor pedig megölt az Úr minden elsőszülöttet Egyiptomnak földjén, a fáraónak elsőszülöttétől fogva, aki az ő királyiszékében ült, a tömlöcbeli fogolynak elsőszülöttéig és a baromnak is minden fajzását. És felkelt fáraó azon az éjszakán és minden szolgája és egész Egyiptom és lön nagy jajgatás Egyiptomban, mert egy ház sem volt, amelyben halott ne lett volna. A fáraó hívatta Mózeset és Áront éjszaka és monda: Keljetek fel és menjetek ki az én népem közül, mind ti, mind Izrael fiai és menjetek, szolgáljatok az Úrnak, amint mondtátok. Juhaitokat és barmaitokat is vigyétek, amint mondtátok és áldjatok engem is. És az egyiptombeliek erősen rajta voltak, hogy a népet mentői hamarabb kiküldhessék az országból, mert azt mondták: Mindnyájan meghalunk!”

„És a nép az ő tésztáját, minekelőtte megkelt volna, sütőteknő-
ivel együtt ruhájába kötve vállára vetette. Izrael gyermekei pedig Mózes beszéde szerint cselekedtek és kértek az egyiptombeliektől ezüst edényeket és aranyedényeket, meg ruhákat. Az Úr pedig ked-
vessé tette a népet az egyiptomiak előtt, hogy hajlottak kérésükre és kifosztották az egyiptombelieket.” II. Mózes 12, 29-33. 34-36.

Az Úr kijelentette ezt Ábrahámnak 400 évvel a beteljesedés előtt:
„És monda az Úr Ábrahámnak: Tudván tudjad, hogy a te magod
jövevény lesz a földön, amely nem az övé és szolgálatra szorítják és
nyomorgatják őket 400 esztendeig. De azt a népet, amelyet szolgál-
nak, megítélem én és azután kijönnek nagy gazdagsággal.” I. Mózes
15, 13-14.

„Sok elegy nép is ment fel velük, juh és szarvasmarha is és felette
sok barom.” II. Mózes 12, 38. Izrael gyermekei vagyonukkal együtt
mentek ki Egyiptomból, ami nem volt fáraó tulajdona, mert sohase
adták el neki. Jákob és fiai magukkal vitték Egyiptomba juhaikat és

[88] barmaikat. Izrael fiai rendkívül megsokasodtak és juhaik és barmaik is rendkívül elszaporodtak. Isten megítélte az egyiptomiakat azért, hogy csapásokat bocsátott rájuk és rábírta őket, hogy siettessék az ő népét, hogy hagyják el sürgősen Egyiptomot minden vagyonukkal együtt.

„És lőn, hogy amikor elbocsátotta a fáraó a népet, Isten nem a filiszteusok földje felé vitte őket, noha közel volt, mert monda Isten: Netalán mást gondol a nép, ha harcot lát és visszatér Egyiptomba. Isten azért kerülő úton vezette a népet, a Vörös tenger pusztájának útján és felfegyverkezve jöttek ki Izrael fiai Egyiptom földről. Mózes elvitte magával József tetemeit is, mert megesketvén megeskette Izrael fiait, mondván: Meglátogatván meglátogat benneteket az Isten, akkor az én tetemeimet vigyétek innen magatokkal.” II. Mózes 13, 17-19.

A tűzoszlop

„És elindultak Sukkothból és táborba szálltak Esthában, a puszta szélén. Az Úr pedig nappal a felhőoszlopban ment előttük, hogy vezérelje őket az úton, éjjel pedig a tűzoszlopban, hogy világítson nekik, hogy éjjel és nappal mehessenek. Nem távozott el a felhőoszlop nappal, sem a tűzoszlop éjjel a nép elől.” II. Mózes 13, 20-22.

Az Úr tudta, hogy a filiszteusok ellenezni fogják az átvonulást országukon. Azt mondanák róluk: Elszöktek egyiptomi gazdáiktól és háborúba szállnának velük. Így Isten azért, hogy a tengeri úton hozta fel őket, részvétteljes Istennek nyilatkoztatta ki magát, ugyanúgy, mint az ítélet Istenének. Az Úr közölte Mózesrel, hogy fáraó üldözni fogja őket és Ő éppen oda irányította őket, ahol táboroztak a tenger előtt, Ő megmondta Mózesnek, hogy megdicsőül a fáraó előtt és egész serege előtt.

Néhány nappal azután, hogy a héberek kimentek Egyiptomból, az egyiptomiak megmondták fáraónak, hogy a héberek elmenekültek és többé sohse térnek vissza, hogy szolgáljanak nekik. Bánkódtak, hogy megengedték nekik Egyiptom elhagyását. Nagyon nagy veszteség volt számukra a héberek szolgálatának elvesztése, azért megbánták, hogy elbocsátották őket. Habár valamennyien szenvedtek Istennek ítéleteitől, mégis annyira megkeményedtek folytonos lázadásuk által,

hogy elhatározták, hogy üldözőbe veszik Izrael fiait és erőszakkal visszahozzák őket Egyiptomba. A király egy nagyon nagy sereget toborzott és 600 hadiszekeret és üldözőbe vette és utolérte őket, amint a tenger mellett táboroztak.

„Amint közeledett Fáraó, Izrael fiai felemelték szemeiket és íme az egyiptombeliek nyomukban voltak. Nagyon megfélemlettek és az Úrhoz kiáltottak Izrael fiai, és mondának Mózesnek: Hát nincsenek-e Egyiptomban sírok, hogy ide a pusztába hoztál minket meghalni? Mit cselekedtél velünk, hogy kihoztál minket Egyiptomból? Nem ez volt-e a szó, amit szoltunk hozzád Egyiptomban, mondván: Hagyj békét nekünk, hadd szolgáljunk az egyiptombelieknek, mert jobb volt nekünk szolgálnunk az egyiptombelieknek, minthogy itt a pusztában haljunk meg. Mózes pedig monda a népnek: Ne féljeteK, megálljatok és nézzétek az Úrnak szabadítását, amelyet ma cselekszik veletek, mert amely egyiptombelieket ma láttok, azokat soha többé nem látjátok. Az Úr hadakozik érettetek, ti pedig nyugodtak legyetek.” II. Mózes 14, 10-14.

[89]

Milyen hamar bizalmatlanokká váltak az Izraeliták Isten iránt. Látták Istennek minden ítéletét, amelyet Egyiptomra hozott, hogy kényszerítse a királyt Izrael elbocsátására, amidőn azonban kipróbálta bizalmukat, zúgolódtak, annak ellenére, hogy látták hatalmának ily nagy bizonyítékait csodálatos szabadulásukban. Ahelyett, hogy bíztak volna Istenben szükségükben, zúgolódtak a hűséges Mózes ellen és emlékeztették őt hűtlenségük szavaira, amelyeket Egyiptomban szoltak. Avval vádolták őt, hogy ő az oka minden szenvedésüknek. Mózes azonban bátorította őket, hogy bízzanak Istenben és tartsák vissza hitetlenségük megnyilatkozásait és akkor meglátják, mit tesz értük Isten. Mózes komolyan az Úrhoz kiáltott, hogy szabadítsa meg választott népét.

Szabadulás a Vörös-tengernél

„És monda az Úr Mózesnek: Mit kiáltasz hozzám? Szólj Izrael fiainak, hogy induljanak el. Te pedig emeld fel pálcádat és nyújtsd ki kezedet a tengerre és válaszd azt kétfelé, hogy Izrael fiai szárazon menjenek át a tenger közepén.

„Én pedig megkeményítem az egyiptombeliek szívét, hogy bemjenek utánuk és megdicsőülök a fáraó által és az ő egész serege

által, szekerei és lovasai által. Elindult azért Istennek angyala, aki Izrael tábora előtt járt és mögéjük ment; a felhőoszlop is elindult előlük és mögéjük állt, és odament az egyiptombeliek tábora és Izrael tábora közé és így lőn a felhő és a sötétség, az éjszakát pedig megvilágosította. És egész éjszaka nem közelítettek egymáshoz.” II. Mózes 14,15-20

[90] Az egyiptomiak nem láthatták a hébereket, mert előttük volt a sűrű, sötét felhő, amely világosságul szolgált az izraeliták számára. Így mutatta meg hatalmát az Isten, hogy kipróbálja népét, hogy bíznak-e majd Benne, miután gondoskodásának és szeretetének ilyen jelét adja nekik és megdorgálja hitetlenségüket és zúgolódásukat. „És kinyújotta Mózes az ő kezét a tengerre, az Úr pedig erős keleti széllel hajtotta a tengert és kétfelé váltak a vizek, és szárazon mentek Izrael fiai a tenger közepébe, a vizek pedig kőfal gyanánt álltak nekik jobbkezüik és balkezüik felől.” II. Mózes 14, 21-22. A vizek felemelkedtek és megálltak, megfagyott falakhoz hasonlóan mindkét oldalon, miközben Izrael a tenger közepén szárazföldön haladt.

Az egyiptomi sereg ujjongott azon az éjszakán, hogy Izrael gyermekei újra hatalmukba kerültek. Azt gondolták, hogy menekülésükre nincsen lehetőség, mert előttük van a Vörös tenger, hátuk mögött pedig nagy hadseregük. Reggel, midőn a tengerhez mentek, egy száraz ösvényt láttak. A vizek kétfelé váltak és mindkét oldalon falként álltak és Izrael fiai száraz földön járva fél útjukat megtették már a tengeren keresztül. Egy kicsit várokoztak, hogy eldöntsék, melyik mód lesz jobb üldözésükre. Csalódtak és feldühödtek, amidőn a héberek már majdnem hatalmukban voltak és biztosan kezükben érezték őket, egy váratlan út nyílt számukra a tengeren, azért elhátározták, hogy követik őket.

„Az egyiptomiak pedig utánuk nyomultak és bementek a fáraó minden lovai, szekerei és lovasai a tenger közepébe. És lőn hajnalkor, hogy rátekintett az Úr az egyiptombeliek táborára a tűz és felhőoszlopból és megzavarta az egyiptombeliek táborát, és megállította szekereik kerekeit és nehezen vonszoltatta azokat. És mondának az egyiptombeliek: Fussunk az Izrael elől, mert az Úr hadakozik értük Egyiptom ellen.” II. Mózes 14, 23-25.

Az egyiptomiak vakmerőségükben ráléptek arra az ösvényre, amelyet népe számára készített az Úr, azért az Úr angyalai átmentek seregükön és eltávolították kocsijaik kerekeit. Csak nagyon nehezen,

küzködve haladtak előre és kezdtek megzavarodni. Visszaemlékeztek a büntető ítéletekre, amelyeket a héberek Istene hozott rájuk Egyiptomban, hogy Izrael elbocsátására kényszerítse őket és azt gondolták most, hogy Isten« mindnyájukat az izraeliták kezébe adhatja. Felismerték, hogy Isten harcol az izraelitákért, azért rettenetesen megijedtek és meg akartak fordulni, hogy megmeneküljenek előlük. Ekkor „Szólt az Úr Mózesnek: Nyújtsd ki a kezedet a tengerre, [91] hogy a vizek térjenek vissza az egyiptombeliekre, az ő szekereikre és lovasaikra. És kinyújtotta Mózes az ő kezét a tengerre és reggel felé visszatért a tenger az ő előbbi állapotába, az egyiptombeliek pedig elébe futottak és az Úr beléveszítette az egyiptombelieket a tenger közepébe. Visszatértek tehát a vizek és elborították a szekereket és lovasokat, a Fáraónak minden seregét, akik utánuk bementek a tengerbe és egy se maradt meg közülük. Izrael fiai azonban szárazon mentek át a tenger közepén, a vizek pedig kőfal gyanánt voltak nekik jobb és bal kéz felől. És megszabadította az Úr Izraelt azon a napon az egyiptombeliek kezéből és látta Izrael a megholt egyiptombelieket a tenger partján. És látta Izrael azt a nagy dolgot, amit cselekedett az Úr Egyiptomban, félte azért a nép az Urat és hittek az Úrnak és Mózesnek, az ő szolgájának.” II. Mózes 14, 26-31.

Midőn a héberek látták Isten csodálatos cselekedetét, hogyan pusztította el az egyiptomiakat, egyesültek egy magasztos hálaénekben és dicséretben.

Izrael vándorlásai

Amidőn Izrael gyermekei a pusztában vándoroltak, három napig nem tudtak találni iható vizet. Szenvedtek a szomjúságtól és „zúgolódott a nép Mózes ellen, mondván: Mit igyunk? Ez pedig az Úrhoz kiáltott és az Úr mutatott neki egy fát és bevetette a vízbe és a víz megédesedett. Ott adott neki rendtartást és törvényt és ott megkísértette. És monda: Ha az Úrnak a te Istenednek szavára hűségesen hallgatsz és azt cselekszed, ami kedves az Ő szemei előtt és figyelmezel a Ő parancsolataira és megtartod minden rendelkezését, egyet se bocsátok reád ama betegségek közül, amelyeket Egyiptomra bocsátottam, mert én vagyok az Úr a te gyógyítód.” II. Mózes 15, 24-26.

Izrael gyermekei hitetlen, gonosz szívvel bírtak. Nem akarták eltűnni a pusztai nehézségeket. Ha nehézségekkel találkoztak útkon, azt gondolták, hogy lehetetlenség leküzdeni őket. Mivel hiányzott az Istenbe vetett bizalmuk, nem tudtak maguk előtt látni semmi mást, csak a halált. „És Izrael gyermekeinek egész gyülekezete zúgolódott Mózes és Áron ellen a pusztában és Izrael fiai így szóltak hozzájuk: Bár meghaltunk volna az Úr keze által Egyiptom földjén, amikor a húsos fazekak mellett ültünk, amikor jóllakhattunk kenyérral, mert azért hoztatok ki minket ebbe a pusztába, hogy mind e sokaságot éhséggel öljétek meg.” II. Mózes 16, 2-3.

Nem szenvedtek igazi éhségfájdalmakat. Volt eledelük a jelenben, csak félték a jövőtől. Nem láthatták, hogyan tartották fenn Izrael seregét pusztai vándorlásában azon az egyszerű ételen, amivel bírtak, azért hitetlenségükben éhezni látták gyermekeiket. Az Úr akarta úgy, hogy szűken kapjanak eledelt és nehézségekkel találkozzanak, hogy szívük Hozzá forduljon, aki mindeddig megsegítette őket, hogy higgyenek őbenne, Ő állandóan segítségükre akart sietni. Ha szűkségükben Hozzá kiáltottak, kinyilvánította előttük szeretetének és állandó gondoskodásának jeleit.

Ők azonban nem voltak hajlandók bízni tovább, mint ameddig láthatták szemeikkel hatalmának állandó bizonyítékait. Ha igaz hittel

és szilárd bizalommal bíztak volna Istenben, akkor a kellemetlenségeket és akadályokat, sőt még a valódi szenvedést is örömmel elviselték volna, miután az Úr oly csodálatos módon szabadította meg őket szolgaságukból. Mindazonáltal az Úr megígérte nekik, hogyha engedelmeskednek parancsolatainak, nem éri őket betegség, mert így szólt: „Én vagyok az Úr, aki meggyógyítlak téged.” [93]

Istennek ezen bizonyos ígérete után bűnös hitelenség volt tőlük annak feltételezése, hogy ők és gyermekeik éhen halhatnak. Egyiptomban rendkívül szenvedtek a munkától való túlterhelésben. Gyermekeiket halálra keresték, azonban gyötrelmes imáikra való válaszul Isten kegyelmesen megszabadította őket. Megígérte, hogy Istenük lesz és népévé fogadja őket és egy nagy és jó földre vezeti őket.

Ők azonban hamar elbágyadtak a szenvedésben, amelyet el kellett volna tűrniük azon ország felé való vándorlásukban. Sokat eltűntek az egyiptomiak szolgálatában, most azonban nem tudtak tűrni Isten szolgálatában. Készek voltak átadni magukat a komor kételyeknek és a csüggedés állapotába süllyedtek, amikor próba érte őket. Zúgolódtak Istennek átadott szolgája ellen és őt vádolták minden próbájukért és kifejezték azon gonosz kívánságukat, hogy bárcsak Egyiptomban maradtak volna, ahol a húsos fazekak mellett ülhettek és ahol jóllakhattak kenyérral.

Tanítás a mi napjainkra

Izrael népének hitelensége és zúgolódása Istennek mostani népét ábrázolja a földön. Sokan csodálkozva tekintenek vissza Izrael népének hitelenségére és zúgolódására, holott az Úr oly sokat tett értük, és ismételt bizonyítékát adta szeretetének és gondoskodásának. Úgy gondolják, hogy nem kellett volna oly hálátlanoknak lenniük. Némelyek azonban, akik ezt gondolják, kevesebb okból is zúgolódnak és elégedetlenkednek a dolgok felett. Nem ismerik önmagukat. Isten gyakran megvizsgálja őket és megpróbálja hitüket a kis dolgokban és ők se tudják jobban elviselni a próbákat, mint a régi Izrael.

Sokan rendelkeznek a jelen szükségleteivel, de nem bíznak az Úrban a jövőre nézve. Hitelenséget tanúsítanak és kétségbeesés és bánat vesz erőt rajtuk, valami előre sejtett szükség, baj miatt. Má-

sok állandóan aggódnak, hogy szükségbe kerülnek és gyermekeik szükségbe jutnak. Midőn nehézségeik támadnak, vagy súlyos körülmények közé jutnak, amidőn Isten iránti szeretetüknek és hitüknek próbát kell kiállnia, — visszariadnak a megpróbáltatásoktól és zúgólódnak azon eljárás ellen, amelyet Isten választott megtisztításukra.

[94] Szeretetük nem bizonyul tisztának és tökéletesnek, hogy minden dolgot elviseljen.

Isten népének hite legyen erős, tevékeny és állhatatos, — „a reménylett dolgoknak valósága”, akkor beszéljük így fog hangzani: „Áldjad én lelkem az Urat és egész bensőm az ő szent nevét.” (Zsolt. 103, 2.)

Az önmegtágadást sokan igazi szenvedésnek tekintik, mert megromlott étvágyuknak hódolnak. Egészségtelen étvágyuk korlátozása sok hitvallót visszavonulásra bírna, mintha egyszerű étrendjük következtében éheznenek. Izrael gyermekeihez hasonlóan ők is szívesebben vennék a rabszolgaságot, betegséget, sőt még a halált is, csak ne fossák meg őket a húsfoszakaktól. A maradék számára a szomorúság idejére a kenyér és víz mindaz, amit Isten megígért.

A Manna

„Mikor pedig a harmatszállás megszűnt, íme a pusztának színén apró gömbölyegek voltak, aprók, mint a dara. Amikor Izrael fiai meglátták, így szóltak egymáshoz: Manna ez! mert nem tudták mi az. Mózes pedig így szólt hozzájuk: Ez az a kenyér, amelyet az Úr adott nektek eledelül. Az Úr parancsolata pedig ez: Szedjen abból ki-ki annyit, amennyit megehetnek, fejenként egy ómert, a hozzátartozók száma szerint szedjen ki-ki azok részére, akik az ő sátorában vannak.”

„És aképpen cselekedtek Izrael fiai és szedtek, ki többet, ki kevesebbet. Azután megmérték ómerrel és annak aki többet szedett, nem volt feleslege és annak aki kevesebbet szedett, nem volt fogyatkozása, ki-ki annyit szedett, amit megehetett. Azt is mondta nekik Mózes: Senki ne hagyjon abból reggelre. De nem hallgattak Mózesre, mert némelyek hagytak belőle reggelre és megfégessedett és megbűszhődött. Mózes pedig megharagudott reájuk. Szedték pedig azt reggelenként, ki-ki annyit, amennyit megehetett, mert ha a nap felmelegedett, elolvadt.”

A hatodik napon pedig kétannyi kenyeret szedtek, két ómerrel egyre-egyre. Eljöttek pedig a gyülekezet fejedelmei és tudtára adták azt Mózesnek, ő pedig monda nekik: Ez az amit az Úr mondott: A holnap nyugalom napja, az Úrnak szentelt Szombat, amit sütni akartok süssétek meg, amit főzni akartok főzzétek meg, ami pedig megmarad azt mind tegyétek el magatoknak reggelre. És eltették azt reggelre, amint az Mózes megparancsolta és nem bűszhődött meg és féreg se volt benne. És monda nekik Mózes: „Ma egyétek azt meg, mert ma az Úrnak Szombatja van, ma nem találjátok azt a mezőn. Hat napon szedjétek azt, de a hetedik napon Szombat van, akkor nem lesz.” II. Mózes 16, 14-26.

[95]

Az Úr most se kevésbé pontos az ő Szombatjával kapcsolatban, mint amikor kiadta Izrael népének a fent említett utasításokat. Megkívánta tőlük, hogy a hatodik napon süssék meg, amit meg akarnak sütni és főzzék meg azt, amit meg akarnak főzni, a szombati nyugalomnapra való előkészületül.

Isten kinyilvánította népe iránti szeretetét és gondoskodását azáltal, hogy kenyeret küldött nekik a mennyből. Az emberek „angyalok kenyerét ették.” Vagyis angyalok készítettek ételt számukra. A manna háromszoros csodája abban nyilvánult meg, hogy kétszeres mennyiség esett a hatodik napon, semmi se esett a hetedik napon és frissen maradt Szombaton, míg a többi napokon élvezhetetlenné vált. Ez a háromszoros csoda azt a célt szolgálta, hogy meggyőzze őket a Szombatnap szentségéről.

Miután bőséges ételellátásban részesültek, szégyelték hitetlenségüket és zúgolódásukat és megígérték, hogy a jövőben bízni fognak az Úrban. Azonban hamar elfelejtették ígéretüket és nem állták ki hitüknek első próbáját.

A sziklából víz fakad

Sin pusztájából jöttek és Refidimben ütöttek tábort, ahol a nép nem talált ivóvizet. „A nép azért versengett Mózesrel, mondván: Adjatok nekünk vizet, hogy igyunk. Monda nekik Mózes: Miért versengtek velem? Miért kísértitek az Urat? És szomjazott ott a nép a vízre, és zúgolódott ott a nép Mózes ellen, és monda: Miért hoztál ki minket Egyiptomból, hogy szomjúsággal ölj meg minket, gyermekeinket és barmainkat? Mózes pedig az Úrhoz kiáltott mondván: Mit

cselekedjem ezzel a néppel? Kevés híja, hogy meg nem köveznek engem. És az Úr monda Mózesnek: Eredj el a nép előtt és végy magad mellé Izrael vénei közül és pálcádat is, amellyel a folyót megsújtottad, vedd kezébe és indulj el; íme én odaállok teled a sziklára a Hóreben, és te sújts a sziklára és víz jő ki abból, hogy igyék a nép. És úgy cselekedett Mózes Izrael véneinek szeme láttára. És nevezte annak a helynek nevét Massának és Meribának, Izrael fiainak versengéséért és mert kísértették az Urat, mondván: Vajon köztünk van-e az Úr vagy nincsen?” II. Mózes 17, 2-7.

[96] Isten utasította Izrael gyermekeit, hogy táborozzanak azon a helyen, ahol nem volt víz, hogy megpróbálja őket, hogy meglássa: Reá tekintenek-e szenvedéseikben, vagy zúgolódnak-e, mint azelőtt tették. Tekintve azt, amit Isten cselekedett értük csodálatos szabaddításuk érdekében, hinniük kellett volna őbenne szenvedéseikben is. Tudniuk kellett volna, hogy nem hagyja őket elpusztulni szomjúságukban, akiknek megígérte, hogy népévé fogadja őket. Azonban ahelyett, hogy alázattal könyörögtek volna, hogy gondoskodják szükségleteikről, Mózes ellen zúgolódtak és vizet követeltek tőle.

Isten állandóan csodálatos módon nyilvánította ki hatalmát Izrael népe előtt, hogy megértesse velük, hogy minden elnyert áldás Őtőle származik, amelyet megadhatott nekik, vagy elvehetett tőlük, az Ő akarata szerint. Időnként teljesen átérezték ezt és mélyen megalázták magukat az Úr előtt, amikor azonban éhesek, vagy szomjasak voltak, mindenért Mózeset vádolták, mintha azért jöttek volna ki Egyiptomból, hogy Mózes kedvében járjanak. Mózes bánkódott makacs zúgolódásuk miatt. Megkérdezte az Urat, hogy mit tegyen, mert a nép meg akarta őt kövezni. Az Úr megparancsolta neki, hogy sújts a kősziklára az ő pálcájával. Az Úr dicsőségének felhője közvetlenül a szikla előtt nyugodott meg. „Sziklákat hasított meg a pusztában és inniuk adott bőségesen, akárcsak a mélységes vizekből. Patakokat fakasztott a kősziklából és folyamok módjára vizeket ömlesztett.” Zsolt. 78, 15-16.

Mózes ráütött a kősziklára, de Krisztus állt mellette és fakasztott vizet a kősziklából. A nép megkísértette az Urat szomjúságában és így szólt: Ha az Úr hozott minket ide, miért nem ad nekünk vizet és kenyeret? Mózes megijedt e bűnös hitelenség láttára, hogy Isten megbünteti őket gonosz zúgolódásukért. Az Úr megpróbálta népének hitét, azonban ők nem állták ki a próbát. Ételért és vízért zúgolódtak

és Mózesre panaszkodtak. Hitetlenségük miatt Isten megengedte, hogy ellenségeik háborút indítsanak ellenük, hogy kinyilváníthassa népének, hogy honnan származik erejük.

Szabadulás Amalektől

„Ekkor eljött Amalek és hadakozott Izrael ellen Refidimben. És monda Mózes Józsuének: Válassz nekünk férfiakat és menj el, ütközzél meg Amalekkel. Holnap én a halom tetejére állok és Isten pálcája a kezemben lesz. És úgy cselekedett Józsue, amint Mózes [97] mondta, megütközött Amalekkel. Mózes, Áron és Húr pedig felmentek a halom tetejére és történt, amikor Mózes felemelte kezét, Izrael győzött, amikor pedig leeresztette kezét, Amalek győzött. Mikor azért Mózes kezei elnehezdedtek, követ hoztak és alája tették, hogy arra üljön, Áron és Húr pedig tartották kezeit, egyfelől az egyik, másfelől a másik és felemelve maradtak kezei a nap lementéig.” II. Mózes 17, 8-12.

Mózes felemelte kezeit az ég felé, jobb kezében tartva Isten pálcáját és segítségért könyörgött Istenhez. Ekkor Izrael győzött és visszaűzte ellenségeit. Midőn Mózes leeresztette kezeit, láthatták, hogy Izrael nemsokára elvesztette mindazt, amit addig nyert, és az ellenség legyőzte. Ekkor Mózes újra az ég felé emelte kezeit és Izrael győzött és visszaűzte ellenségét.

Mózes Isten felé terjesztette kezeit, hogy megtanítsa Izraelt, hogy amíg Istenben bíznak és erejébe kapaszkodnak, és felmagasztalják az Ő trónján, addig Ő harcol értük és leigázza ellenségeiket. Ha azonban nem az Ő erejébe kapaszkodnak, hanem saját erejükben bíznak, akkor gyengébbek lesznek ellenségeiknél, akik nem ismerik Istent és ellenségeik erőt vesznek rajtuk. Ekkor „Józsue leverte Amaleket és az ő népét fegyvernek élivel.” II. Mózes 17, 13.

„És monda az Úr Mózesnek: írd meg ezt emlékezetül könyvbe és add tudtára Józsuének, hogy mindenestől eltörlöm Amalek emlékezetét az ég alól. És épített Mózes oltárt és nevezte nevét Jehova-Nisszinek és monda: Megesküdött az Úr, hogy harca lesz az Úrnak Amalek ellen nemzetségről nemzetségre.” II. Mózes 17, 14-16.

Jethró látogatása

Mielőtt Mózes elindult Egyiptomból, visszaküldte feleségét és gyermekeit apósához. Jethró azonban amidőn meghallotta Izraelnek Egyiptomból való csodálatos szabadulását, meglátogatta Mózeset a pusztában és elvitte hozzá feleségét és gyermekeit. Kiment azért Mózes az ő apósa elé és meghajtotta magát és megcsókolta és megkérdezték egymást állapotuk felől és bementek a sátorba. És elbeszélte Mózes az ő apósának mindazt, amit az Úr fáraóval és az egyiptomiakkal cselekedtt Izraelért, az ütközetben átélt sok gyötrelmét, és mimódon szabadította meg őt az Úr.

[98] „És örvendezett Jethró mindazon jón, amit az Úr Izraelért cselekedett, hogy megszabadítsa őt az egyiptomiak kezéből. És monda Jethró: Áldott legyen az Úr, aki megszabadított titeket az egyiptomiak kezéből és a Fáraó kezéből, aki megszabadította népét az egyiptomiaktól. Most már tudom, hogy nagyobb az Úr minden Istennél, mert az lett vesztükre, amivel ellenük vétkeztek. És Jethró, a Mózes apósa égőáldozattal és véres áldozattal áldozott az Úrnak, Áron pedig és Izrael minden vénei eljöttek, hogy kenyeret egyenek Mózes apósával az Isten előtt.” II. Mózes 18, 7-12.

Jethró éles szemei mindjárt meglátták, hogy nagyon nagy teher nehezedik Mózesre, mert a nép minden nehéz ügyét eléje hozta és ő tanította őket Isten rendeléseire és törvényeire. Jethró így szólt Mózeshez: „Most azért hallgass az én szavamra; tanácsot adok neked és az Isten veled lesz. Te légy a népnek szószólója az Isten előtt és te vidd az ügyeket az Isten elé. Tanítsd őket a rendelésekre és törvényekre és add tudtukra az utat, amelyen járniuk kell és a tennivalókat, amelyeket tenniük kell. És szemelj ki magad az egész nép közül istenfélő férfiakat, igazságos férfiakat, akik gyűlölik a haszonlesést és tedd közöttük ezredesekké, századosokká, ötvenedesekké, és tizedesekké. Ezek tegyenek ítéletet minden időben a népnek, úgy-hogy minden nagyobb ügyet teeléd hozzanak, minden csekélyebb dologban pedig ők ítéljenek, így könnyítve lesz rajtad, ha azt veled együtt hordozzák. Ha ezt cselekszed és az Isten is parancsolja neked, megállhatsz és a nép is helyére jut békességben. És hallgatott Mózes az apósa szavára és mindazt megtette, amit mondott.

„És választott Mózes Izraelből derék férfiakat és a nép fejévé tette őket, ezredesekké, századosokká, ötvenedesekké és tizedesekké

és ítélték a népet minden időben, a nehéz dolgokat pedig Mózes elé vitték, minden kisebb dologban pedig ők ítélték. Elbocsátotta pedig Mózes az apósát és ez elment hazájába.” II. Mózes 18, 19-27.

Mózes nem állt ellene, hogy apósa tanítsa őt. Isten nagyon felmagasztalta és csodákat cselekedett kezei által, Mózes azonban nem gondolta azt, hogy mivel Isten kiválasztotta arra, hogy másokat tanítson, és csodálatos dolgokat végzett kezei által, azért nincs szüksége tanításra, örömmel hallgatott apósának javaslataira és elfogadta tervét, mint bölcs rendelkezést.

Isten törvénye

Miután Izrael gyermekei elhagyták Refidimet „elérkeztek a Sinai pusztába és táborot ütöttek a pusztában, a hegyel átellenben szállt pedig ott táborba Izrael. Mózes pedig felment Istenhez és szólt hozzá az Úr a hegyről, mondván: Ezt mondd a Jákob házanépének; és ezt add tudtára Izrael fiainak: Ti láttátok amit Egyiptommal cselekedtem, hogy hordoztalak titeket sasszárnyakon és magamhoz bocsátottalak titeket. Most azért ha figyelmesen hallgattok szavamra és megtartjátok szövetségemet, úgy lesztek nekem valamennyi nép között az enyéim, mert enyém az egész föld és lesztek nekem papok birodalma és szent nép. Ezek az az Igék, amelyeket el kell mondanod Izrael fiainak. Elment azért Mózes és egybehívta a nép véneit és eléjük adta mindazokat a beszédeket, amelyeket parancsolt neki az Úr. És az egész nép egyakarattal felelt és mondta: Valamit rendelt az Úr, mind megteesszük. És megvitte Mózes az Úmak a nép beszédét.” II. Mózes 19, 2-3. 5-9.

A nép itt ünnepélyes szövetségre lépett Istennel és elfogadta őt Uralkodójának, ami által isteni tekintélyének különleges tárgyaivá lettek. „És monda az Úr Mózesnek: íme én hozzád megyek a felhő homályában, hogy hallja a nép, amikor beszélek veled és higgyenek Neked mindörökké.” II. Mózes 19, 9. Amikor a héberek nehézségekkel találkoztak az úton, zúgolódtak Mózes és Áron ellen és azzal vádolták őket, hogy azért hozták ki Izrael seregét Egyiptomból, hogy megsemmisítsék őket. Isten meg akarta előttük dicsőíteni Mózes, hogy bizalmat ébreszen tanításai iránt és megtudják, hogy ő adta beléje Lelkét.

Előkészületek az Istenhez való közeledésre

Ekkor az Úr kifejezett utasításokat adott Mózesnek, hogy előkészítse a népet arra, hogy hogyan közeledjen hozzájuk, hogy meghallják törvényének kijelentését, nem angyal által, hanem saját szavai által. „És monda az Úr Mózesnek: Eredj el a néphez és szenteld

meg őket ma, meg holnap és hogy mossák ki az ruháikat és legyenek készen harmadnapra, mert harmadnapon leszáll az Úr, az egész nép szeme láttára a Sinai hegyre.” II. Mózes 19, 10-11.

A néptől megkívánták, hogy tartózkodjanak a világi munkától és gondtól és ájtatos gondolatokkal foglalkozzanak. Isten azt is megkívánta tőlük, hogy megmossák ruháikat, Ő most se kevésbé szigorú, mint akkor volt. Ő a rendnek Istene és most is megkívánja a föld népétől a szigorú tisztaság szokásait. Azok, akik szennyes ruhákban imádják Istent és nem járulnak Isten elé elfogadható módon, nem tetszenek Istennek Iránta való tiszteletük hiánya miatt és Ő nem fogadja el a szennyes imádók szolgálatát, mert megbántják Teremtőjüket. Az ég és föld Teremtője oly fontosnak tartotta a tisztaságot, hogy így szólt: „És mossák meg ruháikat.” II. Mózes 19, 10. „És vess határt a népnek köröskörül, mondván: Vigyázzatok magatokra, hogy a hegyre fel ne menjetek és még a szélét se érintsetek; mindaz aki a hegyet érinti, halállal lakoljon. Ne érintse azt kéz, hanem kővel köveztessek meg, vagy nyíllal nyilaztassék le; akár barom, akár ember, ne éljen. Mikor a kürt hosszan hangzik, akkor felmehetnek a hegyre.” II. Mózes 19, 12-13. Ezen parancs célja az volt, hogy a lázadó nép gondolatait Isten iránti mély tisztelettel töltse el, aki az Ő törvényeiknek szerzője és tekintélye.

Isten megnyilatkozásának félelmetes nagyszerűsége

„És lőn harmadnapon, viradatkor, mennydörgések, villámlások és sűrű felhő lett a hegyen és igen erős kürtzengés és megrendült mind az egész táborbeli nép.” II. Mózes 19, 16. Az isteni Felséget kísérő angyali sereg harsogó trombitaszóhoz hasonló hangon szólva hívta össze a népet, amely mindig jobban erősödött, míg végül a föld is rengett.

„És kivezette Mózes a népet a táborból Isten elé, és megálltak a hegy alatt. Az egész Sinai hegy füstölögött, mivel leszállt arra az Úr tűzben és felment annak füstje, mint a kemence füstje és az egész hegy nagyon rengett.” II. Mózes 19, 17-18. Az isteni Felség leszállt az angyalok kíséretének dicső felhőjében, amely tűzlángnak látszott.

„És amikor a kürtnek szava hosszan hangzott és mindinkább erősödött, Mózes beszélt és Isten hangosan felelt neki. Leszállt tehát az Úr a Sinai hegy tetejére, és felhívta az Úr Mózeset a hegy tetejére,

[101] Mózes pedig felment. És monda az Úr Mózesnek: Menj alá, intsd meg a népet, hogy ne törjön előre az Urat látni, hogy közülük sokan el ne vesszenek. És a papok is, akik az Úr elé járulnak, szenteljék meg magukat, hogy rájuk ne rontson az Úr.” II. Mózes 19, 19-22.

Így az Úr félelmetes fenségében hirdette ki törvényét a Sinai hegyről, hogy a nép higgyen. Ekkor az Ő törvényének kiadását tekintélyének magasztos megnyilvánulásával kísérte, hogy megtudják, hogy Ő az egyedüli igaz Isten. Mózes nem kapott engedélyt arra, hogy bemenjen a dicsőség felhőjébe, hanem csak közel mehetett és bemegetett a sűrű sötétségbe, amely körülfogta őt. Mózes a nép és az Úr között állott.

Isten törvényének kihirdetése

Miután az Úr ilyen bizonyítékát adta hatalmának, megmondta nekik, kicsoda Ő:

„Én az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptomnak földjéről, a szolgálat házából. Ugyanez az Isten, aki felmagasztalta hatalmát az egyiptomiak között, most kijelentette törvényét:

Ne legyenek neked idegen isteneid énelőttem. Ne csinálj magadnak faragott képet és semmi hasonlót azokhoz, amelyek fenn az égben, alant a földön, vagy amelyek a vizekben a föld alatt vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én az Úr a te Istened féltőn szerető Isten vagyok, aki megbüntetem az atyák vétkét a fiakban, harmad és negyediziglen, akik engem gyűlölnek. De irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, akik engem szeretnek és az én parancsolataimat megtartják.

Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd, mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül, aki az ő nevét hiába felveszi.

Megemlékezzél a Szombatnapról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál és végezd minden dolgodat, de a hetedik nap, az Úrnak a te Istenednek Szombatja, semmi dolgot se tégy azon, se magad, se fiad, se szolgád, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, aki a te kapuidon belül van, mert hat napon teremtette az Úr az eget, földet, és a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugodott, azért megáldotta az Úr a Szombat napját és megszentelte azt.

Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életű légy azon a földön, amelyet az Úr a te Istened ád tenéked.

Ne ölj.

Ne paráználkodjál.

Ne lopj.

Ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot.

Ne kívánd a te felebarátodnak házát. Ne kívánd a te felebarátodnak feleségét, se szolgálját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, se semmit, ami a te felebarátodé.” II. Mózes 20, 1-17.

A Jehova által kijelentett első és második parancsolat, rendelkezés a bálványimádás ellen, mert a bálványimádás az embereknek széles rétegét viszi a bűnbe és lázadásba és emberáldozatok bemutatását is eredményezi. Isten meg akar védelmezni bennünket az ilyen utálatosságok leghalványabb árnyalatától is. Az első négy parancsolat célja az, hogy megmutassa az embereknek Isten iránti kötelességeiket. A negyedik parancsolat az öszekötő kapocs Isten és az emberek között. A Szombat elrendelése különösen az ember áldására, és Isten dicsőítésére történt. Az utolsó hat parancsolat megmutatja az emberek kötelességeit embertársaikkal szemben.

A Szombat örök jel Isten és népe között. Ily módon egy jel, amely a Szombat megtartóit megjelöli, megkülönbözteti, mint az élő Istennek, az ég és föld Teremtőjének imádóit. A Szombat jel Isten és népe között mindaddig, ameddig csak népe lesz a földön, hogy szolgáljon Neki.

„Az egész nép pedig látta a mennydörgéseket, villámlásokat, a kürt zengését és a hegy füstölgését. És látta a nép és megfélemlt, és hátrább állott. És így szóltak Mózeshez: Te beszélj és mi hallgatunk, de az Isten ne beszéljen velünk, hogy meg ne haljunk. Mózes pedig ezt mondta a népnek: Ne féljete, mert azért jött az Isten, hogy titeket megkísértsen és hogy az ő félelme legyen előttetek, hogy ne vétkezzetek.

„Távol állt pedig a nép, Mózes pedig közelebb ment a felhőhöz, amelyben az Isten volt. És monda az Úr Mózesnek: Ezt mondd Izrael fiainak: Magatok láttátok, hogy az égből beszéltem veletek.” II. Mózes 20, 18-22.

Isten fenséges jelenléte a Sinai hegyen, a félelmetes mennydörgések és villámlások, amelyek Isten megjelenését kísérték, nagy félelemmel és tisztelettel töltötték el a népet az ő szent fensége iránt,

hogy ösztönszerűen visszahúzódtak Isten félelmetes jelenlététől, hogy el ne pusztuljanak dicsőségétől.

[103]

A bálványimádás veszedelme

Isten ismét meg akarta védeni Izrael népét a bálványimádástól, azért így szólt hozzájuk: „Ne csináljatok énmellettem ezüst isteneket és arany isteneket se csináljatok magatoknak.” II. Mózes 20, 23. Az a veszély fenyegette őket, hogy utánozzák az egyiptomiak példáját és szobrokat készítenek maguknak, hogy ábrázolják Istent.

Az Úr így szólt Mózeshez: „Íme én angyalt bocsájtok el előtted, hogy megőrizzen téged az útban és bevigyen téged arra a helyre, amelyet elkészítettem. Vigyázz magadra előtte és hallgass az Ő szavára, meg ne bosszantsd Őt, mert nem szenved el a ti gonoszságokat, mert az én nevem van Őbenne. Mert ha hallgatsz az Ő szavára és mindazt megcselekszed, amit mondok, akkor ellensége leszek a te ellenségednek és megszorogatom a te szorongatóidat, mert az én Angyalom teelőttd megy és bevisz téged az emoreusok, kitteusok, perizeusok, kananeusok és jebuzeusok közé és kiirtom azokat.” II. Mózes 20, 23. Az angyal, aki Izrael előtt ment, az Úr Jézus Krisztus volt. „Ne imádd azoknak isteneit és ne tiszteld azokat és ne cselekedjél az ő cselekedeteik szerint, hanem inkább döntögsd le azokat és tördeld össze bálványaikat. És szolgáljátok az Urat, a ti Isteneteket, akkor megáldja a ti kenyereket és vizeteket és eltávolítja közületek a betegséget.” II. Mózes 23, 24-25.

Isten azt akarta, hogy népe értse meg, hogy egyedül Őt kell imádnunk, és amidőn legyőzik a körülöttük levő bálványimádó népeket, ne tartsanak meg semmit az általuk imádott ábrázolásokból, hanem semisítsék meg azokat teljesen. Ezen pogány istenségek közül sok nagyon értékes és művészi munka volt, amely megkísérthette azokat, akik látták a bálványimádást, amely oly általános volt Egyiptomban, hogy tiszteljék bizonyos mértékig ezen élettelen tárgyakat. Az Úr azt akarta, hogy népe tudja meg, hogy e nemzeteket bálványimádásuk vezette minden gonzságra azért az izraelitákat használja majd fel eszközül megbüntetésükre és isteneik megsemmisítésére.

„Az én rettentésemet bocsátom el előttd és minden népet megrettentek, amely közé mégy és minden ellenségedet megfutamítom előttd. Darazsat is bocsátok el előttd és kiűzi a khivveust, kana-

neust és khitteust, de nem egy esztendőben űzöm ki előled, hogy a föld pusztává ne legyen és meg ne sokasodjék ellened a mezei vad. Lasan űzöm ki őt előled, míg megszorodol, és bírhatod a földet és határod a Vörös tengertől a filiszteusok tengeréig vetem és a pusztától fogva a folyóvízig, mert kezeitekbe adom annak a földnek lakosait és kiűzöd azokat előled. Ne köss szövetséget se azokkal, se az ő isteneikkel. Ne lakjanak a te földeden, hogy bűnbe ne ejtsenek téged Ellenem, mert ha az ő isteneiket szolgálnád, vesztetre lenne az neked.” II. Mózes 23, 27-33. Isten az engedelmesség feltétele mellett adta ígéreteit népének. Ha teljes szívvel szolgálnának az úrnak, nagy dolgot cselekedne értük. [104]

Miután Mózes megkapta az Úrtól a végzéseket és leírta őket a népnek az ígéretekkel együtt, az engedelmesség feltétele mellett, az Úr így szólt hozzájuk: „Jöjjetek fel az Úrhoz te és Áron, Nadáb és Abihu és az Izrael fiai közül hetvenen és hajtsátok meg magatokat Előtte távolról. És csak Mózes közeledjék az Úrhoz, amazok pedig ne közeledjenek és a nép se jöjjön fel vele. Elment azért Mózes és elmondta a népnek az Úr minden beszédét és minden rendelését, a nép pedig egyező szóval felelt mondván: Mindazokat a dolgokat, amelyeket az Úr parancsolt, megcselekedjük.” II. Mózes 24, 1-3.

A tízparancsolatot nem Mózes írta, hanem csak a végzéseket, amelyeket Istennek akarata szerint meg kellett őrizniük és az ígéretekkel az engedelmesség feltétele mellett. Elolvasta azokat a népnek és ők megígérték, hogy engedelmeskednek mindazon szavaknak, amelyeket az Úr szólt. Mózes ekkor beírta ünnepélyes ígéletüket egy könyvbe és áldozatot ajánlottak fel az Úrnak a népert. „Azután vette a szövetség könyvét és felolvasta a nép hallatára, azok pedig így szóltak: Mindent megteszünk, amit az Úr parancsolt, és engedelmeskedünk. Mózes pedig vette a vért és ráhintette a népre és így szólt: íme a szövetségnek vére, amelyet az Úr kötött veletek mindama beszédek szerint.” II. Mózes 24, 7-8. A nép megismételte ünnepélyes ígéletét az Úrnak, hogy megtesznek mindent amit mondott és engedelmeskedni fognak.

Isten örök törvénye

[105]

Istennek törvénye az ember teremtése előtt is létezett. Átala kormányozta Isten az angyalokat. Sátán azért bukott el, mert áthágta

Isten kormányzásának alapelveit. Amidőn Isten megteremtette Ádámot és Évát, megismertette velük törvényét. Akkor még nem létezett írott törvény, hanem Jehova személyesen közölte velük.

A negyedik parancsolat Szombatját Isten az Édenben rendelte el. Midőn Isten megteremtette a világot és a földön az embert, Ő adta a Szombatot is az emberért. Ádám bűne és bukása után semmit se vettek el Istennek törvényéből. A bukás előtt a tízparancsolat elvei uralkodtak és olyan természetűek voltak, amelyek megfeleltek a lények szent rendeltetésének. A bukás után se változtak meg azon előírások alapelvei, hanem további előírások jöttek hozzájuk, amelyek megfeleltek az ember bukott állapotának.

A feláldozandó állatokkal kapcsolatban egy rendszert alapítottak meg, hogy az elbukott ember elé tárják azt, ami felől a kígyó kételkedésre bírta Évát, hogy a bűn zsoldja a halál. Isten törvényének áthágása szükségessé tette Krisztus számára, hogy meghaljon áldozatul, hogy ezáltal lehetővé tegye az ember számára, hogy megmeneküljön a büntetéstől és Isten törvényének tekintélyét is megőrizze. Az áldozatok rendszerének az embert meg kellett tanítania alázatosságra bűnös állapota tekintetében, hogy megtérésre vezesse és egyedül Isten iránti bizalomra indítsa a megígért Megváltó által, hogy megbocsátja törvényének áthágását. Ha Istennek törvényét nem hágták volna át, sohase jött volna be a halál és nem lett volna szükség újabb előírásokra, hogy megfeleljenek az ember elbukott állapotának.

Ádám megtanította leszármazottait Istennek törvényére, amelyet a hűségesek átadtak egymásnak az egymást követő nemzedékeken keresztül. Isten törvényének állandó áthágása idézte elő a vízözönt a földön. Noé és családja megőrizte a törvényt, akiket Isten csoda által tartott meg a bárkában igaz cselekedeteikért. Noé megtanította utódait a tízparancsolatra. Az Úr megőrizte magának egy népet Ádám-tól fogva, akiknek szívében volt törvénye. Így szól Ábrahámról: „Hallgatott Ábrahám az én szavamra, megtartotta a megtartandókat, parancsolataimat, rendeléseimet és törvényeimet.” I. Mózes 26, 5.

[106] Az Úr megjelent Ábrahámnak és így szólt hozzá: „Én vagyok a Mindenható Isten, járj énelőttem és légy tökéletes. És megköltöm az én szövetségemet énközöttem és teközötted és felette igen megsokasítlak téged.” I. Mózes 17, 1-2. „És megalapítom az én szövetségemet énközöttem és teközötted és a te magod között teutánad

annak nemzedékei szerint örök szövetségül, hogy legyek Istened teneked és a té magodnak teutánad.” I. Mózes 17, 7.

Ekkor az Úr megkövetelte Adámtól és magvától a körülmetélést annak jeléül, hogy Isten vágta ki őket és különítette el őket az összes nemzetektől, mint különleges kincsét. Ezen jel által ünnepélyesen lekötelezték magukat, hogy nem házasodnak össze más nemzetekkel, mert így cselekedve elveszítenék Isten és törvénye iránti tiszteletüket és hasonlókká válnának a körülöttük élő bálványimádó nemzetekhez.

A körülmetelés ténye által ünnepélyesen beleegyeztek abba, hogy teljesítik az Ábrahámmal kötött szövetség feltételeit, hogy elkülönülnek minden nemzettől és tökéletesek lesznek. Ha Ábrahám utódai elkülönültek volna a többi nemzetektől, akkor nem tudták volna bálványimádásra csábítani őket. Egy nagy kísértéstől szabadultak volna meg és nem sajátították volna el ezen bálványimádó népek bűnös szokásait és nem lázadtak volna fel Isten ellen. A körülöttük élő nemzetekkel való összekeveredés által nagy mértékben elvesztették különleges szent jellemüket. Isten büntetésül éhséget bocsájtott földjükre és így kényszerítette őket arra, hogy Egyiptomba menjenek, hogy megmentse életüket. Isten azonban nem hagyta el őket egyiptomi tartózkodásuk alatt az Ábrahámmal kötött szövetségért. Azonban megengedte, hogy az egyiptomiak elnyomják őket, hogy Hozzá forduljanak segítségért szenvedéseikben és az Ő igazságos és irgalmas kormányzatát válasszák és engedelmessé válnak követelményeinek.

Először csak néhány család ment le Egyiptomba, akik nagy sokasággá növekedtek. Némelyek közülük gondosan tanították gyermekeiket Isten törvényére, azonban az izraeliták közül sokan annyi bálványimádást láttak, hogy összezavarták Isten törvényének alapelveit. Az istenfélők lelki gyötrelmükben az Úrhoz kiáltottak, hogy törje le fogságuk igáját és hozza ki őket rabságuk földjéről, hogy szabadon szolgálhassák Őt. Isten meghallotta kiáltásukat és elhívta Mózeset eszközül népének megszabadítására. Miután elhagyták Egyiptomot és a Vörös tenger hullámai kettéváltak előttük, az Úr megpróbálta őket, hogy bíznak-e Benne, aki jelek, csodák és próbák által tette őket nemzetté a többi nemzet között. Azonban ők nem állták ki a próbát. Zúgolódtak Isten ellen az úton felmerülő nehézségek miatt és újra vissza akartak térni Egyiptomba.

Kötáblára írva

Hogy mentségük ne legyen, az Úr maga szállt le Sinai hegyére dicsőségbe burkolva, angyalaitól körülvéve és a legfélelmetesebb és legfenségesebb módon jelentette ki a tízparancsolat törvényét. Nem bízott meg senkit se tanításukkal, még angyalait sem, hanem Ő jelentette ki törvényét népének mindenki által hallható hangon. Nem bízta parancsolatait egy nép rövid emlékezőképességére, akik hajlamosak voltak arra, hogy elfelejtsék követelményeit, hanem saját ujjával írta azokat kőtáblákra. El akarta távolítani minden lehetőségét annak, hogy összekeverjék szent parancsolatait valamely hagyománnyal, vagy az emberek szokásaival.

Ekkor az Úr mindig közelebb jött népéhez, amely oly könnyen eltért Tőle, azért nem akarta őket csupán a törvény tíz parancsolatára hagyni. Megparancsolta Mózesnek, hogy írja le parancsai szerint azokat a végzéseket és törvényeket, — részletes utasításokat adva elvégzendő kötelességeik felől, — amelyek által megőrzik a tízparancsolatot, amelyet a kőtáblákra vésett. Isten azért adta ezeket a különleges utasításokat és rendelkezéseket, hogy a tévelygő embereket az erkölcsi törvény iránti engedelmességre bírja, amelynek áthágására oly hajlamosak voltak.

Ha az ember megtartotta volna Istennek törvényét, amint azt Ádámnak adta bukása után, amint azt Noé megtartotta a bárkában, és megtartotta Ábrahám is, akkor nem lett volna szükség a körülmetélés rendelkezésére. Ha pedig Ábrahám utódai megtartották volna a szövetséget, amelynek jele, vagy záloga volt a körülmetélés, akkor sohase sülyedtek volna bálványimádásba és nem engedte volna meg Isten, hogy lemenjenek Egyiptomba és nem lett volna rá szükség, hogy Isten a Sinai hegyéről jelentse ki törvényét és kőtáblákra vesse. Nem lett volna szükség arra se, hogy törvényét a Mózesnek adott végzések és rendelkezések határozott utasításai által védje meg.

A végzések és rendelkezések

Mózes ezeket a rendeleteket és végzéseket úgy írta le, ahogyan Isten szájából hallotta, amidőn Vele volt a hegyen. Ha Istennek népe engedelmeskedett volna a tízparancsolat alapelvei- nek, akkor nem kellett volna különleges utasításokat kapnia Mózesnek, amelyeket ő könyvtekerésre írt: Isten és egymás iránti kötelességeiket illetőleg. Azok a határozott utasítások, amelyeket az Úr adott Mózesnek, népének egymás iránti és az idegenek iránti kötelességeikre vonatkozólag, a tízparancsolat alapelveinek leegyszerűsítései, amelyek határozott módon tárják eléjük a tízparancsolat elveit, hogy ne tévelyegjenek.

Végül az Úr kioktatta Mózeset a ceremoniális áldozatok felől, amelyeknek Jézus halálakor meg kellett szünniük. Az áldozatok rendszere előrevetítette Krisztusnak, a hibátlan Báránynak áldozatát.

Az Úr először Ádám bukása után vezette be a ceremoniális áldozatot, amelyre Ádám megtanította utódait is. E rendszert megromlották a vízözön előtt, és később azok, akik elkülönültek Isten hűségese követőitől és a bábéli torony építésébe kezdtek, a saját maguk által alkotott isteneknek áldoztak a menny Istene helyett. Nem azért mutattak be áldozatokat, hogy hittek a Megváltó eljövételében, hanem mivel azt gondolták, hogy az által nyerik el isteneik tetszését, hogy sok áldozatot áldoznak fel megfertőzött bálványoltáraikon. Babonás hiedelmük nagy szélsőségekre vezette őket. Arra tanították a népet, hogy minél értékesebb az áldozat, annál nagyobb élvezetet szerez bálványisteneiknek és annál nagyobb sikert és gazdagságot fog hozni nemzetüknek, azért gyakran embereket is áldoztak ezen érzéketlen bálványoknak. Azon nemzeteknek voltak törvényeik és szabályaik, hogy uralják a népek cselekedeteit, amelyek kegyetlenek voltak a végsőkig. Törvényeiket azok alkották, akiknek szívét nem lágyította meg a kegyelem és miközben elhaladtak a leglealacsonyított bűnök mellett, egy kis törvénysértésért a tekintélyviselőket a legkegyetlenebb büntetést szabták ki.

Mózes tekintetbe vette ezt, amidőn így szólt Izraelhez: „Lássátok, tanítottalak titeket rendelkezésekre és végzésekre, amint megparancsolta nekem az Úr, az én Istenem, hogy azok szerint cselekedjétek a földön, ahova bementek, hogy bírjátok azt. Megtartsátok azért és megcselekedjétek, mert ez lesz a ti bölcsességetek és értelmetek a népek előtt, akik meghallják majd mind e rendelkezéseket és azt mond-

ják: Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet! Mert melyik nagy nemzet az, amelyhez oly közel volna az ő Istene, mint mihozzánk az Úr, a mi Istenünk, valahányszor Hozzá kiáltunk? És melyik nagy nemzet az, amelynek olyan rendelkezései és igazságos végzései volnának, mint ez az egész törvény, amelyet ma én adok elétek?” V. Mózes 4,5-8.

A szent-sátort Isten utasításai szerint készítették el. Az Úr elhívott embereket, akiket rendkívüli képességekkel ruházott fel a legügyesebb munka elvégzésére. Az épület alakját és kivitelezését nem Mózes és azok a munkások tervezték ki. Isten maga gondolta ki a tervet és adta Mózesnek részletes utasításaival, nagyságát, alakját és a felhasznált anyagot illetőleg és felsorolta minden bútortát. Bemutatta Mózesnek a mennyei templom kicsinyített mintáját, mását és megparancsolta neki, hogy mindent a hegyen megmutatott minta szerint csináltasson meg. Mózes minden utasítást leírt egy könyvtekercsbe és felolvasta a legbefolyásosabb férfiak előtt.

Ekkor az Úr megkívánta népétől, hogy önkéntes áldozatot hozzon, hogy szenthajlékot készítsen Neki, hogy közöttük lakozzon. „Azután kiment Izrael gyermekeinek egész gyülekezete Mózes elől és eljött mindenki, akit szíve indított és akit lelke hajtott és áldozatot hoztak az Úrnak a gyülekezet hajlékának készítéséhez és annak minden szolgálatához és a szent ruhákhoz valókat. És a férfiak és asszonyok eljöttek együtt mind, akit szíve indított és hoztak kapcsokat, függőket, gyűrűket, karperecet mindenféle arany eszközöket, a férfiak is mind, akik aranyból hoztak áldozatot az Úrnak.” II. Mózes 35, 20-22.

A Szentsátor elkészítéséhez nagy és költséges előkészületekre volt szükség. Értékes és drága anyagokat kellett összegyűjteni. Az Úr azonban csak önkéntes adományokat fogadott el. Először Isten műve iránti odaadás és szívből jövő áldozatkészség kellett ahhoz, hogy helyet készítsenek Istennek. Mialatt a szentsátor építése előre haladt, mindazok a bölcs emberek, akik dolgoztak a munkában, megvizsgálták az ajándékokat és megállapították, hogy a nép eleget hozott, sőt többet, mint amit fel tudtak használni, azért Mózes kihirdette a táborban, mondván: „Se férfi, se nő ezután ne készítsen ajándékot a szent munkára. És megszűnt a nép hordani. És az egész munkának elvégzésére elég volt az adomány, még felesleges is.” II. Mózes 36, 5.

Feljegyezve a későbbi nemzedékek számára

[110] Az izraeliták ismételt zúgolódásait és Isten haragjának kitöltését törvényszegéseik miatt feljegyezték a szent történelemben Isten népének javára, tanulságára, akik azután élnek majd a földön és még inkább figyelmeztetésül szolgáljanak azok számára, akik az idők végéhez közel élnek. Odaadó cselekedeteiket, buzgóságukat és bőkezűségüket, amellyel Mózeshez hozták önkéntes adományait, Isten népének áldására, tanulságára jegyezték fel. Példaadásuk, amellyel oly készségesen készítettek anyagot a szent-sátor számára, példakép mindazok számára, akik igazán szeretik Istennek imádását. Azok, akik értékelik Isten szent jelenlétének áldását, amikor hajlékot építenek, hogy közöttük lakozhasson, tanúsítsanak nagyobb érdeklődést a szent munkában annak arányában, amennyivel többre értékelik a menny áldásait földi kényelmüknél. Fel kellene ismerniük, hogy Isten számára készítenek hajlékot.

Bizonyos jelentőséggel bír, hogy azt az épületet, amelyet kifejezetten Isten számára készítettek, gondosan rendezzék be, tegyék kényelmessé, csinosná, kellemessé, mert Istennek kell szentelniük, Neki kell ajánlaniuk és kérniük kell Őt, hogy időzzön abban a házban és tegye azt szentté az Ő szent jelenléte által. Elegendő önkéntes adományt kellene adnunk az Úrnak, hogy örömmel végezzük munkáját, hogy munkásai elmondhassák: „Ne hozzatok több adományt.”

A minta szerint

Midőn a szent-sátor elkészült, Mózes gondosan átvizsgálta minden munkát, és összehasonlította a mintával és utasításokkal, amelyeket Istentől kapott és látta, hogy minden része megegyezik a mintával és megáldotta a népet.

Isten megadta Mózesnek a frigyláda mintáját és a különleges utasításokat, hogy hogyan készítsék el azt. A frigyládát ezért készítették, hogy beletegyék a kőtáblákat, amelyekre Isten saját ujjával véste rá a tízparancsolatot. Alakja szekrényhez hasonlított és kívül és belül is tiszta arannyal volt bevonva. Tetejét köröskörül arany koronák díszítették. Ezen szent frigysekre ny fedele volt a kegyelem trónja, amely tömör aranyból készült. A kegyelmi trón mindkét végén egy tömör aranyból készült kérés állott. Arcukat egymás felé

fordították és tisztelettel tekintettek le a kegyelmi trónra, ami által az összes mennyei angyalokat ábrázolták, amint érdeklődéssel és tisztelettel tekintenek le a mennyei szenthely szentek szentében elhelyezett isteni törvényre. Ezen kéruboknak szárnyaik voltak. Egyik szárnyát mindegyik angyal a magasba terjesztette ki, míg a másik szárnyával mindegyik angyal a testét takarta be. A földi szentsátor frigyszekrénye a mennyei templom igazi frigyszekrényének másolata volt. Ott a mennyei frigyszekrény mellett igazi angyalok állnak a frigyszekrény mindkét oldalán. Egyik szárnyával mindegyik angyal beárnyékolja a kegyelmi trónt és a magasba terjeszti, míg másik szárnyukkal testüket fedezik be alázatosságuk és tiszteletük jeleként.

[111]

A földi frigyszekrénybe Mózesnek bele kellett tennie a kötőablakat. Ezeket hívták a bizonyságok tábláinak és a frigyszekrényt a bizonyságok frigyszekrényének, mivel Istennek bizonyágtételeit tartalmazták a tízparancsolatban.

Két helység

A szent-sátort egy függöny vagy kárpit két helységre osztotta. A szent-sátor bútorzata tömör aranyból készült, vagy arannyal vonták be őket. Függönyei különböző színűek voltak, amelyeket a legszebben készítettek el. Arany és ezüst fonállal kérubokat szőttek bele, amelyek az angyali seregeket ábrázolták, akik kapcsolatban álltak a mennyei szenthely munkájával és akik szolgáló angyalok a földi szentek érdekében.

A második kárpiton belül volt a bizonyságok frigyládája és a szép, gazdag-díszítésű függönnyt a szent frigyláda elé húzták. Mivel ez a függöny nem ért egészen a menyezetig, így Isten dicsőségének felhőjét, amely a kegyelem trónja felett jelent meg, mindkét helységből láthatták, de az első helységből, a szentélyből, sokkal kisebb mértékben.

Közvetlenül a frigyszekrény előtt, de a függöny által elválasztva állott az arany füstölő oltár. Ezen oltár tüzeit az Úr maga gyújtotta meg és kegyelettel táplálták szent tömjénnel, amely éjjel nappal betöltötte a szenthelyet, a szentsátort illatos felhőjével. Illata mérföldekre elterjedt a szentsátor körül. Amikor a pap bemutatta a tömjénfüstöt az Úr előtt, a kegyelem trónjára tekintett. Habár nem láthatta Őt, de tudta, hogy ott van és amidőn a tömjénfüst felhője

felszállott, az Úr dicsősége leszállt a kegyelem trónjára és betöltötte a szentek szentét, amit láthattak a szentélyben is és a dicsőség gyakran annyira betöltötte mind a két helységet, hogy a pap képtelen volt ellátni tiszttségét, azért kénytelen volt a szent sátor ajtajához állani.

[112] Amidőn a pap imájában a kegyelem trónjához járult, amelyet nem láthatott, Istennek népét ábrázolja, amely imáit Krisztushoz küldi fel a szentek szentében levő kegyelmi királyiszék elé. Ők se láthatják Közbenjárójukat természetes szemekkel, de hitszemeikkel láthatják Krisztust a kegyelmi királyiszék előtt. Hozzá intézik imáikat és bizalommal igénylik közbenjárásának áldásait.

Ezen szent helységeken nem voltak ablakok, amelyeken a fény beáradt volna. A gyertyatartó, amelyet tiszta aranyból készítettek, amely éjjel nappal égett, adott világosságot mindkét helységnek. A gyertyatartók lámpásainak fénye visszatükröződött az arannyal bevont deszkafalakon, az épület oldalain, a szent bútorzaton, az arany és ezüstoffonállal kihímzett, kérubokkal díszített gyönyörű színű függönyökön, amelyek leírhatatlan dicsőségben tündököltek. Nyelv le nem írhatja azon szépséget, gyönyörűséget és dicsőséget, amelyet visszatükröztek ezen szent helységek. A szentsátorban az arany visszatükrözte a függönyök színeit, amelyek a szivárvány különböző színeihez hasonlítottak.

A főpap egy évben csak egyszer mehetett be a szentek szentébe a leggondosabb és legünnepélyesebb előkészület után. Halandó szem nem láthatta azon helység szent nagyszerűségét, csak a főpap, mivel a szentek szente Isten látható dicsőségének különleges lakhelye volt. A főpap mindig remegve lépett be a szentek szentébe, mialatt a nép ünnepélyes csendben várta visszatérését. Komolyan vágyakoztak Istennek áldására. A kegyelem királyiszéke előtt Isten társalgott a főpappal. Ha a főpap a szokottnál hosszabb ideig maradt a szentek szentében, a nép gyakran megrettent, attól való félelmében, hogy bűneik, vagy a főpap bűne miatt Isten dicsősége megölte őt. Midőn azonban hallották a ruháján levő csengők csilingelését, nagyon megélnkültek, megörültek. Ekkor a főpap kijött és megáldotta a népet.

Miután a szent-sátor elkészítésének munkáját befejezték „a felhő befedezte a gyülekezet sátorát és az Úrnak dicsősége betöltötte a hajlékot. És Mózes nem mehetett be a gyülekezet sátorába, mert a felhő rajta nyugodott és az Úrnak dicsősége betöltötte a hajlékot”.

„Mert az Úrnak felhője volt a hajlékon nappal, éjjel pedig tűz volt azon, az Izrael egész házának láttára, egész utazásuk alatt.” II. Mózes 40,34-38

A vezető felhő

[113]

Az Úr vezette az izraelitákat a pusztában való egész vándorlásuk alatt. Amikor a nép javát és Istennek dicsőségét szolgálta, hogy tábort üssenek egy bizonyos helyen, és ott időzzenek, Isten kijelentette nekik akaratát azáltal, hogy a felhő megnyugodott alacsonyban a szentsátor felett és ott maradt mindaddig, amíg Isten azt akarta, hogy újra tovább vándoroljanak. Ekkor a dicsőség felhője magasan felemelkedett a szentsátor fölé és ekkor újra tovább vándoroltak.

Minden utazásukban megőrizték a tökéletes rendet. Minden törzs egy zászlót vitt, amelyen rajta volt atyja házának jelvénye és megparancsolták, hogy minden törzs saját törzsének jelvénye alatt üssön tábort. Midőn vándoroltak, a különböző törzsek rendben vándoroltak a maguk zászlaja alatt. Midőn megpihentek utazásukban, a szent-sátort felállították és a különböző törzsek rendben felütötték sátraikat abban a helyzetben, — ahogyan Isten megparancsolta, — a szent sátor körül, egy bizonyos távolságra tőle.

Midőn a nép vándorolt, a szövetség ládáját maguk előtt vitték. „És az Úr felhője volt rajtuk nappal, amikor elindultak a táborból. Amikor pedig el akarták indítani a frigyládát, ezt mondta Mózes: Kelj fel Uram és széledjenek el a Te ellenségeid, és fussanak el Előled a Te gyűlölőid. Mikor pedig megállt, ezt mondta: Fordulj vissza Uram, Izraelnek tízezerszer való ezreihez.” IV. Mózes 10,3-36

A kémek és jelentésük

Az Úr megparancsolta Mózesnek, hogy küldjön ki férfiakat Kánaán kikémlelésére, amelyet Izrael gyermekeinek fog adni. Ezen célra ki kellett választani minden törzsből egy főembert, akik elmentek és 40 nap múlva visszatértek kutató útjukról. Mózes, Áron és egész Izrael gyülekezete elé lépve megmutatták nekik azon ország gyümölcsét. Mindannyian megegyeztek abban, hogy jó a föld és megmutatták gazdag gyümölcsseit, amelyeket bizonyítékul hoztak. Egy szőlőfürt olyan nagy volt, hogy két ember hozta vállán, egy rúdon. Hoztak a fügekből, gránátalmákból, amelyek ott bőségben teremtek.

Miután elbeszélétek az ország termékenységét, kettő kivételével nagyon csüggesztően beszéltek arról, hogy képesek lesznek-e birtokukba venni azt. Elmondták, hogy abban az országban nagyon erős nép lakik. A városokat magas és erős falak veszik körül és ezenkívül ott látták az óriás Anáknak fiait. Ekkor leírták, hogyan helyezkedtek el a népek Kánaán körül és lehetetlenség, hogy valamikor is birtokukba vegyék.

Midőn a nép meghallgatta jelentésüket, keserű szemrehányással és jajgatással adott kifejezést csalódásának. Nem várták meg és nem gondoltak arra, hogy Isten, aki ily messze elhozta őket, biztosan nekik adja azt a földet, hanem azonnal átadták magukat a csüggedésnek. Lekicsinyelték Izrael Szentjének hatalmát és nem bíztak Istenben, aki mindedig vezette őket. Szemrehányást tettek Mózesnek és zúgolódva mondták egymásnak: „Akkor vége van minden reményünknek! Ez az az ország, amely felé vándoroltunk Egyiptomból, hogy elnyerjük!”

Káleb és József igyekeztek arra, hogy meghallgatásra találjanak, azonban az emberek annyira felingerlődtek, hogy nem tudták meghallgatni e két embert. Amidőn egy kicsit lecsillapodtak, Káleb a következő szavakat intézte a néphez: „Menjünk fel azonnal és elfoglalhatjuk azt a földet, mert kétség nélkül megbírnunk azzal.” IV. Mózes 13, 31. Azonban azok az emberek, akik felmentek velük, így

szóltak: „Nem mehetünk fel az ellen a nép ellen, mert erősebb az nálunk.” IV. Mózes 13, 32. Folytatták gonosz jelentésük megismétlését és kijelentették, hogy összes embereik magas termetűek, „És láttunk ott óriásokat is, az óriások közül való Anák fiait is és olyanok voltunk a magunk szemében, mint a sáskák és az ő szemeikben is olyanok voltunk.” IV. Mózes 13, 34.

Izrael újra zúgolódik

[115]

„És felemelte szavát az egész gyülekezet és sírt a nép azon az éjszakán és mindnyájan zúgolódtak Mózes ellen és Áron ellen Izrael fiai és így szólt hozzájuk az egész gyülekezet: Vajha meghaltunk volna Egyiptom földén! Vajha meghalnánk ebben a pusztában! Miért is visz be minket az Úr arra a földre? Hogy fegyver miatt hulljunk el? Feleségünk és gyermekeink prédává legyenek? Nem jobb volna-e visszatérnünk Egyiptomba? És mondának egymásnak: Szerezzünk magunknak vezetőt és térjünk vissza Egyiptomba. Akkor arccal leborultak Mózes és Áron, Izrael gyermekei gyülekezetének egész közössége előtt ” I. Mózes 14, 4-5.

Az izraeliták nemcsak Mózes ellen panaszkodtak, hanem magát Istent is avval vádolták, hogy álnokul bánt velük, amidőn oly földet ígért nekik, amelyet képtelenek birtokukba venni. Lázadó lelkiületük oly magasra csapott fel, hogy megfélemedtek a Mindenható Isten hatalmas karjairól, amelyek kihozták őket Egyiptomnak földéről és a csodák sorozata által ily messze vezette őket. Elhatározták, hogy parancsnokot választanak maguknak, hogy visszavezesse őket Egyiptomba, ahol rabszolgák voltak és oly sok nehézséget szenvedtek el. Tényleg vezetőt jelöltek ki maguknak és így mellőzték Mózeset, türelmes, szenvedő vezetőjüket és keserűen zúgolódtak Isten ellen.

Mózes és Áron arcukra borultak az Úr előtt az egész gyülekezet jelenlétében, hogy könyörögjenek Isten kegyelméért egy lázadó nép érdekében. Azonban szenvedésük és bánatuk oly nagy volt, hogy szóval nem lehetett kifejezni. Arcukra borulva maradtak ott teljes némaságban. Káleb és Józsué megszaggatták ruháikat legnagyobb bánatuk kifejezéséül. „És szóltak Izrael egész gyülekezetének, mondván: A föld, amelyen általmentünk, hogy kikémleljük azt, igen-igen jó föld. Ha az Úrnak kedve telik bennünk, akkor kivisz minket

arra a földre és nekünk adja azt, amely tejjel és mézzel folyó föld. Csakhogy ne lázongjatok az Úr ellen, se ne féljetez annak a földnek népétől, mert nekünk csak olyanok, mint a kenyér; eltávozott tőlük az ő oltalmuk, de az Úr velünk van, ne féljetez tőlük.” IV. Mózes 14, 7-9.

[116] „Eltávozott tőlük az ő oltalmuk.” Ez azt jelenti, hogy a kanaániták betöltötték gonoszságuk mértékét, azért Isten visszavonta tőlük oltalmát és ők teljes biztonságban érezték magukat és készületlenek voltak a harcra és „Isten pedig az Ő szövetsége által biztosította számunkra azt a földet.” Ahelyett, hogy e szavak megtették volna a népre a kívánt hatást, növelték elszánt lázadásukat. Haragra gerjedtek, hangos kiáltásba törtek ki, hogy Kálebet és Józsuét meg kell kövezni, amit meg is tettek volna, ha az Úr nem lépett volna közbe félelmetes dicsőségének kinyilvánításával a gyülekezet sátorában Izrael gyermekeinek szeme láttára.

Mózes hathatós érvelése

Ekkor Mózes bement a szent-sátorba, hogy beszélgessen Isten-nel. „És monda az Úr Mózesnek: Meddig gyaláz engemet ez a nép? Meddig nem hisznek nekem mindama csodatételeim mellett sem, amelyeket cselekedtem közöttük? Megverem őket döghalállal és elvesztem őket, téged pedig nagy néppé teszek és náluk erősebbé. Monda pedig Mózes az Úrnak: Ha meghallják az egyiptomiak, (mert közülük hoztad fel e népet a Te hatalmad által), elmondják majd e föld lakosainak, akik hallották, hogy Te Uram e nép között vagy, hogy szemtől-szembe megjelentetted magadat Te Uram és hogy a Te felhőd megállott órájuk és hogy a felhőoszlopban jársz Te őelőttük nappal, éjjel pedig tűzoszlopban. Hogyha mind egyig elveszted e népet, így szólanak majd e népek, amelyek hallották a Te híredet, mondván: Mivelhogy nem tudta bevinni az Úr e népet a földre, amely felől megesküdött nekik, azért öldöste le őket a pusztában.” IV. Mózes 14, 10-16.

Mózes újra ellenezte Izrael megsemmisítését, hogy őt pedig hatalmasabb nemzetté tegye az Úr, mint Izrael volt. Istennek ezen kedves szolgája kinyilvánítja Izrael iránti szeretetét és megmutatja Teremtőjének dicsősége és népének tisztessége, jóléte iránti lelkesedését. Mivel Te megbocsájtottál e népnek Egyiptomtól kezdve

mostanáig; hosszútűró és kegyelmes voltál e hálátlan nép iránt, bármely hálátlanok is ők, a Te kegyelmed ugyanaz, így könyörög: Nem kímélnéd meg őket ez egyszer? Isteni türelmednek e példáját nem adnád-e még hozzá ahhoz a sokhoz, amelyek által annyiszor könyörültél rajtuk?

„És monda az Úr: Megkegyelmeztem a te beszéded szerint, de bizonytal élek én és betölti az Úr dicsősége az egész földet, hogy mindazok az emberek, akik látták az én dicsőségemet és csodáimat, amelyeket cselekedtem Egyiptomban és a pusztában és megkísértettek engemet immár tízszer és nem engedtek az én szómnak, nem látják meg azt a földet, amely fölől megesküdtem atyáiknak. Senki sem látja meg azt azok közül, akik gyaláztak engem. De az én szolgámat Kálebet, mivelhogy más lélek volt vele, tökéletességgel követett engem, beviszem arra a földre, amelyre bement és örökségül bírja azt az ő magva.” IV. Mózes 14, 20-24.

[117]

Vissza a pusztába

Az Úr most megparancsolta a hébereknél, hogy forduljanak meg és menjenek a pusztába a Vörös tenger felé vezető úton. Nagyon közel voltak a jó földhöz, de gonosz lázadásuk által eljátszották Isten védelmét. Ha elfogadták volna Kaleb és József jelentését és azonnal felmentek volna a jó földre, akkor az Úr nekik adta volna Kánaán földét. Azonban hitetlenek voltak és oly arcátlan lelkületet tanúsítottak Isten iránt, hogy kijelentette, hogy sohase mennek be az ígért földjére. Isten szánalmában és kegyelmében küldte vissza őket a Vörös tenger felé vezető úton, mert amíg ők késlekedtek és zúgolódtak, az amalekiták és kánaániták tudomást szereztek a kémekről és felkészültek a háborúra Izrael népe ellen.

„Annakokáért az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz, mondván: Meddig tűrjek e gonosz gyülekezetnek, amely zúgolódik ellenem? Hallottam Izrael fiainak zúgolódását, akik zúgolódnak ellenem.” IV. Mózes 14, 26-27. Az Úr felszólította Mózeset és Áront, hogy mondják meg a népnek, hogy az ő beszédük szerint fog cselekedni velük. Így szóltak: Vajha meghaltunk volna Egyiptomban. Vagy vajha meghalnánk a pusztában. Most az Úr szavukon fogja őket. Megmondta szolgálóinak, hogy közöljék velük, hogy el fognak hullani a pusztában húsz éves kortól felfelé Isten elleni zúgolódásuk és lázadásuk miatt.

Csak Káleb és József fognak bemenni Kánaán földére. „De kicsinyeiteket, akik felől azt mondtátok, hogy prédává lesznek, beviszem és megismerik azt a földet, amelyet ti megutáltatok.” IV. Mózes 14, 31.

Az Úr kijelentette, hogy a héberek gyermekei negyven évig vándorolnak majd a pusztában Egyiptomból való ki jövetelük idejétől számítva, szüleiknek lázadása miatt, szüleik pedig mind meghalnak. Így kell elviselniük és elszenvedniük bűneik következményeit negyven évig, azon napok száma szerint, amelyek alatt kikémlelték a földet, egy napot egy esztendőnek számítva. „És megismeritek majd az én elfordulásomat” (:ígéretem felbontását: eredeti ford.:). Fel kell ismerniük, hogy bálványimádásuk és lázadó zúgolódásuk büntetése volt az, amely arra bírta az Urat, hogy megváltoztassa nekik tett ígértét. Kálebnek és Józsefnek az Úr jutalmat ígért Izrael egész seregével szemben, mivel Izrael népe eljátszotta minden jogát Istennek kegyelmére és védelmére.

Az Úr ismét a pusztába vitte Izrael gyülekezetét, ugyanazon helyre ahol megpróbálta őket Egyiptomból való kijövetelük után nemsokára. Az Úr vizet fakasztott számukra a sziklából, amely azóta is folyt. Mielőtt újra a sziklához érkeztek, az Úr elállította azon élő folyam folyását, hogy újra megpróbálja népét, hogy meglássa, elviselik-e hitük próbáját, vagy újra zúgolódnak Ellene.

Midőn a »héberék szomjaztak és nem találtak vizet, türelmetlenkedtek és nem emlékeztek Istennek hatalmára, amely által közel negyven évvel ezelőtt vizet fakasztott a sziklából. Ahelyett, hogy bíztak volna Istenben, Mózesre és Áronra panaszkodtak és így szóltak hozzájuk: „Vajha meghaltunk volna, amikor meghaltak atyámfiai az Úr előtt.” IV. Mózes 20, 3. Vagyis azt kívánták, hogy azok között lettek volna, akik elpusztultak az Úr előtt Koré, Dáthán és Abirán lázadásakor, csapás által.

Haragosan kérdezték: „Miért hoztátok fel az Úr gyülekezetét e pusztába, hogy meghaljunk itt mi és a mi barmaink? És miért hoztátok fel minket Egyiptomból, hogy e rossz helyre hoztátok fel bennünket holott nincs vetés, sem füge, sem szőlő, se gránátalma és ivóvíz sincsen.

„Elmentek azért Mózes és Áron a gyülekezet színe előtt, a gyülekezet sátorának nyílása elé és arcukra borultak és megjelent nekik az Úr dicsősége. És szólt az Úr Mózesnek mondván: Vedd ezt a vesszőt és gyűjtsd össze a gyülekezetet te és Áron, a te atyádfia és szóljatok íme e kősziklának az ő szemeik előtt, hogy adjon vizet és fakassz vizet nekik e kősziklából és adj inni a gyülekezetnek és az ő barmaiknak. Vette azért Mózes azt a vesszőt az Úrnak színe előtt amint megparancsolta neki.” IV. Mózes 20, 4-9.

Mózes türelmetlenné válik

„És összegyűjtötték Mózes és Áron a gyülekezetet a kőszikla elé és így szóltak hozzájuk: Halljátok meg most ti lázadók! Avagy a kő-

[119]

sziklából fakasszunk-e nektek vizet? És felemelte Mózes az ő kezét és megütötte a kősziklát az ő vesszejével két ízben és sok víz ömlött ki és ivott a gyülekezet és az ő barmaik. És monda az Úr Mózesnek és Áronnak: Mivelhogy nem hittetek nekem, hogy megdicsőíttetetek volna Izrael fiainak szemei előtt, azért nem viszitek be a közösséget arra a földre, amelyet adtam nekik.” IV. Mózes 20, 10-12.

Mózes itt vétkezett, mert elgyengült a népnek ellene és az Úr parancsolatai elleni állandó zúgolódása miatt. Vette a vesszőt és a helyett, hogy szólt volna a sziklának, amiképpen Isten megparancsolta, rásújtott kétszer a kősziklára e szavakkal: „Fakasszunk-e vizet a kősziklából?” Itt gondatlanul szólt ajkaival. Nem mondta, hogy Isten most ismét bizonyítékát fogja adni hatalmának és vizet fog adni a kősziklából. Nem tárta eléjük Istennek hatalmát és dicsőségét, mely újra vizet fog fakasztani a kősziklából, és ezért nem dicsőítette meg Őt a nép előtt. E hibája miatt Isten nem engedte meg Mózesnek, hogy bevezesse a népet az ígéret földjére.

Ezt az esetet nagyon ünnepélyessé tette az a tény, hogy szükség volt Isten hatalmának kinyilvánítására, azért Mózesnek és Áronnak fel kellett volna használnia az alkalmat, hogy kedvező benyomást tegyenek a népre. Mózes azonban a nép zúgolódása miatt felingerlődve, türelmetlenségében és haragjában így szólt: „Halljátok meg most ti lázadók! Fakasszunk-e nektek vizet e kősziklából?” Ezen szavaival a valóságban megengedte, hogy a nép zúgolódjék, mintha igazuk lett volna, amidőn avval vádolták Mózeset, hogy ő vezette ki őket Egyiptomból. Isten nagyobb törvényszegést megbocsátott a népnek, mint Mózesnek ez a tévedése, azonban népe vezetőjének bűnét nem tekinthette úgy, mint azokét, akiket vezetett. Az Úr nem mentegethette Mózes bűnét, hogy bemenjen az ígéret földjére.

Az Úr itt félreérthetetlen bizonyítékát adta népének, hogy nem Mózes volt az, aki csodálatos szabadulást szerzett számukra, amidőn kihozta őket Egyiptom szolgaságából, hanem az a hatalmas Angyal, aki előttük járt minden utazásukban és akiről így szólt Isten: „Íme én Angyalt bocsájtok el teelőtted, hogy megőrizzen téged az útban és bevigyen téged arra a helyre, amelyet elkészítettem. Vigyázz magadra Előtte és hallgass az Ő szavára, meg ne bosszantsd Őt, mert nem szenved el a ti gonoszságotokat, mert az én nevem van Őbenne.” II. Mózes 23, 20-21.

Mózes magának adta a dicsőséget, amely Istennek járt, azért Istennek azt kellett cselekednie az ő esetében, amely örökre elégtételt ad a lázadó Izraelnek, hogy nem Mózes vezette ki őket Egyiptomból, hanem Isten maga. Az Úr bízta rá Mózesre a nép vezetésének terhét, miközben a hatalmas Angyal előttük ment minden utazásukban és irányította vándorlásukat. Mivel oly könnyen elfelejtették, hogy Isten vezette ki őket Angyala által és embernek tulajdonították azt, amit egyedül Istennek hatalma tudott véghezvinni, azért megkíséرتette és megpróbálta őket, hogy meglássa, engedelmeskednek-e Neki. Azonban minden próbában kudarcot vallottak. Ahelyett, hogy hittek volna Istenben és elismerték volna Őt, aki telehintette ösvényüket hatalmának bizonyítékaival, gondoskodásának és szeretetének feltűnő jeleivel, mégis kételkedtek Benne. Egyiptomból való kijövetelüket Mózesnek tulajdonították és avval vádolták őt, hogy ő az oka minden szenvedésüknek. Mózes rendkívüli türelemmel viselte makacsságukat. Egy alkalommal mégis avval fenyegették, hogy megkövezik őt.

[120]

A súlyos büntetés

Az Úr örökre el akarta távolítani ezt a gondolatot a nép elméjéből azáltal, hogy megtiltotta Mózesnek, hogy belépjen az ígért földjére. Az Úr nagyon felmagasztalta Mózeset. Kijelentette neki az Ő nagy dicsőségét is. Felvitte őt a hegyre szent közelségébe és leereszkedett hozzá, hogy úgy beszéljen hozzá, mint ember szokott barátjával. Kijelentette Mózesnek és általa a népnek az Ő akaratát, rendelkezéseit és törvényét. Mivel így felmagasztalta és megtisztelte őt Isten, azért ezáltal tévedése is szigorúbb elbírálás alá esett. Mózes megtért bűnéből és nagyon megalázta magát Isten előtt. Elmondta egész Izrael előtt bűne miatti szomorúságát. Nem rejtette el bűnének következményét, hanem elmondta nekik, hogy azért nem vezetheti be őket az ígért földjére, mert nem adta Istennek a dicsőséget. Ekkor megkérdezte őket, hogyha az ő bűne oly nagy volt, hogy Isten nem tehetné jóvá, akkor hogyan tekint Isten az ő ismételt zúgolódásukra, amidőn Mózeset vádolják Istennek az ő bűneik miatti rendkívüli meglátogatásaiért, büntetőítéleteiért.

Ezen egy esetben Mózes megengedte, hogy a nép azt a benyomást táplálja magában, hogy ő fakasztott vizet a kősziklából, amikor

[121]

meg kellett volna dicsőítenie az Úrnak nevét a nép előtt. Az Úr rendezni akarta a dolgot a népnél, hogy megértsék, hogy Mózes csak egy ember volt, aki egy nála nagyobb Személynek, magának Isten Fiának utasításait követte. Ebben kétség nélkül akarta hagyni őket. „Akinek sokat adtak, attól sokat is követelnek.” Mózes nagy kegyben részesült azáltal, hogy rendkívüli módon szemlélhette Istennek fenségét. Isten gazdag bőségben közölte vele világosságát és dicsőségét. Arca azt a dicsőséget sugározta a népre, amelyet az Úr árasztott reá. Mindenkit a kapott kiváltság szerint fognak megítélni, az elnyert világosság és áldások arányában.

A jó emberek hibái, — akiknek általános magatartása különben követésre méltó, — különösen sértik Istent. Sátánnak örömet szereznek, aki csúfolja Istennek angyalait az Ő választott eszközeinek mulasztásaiért és alkalmat adnak a gonosznak arra, hogy felemeljék magukat Isten ellen. Az Úr maga vezette Mózeset különleges módon és kijelentette neki dicsőségét, ahogyan senki másnak ezen a földön. Természeténél fogva türelmetlen ember volt, azonban erősen megragadta Isten kegyelmét és alázatosan imádkozott, hogy bölcsességet nyerjen a mennyből. Isten megerősítette őt és legyőzte türelmetlenségét, úgyhogy Isten a föld legszelídebb emberének nevezte őt.

Áron meghalt a Hór hegyén, mert az Úr megmondta, hogy nem mehet be az ígéret földjére, mivel Mózesrel együtt vétkeztek, amikor Meribánál vizet fakasztottak a kősziklából. Mózes és Áron fiai eltemették Áront a hegyen, hogy a nép ne essék abba a kísértésbe, hogy túl fényes szertartással temessék el testét és a bálványozás bűnét kövessék el.

Mózesnek nemsokára meg kellett halnia, azért parancsot kapott, hogy gyűjtse össze Izrael népét halála előtt és mondja el nekik a héber seregnek minden utazását Egyiptomból való kijövetelük óta és atyáik összes nagy törvényszegéseit, amelyek reájuk hozták az Úr büntetőítéleteit és arra kényszerítették Istent, hogy ne engedje be őket az ígéret földjére. Atyáik meghaltak a pusztában Isten szava szerint. Gyermekük felnőttek és rajtuk kellett beteljesednie az ígéretnak, hogy birtokukba veszik Kánaánt. Sokan közülük még kis gyermekek voltak a törvény kiadásakor, azért nem emlékeztek azon esemény magasztosságára. Mások a pusztában születtek, azért hogy felismerhessék a tízparancsolat és minden törvény és rendelet iránti engedelmesség szükségességét, amelyeket Mózes kapott, Isten utasította Mózeset, hogy ismétlje meg a tízparancsolatot és mindazon körülményeket, amelyek kapcsolatban voltak a törvény kiadásával.

Mózes beírta egy könyvtekercsbe mindazokat a törvényeket és rendeleteket, amelyeket Isten adott neki és hűségesen feljegyezte az Úrnak minden utasítását, amelyet adott neki az úton és minden csodatételét, amelyet cselekedett értük és Izrael fiainak minden zúgolódását. Mózes azt is feljegyezte, hogy ő maga is vereséget szenvedett zúgolódásuk folytán.

Végső utasítások Izrael számára

Az egész nép összegyülekezett Mózes előtt és ő felolvasta előttük elmúlt történelmük eseményeit abból a könyvből, amelyet leírt. Felolvasta előttük Istennek ígéreteit is, ha engedelmeskednek és az átkokat, amelyek reájuk szállnak, ha nem engedelmeskednek.

Mózes közölte velük, hogy az Úr többször ki akarta irtani őket, azonban ő olyan komolyan esedezett értük, és Isten kegyelmesen megkímélte őket. Emlékeztette őket azokra a csodákra, amelyeket az Úr tett fáraóval és egész Egyiptommal. Így szólt hozzájuk: „Saját szemeitekkel láttátok az Úrnak minden nagy cselekedetét, amelyeket

cselekedett. Tartsátok meg azért mind a parancsolatokat, amelyeket én ma parancsolok nektek, hogy megerősödjete, bemenjete és bírjátok a földet, melyre átmentek, hogy bírjátok azt.” V. Mózes 11,7-8.

[123] Mózes különösen arra figyelmeztette Izrael gyermekeit, hogy bálványimadásba ne süllyedjenek. Komolyan felszólította őket, hogy engedelmeskedjenek Isten parancsolatainak. Ha engedelmeskednek, szeretik az Urat és osztatlan szeretettel szolgálnak Neki, akkor esőt fog adni nekik idejében, növényzetüket virágzóvá teszi és megsza-
porítja barmaikat. Különleges és magasztos kiváltságokat élveznek majd és győzhetnek ellenségeik felett.

Mózes komoly, megragadó módon oktatta Izrael gyermekeit. Tudta, hogy ez az utolsó alkalmuk, hogy felhívást intézhet hozzájuk. Ekkor befejezte azon törvények, rendeletek és végzések megírását egy könyvtekercsbe, amelyeket Isten adott neki, a különböző szabályok megírását is, amelyek az áldozati szertartásokra vonatkoztak. A könyvtekercset a szent tisztséget betöltő férfiak kezébe helyezte és megkérte őket, hogy őrizzék meg azokat és tegyék azokat a frigyláda mellé, mert Isten szüntelenül vigyáz a frigyszekrényre. Mózesnek e könyvtekercset megőrizték, hogy Izrael bírái utalhasanak rájuk, ha némely felmerülő eset szükségessé teszi. Egy tévelygő nép is gyakran úgy értelmezi Isten követelményeit, hogy a saját esetéhez alkalmazza, azért Mózes könyvtekercsét megőrizték a jövőre.

Mózes a néphez intézett tanítását a legerőteljesebb próféta felhívással fejezte be, amelyben kinyilvánította lelkesedését és ékesszólását. Isteni sugallatra külön megáldotta Izrael törzseit. Záró szavaiban hosszan időzött Istennek fenségénél és Izraelnek kiválóságainál, amelyek mindörökre megmaradnának, ha engedelmeskednének Istennek és erejébe kapaszkodnának.

Mózes halála és feltámadása

„És Mózes felment a Moáb mezőségéről a Nébó hegyére, a Piszga tetejére, amely átellenben van Jerikóval és megmutatta neki az Úr az egész földet, a Gileádot Dánig és az egész Naphtali, Efraim és Manassé földét, az egész Juda földét a túlsó tengerig. És a déli tartományt és Jerikónak, a pálmafák városa völgyének környékét Ozoráig. És monda neki az Úr: Ez a föld az, amely felől megesküd-

tem Ábrahámnak, Izsáknak, Jákobnak, mondván: A te magodnak adom azt. Megengedtem neked, hogy szemeiddel meglásd, de oda nem mégy át. És meghalt ott Mózes, az Úrnak szolgálja a Moáb földjén, a Beth Peorral átellenben és senki se tudja az ő temetésének helyét e mai napig. Mózes pedig 120 esztendő volt, amikor meghalt. Nem homályosodott meg az ő szemem, sem el nem fogyatkozott az ő ereje.” V. Mózes 34, 1-7. [124]

Isten nem akarta, hogy valaki felmenjen Mózessel a Piszga tetejére. Ott állt a Piszga tetejének egy magas ormán, Isten és a mennyei angyalok jelenlétében. Midőn elégedetten szemlélte Kánaánt, mint egy fáradt harcos, hogy megpihenjen, álmoság fogta el, de a halál álmosága. Az angyalok elvitték testét és eltemették a völgyben. Az izraeliták sohase tudták megtalálni azt a helyet, ahol eltemették. Titkos temetésének célja az volt, hogy az embereket megakadályozza abban, hogy a bálványozás bűnét kövessék el testével.

Sátán ujjongott, hogy Mózeset sikerült Isten elleni bűn elkövetésére bírni, és ezáltal a halál hatalmába keríteni. Ha hűséges maradt volna és életét nem rontotta volna el azon egy törvényszegéssel, hogy nem adta Istennek a dicsőséget, midőn vizet fakasztott a sziklából, akkor bemehetett volna az ígéret földjére és Isten felvitte volna a mennybe, anélkül, hogy halált látott volna. Mihály, vagyis Krisztus, aki az angyalokkal eltemette Mózeset, lejött a mennyből, miután egy rövid ideig a sírban maradt, feltámasztotta és felvitte a mennybe.

Midőn Krisztus és az angyalok közeledtek a sírhoz, Sátán és angyalai is megjelentek a sírnál és őrizték Mózes testét, hogy el ne vigyék. Midőn Krisztus és angyalai közeledtek, Sátán ellenállt közeledésüknek, de Krisztus és angyalainak dicsősége és hatalma visszavonulásra kényszerítette. Sátán követelte Mózes testét egy törvényszegése miatt, azonban Krisztus az Ő Atyjára hivatkozva szelíden szólt hozzá: „Dorgáljon meg téged az Úr.” Jud. 9. Krisztus megmondta Sátánnak, hogy Ő tudja, hogy Mózes alázattal megbánta azon egy bűnét és így nincsen szennyfolt jellemén és neve elhomályosulatlanul szerepel a menny könyveiben. Ekkor Krisztus feltámasztotta Mózes testét, amelyet Sátán magának követelt.

Krisztus megdicsőülésekor Isten elküldte Mózeset és Illést, — aki elragadtatott, hogy beszéljenek Krisztussal szenvedéseivel kapcsolatban és Isten dicsőségének fényét vigyék szeretett Fiához. Isten nagy megtiszteltetésben részesítette Mózeset, azért abban a kiváltságban

részesült, hogy szentől szembe beszélhetett Vele, amint barátjával beszél az ember. Isten kijelentette neki rendkívüli dicsőségét, amit sohse tett meg senki mással.

Mózes halála után Józsue lett Izrael vezetője, hogy bevezesse őket az ígélet földjére, ő volt Mózes helyettese a pusztai vándorlás idejének legnagyobb részében. Látta Isten csodálatos dolgait, amelyeket Mózes által cselekedett és jól ismerte a nép állapotát. Egyike volt a 12 kémnek, akiket kiküldtek az ígélet földjének kikémlelésére és egyik volt a kettő közül, akik hűségesen beszámoltak gazdagságáról és akik bátorították a népet, hogy menjenek fel az Úr erejében és vegyék birtokukba. Józsue jó képesítéssel bírt e fontos tisztségre. Az Úr megígérte neki, hogy vele lesz, amiképpen vele volt Mózesrel, hogy Kánaánt könnyű győzelemmel elfoglalhatja, feltéve, hogy hűségesen megőrzi az Úr parancsolatait. Józsue aggódott hogy hogyan tudja végrehajtani megbízatását, hogy a népet bevezesse Kánaánba, azonban az Úrnak e bátorítása eltávolította félelmét.

Józsue megparancsolta Izrael gyermekeinek, hogy készüljenek fel egy 3 napos utazásra és hogy minden hadviselő férfi szálljon harcba. „Azok pedig feleltek Józsuenek mondván: Mindent megcselekszünk, amit mondtál nekünk és ahova küldtél minket, oda megyünk. Amint Mózesre hallgattunk, éppen úgy hallgatunk majd terád, csak legyen veled az Úr, a te Istened, miképpen vele volt Mózesrel. Mindenki, aki ellenszegül a te szódnak és nem hallgat a te beszédedre mindabban, amit megparancsolsz neki, megölettessék. Csak légy bátor és erős.” Józsue 1, 16-18.

Az izraeliták csodálatos módon keltek át a Jordánon. „És Józsue pedig monda a népnek: Tisztítsátok meg magatokat, mert holnap az Úr csodákat cselekszik köztetek. A papoknak is szólt Józsue mondván: Vegyétek fel a frigyládát és menjetek át a nép előtt. Az Úr pedig így szólt Józsuenek: E napon kezdelek téged felmagasztalni az egész Izrael előtt, hogy megtudják, hogy miképpen vele voltam Mózesrel, teveled is veled leszek.” Józs. 3, 5-7.

Átkelés a Jordánon

[126] A papoknak a nép előtt kellett menniük és vinniük kellett a tíz-parancsolatot tartalmazó frigyládát. Midőn lábukat rátették a Jordán szélére, a vizek felülről szétváltak és a papok a frigyládát hordozva előre haladtak. A frigyláda Isten jelenlétének jelképe volt és a héber sereg követte azt. Midőn a papok félúton voltak a Jordánban, parancsot kaptak, hogy megálljanak a folyó medrében, amíg Izrael serege átvonul. Ezen a helyen Izraelnek akkor élő nemzedéke meggyőződött, hogy a Jordán hullámai ugyanazon hatalomnak engedtek, mint amelynek megnyilvánulását atyáik 40 évvel azelőtt látták a Vörös tengeren. Most a Jordánon kelnek át, mint hadviselő férfiak, teljesen felvértezve a harcra.

Miután Izraelnek egész serege átkelt a Jordánon, Józsue megparancsolta a papoknak, hogy jöjjenek fel a folyó medréből. A szövetség ládáját hordozó papok mihelyt feljöttek a folyó medréből, és szárazföldön álltak, a Jordán vize összecsapott, mint azelőtt és elöntötte partjait. Ez a rendkívüli csoda azért történt, hogy megnövelje az izraeliták hitét. Az Úr azon célból, hogy e rendkívüli csodát soha el ne felejtsek, utasította Józsuet, hogy parancsolja meg tekintélyes férfiaknak, minden törzsből egynek, hogy vegyenek ki köveket a folyó medréből, arról a helyről, ahol a papok lábai álltak, miközben a héberek átvonultak. Vállukon kivitték a köveket és emlékművet emeltek belőlük Gilgálban, hogy emlékezetükben tartsák azt a tényt, hogy Izrael száraz lábbal vonult át a Jordánon. Midőn a papok feljöttek a Jordánból, Isten elvette hatalmas kezét és a vizek hatalmas vízéséshez hasonlóan zúdultak vissza medrükbe.

Midőn az emoreusok és kánaániták királyai meghallották, hogy az Úr megállította a Jordán vizét Izrael gyermekei előtt, szívük megolvadt a félelemtől. Az izraeliták megölték Moáb két királyát. Csodálatos átkelésük a Jordán megáradt, haragos hullámain a legnagyobb félelemmel töltötte el őket. Józsue ekkor körülmetélte az egész népet, akik a pusztában születtek. Ezen szertartás után megtartották a húsvétot Jerikó síkságain. „És az Úr így szólt Józsuehez: Ma fordítottam el rólatok Egyiptom gyalázatát.” Józsue 5, 9.

A pogány nemzetek gyalázták az Urat és népét, mivel a héberek nem vették birtokukba Kánaánt, amelyet örökölniük kellett volna nemsokára Egyiptomból való kijövetelük után. Ellenségeik ujjong-

tak, mivel oly sokáig vándoroltak a pusztában, és kérkedve szóltak Isten ellen, hogy nem tudta őket bevinni Kánaán földjére. Most szárazföldön mentek át a Jordánon, azért ellenségeik többé nem gyalázhatták őket.

A manna egészen ezen időig hullott, de most, amidőn az izraeliták birtokukba kezdték venni Kánaánt és ettek azon ország gyümölcséből, többé nem volt rá szükségük, azért megszűnt a mannahullás.

Az Úr seregének Fejedelme

[127]

Amidőn Józ sue visszavonult Izrael seregeitől, hogy elmékedjék és imádkozzék, látott egy hatalmas termetű férfiút, harci ruhákba öltözve, kivont karddal a kezében. Józ sue nem ismerte fel benne Izrael seregének egyik harcosát se, azonban ellenségéhez se hasonlított. Buzgóságában e szavakkal szólította meg őt: „Közülünk való vagy-e, vagy ellenségeink közül? Az pedig monda: Nem, mert én az Úr seregének Fejedelme vagyok, most jöttem. És leborult Józ sue arccal a földre és meghajtotta magát és monda neki: Mit szól az én Uram az ő szolgájának? És monda az Úr seregének Fejedelme Józ suenek: Oldd le a te saruidat lábaidról, mert szent hely az a hely, amelyen állasz. És úgy cselekedett Józ sue.” Józ sue 5, 13-15.

Ezen személy nem közönséges angyal volt, hanem Jézus Krisztus, aki a hébereket vezette a pusztában, éjjel tűzoszlopba, nappal felhőoszlopba burkolózva. A helyet jelenléte szentté tette, azért Józ sue parancsot kapott, hogy vesse le saruit.

Az Úr ekkor kioktatta Józ sует, hogy milyen eljárást kövessen Jerikó elfoglalása céljából. Minden hadviselő férfiú parancsot kapott, hogy járják körül a várost minden nap egyszer hat napon át és a hetedik napon hétszer járják körül Jerikót.

Jerikó bevétele

„Előhívta azért Józ sue, a Nun fia, a papokat és monda nekik: Vegyétek fel a frigyládát, hét pap pedig vigyen 7 kosszarvból való kürtöt az Úr ládája előtt. A népnek pedig monda: Menjetek el és kerüljétek meg a várost, a fegyveresek pedig menjenek az Úr frigyládjája előtt. És úgy lett, ahogyan Józ sue mondotta a népnek. A hét pap

ugyanis, akik a kosszarvból való hét kürtöt vitték, az Úr előtt ment és kürtölt a kürtökkel, az Úrnak frigyládája pedig előttük ment.”

[128] „A fegyveresek pedig a kürtölő papok előtt mentek és a köznép követte a frigyládát, menvén és kürtölvén a kürtökkel. A népnek pedig megparancsolta Józsue mondván: Ne kiáltsatok, hangotokat se hallassátok és szó se jöjjön ki szátokból addig a a napig, amíg azt mondom nektek: Kiáltsatok és akkor kiáltsatok. Körüljárták azért a várost az Úrnak frigyládájával, egyszer megkerülvén, azután visszatértek a táborba és az éjszakát a táborban töltötték.” Józsue 6, 7-11.

A héber sereg tökéletes rendben menetelt. Elöl a hadviselő férfiak válogatott serege haladt, harciruhájukba öltözve, de most nem azért, hogy karjaik ügyességét gyakorolják, hanem hogy csak higgyenek és engedelmeskedjenek a kapott utasításoknak. Azután hét pap következett trombitával. Utánuk Istennek frigyládája haladt, amely aranytól csillogott és dicsfény lebegett körülötte. A frigyládát a papok vitték, szent tisztségüket kifejező, gazdag, jellegzetes ruhákba öltözve. Izrael hatalmas serege tökéletes rendben követte őket, minden törzs az ő saját zászlaja alatt, így járták körül a várost Isten frigyládájával. Egy hang se hallatszott a dombokon át és visszhangzott Jerikó városán keresztül. Az elítélt város őrállói kíváncsian és riadtan figyelték a sereg minden mozdulatát és jelentették feljebbvalóiknak. Nem tudják megmondani, mit jelent mindezen látványosság. Némelyek nevetnek azon gondolaton, hogy ilyen módon vegyék be a várost, míg mások szent félelemmel telnek el, amidőn szemlélik a frigyláda ragyogását, a papok méltóságteljes és ünnepélyes megjelenését, Izraelnek őket követő seregével, akiknek élén Józsue haladt. Még emlékeznek rá, hogy 40 évvel ezelőtt ketté vált előttük a Vörös tenger és nemrég száraz lábbal keltek át a Jordánon. Túlságosan rettegnek ahhoz, hogy gúnyolódjanak. Gondosan bezárják a város kapuit, amelyeket hatalmas harcosok őriznek.

Izrael seregei hat napon át tették meg körmenetüket a város körül. A hetedik napon hétszer járták körül a várost. A népnek most is megparancsolták, mint rendesen, hogy legyen csendben. Egyedül a trombiták hangja hallatszott. A népnek figyelnie kellett, mert midőn a trombiták hosszabb harsogást hallatnak majd, akkor mindnyájuknak hangosan kellett felkiáltaniuk, mivel Isten nekik adta a várost. „És történt a hetedik napon, hogy felkeltek, mihelyt a hajnal feljött

és megkerülték a várost a szokott módon hétszer. Csak ezen a napon kerülték meg a várost hétszer. És történt, hogy a hetedik forduláskor kürtöltek a papok a kürtökkel, Józsue pedig monda a népnek: Kiáltatok, mert nektek adta az Úr a várost! És legyen a város, és minden ami benne van, az Úrnak szentelve, csak a parázna Ráháb maradjon életben, ő és mindazok, akik vele vannak a házban, mert elrejtette a követeket, akiket küldöttünk. Mindazonáltal ti teljesen óvjátok meg magatokat a teljesen Istennek szentelt dolgoktól, hogy miután Neki szentelitek, el ne vegyetek a teljesen Istennek szentelt dolgokból, hogy Izrael táborát átkozottá ne tegyétek és bajba ne keverjétek azt, hanem mivel minden ezüst- és arany-, meg réz- és vasedény az Úrnak van szentelve, az Úrnak kincse közé jusson. Kiáltott azért a nép, mihelyt kürtöltek a kürtökkel. Történt ugyanis, hogy amint meghallotta a nép a kürtnek szavát, kiáltott a nép nagy kiáltással és leszakadt a kőfal magától és felment a nép a városba, kiki az előtte való helyen és bevették a várost.” Józsue 6, 15-20.

[129]

Isten meg akarta mutatni az izraelitáknak, hogy Kánaán bevétele nem tulajdoníthatják maguknak. Az Úr seregének Fejedelme, Vezére győzte le Jerikót, Ő és angyalai vonultak fel a harcra. Krisztus megparancsolta a mennyei seregnek, hogy rontsák le Jerikó falait, hogy előkészítsék Józsue és Izrael seregeinek bevonulását. Ezen rendkívüli csoda által Isten nemcsak megerősítette népének hitét az Ő hatalmában, amellyel leigázta ellenségeit, hanem megdorgálta előbbi hitetlenségüket is.

Jerikó dacolt Izrael seregei és a menny Istene ellen. Midőn látták, hogy Izrael serege minden nap körüljárja egyszer a várost, megrettentek, azonban erős védelmükre, szilárd, magas falaikra tekintettek és biztonságban érezték magukat, hogy képesek ellenállni minden támadásnak. Amikor azonban erős falaik hirtelen meginogtak, és rettenetes robajjal leomlottak, a lehangosabb mennydörgés dőrejéhez hasonlóan, megbénultak a félelemtől, úgyhogy képtelenek voltak ellenállást kifejteni.

Józsue egy bölcs, megszentelt vezető

Józsue szent jellemét szennyfolt nem rútította el. Bölcs vezető volt, aki életét egészen odaszentelte Istennek. Mielőtt meghalt, összegyűjtötte a héber sereget, és Mózes példáját követve összefoglalta

pusztai utazásuk élményeit és Istennek irántuk tanúsított figyelmes bánásmódját. Ekkor ékesszóló beszédet intézett hozzájuk. Elmondta nekik, hogy Moáb királya harcolt ellenük és felszólította Bálámot, hogy átkozza meg őket, azonban Isten nem hallgatta meg Bálámot, azért „áldva áldott titeket.” Azután így szólt hozzájuk: „Hogyha pedig rossznak látjátok azt, hogy szolgáljatok az Úrnak, válasszatok magatoknak még ma, akit szolgáljatok, akár azokat az isteneket, akiknek a ti atyáitok szolgáltak, amíg túl voltak a folyóvizén, akár az emoreusok isteneit, akiknek földén lakotok, én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk.”

[130] A nép pedig felelt és monda: „Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk az Urat, szolgálván idegen isteneknek! Sőt inkább az Úr az, aki felhozott minket és atyáinkat Egyiptom földéről, a szolgaság házából és aki ezeket a nagy jeleket tette a mi szemeink előtt és megtartott minket utunkban, amelyen jártunk és mindama népek között, amelyek között általjöttünk.” Józsué 24, 15-18.

A nép megújította a szövetséget Józsuéval. Így szóltak hozzá: „Az Úrnak, a mi Istenünknek fogunk szolgálni, mert Ő a mi Istenünk.” Józsué 24, 18. Józsué beírta a szövetségnek szavait egy könyvtekerbe, amely tartalmazta a Mózesnek adott törvényeket és végzéseket. Egész Izrael szerette és becsülte Józsuét és halálát nagyon megsiratták.

Éli hanyagságának következménye

Midőn Éli főpap volt, fiait is papságra emelte. A szentek szentébe egyedül Éli mehetett be egy évben egyszer. Fiai a szent-sátor ajtajánál szolgáltak és ellátták tisztségüket az állatok leölésében és a pítvarban levő égőáldozati oltárnál való tevékenységükben. Szent tisztségükkel azonban állandóan visszaéltek, önzők, kapzsiak, falánkak és erkölcstelenek voltak. Isten megdorgálta Élit családja fegyelmezésénél tanúsított bűnös hanyagsága miatt. Éli megdorgálta ugyan fiait, de nem tartotta féken őket. Miután a papság szent szentébe helyezte őket, Éli hallotta, hogy fiai csalárdul kiforgatják Izrael gyermekeit áldozataikból, hallotta, hogyan hágják át vakmerően Istennek törvényét, hallott erőszakos magaviseletükről, amely bűnre vezette Izraelt.

Az Úr a gyermek Sámuelnek jelentette ki azon büntetőítéleteket, amelyeket Éli házára hoz hanyagságuk miatt. „És monda az Úr Sámuelnek: íme én oly dolgot cselekszem Izraelben, melyet valakik hallanak, mind a két fülük megcsendül bele. Azon a napon véghezviszem mindazt Élin, amit kijelentettem háza ellen; megkezdem és elvégzem. Mert megjelentettem neki, hogy elítélem az ő házát mindörökre az álnokság miatt, amelyet jól tudott, hogy miként teszik magukat utálatossá az ő fiai és nem akadályozta meg őket. Annakokáért megesküdtem az Éli háza ellen, hogy sohase töröltetik el Éli házának álnoksága, sem véresáldozattal, sem ételáldozattal.” I. Sámuel 3, 11-14.

Éli fiainak törvénszegései oly vakmerőek és sértők voltak a szent Isten előtt, hogy semmilyen áldozat se volt képes engesztelést szerezni az ilyen szándékos törvénszegésekre. Ezek a bűnös papok lealacsonyították, megcsúfolták azokat az áldozatokat, amelyek Istennek Fiát jelképezték. Istenkáromló magatartásukkal lábbal taposták az engesztelő vért, amelyből minden áldozat hatóereje származott. [131]

Sámuel közölte Élivei az Úr szavait és „így szólt: Ő az Úr, cselekedjék úgy, amint Neki jónak tetszik.” Sámuel 3, 18. Éli tudta, hogy Istent meggyalázták és érezte, hogy vétkezett. Belenyugodott, hogy Isten így büntette meg bűnös hanyagságát. Az Úrnak Sámuelhez intézett szavait Éli tudatta egész Izraellel. Ezt cselekedve azt gondolta, hogy bizonyos mértékben jóvá teszi a múltban elkövetett bűnös hanyagságát. Az Élire kijelentett büntetőítélet nem késett sokáig.

Az izraeliták harcba szálltak a filiszteusok ellen, azonban vereséget szenvedtek és négyezer férfiút megöltek közülük. A héberek nagyon megfélemlettek, mert tudták, hogyha a többi nemzetek meghallják vereségüket, felbátorodnak és azok is hadat indítanak ellenük. Izrael vénei úgy látták, hogy azért szenvedtek vereséget, mert Isten frigyládája nem volt velük, azért elküldték Silóba a frigyládjáért. Eszükbe jutott átkelésük a Jordánon és Jerikó feletti könnyű győzelmük, amidőn magukkal vitték a frigyládát. Úgy döntöttek, hogy csak arra van szükségük, hogy magukkal vigyék a frigyládát és akkor legyőzik ellenségeiket. Nem ismerték fel, hogy erejük a frigyládjában levő törvény iránti engedelmisségükben volt, amely magát Istent képviselte. A szentségtelen papok, Hofni és Fineás, Éli két fia voltak a szent frigyládjával és közben áthágták Istennek szent törvényét.

Ezek a bűnösök Izrael táborába irányították a frigyládát. A harcosok bizalma feléledt és a siker reménye töltötte be őket.

A frigyládát elveszik

[132] „Mikor az Úr frigyládája a táborba érkezett, rivalgott az egész Izrael nagy rivalgással, hogy megrendült a föld. Mikor pedig meghallották a filiszteusok a rivalgás hangját, így szóltak: Micsoda nagy rivagás hangja ez a zsidók táborában? És amikor megtudták, hogy az Úrnak frigyládája érkezett a táborba, megfélemlettek a filiszteusok és ezt mondták: Isten a táborba jött! És így szóltak: Jaj nekünk, mert nem történt ilyen soha azelőtt! Jaj nekünk! Kicsoda szabadít meg minket ennek a hatalmas Istennek kezéből? Ez az az Isten, aki az egyiptomiakat mindenféle csapásokkal sújtotta a pusztában. Legyetek bátrak és legyetek férfiak filiszteusok, hogy ne kelljen szolgálnotok a zsidóknak, mint ahogyan ők szolgálnak nektek! Azért legyetek férfiak és harcoljatok! Megütköztek azért a filiszteusok és megverték Izraelt és kiki az ő sátrába menekült és a vereség oly nagy volt, hogy Izrael közül harmincezer gyalogos esett el és elvették Isten frigyládáját is, meghalt Élinek mind a két fia, Hofni és Fineás.” I. Sámuel 4, 5-11.

A filiszteusok azt gondolták, hogy a frigyáda az izraeliták istene. Nem tudták, hogy az élő Isten, aki teremtette az eget és a földet és a Sinai hegyen kiadta a törvényt, aszerint küldött sikert, vagy kudarcot, ahogy engedelmeskedtek, vagy ellenszegültek a frigyládjában levő szent törvénynek.

Izraelben igen nagy öldöklés ment végbe. Éli az útszélen ült és reszkető szívvel várta, hogy hírt kapjon a seregről. Félt, hogy Istennek frigyládáját elvihetik és a filiszteusok serege meggyalázza. A seregnek egy küldönce Silóba futott és közölte Élivel, hogy két fiát megölték. Ezt a hírt Éli képes volt bizonyos fokú nyugalommal meghallgatni, mert oka volt rá, hogy ezt várja. Amidőn azonban a küldönc hozzátette: „És elvitték Istennek frigyládáját”, Éli lelki gyötrelmében megingott székén és hátraesve meghalt. Elérte Isten büntetőítélete, amely fiait is sújtotta. Éli nagymértékben bűnös volt fiainak törvényszegésében, mivel bűnös hanyagsággal elmulasztotta, hogy fékentartsa őket. Isten frigyládjának a filiszteusok általi elkobzását a legnagyobb szerencsétlenségnek tekintették, amely érhetne

Izraelt. Fineás felesége, amidőn haldokolt, gyermekét Ikábódnak nevezte, mondván: „Oda van Izrael dicsősége, mert elvették Isten frigyládáját.” I. Sámuel 4, 21.

Isten frigyládája és Izrael szerencséje

Istennek frigyládája egy szent szekrény volt, amelyet a tízparancsolat elhelyezésére készítettek, amely törvény magát az Istent képviselte. Ezt a frigyládát Isten erejének és dicsőségének tekintették. Isten jelenlétének jele nyugodott rajta éjjel és nappal. A papok, akik szolgáltak előtte, teljesen odaszentelték magukat magasztos tisztüknek. Különböző drágakövekkel díszített mellvértet viseltek, mint amelyek a szentváros 12 alapját alkotják. A szegélyen belül, az aranyba foglalt drágakövekbe bevésték Izrael 12 törzsének neveit. Ez egy nagyon szép és értékes munka volt, amely a papok vállain függött és befedte mellüket.

A mellvért (hősen) jobb és baloldalán 2 nagyobb kő volt elhelyezve, amelyek nagy fényvel ragyogtak. Midőn nehéz ügyet hoztak a bírák elé, amelyet nem tudtak eldönteni, akkor a papokhoz utasították őket, akik Istentől tudakozódtak és Ő válaszolt nekik. Ha helyeslését fejezte ki és sikert akart adni nekik, akkor a világosság és dicsőség különleges fényköre nyugodott meg a jobboldali drágakövön. Ha helytelenítette tervüket, akkor pára, vagy köd árnyékolta be a baloldali drágakövet. Midőn tudakozódtak Istentől, hogy vonuljanak-e harcba, ha a jobboldali drágakövet fénykör övezte, az ezt mondta nekik: Menjetek és sikert értek el. Midőn a baloldali drágakövet felhő árnyékolta be, ez azt mondta számukra: Ne menjetek, mert nem értek el sikert.

Midőn a főpap belépett a szentek szentébe egyszer egy évben és Isten félelmetes jelenlétében szolgált a frigyláda előtt, megkérdezte Istent, aki gyakran fennhangon felelt. Amidőn az Úr nem felelt szóval, akkor a fény és dicsőség szent sugarait nyugtatta meg a frigyláda jobb oldali kérubján, helyeslésének és pártfogolásának jeléül. Ha kérésüket visszautasította, akkor felhő nyugodott meg a baloldali kérubon.

Négy mennyei angyal mindig kísérte Isten frigyládáját minden utazásában, hogy megvédjék minden veszélytől és betöltsék minden küldetésüket, amelyet megkívántak tőlük a frigyládaival kapcsolat-

ban. Jézus, Istennek Fia, mennyei angyalok kíséretében haladt a frigyláda előtt, amidőn a Jordánhoz érkeztek és a habok kettéváltak jelenléte előtt. Krisztus és az angyalok álltak a papok és a frigyláda mellett, amíg Izrael átkelt a Jordánon. Krisztus és az angyalok kísérték a frigyláda Jerikó körüli útját és végül lerombolták a város erős falait és átadták Jerikót Izraelnek.

A filiszteusok földjén

[134]

Isten megengedte, hogy az ellenség elvigye az ő szövetségének ládáját, hogy megmutassa Izraelnek, mily hiábavaló volt a frigyládaiban való bizalmuk, amely az Ő jelképe volt, — miközben megrontották a parancsolatokat, amelyeket a frigyláda tartalmazott. Isten meg akarta őket alázni azáltal, hogy elvette tőlük a frigyládát, dicsekvésük erejét és bizakodásuk tárgyát.

A filiszteusok ujjongtak, mivel úgy gondolták, hogy kezükben van az izraeliták híres Istene, aki oly nagy csodákat tett értük és megrettentette ellenségeiket. Elvitték Isten frigyládáját Asdódba, legnépszerűbb istenüknek, Dágonnak tiszteletére és istenük mellé helyezték. Midőn ezen istenek papjai beléptek a templomba, megrémültek, mert Dágont arccal a földre esve találták Isten frigyládája előtt. Felemelték Dágont és visszatették régi helyére. Azt gondolták, véletlenül esett le. Azonban a következő reggel ugyanúgy az arcára esve találták a földön, mint azelőtt és Dágon feje és karjai letörtek.

Istennek angyalai, akik kísérték a frigyládát, sújtották a földre és csonkították meg az élettelen pogány bálványistent, hogy megmutassák, hogy az élő Isten minden pogány bálványisten felett áll, hogy Előtte minden bálványisten annyi, mint a semmi. A pogányok nagy tiszteletben részesítették istenüket, Dágont, azért amidőn lerombolva és megcsonkítva találták Isten frigyládája előtt arcra esve, elszomorodtak és nagyon rossz előjelnek tekintették a filiszteusok számára. A történeteket úgy magyarázták, hogy a héberek leigázzák és megsemmisítik a filiszteusokat és minden istenüket és a héberek Istene nagyobb és hatalmasabb lesz minden istennél. Eltávolították Istennek frigyládáját bálványtemplomukból és elhelyezték maguknál.

Istennek frigyládáját a filiszteusok 7 napig tartották maguknál. Legyőzték az izraelitákat és elvitték Isten frigyládáját, amely felől

[135]

azt hitték, hogy Izrael erejének forrása. Azt gondolták, hogy mindvégig biztonságban lesznek és többé nem kell félniük Izrael seregeitől. Azonban sikereik feletti örömük közepette nagy jajkiáltások hallatszottak az országban, amelynek okát mindenütt Isten frigyládájának tulajdonították. Rémületükben helyről helyre hordozták, azonban eljárásukat Istentől származó pusztítás követte, úgyhogy a filiszteusok nagyon megzavarodtak, és nem tudták, mit tegyenek a frigyládával. Kísérő angyalai megvédték minden kártól. A filiszteusok nem merték kinyitani a frigyládát, mert istenüket, Dágot oly sors érte, hogy féltek megérinteni és féltek közelségétől. Hívták papjaikat és jóvendőmondóikat és érdeklődtek tőlük, hogy mit tegyenek Istennek frigyládájával. Ők azt tanácsolták, hogy küldjék vissza a néphez, akikhez tartozik és küldjenek vele gazdag ajándékot bűnért való áldozatul, amelyet Isten elfogad, ha megnyeri tetszését és akkor meggyógyulnak fekélyeikből. Meg kellett érteniük azt is, hogy Istennek keze azért nehezedett rájuk, mert elvitték az Ő frigyládáját, amely egyedül Izrael tulajdona volt.

A frigyláda visszatér Izraelbe

Némelyek nem helyeselték ezt a tervet. Túlságosan megalázó volt számukra a frigyláda visszavitele, azért azt hangoztatták, hogy a filiszteusok közül senki se merje kockára tenni életét, hogy visszavigye Izrael Istenének frigyládáját, amely ilyen halálos szerencsétlenséget hozott rájuk. Tanácsosaik kérték a népet, hogy ne keményítsék meg szívüket, mint ahogyan a fáraó és az egyiptomiak tették és ne hozzanak magukra nagyobb csapásokat és szenvedéseket. Mivel mindnyájan féltek visszavinni Isten frigyládáját, a következő tanácsot adták nekik: „Vegyetek két borjas tehenet, amelyeken még nem volt járom és fogjátok be a teheneket a szekérbe, borjaikat pedig vigyék el tőlük haza, és vegyétek az Úrnak ládáját és tegyétek a szekérre, az arany szerszámokat pedig, amelyeket vétekért való áldozatul hoztok Neki, tegyétek egy táskába az oldalára és bocsássátok el, hadd menjen el. És nézzetek utána, hogyha az ő határának útján Beth Semes felé tart, akkor Ő szerezte nekünk ezt a nagy bajt, ha pedig nem, akkor megtudjuk, hogy nem az Ő keze sújtott minket, hanem véletlen volt az, ami velünk történt. Úgy cselekedtek azért az emberek és vettek két borjas tehenet és befogták a szekérbe, bor-

jaikat pedig berekesztették otthon. ... A tehenek pedig egyenesen a Beth Semes felé vezető úton mentek, egy úton mentek, folytonosan bőgve és sem jobbra, sem balra nem tértek le.” I. Sámuel 6, 8-12.

A filiszteusok tudták, hogy a borjas tehenek nem hagyták volna otthon fiatal borjaikat, ha egy láthatatlan Hatalom nem készítette volna rá őket. A tehenek egyenesen Beth Semes felé tartottak, borjaikért bőgve, de mégis állandóan távolodtak tőlük. Filiszteus gazdáik követték őket a frigyláda után egészen Beth- Semes határáig, mert nem merték a frigyládát teljesen a tehenekre bízni. Félték attól, hogyha valami baja történnék, még nagyobb szerencsétlenség érné őket. Nem tudták, hogy a frigyládát angyalok kísérték és a teheneket is angyalok vezették útjukban azon helyig, ahova a frigyláda tartozott.

[136]

A vakmerőség büntetése

Beth-Semesnek férfiai éppen arattak a mezőn, és nagyon megörültek, amidőn meglátták Istennek frigyládáját a tehenektől húzott szekéren. Tudták, hogy Istennek műve volt ez. A tehenek a frigyládát tartalmazó szekeret egy nagy kőig húzták és ott maguktól megálltak. A leviták levették a frigyládát és a filiszteusok áldozatát és feláldozták a szekeret és a teheneket, amelyek a szent frigyládát vitték és a filiszteusok áldozatát Istennek, mint égő áldozatot. A filiszteusok fejedelmei visszatértek Ekronba és a csapás megszűnt rajtuk.

Beth-Semes férfiai kíváncsiak voltak rá, hogy mi lehet a frigyládban, ami ily csodálatos dolgokat tudott véghezvinni. Egyedül a frigyládát tekintették oly hatalmasnak és nem Istennek tulajdonították a hatalmat. Csak Istentől erre kijelölt egyének nézhetek bele a frigyládba és emelheték fel fedelét anélkül, hogy meghaljanak, mert úgy volt, mintha Istenre tekintettek volna. Amidőn az emberek kielégítették kíváncsiságukat és kinyitották a frigyládát, hogy megtekintsék szent titkát, amit még a pogány bálványimádók se mertek megtenni, — a frigyládát kísérő angyalok több, mint 50 ezret megöltek a nép közül.

Ekkor Beth-Semes lakói megijedtek a frigyládától és így szóltak: „Kicsoda állhat meg az Úr előtt? És kihez megy el mitőlünk? Ekkor követeket küldtek Kirjáth-Jearim lakosaihoz, mondván: A filiszteusok visszahozták az Úrnak frigyládáját, jöjjetek el és vigyétek el

azt magatokhoz.” I. Sámuel 6, 20-21. Kirjáth-Jearim lakosai elvitték az Úrnak frigyládáját Abinadáb otthonába és felszentelték fiát, hogy gondozza. Az izraeliták 20 évig voltak a filiszteusok hatalmában és nagyon megalázkodtak és megtértek bűneikből és Sámuel közbenjárt értük, azért az Úr újra kegyelmes volt hozzájuk. Midőn a filiszteusok háborút indítottak ellenük, az Úr újra csodálatos módon cselekedett Izraelért, azért legyőzték ellenségeiket.

[137] A frigyláda Abinadáb házában marad mindaddig, amíg Dávidot királlyá választották, aki összegyűjtötte Izrael összes válogatott férfait, 30 ezret és felment, hogy elhozza Isten frigyládáját. A frigyládát ráhelyezték egy új kocsira és kihozták Abinadáb házából. Uzza és Ahu, Abinadáb fiai hajtották a szekeret. Dávid és egész Izrael háza mindenféle hangszerrel játszottak az Úr előtt. „Mikor Nákonnak szerűjéhez jutottak, kinyújtotta Uzza az ő kezét Isten frigyládájára és megtartotta azt, mert az ökrök félremozdították. Ennekokáért felgerjedt az Úrnak haragja Uzza ellen és megölte őt az Úr vakmerőségéért és meghalt ott az Isten szövetségének ládája mellett. És bosszankodott Dávid, hogy az Úr ilyen rontással rontotta meg Uzzát és nevezte azt a helyet Peres-Uzzának mind e mai napig.”

„Megfélemltet Dávid az Úrtól azon a napon, és monda: Hogyan jöjjön az Úrnak frigyládája énhozzám? És nem akarta Dávid magához vinni az Úrnak frigyládáját Dávidnak városába, hanem letétette azt Dávid a Gitteus Obed Edom házábanál. És az Úrnak frigyládája 3 hónapig a Gitteus Edom házábanál volt és megáldotta az Úr Obed Edomot és egész háznépét.” II. Sámuel 6, 5-11.

Isten meg akarta tanítani népét arra, hogy amíg frigyládája félelem és halál volt azoknak, kik áthágták a benne levő parancsolatokat, ugyanakkor erő és áldás volt azok számára, akik engedelmeskedtek parancsolatainak. Midőn Dávid meghallotta, hogy az Úr megáldotta Obed Edom házábanál és mindenben szerencsés volt Istennek frigyládájáért, akkor nagyon óhajtotta elvinni saját városába. Azonban mielőtt Dávid el merte vinni a szent frigyládát, odaszentelte magát Istennek és megparancsolta, hogy az ország legtekintélyesebb emberei tartózkodjanak minden fizikai munkától és mindattól, ami elvonja figyelmüket a szent áhítattól. Így kellett odaszentelni magukat abból a célból, hogy a szent frigyládát felhozhassák Dávidnak városába. „Így Dávid elment és elhozta a frigyládát Obed Edom házábanál Dávid városába örömmel ... Mikor pedig bevitték az Úr frigyládáját

és elhelyezték azt az ő helyére a sátornak közepére, amelyet Dávid számára felállított, akkor áldozott Dávid egészen égő áldozatokat az Úr előtt.” II. Sámuel 6, 12. 17.

Salamon templomában

[138]

Midőn Salamon befejezte a templom építését, összegyűjtötte Izraelnek véneit és a legtekintélyesebb férfiakat a nép között, hogy az Úr szövetségének ládáját kihozzák Dávid városából. Ezek a férfiak odaszentelték magukat Istennek és nagy ünnepélyességgel és tisztelettel kísérték a papokat, akik vitték a frigyládát. „És felvitték az Úr frigyládáját és a gyülekezet sátorát és mind a szent edényeket, amelyek a sátorban voltak és felvitték azokat a papok és leviták. És Salamon király és Izrael egész gyülekezete, amely őhöz gyűlt, ment vele a frigyláda előtt, áldozván juhokkal és ökrökkel, amelyeket meg sem számlálhattak, se meg nem írhatnának a sokaság miatt.” I. Királyok 8, 4-5.

Salamon követte atyjának Dávidnak példáját. Minden hat lépésnél áldozott. Énekekkel, zenével és fényes szertartással „bevitték a papok az Úr szövetségének ládáját az ő helyére, a ház belső részébe, a szentek szentébe, a kérubok szárnyai alá, mert kiterjesztették szárnyaikat a frigyláda helye felett és befedték a kérubok a frigyládát és annak rúdjaikat felülről”. I. Királyok 8, 6.

Egy legragyogóbb földi „szenthelyet” készítettek, a Mózesnek a hegyen bemutatott minta szerint és azután az Úr megmutatta Dávidnak is. A földi szenthelyet a mennyei szenthelyhez hasonlóra készítették. A frigyláda tetején lévő kérubon kívül Salamon még két nagyobb angyalt készíttetett, amelyek a frigyláda két oldalánál álltak, amelyek azt ábrázolták, hogy a mennyei angyalok mindenkor megőrizték Istennek törvényét. Lehetetlen leírni ezen templom szépségét és fényességét. A szent frigyládát ünnepélyes és tiszteletteljes rendben hozták el a templomba és oda tették helyére, a két méltóságteljes kérub szárnyai alá, amelyek a földön állottak.

A szent énekkar egyesítette hangját a mindenféle hangszerrel Istennek dicséretére és mialatt hangjuk a hangszerek hangjával összhangban visszhangzott a templomban és áthatolt a levegőben Jeruzsálemen át, az Úr „dicsőségének felhője betöltötte a házat, úgyhogy

meg sem állhatták a papok az ő szolgálatukban a köd miatt, mert az Úr dicsősége töltötte be az Úrnak házát.” I. Királyok 8, 10-11.

[139] Salamon király sárgaréz állványon állott az oltár előtt és megáldotta a népet. Ekkor kezeit felemelve letérdelt és komoly, ünnepélyes imában fordult Istenhez, mialatt a gyülekezet arccal a földre borult. Midőn Salamon befejezte imáját, csodálatos tűz szállt le a mennyből és megemésztette az áldozatot.

Izrael bűnei miatt az a szerencsétlenség, amelyet Isten megmondott, hogy eljön a templomra, ha népe eltávozik Tőle, beteljesedett néhány száz évvel a templom építése után. Isten megígérte Salamonnak, hogyha hűséges marad és népe engedelmeskedik minden parancsolatának, az a dicsőséges templom örökre megmarad fényességében annak bizonyítékául, hogy szerencse és rendkívüli áldás nyugszik Izraelen engedelmességéért.

Izrael fogsága

Mivel Izrael népe áthágta Istennek parancsolatait és gonoszul cselekedett, Isten megengedte, hogy fogságba menjenek, hogy megálázza és megbüntesse őket. Mielőtt a templom elpusztult, Isten tudatta néhány hűséges szolgájával a templom sorsát, amely Izrael büszkesége volt, amelyre bálványozással tekintettek, miközben vétkeztek Isten ellen. Kijelentette nekik Izrael fogságát is. Ezek az igazságos emberek közvetlenül a templom pusztulása előtt eltávolították a szent frigyládát, amely a kőtáblákat tartalmazta és gyász és szomorúság közepette elrejtették egy barlangba, ahol el volt rejtve Izrael elől bűneik miatt, hogy többé ne adják vissza nekik. A szent frigyláda most is el van rejtve. Azóta sohase háborgatták, mióta elrejtették.

Krisztus első eljövetele

[140]

Elragadtattam abba az időbe, amidőn Jézusnak fel kellett vennie emberi természetünket, hogy megalázza magát, mint ember és elszenvedje Sátán kísértéseit.

Születése világi fényűzés nélkül történt. Istállóban született, ahol jászolba fektették. Születését mégis sokkal nagyobb tiszteletben részesítették, mint bármely embernek fiáét. Angyalok közölték a pásztorokkal Jézus első eljövetelét. Világosság kísérte bizonyágtételüket. A mennyei sereg hárfáját felvéve dicsőítette Istent. Ujjongva hirdették Isten Fiának eljövetelét egy elbukott világba, hogy elvégezze a megváltás munkáját és halála által békét, boldogságot és örök életet hozzon az embereknek. Isten tiszteletben részesítette Fiának eljövetelét, az angyalok pedig imádták Őt.

Jézus keresztsége

Isten angyalai lebegtek keresztségének jelenete felett. A Szentlélek leszállt galamb alakjában és beragyogta Őt és amidőn az emberek nagy csodákozással álltak ott, Reá szegezve szemeiket, az Atya hangja hallatszott a mennyből, mondván: „Te vagy az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm.”

János nem volt benne biztos, hogy a Megváltó az, aki hozzá jött, hogy megkeresztelje a Jordánban. Isten azonban megígérte, hogy jelt ad neki, amelyről megismerheti Istennek Bárányát. Azt a jelet kapta, amidőn a mennyei galamb megnyugodott Jézuson és Istennek dicsősége fénylett Jézus körül. János ekkor kezeit kinyújtotta, és Jézusra mutatva hangos szóval kiáltotta: „Íme Istennek Báránya, aki elveszi a világnak bűneit.” János 1, 29.

János szolgálata

Kéresztelő János közölte tanítványaival, hogy Jézus a megígért Messiás, a világ Megváltója. Mivel küldetésének befejezéséhez közeledett, arra tanította tanítványait, hogy Jézusra tekintsenek, és

[141] kövessék Őt, mint nagy Tanítót. János élete a szomorúság és önmegtagadás volt. Jézus első eljövételét hirdette, azonban nem kapott engedélyt arra, hogy tanúja legyen csodáinak és örvendjen hatalmas megnyilvánulásának. Amikor Jézus, mint Tanító megalapozta magát, János tudta, hogy neki meg kell halnia. (Ján 3, 30.) Szavát ritkán hallatta, kivéve a pusztában. Élete magányos volt. Nem csüngött atyja családján, hogy örvendjen társaságuknak, hanem elhagyta őket, hogy betöltse küldetését. Tömegek hagyták el a forgalmas városokat és falvakat és a pusztába sereglettek, hogy hallgassák a csodálatos próféta szavait. János ráhelyezte a fejszét a fák gyökerére. Megdorgálta a bűnt, nem félve a következményektől és így előkészítette Isten Fiának útját.

Heródesre is hatást gyakorolt János hatalmas, határozott bizonyágtételének hallgatása, azért mély érdeklődéssel kérdezte, hogy mit kell cselekednie, hogy tanítványa lehessen. János ismerte azt a tényt, hogy Heródes el akarta venni életben levő testvérének feleségét, azért hűségesen feltárta előtte, hogy ez törvénytelen cselekedet. Heródes azonban nem akart áldozatot hozni. Elvette testvérének feleségét, akinek befolyására Jánost elfogatta és börtönbe vetette, habár avval a szándékkal tette, hogy majd szabadon bocsátja. Fogságában János hallott tanítványaitól Jézus csodálatos cselekedeteiről, ő nem hallhatta kedves szavait, de tanítványai elmondták neki és vigasztalták avval, amit Jézustól hallottak. Heródes feleségének befolyására Jánost nemsokára lefejezték. Láttam, hogy a legegyszerűbb tanítványok, akik követték Jézust, látták csodáit és hallották vigasztaló szavait, amelyek ajkairól származtak, nagyobbak voltak Keresztelő Jánosnál, vagyis nagyobb felmagasztalásban és megtiszteltetésben részesültek és nagyobb örömük volt életükben.

János Illés lelkületében és erejében jött, hogy hirdesse Jézus első eljövételét. Figyelmemet az utolsó időkre hívták fel, és láttam, hogy János azokat ábrázolja, akik Illés lelkületében és erejében fognak elmenni, hogy hirdessék a haragnak napját és Jézus második eljövételét.

A megkísértés

A Jordánban való alámerítkezés keresztsége után a Lélek a pusztába vezette Jézust, hogy az ördög megkísértse. A Szentlélek elő-

készítette Őt azon heves kísértések különleges jeleneteire. Negyven napon át kísértette Őt Sátán és azokban a napokban semmit se evett. Körülötte minden kellemetlen volt, amitől az emberi természet visszariad. A vadállatokkal és Sátánnal volt együtt azon a puszta, magányos helyen. Istennek Fia sápadt és sovány volt a böjtöléstől, lelki gyötrelemtől, és szenvedéstől. Útja azonban ki volt jelölve, azért be kellett fejeznie azt a munkát, amelynek elvégzésére jött. [142]

Sátán előnyt szerzett Isten Fiának szenvedéseiből és előkészült, hogy különféle kísértésekkel vegye Őt körül, abban a reményben, hogy kivívja Felette a győzelmet, mivel megalázta magát, mint ember. Sátán evvel a kísértéssel jött: „Ha Istenek Fia vagy, parancsolj e köveknek, hogy változzanak kenyerekké.” Megkísértette Jézust, hogy ereszkedjék le és bizonyítsa be, hogy Ő a Messiás, azáltal, hogy gyakorolja isteni hatalmát. Jézus azonban szelíden felelt neki: „Meg van írva, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazon Igékkel, amelyek Istennek szájából származnak.” Lukács 4, 3-4.

Sátán igyekezett kétségbe vonni Jézus Istenfiúságát. Utalt gyenge, szenvedő állapotára, és kérkedve hangoztatta, hogy ő erősebb Jézusnál. Azonban a mennyből jövő szózat: „Te vagy az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm.” — Luk. 3, 22 — elég volt arra, hogy Jézust támogassa minden szenvedésében. Láttam, hogy Jézusnak semmit se kellett tennie, hogy Sátánt meggyőzze hatalmáról, vagy arról, hogy Ő a világ Megváltója. Sátán elég bizonyítékkal rendelkezett Isten Fiának felmagasztalt állapotáról és tekintélyéről. Mivel nem akart meghajolni Krisztus tekintélye előtt, azáltal kizárta magát a mennyből.

Sátán, hogy kinyilvánítsa hatalmát, elvitte Jézust Jeruzsálembe és felvitte a templom ormára és ott megkísértette Őt, hogy bizonyítsa be Istenfiúságát azáltal, hogy leveti magát azon szédítő magasságból. Sátán ezen ihletett szavakkal jött: „Meg van írva, hogy az ő angyalainak parancsolt felőled, hogy őrizzenek téged és kézen hordozzanak téged, hogy meg ne üssed lábadat a kőbe.” Luk. 4, 10-12. Sátán azt kívánta, hogy Jézus vakmerően bízzék Istennek kegyelmében és kockára tegye életét küldetésének elvégzése előtt. Remélte, hogy a megváltás terve kudarcot fog szenvedni; azonban e terv sokkal mélyebb alappal bírt annál, hogy Sátán legyőzhette vagy megghiúsíthatta volna.

[143]

Krisztus példaképe minden kereszténynek. Midőn kísértés veszi körül őket, vagy jogaikat kétségbe vonják, türelmesen el kell viselniük. Ne gondolják, hogy joguk van ahhoz, hogy az Úrhoz kiáltsanak, hogy mutassa meg hatalmát, hogy kivívják a győzelmet ellenségeik felett, hacsak az Úrnak dicsőségét és tiszteletét nem szolgálja. Ha Jézus levetette volna magát a templom ormáról, nem dicsőítette volna Atyját, mert senki se látta volna tettét, csak Sátán és Istennek angyalai. Jézust kísértette az a gondolat, hogy megmutassa hatalmát legelkeseredettebb ellenségének, de ezáltal leereszkedett volna ahhoz, akinek legyőzésére jött.

„Majd felvívén Őt az ördög egy nagy, magas hegyre, megmutatta Neki a föld minden országát egy szempillantásban. És monda Neki az ördög: Neked adom mindezt a hatalmat és ezeknek dicsőségét, mert nekem adatott és annak adom, akinek akarom, azért ha Te engem imádsz, mindez a Tied lesz. Felelvén pedig Jézus monda neki: Távozz tőlem Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd és csak Neki szolgálj.” Luk. 4, 5-8.

Sátán a legvonzóbb fényben mutatta be a világot Jézus előtt. Kijelentette, hogyha Jézus imádná őt, akkor feladná a föld tulajdonjogára való igényét. Sátán tudta, hogyha Jézus keresztülviszi a megváltás tervét és meghal az emberiség megváltásáért, akkor hatalmát korlátoznia kell, majd elveszik tőle és megsemmisül, azért jól kigondolt terve az volt, hogyha lehetséges, megakadályozza azon nagy mű véghezvitelét, amelyet Istennek Fia megkezdett. Ha az ember megváltásának terve kudarcot vallana, akkor Sátán megtarthatná királyságát, amelyre akkor igényt tartott. Ha sikert érne el, avval hízelgett önmagának, hogy a menny Istenével szembeszállva fog uralkodni.

A kísértő megdorgálása

Sátán ujjongott, amikor Jézus letette hatalmát és dicsőségét és elhagyta a mennyet. Azt gondolta, hogy most Istennek Fiát hatalmába adták. Édenben olyan könnyen sikerült neki a szent pár megkísértése, hogy azt remélte, hogy sátáni hatalmával és ravaszságával Istennek Fiát is legyőzi, ami által megmenti saját életét és királyságát. Ha meg tudná kísérteni Jézust, hogy eltérne Istennek akaratától, akkor

elérné célját. Azonban Jézus e dorgálással száll szembe a kísértővel: „Távozz tőlem Sátán!” Neki csak Atyja előtt kellett meghajolnia.

Sátán magának igényelte a föld királyságát és azt sugallta Jézusnak, hogy minden szenvedéstől megmenekülne és nem kellene meghalnia, hogy elnyerje a világ királyságát. Ha imádná őt, akkor bírhatná az egész földet és a felette való uralkodás dicsőségét. Jézus azonban állhatatos volt. Tudta, hogy eljön azon idő, amidőn saját életével váltja meg a királyságot: Sátántól: és egy idő múlva az égen és földön minden aláveti magát Neki. A szenvedés életét és a borzalmas halált választotta, mint az Ő Atyja által kijelölt utat, hogy törvényes örököse lehessen a földi birodalomnak és kezébe adják örökös tulajdonául. Sátánt is kezébe adják majd, hogy halállal semmisítse meg, hogy többé sohase bosszantsa Jézust és szentjeit dicsőségükben.

Krisztus szolgálata

Miután Sátán befejezte kísértését, eltávozott Jézustól egy időre és angyalok készítettek Neki eledelt a pusztában, akik megerősítették és Atyjának áldása nyugodott Rajta. Sátán kudarcot vallott leghevesebb kísértésével, azonban mégis várakozással tekintett előre Jézus szolgálatának idejére, amikor különböző időkben majd kipróbálhatja Ellene ravaszágát. Még mindig remélte, hogy erőt vesz Rajta azáltal, hogy Ellene ingerli azokat, akik nem fogadják el majd Jézust, hogy gyűlöljék és igyekezzenek Őt megsemmisíteni.

Sátán különleges tanácsot tartott angyalaival. Csalódtak és haragudtak, hogy semmit se értek el Istennek Fia ellen. Eldöntötték, hogy még ravaszabbnak kell lenniük és a végsőkig fel kell használniuk hatalmukat, hogy hitetlenséget sugalljanak saját nemzetének leikébe az iránt, hogy Ő a világ Megváltója és ilyen módon elcsüggyesszék Jézust küldetésében. Nem számít, hogy milyen pontosak a zsidók szertartásaikban és áldozataikban, ha vakságban tarthatja őket azon próféciák, jövendölések iránt és elhitetheti velük, hogy a Messiásnak hatalmas királyként kell megjelennie. Ily módon arra bírhatja őket, hogy megutálják és megvessék Jézust.

Láttam, hogy Sátán és angyalai nagyon tevékenyek voltak Jézus szolgálata alatt. Az embereket hitetlenségre, gyűlöletre és Jézus megvetésére indították. Amidőn Jézus valamely éles igazságot tárt eléjük és megdorgálta őket bűneikért, a nép gyakran haragra gerjedt. Sátán és angyalai arra ingerelték őket, hogy vegyék el Jézus életét. Többször ragadtak követ, hogy megkövezzék, azonban angyalok védelmezték és a feldühödött tömegeből biztonságos helyre vitték Őt. Midőn az egyszerű igazságok áradtak ajkáról, a sokaság megragadta Őt és egy hegyromra vezette avval a szándékkal, hogy letaszítják. Azonban viszály támadt köztük, hogy mit tegyenek Vele és ekkor az angyalok újra elrejtették a sokaság szeme előtt és így átmenve közöttük, eltávozott.

Sátán még mindig remélte, hogy meghiúsítja a megváltás nagy tervét. Minden erejét megfeszítette, hogy megkeményítse az embe-

rek szívét és keserű érzéseket tápláljanak Jézus ellen. Azt remélte, hogy kevesen fogják Őt elfogadni Isten Fiának, hogy áldozatát és szenvedéseit túl nagynak fogja tekinteni ahhoz, hogy vállalja oly [145] kicsi csoportért. Azonban láttam, hogyha csak ketten fogadták volna el Jézust Isten Fiának, és hittek volna Benne, mint lelküknek megmentőjében, akkor is keresztülvitte volna tervét.

A szenvedések enyhítése

Jézus megkezdte munkáját azáltal, hogy megtörte Sátán hatalmát a szenvedők felett. Helyreállította a betegek egészségét, visszaadta a vakok látását, meggyógyította a bénákat, úgyhogy az örömtől ugrándoztak és dicsőítették Istent. Helyreállította azoknak az egészségét, akik elgyengültek és — Sátán sok éven át megkötözte őket kegyetlen hatalma által. Kedves szavakkal vigasztalta a gyengéket, remegőket és kétségbeesetteket. A gyenge szenvedőket, — akiket Sátán az ő hatalmában tartott, — Jézus kiragadta karjaiból, és egészséges tettet, nagy örömet és boldogságot hozott nekik. Életre támasztotta a halottakat, akik dicsőítették Istent az ő hatalmának csodálatos megnyilvánulásáért. Hatalmasan cselekedett mindazokért, akik hittek Benne.

Krisztus életét a jóakarató segítőkézség, részvét és szeretet szavai és cselekedetei jellemezték. Nagy figyelemmel hallgatta meg és enyhítette azoknak fájdalmát, akik Hozzá jöttek. A sokaság saját személyében hordozta isteni hatalmának bizonyítékait. Mégis, miután munkáját elvégezte, sokan szégyelték az alázatos, de mégis hatalmas Igehirdetőt. Mivel a vezetők nem hittek Benne, az emberek nem akarták elfogadni Jézust. A fájdalmak Férfia volt Ő, aki ismerte a szomorúságot. Nem tudták elviselni, hogy tiszta, önmegtagadó élete kormányozza őket. A világ által nyújtott tiszteletnek akartak örvendeni. Azonban mégis sokan követték Istennek Fiát és hallgattak tanításaira. Táplálkoztak azon Igékből, amelyek oly kegyelmesen áradtak ajkairól. Habár szavai mélyértelműek voltak, mégis oly egyszerűek, hogy a legegyszerűbb ember is megértette azokat.

Hatástalan ellenszegülés

[146] Sátán és angyalai elvakították a zsidók szemeit és elhomályosították értelmüket és felingerelték a nép vezetőit és fejedelmeit, hogy elvegyék Jézus életét. Másokat küldtek el, hogy Jézust hozzák eléjük, amidőn azonban közel értek Jézushoz, nagyon elcsodálóztak. Látták, mily együttérzéssel és részvétellel kezelte a szenvedő embereket. Hallották, mily szeretettel és gyengédséggel bátorította az éرتeleneket és szenvedőket. Hallották azt is, amidőn tekintélyének szavával megdorgálta Sátánnak hatalmát és megparancsolta neki, hogy foglyait engedje szabadon. Hallották az Ő ajkairól áradó bölcs szavakat és foglyaivá lettek. Nem voltak képesek rávetni kezeiket. Visszatértek a papokhoz és vénekhez Jézus nélkül.

Akkor megkérdezték tőlük: „Miért nem hoztátok el Őt?” Elmondták a csodákat, amiket láttak, bölcsességének szent szavait, szeretetét, és ismeretét, amelyet hallottak és beszámolójukat e szavakkal fejezték be: „Sohase szólott ember úgy, mint Ő.” Ekkor a főpapok avval vádolták őket, hogy Jézus őket is elhitette és a tisztviselők közül némelyek szégyelték magukat, hogy nem hozták el Őt. A papok gúnyos hangon kérdezték tőlük, hogy a vezetők közül hitt-e Benne valaki. Láttam, hogy a hatósági személyek és vének közül sokan hittek Jézusban, de Sátán visszatartotta őket attól, hogy megvallják. Jobban féltek az emberek szemrehányásától, mint Istentől.

Így tehát Sátánnak ravaszsága és gyűlölete mindeddig nem hiúsította meg a megváltás tervét. Közeledett azon cél megvalósításának ideje, melyért Jézus a földre jött. Sátán és angyalai együtt tanácskoztak és elhatározták, hogy Krisztus saját népét ingerlik fel, hogy mohón követeljék Jézus vérét és kegyetlenséggel és megvetéssel bánjanak Vele. Azt remélték, hogy Jézus zokon veszi ezt a bánásmódot és nem őrzi meg alázatosságát és szelídségét.

Miközben Sátán lefektette terveit. Jézus komolyan feltárta tanítványai előtt azokat a szenvedéseket, amelyeken át kell mennie, — hogy keresztre feszítik, de a harmadik napon feltámad. Azonban értelmük eltompult, azért nem tudták felfogni azt, amit mondott nekik.

A megdicsőülés

A tanítványok hite nagyon megerősödött Krisztus megdicsőülésekor, amikor szemlélhették az Ő dicsőségét és hallották a mennyei hangot, amely bizonyoságot tett az Ő isteni jelleméről. Isten erős bizonyítékot akart adni Krisztus tanítványainak, hogy Ő a megígért Messiás, hogy keresztfeszítése miatti keserű bánatukban és csalódásukban ne vessék el teljesen bizodalmukat. A megdicsőüléskor Isten elküldte Mózeset és Illést, hogy beszéljenek Jézussal szenvedéseiről és haláláról. Isten ahelyett, hogy angyalokat választott volna, hogy beszéljenek Fiával, azokat választotta, akik maguk is átérték a földi próbákat.

[147]

Illés Istennel járt. Munkáját szenvedések és próbák közepette végezte, mert az Úr általa feddte meg Izraelt bűneiért. Illés Istennek prófétája volt, mégis helyről-helyre kellett menekülnie, hogy megmentse életét. Saját népe is úgy vadászott reá, mint egy vadra, hogy elpusztítsák. Azonban Isten elragadta Illést a mennybe. Az angyalok örömujjongással és dicsőségben vitték fel őt a mennybe.

Mózes nagyobb volt mindazoknál, akik előtte éltek. Isten rendkívül nagyra becsülte őt, azért abban a kiváltságban részesítette, hogy szemtől-szembe beszélt vele, amint ember beszél az ő barátjával. Szemlélhette az Atyát körülvevő fényes világosságot és rendkívüli dicsőségét. Az Úr Mózes által szabadította meg Izrael népét Egyiptom rabszolgaságából. Mózes az ő népének közbenjárója volt. Gyakran állt közénk és Isten haragja közé. Midőn Istennek haragja nagyon felgerjedt Izrael ellen az ő hitetlenségük, zúgolódásuk és súlyos bűneik miatt, Mózesnek irántuk érzett szeretete nagy próbának volt kitéve. Isten azt javasolta, hogy kiirtja őket és őt teszi hatalmas nemzetté. Mózes bebizonyította Izrael iránti szeretét értük mondott könyörgése által. Gyötrelmében Istenhez imádkozott, hogy fordítsa el tőlük heves haragját és bocsásson meg Izraelnek, vagy pedig törölje ki az ő nevét könyvéből.

Mózes átment a halálon, de Mihály (:Micha- elos — olyan, mint Isten = Jézus;) lejött a mennyből és életre keltette őt, mielőtt teste rothadást látott volna. Sátán igyekezett megtartani Mózes testét és magának követelte, de Mihály (Jézus) feltámasztotta és felvitte a mennybe. Sátán ekkor keserűen szidalmazta Istent. Kijelentette, hogy igazságtalan, ha megengedi, hogy zsákmányát elvegyék tőle.

Krisztus nem dorgálta meg ellenfelét, holott az ő kísértése miatt esett el Istennek szolgája. Szelíden Atyjához utasította őt e szavakkal: „Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán.” Jud. 9.

[148] Jézus megmondta tanítványainak, hogy némelyek az ott állók közül nem ízelelik meg a halált addig, amíg meg nem látják Istennek országát eljönni hatalommal. Ez az ígéret a megdicsőüléskor teljesedett be, amikor Jézus ábrázata elváltozott és fénylett, mint a nap. Ruhája fehér és ragyogó volt. Ekkor megjelent Mózes, hogy képviselje, ábrázolja azokat, akik feltámadnak majd a halálból Jézus második eljövetelekor. Megjelent Illés, aki elregadtatott a mennybe, anélkül, hogy halált látott volna. Illés azokat ábrázolja, akik Jézus második eljövetelekor átváltozva hal-hatatlanságba öltöznek, anélkül, hogy halált látnának. A tanítványok ámulattal és félelemmel szemlélték Jézus rendkívüli fenségét és az Őt beburkoló felhőt és halották Istennek hangját félelmetes fenségében: „Ez az én szerelmes Fiam, Őt hallgassátok.”

Elragadtattam azon időbe, amidőn Jézus a húsvéti vacsorát elfogyasztotta tanítványaival. Sátán megcsalta Judást és arra bírta, hogy azt gondolja, hogy egyike Krisztus hű tanítványainak, pedig szíve mindig testies volt. Látta Jézus hatalmas cselekedeteit, Vele volt szolgálata alatt és engedett azon meggyőző bizonyítéknak, hogy ő a Messiás. Azonban Judás szűkmarkú és kapzsi volt. Szerette a pénzt. Felrótta haragjában a drága olajat, amelyet Jézusra öntöttek.

Mária szerette Urát, aki megbocsátotta sok bűnét, feltámasztotta hőn szeretett testvérét és úgy érezte, hogy semmi se drága, hogy Jézusnak adja. Minél drágább az olaj, annál jobban ki tudja fejezni háláját Megváltója iránt, ha felajánlja Neki.

Judás, kapzsisága mentségeként azt hangoztatta, hogy a kenetet eladhatták volna és a szegényeknek adhatták volna. De ezt nem azért mondta, mintha gondja lett volna a szegényekre, mert önző volt és gyakran eltulajdonította azt, amit gondjaira bíztak, hogy adja a szegényeknek. Judás nem ügyelt Jézus kényelmére, sőt még szükségleteire sem, azért hogy mentegesse kapzsiságát, gyakran hivatkozott a szegényekre. Mária bőkezű cselekedete a legélesebben megdorgálta kapzsi természetét, amely előkészítette az utat Sátán kísértései számára, hogy készséges fogadtatásra találjon Judás szívében.

A zsidó papok és főemberek gyűlöltek Jézust, azonban tömegek tolongtak körülötte, hogy hallgassák bölcs szavait és láthassák hatalmas cselekedeteit. Jézus felébresztette az emberek legmélyebb érdeklődését, azért vágyakozva követték, hogy hallgassák a csodálatos Tanító oktatásait. A főemberek közül is sokan hittek Benne, azonban nem merték nyíltan megvallani hitüket, hogy ki ne zárják őket a zsinagógából. A papok és vének ekkor elhatározták, hogy valamit tenniük kell, hogy a nép figyelmét elvonják Jézustól. Attól féltek, hogy minden ember hinni fog Benne. Nem érezték magukat biztonságban. Vagy elvesztik tisztségüket, vagy Jézust halálra kell ítélniük. Azonban ha halálra is ítélik Őt, még mindig ott lesznek az Ő hatalmának élő emlékoszlopai.

[150] Jézus feltámasztotta Lázárt a halálból, azért attól féltek, hogyha megölik is Jézust, Lázár tanúskodni fog hatalmas erejéről. Az emberek Lázárhoz özönlöttek, hogy meglássák Őt, aki fel-támadt a halálból, azért a főemberek elhatározták, hogy Lázárt is megölik és megszüntetik az izgalmat. Azután a népet az emberi hagyományokhoz és tantételekhez fordítják, hogy megtizedeljék a mentát és rutát és újra befolyást nyerjenek felettük. Megegyeztek abban, hogy Jézust akkor fogják el, amikor egyedül lesz, mert ha a tömeg között akarnák elfogni, amikor a nép gondolatai érdeklődéssel fordulnak Feléje, akkor megköveznék őket.

Júdás tudta, hogy a papok és vének annyira szerették volna elfogni Jézust, azért felajánlotta nekik, hogy elárulja Őt néhány ezüst pénzért. Pénzszeretetében beleegyezett abba, hogy elárulja Urát legelkeseredettebb ellenségeinek. Júdás által közvetlenül munkálkodott Sátán. A hitszegő Júdás az utolsó vacsora megható jelenetei közepette eszelte ki tervét, hogy elárulja Mesterét. Jézus szomorúan közölte tanítványaival, hogy azon éjjel mindnyájan megbotránkoznak Benne. Péter azonban buzgón erősítette, hogy ha mindnyájan megbotránkoznak is Benne, ő nem. Jézus ekkor így szólt Péterhez: „Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited, azért idővel megtérvén, erősítsed a te testvéreidet.” Lukács 22, 31-32.

A Kertben

Szemlélttem Jézust tanítványaival a kertben. Mély szomorúságában felszólította őket, hogy vigyázzanak és imádkozzanak, hogy kísértésbe ne essenek. Tudta, hogy hitük próbára lesz téve, reményeikben csalódní fognak, azért minden erejükre szükség lesz, amit csak elnyerhetnek, állandó éberség és buzgó ima által. Erős kiáltásokkal és sírással imádkozott Jézus: „Atyám, ha lehetséges, múltjék el tőlem e pohár mindazonáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a Tied.” Lukács 22, 42. Istennek Fia imádkozott haláltusájában. Nagy vércseppek gyűltek össze arcán és a földre hullottak. Az angyalok azon hely felett lebegtek, de csak egy kapott megbízatást, hogy Istennek Fiát megerősítse haláltusájában. Mély szomorúság uralkodott a mennyben. Az angyalok letették koronáikat, félretették hárfájukat és a legmélyebb érdeklődéssel, néma csendben figyelték

Jézust. Szerették volna oltalmukba venni Jézust, de a parancsnokló angyal nem engedte, hogy elárulását szemlélve megszabadítsák Őt, mert a megváltás tervét, amelyet lefektettek, végre kellett hajtania.

Miután Jézus imádkozott, tanítványaihoz ment, azonban ők aludtak. Azon rettenetes órában Jézus nem részesült még tanítványainak rokonszenvében és imájában sem. Péter aki oly buzgó volt rövid idővel azelőtt, most mélyen aludt. Jézus emlékeztette őt határozott kijelentésére és így szólt hozzá: „Így nem bírtatok vigyázni egy óráig sem?” Máté 26, 40. Istennek Fia háromszor imádkozott haláltusájában.

[151]

Júdás elárulja Jézust

Ekkor megjelent Júdás, felfegyverzett férfiak csoportjával. Közeledett Mesteréhez és szokása szerint üdvözölte Őt. A csoport körülvette Jézust, aki azonban most kinyilvánította isteni hatalmát, amidőn így szólt: „Kit kerestek?” „A Názáreti Jézust” felelték. „Én vagyok az.” Ekkor hátraestek a földre. Jézus azért tette fel a kérdést, hogy megláthassák hatalmát és bebizonyítsa előttük, hogy meg tudná szabadítani magát kezeikből, ha akarná.

A tanítványok ekkor reménykedni kezdtek, amikor látták, hogy a botokkal és kardokkal felfegyverzett tömeg oly hirtelen a földre esett. Midőn felkeltek és újra körülfogták Istennek Fiát, Péter kirántotta kardját és rásújtott a főpap szolgájára, és levágta fülét. Jézus ekkor megparancsolta Péternek, tegye vissza kardját hüvelyébe és így szólt: „Avagy azt gondolod-e, hogy nem kérhetném az én Atyámat, hogy adjon ide mellém többet 12 sereg angyalnál?” Mát. 26, 53. Én láttam, hogy amidőn e szavakat kimondta, az angyalok arca reménytől sugárzott. Szerették volna azonnal körülvenni Parancsnokukat, hogy szétszórják a feldühödött csőcseléket. Azonban újra szomorúság töltötte be szívüket, amidőn Jézus így folytatta: „De akkor mimódon teljesednének be az írások, hogy így kell lenni?” Mát. 26, 54. A tanítványok szívét is kétségbeesés és keserű csalódás töltötte be, amidőn Jézus eltúrta, hogy ellenségei elvezessék.

A tanítványok féltették saját életüket, azért mindnyájan elhagyták Őt és elmenekültek. Jézust egyedül hagyták a gyilkos csőcselék kezeiben. Óh, hogyan ujjongott ekkor Sátán és milyen bánat és szomorúság fogta el Istennek angyalait! Isten elküldte a szent angyalok

seregeit, hogy tanúi legyenek e jelenetnek. Mindegyik sereg élén egy hatalmas parancsnokló angyal állott. Fel kellett jegyezniük minden bántalmazást és kegyetlenkedést, amelyet elkövettek Istennek Fia ellen. Fel kellett jegyezniük minden fájdalmat, amit Jézusnak el kellett szenvednie, mert ugyanazoknak az embereknek, akik részt vettek ezekben a rettenetes bántalmazásokban, újra meg kell azokat látniuk élő jelenetekben.

Krisztus megpróbáltatása

[152]

Midőn az angyalok elhagyták a mennyet, szomorúan tették le ragyogó koronájukat. Nem voltak képesek viselni azokat, mialatt Parancsnokuk szenvedett és töviskoronát kellett viselnie. Sátán és angyalai tevékenykedtek a törvényszék termében, hogy kiirtsák az emberi érzést és részvétet. Az egész légkör nyomasztó és fertőzött volt befolyásuktól. A főpapokat és véneket befolyásolták, hogy oly módon bántalmazzák és kínozzák Jézust, amit a legnehezebb elviselni az emberi természetnek. Sátán remélte, hogy ilyen csúfolódás és sérelem Isten Fiából némi panaszt és zúgolódást fog kiváltani, vagy kinyilvánítja majd isteni hatalmát és kiszabadítja magát a sokaság kezeiből, úgyhogy végül a megváltás terve megghiúsul.

Péter hittagadása

Péter követte Urát elárultatása után. Látni akarta, mit csinálnak Jézussal. Midőn azonban avval vádolták, hogy ő is tanítványai közül való, biztonságát féltve kijelentette, hogy nem ismeri az Embert. A tanítványokat nyelvük tisztaságáról ismerték, azért Péter, hogy meggyőzze vádolóit, hogy nem tartozik Krisztus tanítványai közé, harmadszor tagadta meg a vádat esküdözésekkel és átkozódásokkal. Jézus, aki bizonyos távolságra volt Pétertől, szomorú, feddő tekintetet vetett Péterre. Ekkor a tanítvány visszaemlékezett a szavakra, amelyeket Jézusnak a felső szobában mondott: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is Benned, én soha meg nem botránkozom.” Mát. 26, 33. Megtagadta Urát esküdözésekkel és átkozódásokkal, de Jézus tekintete meglágyította Péter szívét és megmentette őt. Keservesen sírt és megbánta nagy bűnét és megtért és ekkor előkészült arra, hogy erősítse testvéreit.

A törvényházban

A tömeg hangosan követelte Jézus vérét. Kegyetlenül megostorozták és egy régi, kopott királyi bíborpalástot tettek Reá és szent

[153] fejére töviskoronát helyeztek. Kezébe egy bambusznádat tettek és meghajolva Előtte, gúnyosan üdvözölték: „Üdvöz légy zsidók királya!” Ján. 19, 3. Majd kivették kezéből a bambusznádat és fejére sújtottak vele, úgyhogy a tövisek belemélyedtek halántékába és vére lefolyt arcán és szakállán.

Az angyalok csak nehezen tudták eltűrni a látványt. Megszabadították volna Jézust, azonban a nagy parancsnokló angyalok megtiltották azon megokolással, hogy nagy váltságdíjat kell fizetni az emberért, de a megváltás terve meg fog valósulni, és annak halálát fogja okozni, „akinek hatalma van a halálon.” Jézus tudta, hogy az angyalok látták megaláztatásának jeleneit. A leggyengébb angyal is meg tudta volna tenni, hogy a gúnyolódó tömeg tehetetlenül hullott volna le a földre és megszabadíthatta volna Jézust, ő tudta, hogyha kívánná Atyjától, az angyalok azonnal megszabadítanák. Azonban el kellett szenvednie a gonosz emberek bántalmazását, hogy végrehajtsa a megváltás tervét.

Jézus szelíden és alázatosan állott a megvadult tömeg előtt, mi alatt a legaljasabban bántalmazták. Arcába köptek, — azon orcába, amely elől egy napon szeretnének majd elrejtőzni, amely világosságot fog adni Isten városának és fényesebben ragyog majd a napnál. Krisztus nem vetett haragos tekintetet bántalmazóira. Eltakarták fejét egy régi ruhával, szemeit bekötötték, azután arcul ütötték és felkiáltottak: „Prófétáld meg, ki ütött arcul téged?” Luk. 22, 64. Ekkor nyugtalanság keletkezett az angyalok között. Azonnal meg akarták őt menteni, de parancsnokló angyalaik viszatartották őket.

Néhány tanítvány bizalma felébredt, hogy bemenjen oda, ahol Jézus volt, hogy tanúi legyenek megpróbáltatásának. Várták, hogy kinyilvánítja isteni erejét és megszabadítja magát ellenségeinek kezéből és megbünteti őket a Vele szemben elkövetett kegyetlenségükért. Reményük feléledt, majd újra eltűnt, amidőn a különböző jelenetek eléjük tárultak. Néha kételkedtek és attól féltek, hogy csalás áldozatai lettek. Azonban a megdicsőülés hegyén hallott szavak és az ott szemlélt dicsőség megerősítette hitüket, hogy Ő Istennek Fia. Visszaidézték emlékezetükbe azokat a jeleneteket, amelyeknek tanúi voltak, a látott csodákat, amelyeket Jézus a betegek gyógygyógyításakor cselekedett, amidőn megnyitotta a vakok szemeit, megoldotta a süket füleket, megdorgálta és kiűzte az ördögöket, életre támasztotta a halottakat és lecsendesítette a vihart és a tengert.

A tanítványok nem tudták elhinni, hogy Jézus meg fog halni. Azt remélték, hogy hatalommal fog felállni és parancsszavával szétszórja a vérszomjas tömeget, mint akkor, amidőn bement a templomba és kiűzte azokat, akik Istennek házát kalmárság házává tették, amidőn úgy elmenekültek Előle, mintha felfegyverzett katonák serege üldözte volna őket. A tanítványok remélték, hogy Jézus kinyilvánítja hatalmát és mindenkit meggyőz, hogy Ő Izraelnek királya.

[154]

Júdás vallomása

Júdás kínzó lelkiismeretfurdalással és szégyennel telt el Jézus elárulásának álnok cselekedete miatt. Midőn látta azokat a bántalmazásokat, amelyeket Jézus eltűrt, megrendült lelkében. Szerette Jézust, de a pénzt még jobban szerette. Nem gondolta, hogy Jézus eltűri, hogy az általa odavezetett csőcselék elfogja őt. Azt várta, hogy csodát tesz és kiszabadítja magát. Midőn azonban látta a feldühödött tömeget a törvényházban, amint vére szomjazott, mélyen átérezte bűnét. Mialatt sokan hevesen vádolták Jézust, Júdás áttört a tömegen és megvallotta, hogy vétkezett, hogy elárulta az igaz vért. Visszaadta a papoknak a pénzt, amelyet fizettek neki és könyörgött nekik, hogy bocsássák szabadon Jézust, mert Ő teljesen ártatlan.

Rövid ideig tartó bosszúságukban és zavarukban a papok hallgattak. Nem akarták, hogy a nép megtudja, hogy ők bérelték fel Jézusnak egyik hitvalló tanítványát, hogy elárulja és kezükbe adja Őt. El akarták rejteni azt a tényt, hogy úgy vadásztak Jézusra, mint egy tolvajra és titokban fogták el Őt. Azonban Júdás vallomása és zilált, bűnös megjelenése leleplezte a papokat a sokaság előtt, és kinyilvánította, hogy a gyűlölet indította őket Jézus elfogatására. Midőn Júdás hangosan kijelentette, hogy Jézus ártatlan, a papok így feleltek: „Mi közünk hozzá? Te lássad!” Mát. 27, 4. Jézust hatalmukba kerítették és elhatározták, hogy biztos őrizetben tartják. Júdás lelki gyötrelmében a pénzt, amit most megutált, odadobta azoknak lábai elé, akik felbérelték és lelki gyötrelmében és iszonyatában elment és felakasztotta magát.

Jézussal sokan rokonszenveztek a körülötte levő csoportban és a tömeg elcsodálkozott azon, hogy Jézus semmit se felelt a Hozzá intézett sok kérdésre. A csőcselék minden gúnyolódása és bántalmazása közben egy homlokráncolás vagy aggódó arckifejezés se jelent

[155]

meg Jézus arcán. Méltóságteljes és nyugodt volt. A szemlélők csodálkozva néztek Reá. Összehasonlították tökéletes alakját, szilárd és méltóságteljes magaviseletét azoknak megjelénésével, akik ítéletre ültek le Ellene és azt mondták egymásnak, hogy inkább hasonlított egy királyhoz, mint bármelyik főember. Semmiben se hasonlított egy bűnözőhöz. Tekintete szelíd, elhomályosulatlan, homloka széles és magas volt. Minden vonása nagy jóakaratot és nemes elveket fejezett ki. Türelme és hosszútűrése annyira elütött az emberétől, hogy sokan reszkettek. Még Heródest és Pilátust is nagyon megzavarta Jézus nemes, isteni magatartása.

Jézus Pilátus előtt

Pilátus kezdettől fogva meg volt győződve, hogy Jézus nem közönséges ember. Hitte, hogy rendkívüli jellem és ártatlan az Ellene felhozott vádakban. Az angyalok, akik látták a jelenetet, feljegyezték a római kormányzó meggyőződését, azért hogy megmentse attól, hogy átadja Jézust a keresztrefeszítésre, egy angyalt küldtek Pilátus feleségéhez, aki álmában közölte vele, hogy Istennek Fia az, akinek bűnügyi tárgyalását férje folytatja és hogy ártatlanul szenved. Azonnal üzenetet küldött Pilátushoz és közölte vele, hogy álmában sokat szenvedett Jézus miatt és figyelmeztette, hogy ne tegyen semmit azon szent ember ellen. A küldött sietve áttörte magát a tömegen és Pilátus kezeibe helyezte a levelet, aki olvasás közben reszketett és elsápadt és azonnal elhatározta, hogy semmit se tesz Krisztus megöléséért. Ha a zsidók Jézus vérét kívánják, nem támogatja befolyásával, hanem igyekezni fog megszabadítani Őt.

Heródeshez küldve

Amikor Pilátus megtudta, hogy Heródes Jeruzsálemben van, nagyon fellélegzett, mert azt remélte, hogy megszabadul a bűnügyi tárgyalásnak és Jézus elítélésének minden felelősségétől, azért azonnal Heródeshez küldte Őt vádolóival. Ezen uralkodó megkeményedett bűnében. Keresztelő János meggyilkolása foltot ejtett lelkiismeretén, amelytől nem tudott megszabadulni. Midőn hallott Jézusról és az általa véghezvitt hatalmas cselekedetéről, félt és reszketett, mert azt gondolta Róla, hogy Keresztelő János támadt fel a halálból. Amikor

Pilátus kezeibe adta Jézust, Heródes e cselekedetet hatalma, tekintélye és ítélőképessége elismerésének tekintette. Ennek hatása a két uralkodót barátokká tette, akik azelőtt ellenségek voltak. Heródes örült, hogy megláthatja Jézust, mert azt várta Tőle, hogy hatalmas csodát tesz majd az ő kielégítésére. Jézus munkája azonban nem az volt, hogy kielégítse a kíváncsiságot, vagy hogy saját biztonságát keresse. Csodálatos isteni hatalmát mások megváltásáért kellett gyakorolnia és nem a saját érdekében.

[156]

Jézus semmit se válaszolt Heródes kérdéseire és ellenségeinek se válaszolt, akik hevesen vádolták Őt. Heródes haragra gerjedt, mivel látta, hogy Jézus nem félt hatalmától, azért katonáival együtt gúnyolta, csúfolta és bántalmazta Istennek Fiát. Mégis megdöbbenette Jézus nemes, isteni megjelenése, amelyet gyalázatos bántalmazásai közepette nyilvánított és miután félt Őt elítélni, visszaküldte Pilátushoz.

Sátán és angyalai megkísértették Pilátust és igyekeztek Őt a romlásba dönteni. Azt sugallták neki, hogy ha nem vesz részt Jézus elítélésében, mások fogják azt megtenni. A sokaság szomjazik az Ő vérére, azért ha ő nem szolgáltatja ki nekik Jézust hogy keresztre feszítsék, elveszti hatalmát és világi dicsőségét és azt a vádat emelik ellene, hogy annak a csalónak híve. Attól félve, hogy elveszti hatalmát és tekintélyét, Pilátus beleegyezett Jézus megöletésébe és habár Jézus véret vádolóira hárította, és a tömeg e szavakkal fogadta el mentségét: „Az Ő vére legyen rajtunk és a mi gyermekeinken!”, (Mát. 27, 25.) — Pilátus mégse volt tiszta. Bűnös volt Jézus vérenek kiontásában. Saját önző érdekéért, a föld nagy embereitől remélt megtiszteltetésért egy ártatlan embert kiszolgáltatót a halálnak. Ha Pilátus követte volna meggyőződését, akkor semmi részt se vállalt volna Jézus elítélésében.

Jézusnak a bűnügyi tárgyalás alatti magatartása és szavai sok ember lelkére mély hatást tettek, akik azon alkalommal jelen voltak. Az így előidézett befolyás eredménye a feltámadás után vált láthatóvá. Azok között, akik akkor csatlakoztak a gyülekezethez, sokan voltak, akiknek meggyőződése Jézus bűnügyi tárgyalásának idejétől számítható.

Sátán dühe nagy volt, amikor látta, hogy mindazon kegyetlenség, amire rábírta a zsidókat, hogy véghezvigyék Jézuson, a legcsekélyebb zúgolódást se váltotta ki Belőle. Habár emberi természetet vett

fel magára, isteni erő támogatta Őt, és a legcsekélyebb mértékben se tért el Istennek akaratától.

Krisztust, Istennek drága Fiát elvezették és átadták a népnek, hogy keresztre feszítsék. A tanítványok és a környék hívői csatlakoztak a tömeghez, amely követte Jézust a Kálváriára. Jézus anyja is ott volt és János a szeretett tanítvány támogatta. Szívét kimondhatatlan fájdalom járta át. Tanítványaival együtt mégis azt remélte, hogy e szomorú jelenet megváltozik és Jézus érvényesíti hatalmát és Isten Fiaként jelenik meg ellenségei előtt. Anyai szíve azonban újra elcsüggedt, amidőn visszaemlékezett azokra a szavakra, amelyeket Jézus röviden megemlített azokra a dolgokra vonatkozólag, amelyek azon a napon meg fognak valósulni.

Jézus alig jött ki Pilátus házának kapuján, amidőn a Barabásnak készített keresztet kihozták és ráhelyezték összeroncsolt, vérző vállaira. A keresztet ráhelyezték Barabás társaira is, akiknek Jézussal egyidőben kellett elszenvedniük a halált. Jézus csak néhány lépésre tudta vinni terhét, mert a vérvesztéstől, a túlnagy gyengeségtől és fájdalomtól ájultan esett a földre.

Amikor Jézus magához tért, újra vállaira helyezték a keresztet, és kényszerítették, hogy vigye, Ő néhány lépést tántorgott nehéz terhével és akkor ájultan esett a földre. Először halottnak nyilvánították, de egy kis idő múlva újra magához tért. A papok és főemberek nem éreztek részvétet áldozatuk iránt, de látták, hogy nem tudja tovább vinni kínzóeszközét. Midőn éppen azon tanakodtak, hogy mit tegyenek, az ellenkező irányból Cyrenei Simon jött feléjük, és találkozott a tömeggel, akit a papok javaslatára megragadtak és kényszerítettek, hogy vigye Jézus keresztjét. Simon fiai Jézus tanítványai voltak, de ő maga sohase került kapcsolatba Jézussal.

A Megváltót nagy sokaság követte a Kálváriára. Sokan gúnyolódtak és kinevették, de némelyek sírtak és dicsőítették Őt. Azok, akiket meggyógyított betegsükből, feltámasztott a halálból, komoly szavakkal tettek bizonyosságot csodálatos cselekedeteiről és követelték, hogy tudassák velük, mit cselekedett Jézus, hogy úgy bánnak Vele, mint egy gonosztevővel. Néhány nappal azelőtt örömteljes

hosszannával kísérték Őt pálmaággal lengetve kezükben, amidőn győzelmesen vonult be Jeruzsálembe. Azonban sokan azok közül, akik hangos szóval dicsőítették Őt, mivel népszerű dolog volt ezt cselekedni, most hangos kiáltással követelték: „Feszítsd meg Őt! Feszítsd meg Őt!”

[158]

A keresztre szegezve

Midőn a kivégzés helyére érkeztek, az elítélteket kízóeszközükre kötözték. Amíg a két gonosztevő tusakodott azokkal, akik kezeiket a keresztre szegezték, Jézus nem fejtett ki ellenállást. Jézus anyja kínos bizonytalansággal nézte a jelenetet, abban a reményben, hogy Jézus csodát tesz és megszabadítja magát. Láta Jézus kezeit a keresztre kiterjesztve, azon áldott kezeket, amelyek áldást osztogattak és amelyeket oly sokszor nyújtott ki a szenvedők gyógyítására. Most kalapácsot és szegeket hoztak és amidőn a nagy, durva szegek átjárták gyenge húsát és odaerősítették Őt a keresztre, a lesújtott tanítványok álétan vezették el Jézust anyját a kegyetlen jelenet színhelyéről

Jézus nem hallatott zúgolódó panaszt. Arca sápadt és fenségesen nyugodt maradt, de homlokán verítékcseppek jelentek meg. Nem akadt könnyörülő kéz, hogy letörölje homlokáról a halál verítékét. A részvét és hűség szavai nem hangoztak el, hogy erősítsék emberi szívét. „Egyedül taposta a sajtót és a népek közül senki sem volt Vele.” Miközben a katonák elvégezték félelmetes munkájukat és Ő némán tűrte el a legélesebb fájdalmakat, a következő szavakkal imádkozott ellenségeiért: „Atyám bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek.” Luk. 23, 34. Krisztusnak ezen ellenségeiért mondott imája magába zárta az egész világot; belefoglalt minden bűnöst, aki élni fog az idők végéig.

Miután Jézust a keresztre szegezték, több erős ember felemelte, és nagy erővel belelőkték előre elkészített helyére, ami által a leggyötrelmesebb fájdalmakat okozták Isten Fiának. Majd ezután egy borzalmas jelenet játszódott le. A papok, főemberek és írástudók elfeledkeztek szent tisztségük méltóságáról és csatlakoztak a csőcselékhez a haldokló Isten Fiának gúnyolásában, mondván: „Ha Te vagy a zsidók királya, mentsd meg magadat!” Luk. 23, 37. Némelyek nevetve ismételték maguk között: „Másokat megtartott, magát

nem tudja megtartani!” Márk, 15, 31. A templom méltóságviselői, a nyers, durva katonák, a keresztre szegezett gonosz rablók és a sokaság között levő aljas, kegyetlen egyének mind egyesültek Isten Fiának bántalmazásában.

A rablók, akiket Jézussal együtt feszítettek keresztre, hasonló fizikai fájdalmakat szenvedtek el, de csak az egyik keményedett meg és tanúsított kétségbeesett, kihívó magatartást fájdalmában. Átvette a papok gúnyolódó magatartását és e szavakkal csúfolta Jézust: „Ha Te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magadat és minket is.” Luk. 23, 39. A másik gonosztevő nem volt megkeményedett bűnöző. Midőn hallotta bűntársának gúnyolódó szavait, e szavakkal dorgálta meg őt: „Az Istent se féled-e te? Hiszen te is ugyanazon ítélet alatt vagy! És mi ugyan méltán, mert a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük, ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.” Luk. 23, 40-41. Ekkor, amint szíve Krisztushoz fordult, mennyei világosság áradt lelkébe. Az összeroncsolt, kigúnyolt, kereszten függő Krisztusban felismerte Megváltóját, egyetlen reménységét, azért alázatos hittel fordult Hozzá: „Uram, emlékezzél meg rólam a Te országodban, amikor eljössz.” Jézus így szólt hozzá: „Bizony mondom neked ma: Velem leszel a paradicsomban.” Luk. 23, 43. (:A kettős pontot a fordítók tették hibásan a „ma” elé. Jézus ezt mondja Mária Magdalénának feltámadásakor: „Még nem mentem fel az Atyához.” Ján. 20, 17. Akkor a lator se lehetett vele aznap.:)

[159]

Az angyalok csodálkozással szemlélték Jézus végtelen szeretetét, aki a legrettenetesebb lelki és testi gyötrelmek közepette is csak másokra gondolt és hitre buzdította a bűnbánó bűnösöket. Mialatt életét halálra adta, a halálnál is erősebb szeretetet tanúsított az emberiség iránt. Sokan, akik tanúi voltak a kálváriái jelenetnek, később ezáltal alapozódtak meg Krisztus hitében.

Jézus ellenségei türelmetlenül, reménykedve várták halálát. Azt képzelték, hogy azon esemény örökre elhallgattatja majd isteni hatalmának és rendkívüli csodáinak hírét. Avval áltatták magukat, hogy akkor majd nem kell félniük befolyásától. Az érzéketlen, durva katonák, akik Jézust keresztre feszítették, ruháit elosztották maguk között, azonban versengés támadt köztük egy ruhája miatt, amelyet varrás nélkül szőttek. Végül sors útján döntöttek el a kérdést. Az ihletett toll évszázadokkal előre leírta e jelenetet megtörténte előtt: „Mert ebek vettek körül engem, a gonoszok serege körülfogott, át-

lyukasztották kezeimet és lábaimat ... Megosztóznak ruháimon és kötösömre sorsot vetnek.” Zsolt. 22, 17. 19.

A Fiúi szeretet tanítása

[160]

Jézus tekintete végigfutott a tömegen, amely összegyűlt halálának szemlélésére és meglátta a kereszt lábánál Máriát, az Ő anyját, akit János támogatott. Mária visszatért a rettenetes jelenet helyére, mert nem volt képes tovább távolmaradni Fiától. Jézus utolsó tanítását a fiúi szeretetről adta. Anyjának bánattól lesújtott arcára, majd Jánosra tekintve így szólt anyjához: „Asszony, ímhol a te fiad.” Majd tanítványához szólt: „Ímhol a te anyád.” Ján. 19, 27. János megértette Jézus szavait és a reá bízott szent megbízatást. Azonnal elvezette Krisztus anyját a kálváriai félelmetes jelenettől. Attól az órától fogva gondot viselt róla, mert kötelességének tartotta, azért otthonába fogadta őt. Jézus fiúi szeretetének példája elhomályosulatlanul ragyog elő a századok homályából. Jézus az Ő legnagyobb szenvedéseiben se feledkezett meg anyjáról, hanem minden szükségletéről gondoskodott jóléte érdekében.

Krisztus földi küldetését most már majdnem befejezte. Nyelve kiszáradt, azért így szólt: „Szomjazom.” Ekkor megtöltöttek egy szivacsot ecettel és epével és felkínálták Neki, hogy igyék, de visszautasította. Az élet és dicsőség Ura meghalt az emberiségért való váltságul. A bűnnek érzete, amely Reá hozta Istennek haragját, mint az ember helyettesére, tette oly keserűvé a poharat, amelyet kiivott, hogy meghasította Isten Fiának szívét.

Mint az emberiség helyettesére és kezesére ráhelyezték Krisztusra az emberek bűneit. A törvényszegő bűnösök közé számították, hogy megválthassa őket a törvény átkától. Ádám minden korszakban élő leszármazottainak bűne ránehezedett szívére. Istennek haragja és a bűn miatti nemtetszésének rettenetes megnyilvánulása rémülettől töltötte el Isten Fiának szívét. Midőn Isten elfordította Tőle tekintetét ezen órában, ez a legrettenetesebb gyötrelmet jelentette számára és oly szomorúság járta át szívét, amelyet ember sohase képes megérteni teljesen. Istennek Fia minden fájdalmat elszenvedett a kereszten. A fejről aláhulló vércseppek, kínszenvedésének vonaglásai, amelyek gyötörték testét, kimondhatatlan gyötrelmei, amelyek átjárták lelkét, amidőn Atyja elrejtette Előle arcát, e szavakkal szólnak az

emberekhez: „A teirántad való szeretetből engedte meg Istennek Fia, hogy ezen szörnyű bűnöket Reá helyezték. Teéretted törte meg a halál hatalmát és nyitotta meg az Édennek és a halhatatlan életnek kapuját, Ő, aki hatalmának szavaival lecsendesítette a tenger dühöngő hullámain és a tajtékozó habokon járt, aki megreszkettette az ördögöket és érintésére eltűntek a betegségek, feláldozta magát a kereszten és meghozza végső áldozatát az emberiségért.”

Sátán heves kísértéseivel gyötörte Isten Fiának szívét. A bűnt, amely oly gyűlöletes volt Előtte, ráhelyezték, úgyhogy végül sóhajtozott és nyögött súlya alatt. Nem csoda, hogy emberi természete megremegett ezen félelmetes órában. Az angyalok á- múlva szemléltek Isten Fiának kétségbeesett halálküzdelmét, lelki gyötrelmét, amely sokkal nagyobb volt testi fájdalmainál, úgyhogy a testi fájdalmakat lelki gyötrelmei miatt alig érezte. A mennyei sereg eltakarta arcát a félelmetes látvány elől.

[161]

A lélektelen természet is kifejezte együttérzését bántalmazott, haldokló Teremtője iránt. A nap nem akarta szemlélni a félelmetes jelenetet. Teljes, fénylő sugarait, amelyek délben még megvilágították a földet, úgy tűntek fel, mintha hirtelen kioltották volna. Teljes sötétség borította a keresztet és egész környékét, mint egy gyászlepel. A kilencedik órában a rettenetes sötétség eltűnt az emberekről, de még mindig palástként burkolta be a Megváltót. A haragos villámok úgy látszottak, mintha Reá irányulnának, amint függött a kereszten. Ekkor Jézus hangos szóval kiáltott fel: „Éloi, Éloi, lama sabaktani”, ami azt jelenti: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” Márk 15, 34.

Elvégeztetett

A nép néma csendben várta ezen félelmetes jelenet végét. A nap újra felragyogott, de a keresztet sűrű sötétség burkolja. Majd a homány hirtelen felemelkedik a keresztről és Jézus a trombita harsogásához hasonló erős hangon, — amely úgy tűnt fel, mintha áthatotta volna az egész teremtést, — felkiált: „Elvégeztetett!!!” „Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet,” Luk. 23, 46. Ekkor fény ragyogta körül a keresztet és a Megváltó arca oly dicsőségben ragyogott, mint a nap. Majd fejét lehajtva meghalt.

Abban a pillanatban, amikor Krisztus meghalt, a papok a kárpit előtt szolgáltak, amely a szentélyt elválasztotta a szentek szentétől. A föld rengett alattuk és a templom kárpitját, — azt az erős, díszes függönyt, amelyet évenként megújítottak, — fölétől az aljáig kettéhasította ugyanaz a vértelen kéz, amely Belsazar palotájában felírta a falra az ítélet szavait.

Jézus addig nem áldozta fel életét, amíg el nem végezte a munkát, amelynek elvégzésére jött, azért utolsó leheletével kiáltotta: „Elvégeztetett!” Az angyalok örvendeztek, amikor e szavakat kimondta, mert győzelmesen végrehajtotta a megváltás magasztos tervét, öröm töltötte be a mennyet, hogy Ádám gyermekei engedelmes életük által most már feljuthatnak Istennek jelenlétébe. Sátán vereséget szenvedett és megtudta, hogy országát elvesztette.

[162]

A temetés

Jánost nyugtalanította az a gondolat, hogy hogyan helyezték nyugalomra szeretett Mesterének testét. Megborzongott arra a gondolatra, hogy durva, érzéketlen katonák bánnak majd Vele, és helyezik majd gyalázatos temetési helyére. Tudta, hogy nem nyerhet engedélyt a zsidó hatóságoktól és Pilátustól is csak keveset remélhet. Azonban ezen sürgős szükség idején előlépett Arimathiai József és Nikodémus. Mindketten tagjai voltak a szanhedrinnek, a zsidó tanácsnak és ismerték Pilátust. Mindketten gazdag és befolyásos emberek voltak. Elhatározták, hogy Jézusnak tisztességes temetést rendeznek.

Arimathiai József bátran elment Pilátushoz és elkérte Jézus testét eltemetés céljából. Ekkor Pilátus hivatalos rendelkezést adott ki, hogy Jézus testét adják Józsefnek. Mialatt János aggódott és bánkódott szeretett Mesterének szent földi maradványai miatt, addig Arimathiai József visszatért megbízatásával a kormányzótól és Nikodémus bízva József sikerében, mirha és aloe drága keverékével tért vissza, amelynek súlya kb. 100 font (45 kgr.) volt. Jeruzsálemben a legelőkelőbb egyént se részesíthették volna halálában nagyobb tiszteletben.

Jézus testét saját kezeikkel, gyengéden és tisztelettel vették le kínzóeszközéről. Részvétük könnyei sűrűn hullottak Jézusnak szétromcsolt alakjára, amelyet megfürdettek, és megtisztítottak a vérfol-

toktól. Józsefnek volt egy új, sziklába vágott sírja, amelyet a maga részére tartott fenn, amelyet most előkészítettek Jézus számára, mivel közel volt a Kálváriához. A testet a balzsamozó szerekkel, amelyeket Nikodémus hozott, gondosan begöngyölték egy vászonlepedőbe és a három tanítvány: (József, Nikodémus és János) elvitték a drága terhet az új sírba, ahol még sohase feküdt ember azelőtt. Ott kinyújtották azon összetört végtagokat és összekulcsolták az összeroncsolt kezeket mellén, amely már megszűnt dobogni. A galileai asszonyok is közeledtek, hogy megnézzék, hogy mindent megtettek-e, amit csak lehetséges megtenni szeretett Tanítójuk élettelen testével. Ekkor látták, hogy a nehéz követ ráhengerítették a sír szájára és Istennek Fia nyugalmat talált. Az asszonyok legtovább időztek a keresztnél és Jézus sírjánál is.

Habár a zsidó főemberek keresztülvitték démoni tervüket, és megölték Istennek Fiát, félelmük azonban nem szűnt meg, és Krisztusra való féltékenységük se halt ki. A kielégült bosszú öröme mindig összevegyült bennük az attól való félelemmel, hogy Jézus holt- [163] teste, mely József sírjában pihent, életre támad, ezért „egybegyűltek a főpapok és farizeusok Pilátushoz, mondván: Uram, emlékezünk, hogy az a hitető még életében azt mondta: Harmadnapra feltámadok. Parancsold meg azért, hogy őrizték a sírt harmadnapig, hogy az Ő tanítványai odamenvén el ne lopják azt és azt mondják a népnek: Feltámadt a halálból és az utolsó hitetés gonoszabb legyen az elsőnél.” Pilátus ugyanúgy nem szívesen vette volna, mint a zsidók, hogy Jézus feltámadjon hatalommal, hogy megbüntesse bűneikért azokat, akik megölték Őt, azért egy csapat római katonát kirendelt a papok parancsnoksága alá. Így szólt: „Van őrségetek, menjetek, őriztessétek, amint tudjátok. Ők pedig elmenvén, a sírt őrizet alá helyezték, lepecsételvén a követ az őrséggel.” Mát. 27, 65-66.

A zsidók felismerték annak előnyét, ha ily őrséggel őriztetik Jézus sírját. Egy pecsétet helyeztek a Jézus sírját elzáró kőre, hogy senki se zavarhassa meg anélkül, hogy a tény ki ne derüljön, és minden óvintézkedést megtettek a tanítványok ellen, hogy valami csalást ne követhessenek el Jézus testével. Azonban minden tervük és óvintézkedésük csak azt szolgálta, hogy Jézus feltámadásának diadalát annál teljesebbé tegye és annál jobban megalapozza az igazságot.

Krisztus feltámadása

A tanítványok nyugodtak Szombaton, szomorkodva Uruk halála felett, amíg Jézus, a dicsőség Királya sziklasírjában pihent. Midőn az éj elközelgett, a Megváltó nyugvóhelyénél katonák állomásoztak, hogy őrizzék azt, miközben az angyalok láthatatlanul ott lebegtek a szent hely felett. Az éj lassan elmúlt és midőn még sötét volt, az őrködő angyalok tudták, hogy nemsokára elérkezik Isten drága Fia, szeretett Parancsnokuk szabadulásának ideje. Amidőn a legnagyobb izgalommal várták győzelmének óráját, egy hatalmas angyal érkezett a mennyből, gyorsan repülve. Arca olyan volt, mint a vilámlás fénye, ruhája fehér, mint a hó. Világossága elűzte a sötétséget és a gonosz angyalok, akik diadallal tartottak igényt Jézus testére, ragyogó dicsősége elől eszeveszett félelemmel menekültek. Egyik angyal a seregből, amely látta Jézus megaláztatásának jelenetét és őrizte Jézus nyugvóhelyét, csatlakozott a mennyből jövő angyalhoz és együtt jöttek le Jézus sírjához. A föld megrázkódott, amidőn közeledtek és nagy földrengés történt.

A római katonákat rémület fogta el. Hol volt most hatalmuk, hogy őrizzék Jézus testét? Most nem gondoltak kötelességükre, vagy arra, hogy a tanítványok ellopják Jézus testét. Midőn az angyalok dicsősége köröskörül fényesebben ragyogott a napnál, a római őrség halottként esett a földre. Egyik angyal megragadta a nagy követ és elhengerítette a sír szájáról és ráült a kőre. A másik bement a sziklasírba és leoldotta a kendőt Jézus fejről.

A Te Atyád hív Téged

Ekkor a mennyből érkező angyal oly hangon, — amelytől megrendült a föld, — így kiáltott: „Istennek Fia, a Te Atyád hív Téged!! Jöjj elő!” A halál többé nem tudta Őt hatalmában tartani. Jézus feltámadt a halálból, mint diadalmas Győző. Az angyali sereg ünnepléses áhítattal szemlélte e jelenetet és amidőn Jézus előjött sírjából,

a fénylő angyalok imádattal borultak térdre Előtte és a győzelem és örömujjongás énekeivel dicsőítették Őt.

A mennyei angyalok ragyogó, átható fénye Sátán angyalait menekülésre kényszerítette és keserűen panaszkodtak királyuknak, hogy akit annyira gyűlöltek, feltámadt a halálból. Sátán és angyalai ujjongtak örömben, hogy az elbukott ember feletti hatalmuk által a sírba fektették az életnek Urát, de pokoli diadaluk rövid volt, mert amidőn Jézus kijött börtönéből, mint fenséges Győző, Sátán tudta, hogy egy idő múlva meg kell halnia és országa őreá száll, akinek jogos tulajdona volt. Panaszkodott és dühöngött, hogy Jézust minden erőfeszítése ellenére se tudta legyőzni, sőt megnyitotta a megváltás útját az emberiség számára, úgyhogy akik azon az úton járnak, üdvözüljenek.

[165]

Ekkor a gonosz angyalok és parancsnokuk Sátán, tanácskozást tartottak, hogy megfontolják, hogyan dolgozhatnak még Isten kormányzása ellen. Sátán megparancsolta szolgálóinak, hogy menjenek el a főpapokhoz és vénekhez és így szólt: „Sikerült megcsalnunk őket. Bekötöttük szemeiket, megkeményítettük szívüket Jézus ellen. Elhitettük velük, hogy Jézus csaló volt. A római őrség most elterjeszti a gyűlöletes hírt, hogy Ő feltámadt. A papokat és véneket rábírtuk, hogy gyűlöljék és meggyilkolják Jézust. Most tárjátok eléjük, hogyha kitudódik, hogy Jézus feltámadt, a nép megkövezi őket, hogy egy ártatlan embert öltek meg.”

A római őrség Jelentése

Midőn a mennyei angyalok serege eltávozott a sírtól és így a világosság és dicsőség eltűnt, a római őrség fel merte emelni fejét és körülnézett. Csodálkozással teltek el, amidőn látták, hogy a hatalmas követ elhengerítették a sír szájáról és Jézus teste eltűnt. A városba siettek, hogy tudassák a papokkal és vénekkel a látottakat. Midőn azok a gyilkosok hallották a csodálatos jelentést, minden arc elsápadt. Rettegés fogta el őket arra a gondolatra, hogy mit cselekedtek. Ha a jelentés igaz, elvesztek! Egy ideig némán ültek, egymásra nézve, mert nem tudták mit cselekedjenek, vagy mit szóljanak. A jelentés elfogadása egyenlő lett volna önmaguk kárhoztatásával, azért félrevonultak tanácskozásra, hogy eldöntsék, mit tegyenek. Felismerték,

hogya az őrség által hozott hír elterjed a nép között, akkor Krisztus halálraítélőit megölik, mint az Ő gyilkosait.

[166] Elhatározták, hogy megvesztegetik a katonákat, hogy tartsák titokban a dolgot. A papok és vének nagy összeget ajánlottak fel nekik e szavakkal: „Mondjátok, hogy az éjjel eljöttek tanítványai, és amíg mi aludtunk, ellopták Őt.” Máté 28, 13. Amikor pedig az őrség érdeklődött tőlük, hogy mi lesz velük, ha kitudódik, hogy elaludtak őrhelyükön, a zsidó főemberek megígérték, hogy rábeszélik a kormányzót, hogy szavatolja biztonságukat. A felkínált pénzért a római őrség eladta becsületét és beleegyeztek, hogy követik a papok és vének tanácsát.

A megváltás zsengei

Midőn Jézus a kereszten függve felkiáltott: „Elvégeztetett”, a sziklák meghasadtak, a föld megremegett, és néhány sír megnyílt. Midőn a Megváltó győztesként támadt fel a halálból és a sírból, miközben a föld inogott és mennyei dicsőség fénylett a szent hely körül, a meghalt igazak közül sokan engedelmeskedtek hívásának és előjöttek, mint feltámadásának tanúi. Azok a kegyes, feltámadott szentek megdicsőült testben jöttek elő. Ők minden korszak kiválasztott szentjei voltak, a teremtéstől kezdve Krisztus napjáig. Így mialatt a zsidó vezetők igyekeztek elrejteni Krisztus feltámadásának tényét, Isten egy csoportot választott ki sírjaikból, hogy tanúskodjanak Krisztus feltámadása mellett és kijelentsék dicsőségét.

Ezek a feltámadottak különböztek egymástól termetre és alakra nézve. Egyik nemesebb megjelenésű volt a másiknál. Értesültem arról, hogy a föld lakosai elfajultak, elvesztették erejüket és kellemes külsejüket. Sátán hatalommal bír a betegség és halál felett. Az átok hatása minden egymást követő korszakban láthatóbbá vált, és Sátán hatalma is világosabban észrevehető lett. A Noé és Ábrahám korában élő emberek hasonlítottak az angyalokhoz alakjukra, kellemes külsejükre és erejükre nézve. Azonban minden következő nemzedék gyengébb lett és hajlamosabbá vált a betegségekre és életük megrövidült. Sátán megtanulta, hogyan gyötörje el és gyengítse el az emberiséget.

Azok, akik Jézus feltámadása után előjöttek sírjukból, sokaknak megjelentek és elmondták nekik, hogy az emberiségért hozott

áldozat megtörtént, hogy Jézus, akit a zsidók keresztre feszítettek, feltámadt a halálból és szavaik igazolására kijelentették: „Mi is feltámadtunk övele!” Bizonyságot tettek róla, hogy az Ő hatalmas ereje hívta elő őket sírjukból. Habár a hazug hírek elterjedtek, Sátán nem tudta eltitkolni Krisztus feltámadását angyalai vagy a főpapok által, mert ez a szent csoport, akiket Krisztus előhívott sírjukból, elterjesztette a csodálatos örömhírt. Jézus maga is megjelent szomorkodó, megtört szívű tanítványainak és félelmüket elűzve örömet és boldogságot hozott nekik.

Az asszonyok a sírnál

[167]

A hétnek első napján, kora reggel, mielőtt kivilágosodott, a szent asszonyok a sírhoz mentek, édes, balzsamozó fűszereket hozva, hogy megkenjék Jézus testét. Azonban azt látták, hogy a nehéz követ elhengerítették a sír szájáról és Jézus nem volt ott. Szívük elcsügedt bennük, mert attól féltek, hogy ellenségeik vitték el Jézus holttestét. Ekkor hirtelen két angyalt pillantottak meg fehér ruhában, akiknek arca ragyogott és fénylett. Ezek a mennyei lények megértették az asszonyok jövetelének célját, és azonnal megmondták nekik, hogy Jézus nincsen ott, mert feltámadott, de megláthatják a helyet, ahol feküdt. Megparancsolták nekik, hogy menjenek el, és mondják meg tanítványainak, hogy Jézus előttük megy majd Galileába. Az asszonyok félelemmel és nagy örömmel siettek vissza a tanítványokhoz és elmondták nekik a látott és hallott dolgokat.

A tanítványok nem tudták elhinni, hogy Jézus feltámadt, azonban a hírt hozó asszonyokkal együtt a sírhoz futottak. Azt tapasztalták, hogy Jézus nincsen ott. Látták vászonruháit, de nem tudták elhinni a jó hírt, hogy feltámadt a halálból. Visszatértek otthonukba, csodálkozva a látottakon és az asszonyok jelentésén.

Mária Magdolna azonban a sír körül járkált és elgondolkodott azon, amit látott. Szenvedett azon gondolatra is, hogy csalás áldozata lett volna. Úgy érezte, hogy új próbák várnak reá. Bánata felújult és keserű sírásban tört ki. Lehajolva újra benézett a sírba és két fehér ruhába öltözött angyalt látott. Egyik ott ült, ahol Jézus fejét fektették, a másik a lábánál és szelíden szólva Máriához, megkérdezték tőle, hogy miért sír, ő így felelt: „Elvitték az én Uramat és nem tudom, hova tették Őt.” Ján. 20,13.

Ne érints engem

[168] Amint elfordult a sírtól, látta, hogy Jézus ott áll közel, de nem ismerte meg Őt. Jézus szelíden beszélt hozzá és szomorúságának okát tudakozva megkérdezte, hogy kit keres. Mária azt gondolva, hogy a kertész az, megkérte őt, hogyha ő vitte el Urát, mondja meg hova tette, hogy elvihesse. Jézus ekkor mennyei hangján szólt hozzá: „Mária!” Mária megismerve azon drága hangot, azonnal felelt: „Mester!” és örömeben meg akarta ragadni Őt, de Jézus így szólt: „Ne érints engem, mert még nem mentem fel az én Atyámhoz, hanem menj az én testvéreimhez és mondd meg nekik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz az én Istenemhez és a ti Istenetekhez.” Ján. 20, 17. Mária örömmel sietett a tanítványokhoz a jó hírrel. Jézus gyorsan felment az Ő Atyjához, hogy meghallja az Ő ajkairól, hogy elfogadta áldozatát és elnyerjen minden hatalmat égen és földön.

Az angyalok felhőként fogták körül Istennek Fiát és megparancsolták az örökkévaló kapuknak, hogy emelkedjenek fel, hogy bemehessen a dicsőség Királya. Láttam, hogy amíg Jézus a ragyogó mennyei sereggel volt Istennek jelenlétében, nem felejtette el földön élő tanítványait, hanem hatalmat kapott Atyjától, hogy visszatérhessen és erővel ruházza fel őket. Még azon a napon visszatért és megjelent tanítványainak. Ekkor már megengedte, hogy megérintsék őt, mert már felment Atyjához és hatalmat kapott Tőle.

Kétkedő Tamás

Ezen időben Tamás nem volt jelen, azonban nem akarta elfogadni a tanítványok jelentését, hanem szilárdan és önhitten erősítgette, ha ujjait nem teszi a szegek helyébe és kezét nem mélyeszi Jézus oldalába, amelyet a kegyetlen lándzsa átdöfött, nem hisz. Ezáltal bizalmatlanságot tanúsított testvérei iránt. Ha mindenki ugyanezt a bizonyítékot követelné, akkor most senki se fogadná el Jézust és senki se hinne feltámadásában. Azonban Istennek akarata az volt, hogy Jézus tanítványainak jelentését azok is elfogadják, akik nem láthatták és nem hallhatták a feltámadott Üdvözítőt.

Istennek nem tetszett Tamás hitetlensége. Amikor Jézus újra találkozott tanítványaival, Tamás is köztük volt és amikor meglátta Jézust, hitt. Azonban kijelentette, hogy nem elégszik meg a látás és

tapintás bizonyítéka nélkül, azért Jézus megadta neki azt a bizonyítékot, amit kívánt. Tamás felkiáltott: „Én Uram, én Istenem!” Jézus ekkor e szavakkal fedte meg őt hitetlenségéért: „Tamás, mivel láttál engem, hittél, boldogok, akik nem látnak és hisznek.” Ján. 20, 28-29.

Krisztus gyilkosának kudarca

Mivel Jézus feltámadásának híre elterjedt városról városra és faluról falura, a zsidók életüket féltve elrejtették a tanítványok iránt táplált gyűlöletüket. Egyetlen reményük hazug jelentésük terjesztésében volt és azok, akik azt kívánták, hogy e hazug hír bárcsak igaz lenne, elfogadták azt. Pilátus reszketett, amikor meghallotta, hogy Jézus feltámadt. Nem kételkedett a kapott bizonyoságtételben és attól a pillanattól kezdve örökre eltűnt békessége. A világi dicsőségért, tekintélyének és életének elvesztése miatti félelmében átadta Jézust a halálnak. Most tökéletesen meggyőződött róla, hogy nemcsak egy ártatlan ember véérért, hanem Isten Fiának véérért bűnös. Pilátus mindvégig nyomorult életet élt. Minden reményteljes, örömteljes érzését szétzúzta a kétségbeesés és lelki gyötrelem. Nem tudott megvigasztalódni és a legnyomorultabb halállal halt meg.

[169]

Negyven napig a tanítványokkal

Jézus feltámadása után negyven napig maradt tanítványaival, szívbeli boldogságot és örömet szerezve nekik, amidőn tökéletesebben megnyitotta előttük Isten országának valóságait. Megbízta őket, hogy tegyenek bizonyoságot azokról a dolgokról, amelyeket láttak és hallottak szenvedéseiről, haláláról és feltámadásáról, hogy Ő áldozatot hozott a bűnért és így mindazok, akik Őhöz jönnek, életet nyernek. Megható gyengédséggel mondta meg nekik, hogy üldözni fogják őket és szenvedniük kell majd Őérette, de enyhülést fognak találni, amidőn felidézik tapasztalataikat és megemlékeznek szavairól, amelyeket mondott nekik. Megmondta nekik, hogy Ő legyőzte Sátán kísértéseit kivívta a győzelmet a szenvedéseken és próbákon át. Sátánnak többé nincsen hatalma Őfelette, azért kísértéseit sokkal inkább azokra irányítja, akik hisznek az Ő nevében. Azonban ők ugyanúgy győzhetnek, amiképpen Ő győzött. Jézus megajándékozta tanítványait a csodatevés hatalmával és elmondta nekik, hogyha a

gonosz emberek üldözik is majd őket, Ő elküldi angyalait időről időre, hogy megszabadítsa őket. Életüket azonban nem vehetik el addig, amíg küldetésüket el nem végzik. Ekkor azonban lehet, hogy vérükkel kell megpecsételniük bizonyágtételüket.

Vágyakozó követői örömmel hallgatták tanításait, mohón fogadták be minden szavát, amelyek szent ajkairól származtak. Most biztosan tudták, hogy Ő a világ Megváltója. Szavai mélyen behatoltak szívükbe, de bánkódtak, hogy nemsokára el kell válniuk mennyei Tanítójuktól és többé nem hallhatják ajkairól kedves, vigasztaló szavait.

[170] Azonban szívük ismét szeretettől és rend- kívüli örömtől melegedett fel, amidőn Jézus megmondta nekik, hogy elmegy és helyet készít nekik és ismét eljön, és magához veszi őket, hogy örökké Ővele lehessenek. Megígérte azt is, hogy elküldi hozzájuk a Vigasztalót, a Szentlelket, hogy elvezérelje őket minden igazságra. „És felemelvén kezeit megáldotta őket. Lukács 24, 50.

Az egész menny várta azt a diadalmas órát, amikor Jézus felmegy Atyjához. Angyalok érkeztek Jézus fogadására és diadalmas örömujjongással kísérték a mennybe. Miután Jézus megáldotta tanítványait, elvált tőlük és felemelkedett. Amint folytatta útját felfelé, „foglyok” sokasága követte Őt, akik az Ő feltámadásakor támadtak fel. Mennyei seregek sokasága követte Őt, mialatt a mennyben is megszámlálhatatlan angyali sereg várta érkezését.

Midőn megérkeztek a szent városba, a Jézust kísérő angyalok felkiáltottak: „Ti kapuk emeljétek fel fejeteket és emelkedjétek fel ti örökkévaló ajtók, hadd menjen be a dicsőség Királya.” A szent városban levő angyalok elragadtatással kiáltották: „Kicsoda ez a dicsőség Királya?” A kísérő angyalok örömujjongással felelték: „Az erős és hadakozó Úr, az erős és hadakozó Úr! Ti kapuk emeljétek fel fejeteket és emelkedjétek fel ti örökkévaló ajtók, hadd menjen be a dicsőség Királya.” A várakozó angyalok újra megkérdezték: „Ki ez a dicsőség Királya?” A kísérő angyalok melodikus dallamokban válaszoltak: „A seregek Ura, Ő a dicsőség Királya,” (Zsolt. 24, 7-10) és a mennyei menet bevonult Istennek városába.

Ekkor az egész mennyei sereg körülfogta fenséges Parancsnokát és a legmélyebb hódolattal borultak le Előtte, és lábai elé tették koronáikat. Majd arany hárfáikhoz nyúlva gazdag zene és ének melodikus dallamai töltötték be a mennyet a Bárány dicsőítésére, akit megöltek, de újra él fenségben és dicsőségben.

Visszatérésének ígérete

Midőn a tanítványok szomorúan tekintettek a menny felé, hogy még egyszer meglássák felemelkedő Uruknek körvonalait, két fehér ruhába öltözött angyal állt meg előttük, akik így szóltak hozzájuk: „Galileai férfiak, mit álltok nézve a mennybe? Ez a Jézus, akit felvittek tőletek a mennybe, aképpen jó el, amiképpen láttátok Őt felmenni a mennybe.” Csel. 1, 11. A tanítványok és Jézus anyja, aki velük

együtt szemlélte Isten Fiának mennybemenetelét, a következő éjszákát az Ő csodálatos cselekedeteiről és azon különös és dicsőséges eseményekről való beszélgetéssel töltötték el, amelyek rövid idővel azelőtt mentek végbe.

[172]

Sátán haragja

Sátán újra tanácskozott angyalaival és Isten kormányzása elleni ádáz gyűlölettel mondta el nekik, hogy miközben megőrizte hatalmát és tekintélyét a földön, erőfeszítéseiket meg kell tízszerezni Jézus követői ellen. Krisztus ellen semmit se értek el, de ha lehetséges, le kell győzniük követőit. Minden korszakban igyekezniük kell törbe ejteni azokat, akik hisznek Jézusban. El mondta angyalainak, hogy Jézus hatalmat adott tanítványainak, hogy megdorgálják és kiűzzék őket és meggyógyítsák azokat, akiket ők betegségekkel fognak sújtani. Ekkor Sátán angyalai eltávoztak, mint ordító oroszlánok és igyekeztek elpusztítani Krisztus követőit.

Midőn Jézus megnyitotta a tanítványok értelmét, hogy megértsék a Reá vonatkozó jövendöléseket, biztosította őket, hogy „minden hatalom Neki adatott mennyen és földön”, és megparancsolta nekik, hogy hirdessék az evangéliumot minden teremtsék. A tanítványok régi reményük hirtelen felelevenítésével, hogy Jézus elfoglalja Dávid trónját Jeruzsálemben, megkérdezték Tőle: „Ebben az időben állítod helyre Izrael országát.” Csel. 1, 6. A Megváltó ekkor egy bizonytalanságot idézett elő elméjükben, azon tárgy megisméltése által, hogy nem az ők dolguk „tudni az időket és alkalmakat, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett.” Csel. 1, 7.

A tanítványok kezdtek remélni, hogy a Szentlélek csodálatos leszállása arra befolyásolja majd a zsidó népet, hogy elfogadják Krisztust. A Megváltó tartózkodott a további magyarázattól, mert tudta, hogy amidőn a Szentlélek teljes mértékben leszáll rájuk, megvilágítja elméjüket, úgyhogy tökéletesen megértik majd az előttük álló munkát és folytatják majd ott, ahol abbahagyta.

A tanítványok összegyűltek a felső teremben és könyörgésükben egyesültek a hívő asszonyokkal, Máriával, Jézusnak anyjával és az ő testvéreivel. Ezek a testvérek, akik hitetlenek voltak (:József első házasságából származó gyermekek:) most teljesen megalapozódtak hitükben az Úr Jézus keresztfeszítését, feltámadását és mennybemenetelét kísérő jelenetek által. Az összegyűltek száma körülbelül 120 volt.

A Szentlélek kitöltetése

„És amikor a Pünkösöd napja eljött, mindnyájan egy akarattal együtt voltak. És lőn nagy hirtelenséggel az égből, mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése és eltöltötte az egész házat, ahol ültek; és megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és ült mindenikre azok közül. És megteltek mindnyájan Szentlélekkel és kezdtek szólni más nyelveken, amint a Lélek adta nekik szólniuk.” Csel. 2, 1-4.

[174] A Szentlélek, amely kettős tüzes nyelvek alakját vette magára, és megnyugodott az összegyűlteken, ama ajándék jelképe volt, amelyet el kellett nyerniük azáltal, hogy folyékonyan beszélnek a különböző nyelveket, amelyeket nem ismertek. A tűz megjelenése jelképezi a buzgó lelkesedést, amellyel dolgozni fognak és azon erőt, amely beszédüket kísérni fogja.

Ezen isteni megvilágosítás által, az írások, amelyeket Krisztus megmagyarázott nekik, megmaradtak elméjükben, a tiszta és erőteljes igazságok élő fényével és gyönyörűségével. Most eltűnt a fátyol, amely megakadályozta őket abban, hogy meglássák annak rendeltetését, ami már megszűnt (: a ceremóniális áldozatok és rendeletek rendszere:). Most tökéletes világossággal megértették Krisztus célját és országának természetét.

Pünkösöd erejében

A zsidók szétszóródtak majdnem minden nemzet közé és különböző nyelveken beszéltek. Nagy távolságból jöttek el Jeruzsálembe és ideiglenesen ott rendezték be lakásukat, hogy ott maradjanak az éppen akkor folytatódó vallási ünnepekre, és megtartsák rendelkezéseit. Mikor összegyűltek, minden ismert nyelvet képviseltek. A nyelveknek e különbözősége nagyon akadályozta Isten szolgálóinak munkáját, hogy hirdessék Krisztus tanításait a föld végső határáig. Isten, hogy csodálatos módon pótolja az apostolok hiányait, a nép számára a legtökéletesebben megerősítette Krisztus ezen tanúinak bizonyágtételét. A Szentlélek megtette azt, amit ők egy életen át se tudtak volna megtenni önmagukért. Most el tudták terjeszteni az evangélium igazságait, mert szabatosan beszéltek azoknak nyelvét, akikért munkálkodtak. E csodálatos adomány volt a legnagyobb bizonyíték, amit be tudtak mutatni a világnak, hogy megbízatásuk magán viseli a menny pecsétjét.

„Lakoztak pedig Jeruzsálemben istenfélő zsidók, istenfélő férfiak, minden nép közül, amelyek az ég alatt vannak. Minekutána pedig ez a zúgás lett, egybegyűlt a sokaság és megzavaródott, mivel-hogy mindegyik a maga nyelvén hallotta őket szólani. Álmélkodtak pedig mindnyájan és csodálkoztak, mondván egymásnak: Nemde nem galileusok ezek mindnyájan? Mimódon halljuk hát őket kiki közülünk a saját nyelvén, amelyben születünk?” Csel. 2, 5-8.

A papok és főemberek nagyon megharagudtak ezen csodálatos megnyilatkozás miatt, amelynek híre elterjedt egész Jeruzsálemben és környékén, de nem merték kifejezésre juttatni rosszindulatukat, mert féltek, hogy kiteszik magukat a nép haragjának. Megölték a Mestert, de itt voltak szolgái, a tanulatlan galileai férfiak, akik kimutatták a jövendölések csodálatos beteljesedését és hirdették Jézus tanításait minden nyelven, amelyet akkor beszéltek. Hatalommal beszélték el a Megváltó csodálatos cselekedeteit és kifejtették hallgatóik előtt a megváltás tervét, Isten Fiának kegyelme és áldozata által. Szavaik a hallgatók ezreit győzték meg és térítették meg. A papok által kitalált hagyományokat és babonákat kiűzték elméjükből és elfogadták Isten Igéjének tiszta tanításait.

[175]

Péter prédikációja

Péter apostol bemutatta nekik, hogy e megnyilatkozás Joel próféta jövendölésének közvetlen beteljesedése volt, amelyben előre kijelentette, hogy ilyen erőt nyernek Istennek emberei, hogy alkalmasak legyenek egy különleges munka elvégzésére.

Péter apostol visszavezette Krisztus családfáját egyenes ágon Dávid tiszteletreméltó házáig. Nem Jézus tanításait használta fel álláspontjának igazolására, mert tudta, hogy előítéletük oly nagy, hogy nem lett volna hatása, hanem Dávidra hivatkozott, akit a zsidók a nemzetük tiszteletreméltó pátriárkájának (ősatyjának) tekintették. Péter így szólt:

„Mert Dávid ezt mondja őróla (Jézusról): Magam előtt látom az Urat mindenkor, mert Ő nekem jobb kezem felől van, hogy meg ne tántorodjam. Annakokáért örvendezett az én szívem énbennem és vigadott az én nyelvem, annakfelette az én testem is reménységben nyugszik, mert nem hagyod az én lelkemet a sírban és nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.” Csel. 2, 25-27.

Péter apostol itt kifejti, hogy Dávid nem önmagáról beszélhetett, hanem kizárólag Jézusról, mert Dávid a többi emberhez hasonlóan természetes halált halt. Sírját, amely áldott porait tartalmazta, nagy gonddal őrizték meg mindazon napig. Dávidot, mint Izrael királyát és mint prófétát Isten különösen becsülte. Prófétai látomásban megmutatta neki Krisztus életét és szolgálatát. Látta megvettetését,

kihallgatását, keresztfeszítését, temetését, feltámadását és mennybemenetelét.

[176] Dávid bizonyosságot tett, hogy Krisztus lelke nem marad a seolban (sírban), és teste sem lát rothadást. Péter apostol bemutatja ezen jövendölésnek beteljesedését a názáreti Jézusban. Isten valóban feltámasztotta Őt sziklasírjából, mielőtt teste rothadást látott volna, Ő volt most az, akit felmagasztaltak az egek egében.

Azon emlékezetes alkalommal sokan azok közül, akik nevetségesnek tartották azt a gondolatot, hogy egy oly igénytelen személy, mint Jézus legyen az Istennek Fia, elismerték Őt Megváltójuknak. Háromezer lélek csatlakozott az egyházhoz. Az apostolok a Szentlélek ereje által beszéltek. Szavaikat nem lehetett elvitatni, mert hatalmas csodák erősítették meg azokat, a Szentlélek kitöltése által. Az apostolok maguk is elámultak ezen eredményeken és a lelkek gyors és bőséges bearatásán. Minden ember csodálkozással telt el. Azok akik nem engedtek előítéletükből és vakbuzgóságukból, annyira megfélemlettek, hogy nem merték szóval, vagy erőszakkal megkísérelni, hogy megállítsák a hatalmas munkát, azért egy időre megszűnt ellenállásuk.

Habár az apostolok érvei világosak és meggyőzőek voltak, egyedül nem tudták volna eloszlatni a zsidók előítéleteit, amelyek oly sok bizonyítéknak ellenálltak. Azonban a Szentlélek ültette szívükbe isteni ereje által azon érveket, amelyek olyanok voltak, mint a Mindenható éles nyilai, azért meggyőzték őket ama rettenetes bűnükéről, hogy elutasították, elvetették és megfeszítették a dicsőség Urát. „Mikor pedig ezeket hallották, szívükben megkeseredtek és így szóltak Péterhez és a többi tanítványokhoz: Atyánkfiai, férfiak, mit cselekedjünk? Ekkor Péter így szólt hozzájuk: Térjete meg és keresztelkedjete meg mindnyájan Jézus Krisztusnak nevében, a bűnöknek bocsánatára és elnyerite a Szentlélek ajándékát.” Csel. 2, 37-38.

Péter apostol hangoztatta a meggyőződött emberek előtt azt a tényt, hogy azért utasították el Krisztust, mivel a papok és főemberek megcsalták őket, azért ha továbbra is hozzájuk fordulnák tanácsért és arra várnak, hogy ezek a vezetők is elfogadják Krisztust, mielőtt dönteni mernének, akkor sohase fogadják el Őt. Azok a hatalmas férfiak, habár szentnek vallották magukat, mégis gazdagságra és földi dicsőségre törekedtek. Sohase akartak Krisztushoz jönni, hogy

világosságot nyerjenek. Jézus előre megmondta, hogy rettenetes megtorlás fog jönni azokra az emberekre makacs hitetlenségük miatt, holott a leghatalmasabb bizonyítékokat nyerték afelől, hogy Jézus az Istennek Fia.

Ettől az időtől fogva a tanítványok nyelve tiszta, egyszerű és határozott volt szóban és kiejtésben, akár anyanyelvükön, akár idegen nyelveken beszéltek. Ezek az alázatos férfiak akik a próféta-iskolában sohase tanultak az igazságról, mégis oly tisztán és magasztosan mutatták be azt, hogy csodálatra indították hallgatóikat. Nem tudtak elmenni személyesen a föld legtávolabbi részeire, azonban az ünnepen jelen voltak oly emberek a föld minden részéről, akik elfogadták az igazságot és elvitték a különböző otthonokba és hirdetve népük között, lelkeket nyertek meg Krisztusnak.

[177]

Tanulság napjainkra

A keresztény egyház megalapításának e bizonyágtételét nemcsak egy fontos részeként nyertük a szent történelemnek, hanem tanulságul is. Mindazoknak, akik Krisztus nevét vallják, várniuk, őrködniük és imádkozniuk kell egy szívvel, lélekkel. El kell távolítaniuk minden nézeteltérést, hogy egység és egymás iránti gyengéd szeretet hassa át az egész közösséget. Akkor erős, komoly hittel mondott imáink együttesen mehetnek fel mennyei Atyánkhoz. Akkor türelemmel várhatjuk és remélhetjük ígéreteinek beteljesedését.

A válasz hirtelen gyorsasággal és mindent legyőző hatalommal jöhet, vagy napokig és hetekig késhet, hogy kipróbálja hitünket. Isten azonban tudja, hogyan és mikor válaszoljon imáinkra. A mi részünk az, hogy kapcsolatba hozzuk magunkat az isteni csatornával. Isten felelősséget vállal az Ő munka-részéért. Ő hűséges, aki az ígéretet tette. A nagy és fontos dolog részünkről az, hogy egy szívvel és lélekkel legyünk, eltávolítva minden irigységet, rosszindulatot, hogy mint alázatos imádkozók őrködjünk, vigyázzunk és várjunk. Jézus a mi képviselőnk és egyházunk Feje értünk is kész megtenni azt, amit megtett imádkozó és őrködő tanítványaiért Pünkösöd napján.

A béna meggyógyítása

Rövid idővel a Szentlélek kitöltése után és azonnal egy buzgó ima után Péter és János felmentek a templomba imádkozni, ahol láttak egy szegény sorsban levő szenvedő 40 éves nyomorékot, aki nem ismert más életet a fájdalomnál és betegségnél. Ez a szerencsétlen ember régen vágyakozott Jézushoz menni, hogy meggyógyuljon, de majdnem tehetetlen volt és a nagy Orvos munkaterületétől távol élt. Végre komoly könnyörgései által rábírt néhány kedves személyt, hogy a templom ajtajához vigyék. Azonban odaérkezve tudomást szerzett róla, hogy a Gyógyítót, akibe reményét helyezte, kegyetlenül megölték.

Csalódása felindította azoknak szánalmát, akik tudták, mily epekedve remélte és várta, hogy Jézus meggyógyítsa, azért naponta a templomhoz hozták, hogy kéregetéssel enyhítse jelen szükségét. Midőn Péter és János elhaladtak mellette, tőlük is könnyöradományt kért. A tanítványok részvétellel tekintettek reá, „És Péter reá függesztvén szemeit, Jánossal így szólt: Nézz mireánk! Aranyom és ezüstöm nincsen nékem, de amim van, azt adom neked. A názáreti Jézus nevében kelj fel és járj!” Csel. 3, 6.

A szegény ember arca elszomorodott, amikor Péter feltárta előtte a saját szegénységét, de tekintete újra hittel és reménységgel ragyogott fel, amidőn Péter így folytatta: „Kelj fel és járj!” és „jobbkezénél megragadva felemelte őt és azonnal megerősödtek az ő lábai és bokái és felszökvén megállt és járt és bement velük a templomba, járkálva, szökdelve és dicsérve az Istent. És megismerték őt, hogy ő volt az, aki alamizsnáért ült a templomnak Ékes-kapujában és megteltek csodálkozással és azon való álmélgodással, ami történt övele.” Csel. 3, 7-10.

A zsidók elámultak, hogy a tanítványok Jézuséhoz hasonló csodákat képesek cselekedni. Azt vélték, hogy Jézus halott, azért azt várták, hogy Ővele megszűnik minden ilyen csodálatos megnyilatkozás. Mégis itt volt ez az ember, aki 40 évig gyámoltalan nyomorék

volt és most teljes örömmel használja végtagjait minden fájdalomtól mentesen és boldogan hisz Jézusban.

Az apostolok látták az emberek csodálkozását, azért megkérdezték tőlük, hogy miért lepődnek meg a csodán, amelyet láttak és szemlélik őket áhitattal, mintha saját erejükkel cselekedtek volna e dolgot. Péter biztosította őket, hogy a názáreti Jézus ereje által cselekedték azt a csodát, akit ők megtagadtak és keresztre feszítettek, akit azonban Isten harmadnapon feltámasztott a halálból. „És az Ő nevében való hit által erősítette meg az Ő neve ezt, akit láttok és ismertek és a hit, amely Ő általa van, adta neki ezt az épséget mindnyájatok szeme láttára. De most atyámfiak, tudom, hogy tudatlanságból cselekedtetek, amiképpen a ti fejedelmeitek is. Az Isten pedig amikről eleve megmondotta minden Ő prófétájának szája által, hogy a Krisztusnak szenvednie kell, Ő úgy töltötte be.” Csel. 3, 16-18. [179]

E csodatétel hírére az emberek összesereglettek a templomban és Péter a templom egyik részében szólt az emberekhez, míg János a másik részében. Az apostolok nyíltan beszéltek a zsidók nagy bűnéről, hogy megtagadták és megölték az Élet Fejedelmét, de óvatosak voltak, hogy ne kergessék őket örületbe vagy kétségbeesésbe. Péter kész volt lecsökkenteni bűnük borzalmasságát, amennyire csak tehetett, feltételezve, hogy tettüket tudatlanságból cselekedték. Kijelentette nekik, hogy a Szentlélek felhívja őket, hogy bánják meg bűneiket és térjenek meg, mert nincsen más remény számukra, csak Krisztus kegyelme által, akit ők keresztre feszítettek. Csak az Ő benne való hit által törölheti el bűneiket az Ő vére.

Az apostolok elfogatása és bűnügyi tárgyalása

Jézus feltámadásának hirdetése és azon üzenet, hogy az Ő halála és feltámadása által minden halott kijön sírjából, mélyen megrendítette a sadduceusokat. Érezték, hogy tantételük veszélyben van (t.i. tagadták a feltámadást) és hírnevük kockán forog. Néhányan a templom tisztviselői közül és a templom felügyelője is sadduceusok voltak. A templom felügyelője néhány sadduceus segítségével letartóztatta a két apostolt és börtönbe vetették őket, mivel túl késő volt már ahhoz, hogy még azon éjjel kivizsgálják esetüket.

[180]

A következő napon Annás és Kajafás a többi templomi méltóságokkal együtt összegyűltek a foglyok bűnügyi tárgyalására, akiket eléjük hoztak. Péter ugyanazon teremben és ugyanazon emberek előtt szégyenteljesen megtagadta Urát. Mindez most világosan eszébe jutott neki, amidőn saját tárgyalásán jelent meg. Most alkalmat nyert, hogy jóvátegye előbbi gonosz gyávaságát.

A jelenlevő társaság emlékezett rá, hogyan viselkedett Péter Mesterének kihallgatásakor, azért avval áltatták magukat, hogy börtönnel, vagy halállal való fenyegetés által megfélemlítik. Azonban Péter, aki megtagadta Mesterét szükségének legnehezebb órájában, a lobbanékony, önhitt tanítvány volt, aki nagyban különbözött attól a Pétertől, aki most állt kihallgatáson a sanhedrin (zsidó tanács) előtt. Péter megtért, most már nem bízott önmagában és többé nem kérkedett kevélyen. Megtelt Szentlélekkel és Annak ereje által szilárd lett, mint a szikla és bátran, de mégis szerényen magasztalta fel Krisztust. Kész volt eltávolítani hitszegésének szégyenfoltját azáltal, hogy tisztelte azt a nevet, amelyet egyszer megtagadott.

Péter bátor védekezése

A papok mindezideig kerülték Jézus keresztfeszítésének és feltámadásának megemléztetését, most azonban, hogy céljukat érték, kénytelenek voltak megkérdezni a vádlottaktól, hogy milyen hatalommal művelték a tehetetlen béna ember figyelemre méltó meggyógyítását. Ekkor Péter Szentlélekkel telve, tiszteletteljesen a papokhoz és vénekhez fordult és kijelentette: „Legyen tudotokra mindnyájatoknak és Izrael egész népének, hogy a názáreti Jézus Krisztusnak neve által, akit megfeszítettetek, akit Isten feltámasztott halottaiból, Az által áll ez tielőttetek épségben. Ez ama Kő, amelyet ti megvetettetek, amely lett a szegletnek fejevé. És nincs senkiben másban üdvösség, az emberek között, aki által kellene nekünk megtartatnunk.” Csel. 4, 10-12.

Krisztus pecsétje nyugodott Péter szavain és arcát beragyogta a Szentlélek. Közvetlen mellette meggyőző tanúként állt az ember, aki oly csodálatosan meggyógyult. Ezen ember nyomorék volt és most visszanyerte épségét és világosságot nyert a názáreti Jézus felől, hozzáadta bizonyágtételének súlyát Péter szavaihoz. A papok, fejedelmek és a nép elnémultak. A főembereknek nem volt

hatalmuk arra, hogy megcáfolják Péter szavait. Kénytelenek voltak meghallani azt, amit legkevésbé kívántak hallani: Jézus Krisztus fel-támadásának tényét és mennyei hatalmát, hogy csodákat cselekszik földi apostolainak eszközei által.

Péter védekezése, amelyben bátran megvallotta, honnan nyerte erejét, megrémítette őket. Utalt arra a Kőre, amelyet az építők megvetettek, akik az egyház méltóságait jelentik, akiknek észre kellett volna venniük az Ő értékét, akit megvetettek, aki azonban annak ellenére a szegletnek fejjévé lett. Ezen szavakkal közvetlenül Krisztusra utalt, aki az egyháznak alapköve.

[181]

Az emberek elcsodálkoztak az apostolok bátorságán. Azt vélték, hogy mivel tudatlan halászok voltak, legyőzik majd őket azáltal, hogy zavarba hozzák őket, amidőn a papok és vének szembeszállnak velük. Azonban az apostolokról megismerték, hogy Jézussal voltak. Az apostolok úgy szóltak, mint Jézus. Oly meggyőző erővel beszéltek, amely elhallgattatta az ellenkezőket. A papok és főemberek zavaruk elrejtése céljából elrendelték, hogy vigyék el az apostolokat, hogy tanácskozhassanak egymás között.

Abban mind egyetértettek, hogy céltalan lenne megtagadni, hogy a béna férfi azon erő által gyógyult meg, amit az apostolok a megfeszített Krisztus neve által nyertek, örömmel eltakarták volna a csodát hamissággal, azonban tettüket teljes nappali világosságban vitték véghez a néptömeg előtt, úgyhogy ezrek szereztek róla tudomást. Érezték, hogy e munkát azonnal le kell állítaniuk, mert különben Jézus sok hívőt fog nyerni, amit saját szégyenük fog követni, mert Isten Fia gyilkosainak fogják tekinteni őket.

Azonban annak elenére, hogy hajlandók lettek volna megsemmisíteni a tanítványokat, nem mertek velük rosszabbat tenni annál, minthogy megfenyegették őket a legszigorúbb büntetéssel, ha tovább tanítanak, vagy munkálkodnak Jézus nevében. Erre Péter és János bátran kijelentették, hogy munkájukat Isten bízta rájuk, így nem tehetnek mást, mint hogy beszéljék azokat a dolgokat, amiket láttak és hallottak. A papok örömmel megbüntették volna ezeket a nemeslelkű férfiakat, szent elhivatásukban tanúsított megingathatatlan hűségükért, azonban félték a néptől, „mert mindnyájan dicsőítették az Istent azért, ami történt.” Csel. 4, 21. Így ismételt fenyegetésekkel és meghagyásokkal szabadon bocsátották őket.

Isten iránti hűség az üldözésekben

Az apostolok nagy hatalommal folytatták az irgalmasság munkáját a betegek gyógyítása és a keresztre feszített és feltámadott Megváltó hirdetése által, de egy olyan egyén se mert csatlakozni hozzájuk, aki nem egyesítette szívét és a lelkét a hívőkkel Krisztusban. Tömegek sereglettek Jeruzsálembe és elhozták betegeiket és azokat, akiket tisztátalan lelkek gyötörtek. Sok beteget kivettek az utcára, amidőn Péter és János arra haladt el, hogy árnyékuk rávetődjék és meggyógyuljanak. A feltámadott Megváltó hatalma valóban reá szállt az apostolokra, akik jeleket és csodákat műveltek, úgyhogy a hívők száma naponta növekedett.

Ezek a dolgok nagyon megzavarták a papokat és fejedelmeket, különösen a közöttük levő sadduceusokat. Ők látták, hogyha az apostoloknak megengedik, hogy hirdessék a feltámadott Megváltót és csodákat műveljenek az Ő nevében, akkor tanaikat, amelyek szerint a halottak nem támadnak fel, — mindenki meg fogja vetni és hamarosan kipusztulnak. A farizeusok viszont azt látták, hogy az apostolok tanításai alá fogják ásni a zsidó szertartásokat, és a ceremóniális áldozatokat hatástalanná teszik. Előbbi erőfeszítéseik hiábavalók voltak ezen igehirdetők elnyomására, de most határozottan érezték, hogy le kell csillapítaniuk az általuk előidézett izgalmat.

Angyal által megszabadítva

Az apostolokat ezen okból letartóztatták és börtönbe vetették és összehívták a sanhedrint (zsidó tanácsot), hogy esetüket kivizsgálják. A tanács kiegészítésére nagyszámú tanult embert hívtak össze és együtt tanácskoztak, hogy mit tegyenek ezen békebontókkal. „Azonban az Úrnak angyala éjszaka megnyitotta a tömlöc ajtaját és kihívta őket, mondván: Menjetek el és felállván a templomban hirdessétek a népnek az életnek minden beszédét! Azok pedig ezt hallván elmentek jó reggel a templomba és tanítottak.” Csel. 5, 19-21.

Amikor az apostolok megjelentek a hívők között és elmondták, hogyan vezette át őket az angyal a börtönt őrző katonák csapatán és parancsolta meg nekik, hogy folytassák munkájukat, amelyet a papok és főemberek félbeszakítottak, a testvérek örömmel és csodálkozással teltek el. [183]

A tanácsban levő papok és főemberek eldöntötték, hogy az apostolokat zendüléssel, valamint Ananiás és Safira meggyilkolásával és a papok tekintélye elleni összeesküvéssel vádolják és megölik őket. Abban bíztak, hogy a csőcseléket sikerül fellázítaniuk, amely kezébe veszi majd az ügyet és úgy fog elbánni az apostolokkal, mint Jézussal. Tudták azonban azt is, hogy sokan azok közül, akik nem fogadták el Krisztus tanításait, beleúntak a zsidó méltóságok önkényes rendeleteibe és határozott változást kívántak. Ha ezen emberek érdeklődése felébred és megragadja őket az apostolok hite és elfogadják Jézust Messiásnak, attól féltek, hogy az egész nép dühe a papok ellenirányul és felelősségre vonják őket Krisztus meggyilkolásáért. Elhatározták, hogy ennek megakadályozására erélyes rendszabályokat foganatosítanak. Végül is elküldtek a vélt foglyokért, hogy eléjük hozzák őket. Azonban nagy meglepetés érte őket, amidőn tudatták velük a hírt, hogy habár a börtön ajtóit gondosan elreteszelve találták és az örök helyükön álltak, azonban a foglyokat sehol se találták.

Nemsokára azután a következő hírt kapták: „Íme ama férfiak, akiket tömlöcbe vetettetek, a templomban állanak és tanítják a népet.” Csel. 5, 25. Habár a tanítványok csodálatosan szabadultak meg a börtönből, nem menekültek meg a kihallgatástól és a büntetéstől. Krisztus megmondotta nekik, amikor még velük volt: „Ti pedig vigyázzatok magatokra, mert törvényszékekre adnak át titeket.” Márk 13, 9. Isten megajándékozta őket gondoskodásának jeleivel és jelenlétének biztosítékával azáltal, hogy elküldte hozzájuk angyalát. Most rajtuk volt a sor, hogy szenvedjenek azért a Jézusért, akit hirdettek. A nép úgy fellelkessedett azon, amit láttak és hallottak, hogy a papok és főemberek tudták, hogy lehetetlen őket felingerelni az apostolok ellen.

A második kihallgatás

[184]

„Ekkor elmenvén a felügyelő a poroszlókkal, előhozatta őket erőszak nélkül; féltek ugyanis a néptől, hogy megkövezi őket. Előhozván pedig a tanács elé állították őket és megkérdezte a főpap mondván: Nem megparancsoltuk-e nektek parancsolattal, hogy ne tanítsatok ebben a névben? És íme betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal és mireánk akarjátok hárítani annak az embernek a véréért.” Csel. 5, 27-28. Most nem akarták oly szívesen viselni Jézus megölésének szégyenét, mint amikor az aljas csőcseléket e kiáltásra ingerelték: „Az Ő vére legyen rajtunk és a mi gyermekeinken!!”

Péter és a többi apostolok ugyanazon védekezési módhoz folyamodtak, mint amit az előző kihallgatásnál használtak: „Felelvén pedig Péter és az apostolok mondának: Istennek kell inkább engedelmeskedni, mint az embereknek.” Csel. 5, 29. Istentől küldött angyal szabadította meg őket a börtönből, aki megparancsolta nekik, hogy tanítsanak a templomban. Utasításait követve engedelmeskedtek az isteni parancsnak, amelyet cselekedniük kell tovább is, bármibe kerüljön. Majd Péter folytatta: „A mi atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit ti fára függesztve megöltetek. Ezt az Isten Fejedelemmé és Megtartóvá emelte jobbjaival, hogy adjon Izraelnek bűnbánatot és bűnöknek bocsánatát. És mi vagyunk Neki bizonyágai ezen beszédek felől és a Szentlélek is, akit Isten adott azoknak, akik Neki engedelmeskednek.” Csel. 5. 30-32.

A Szentlélek ihletése volt az apostolokon, úgyhogy a vádolok vádlottakká lettek, Krisztus meggyilkolásával vádolva a papokat, és főembereket, akik a tanácsot alkották. A zsidók annyira feldühödtek ezen, hogy elhatározták, hogy minden további vizsgálat és a római tisztviselők tekintélye nélkül kezükbe veszik a törvénykezést és halálra ítélik a foglyokat. Már bűnösök voltak Jézus vééréért és most mohón akarták megáztatni kezeiket az apostolok vérében. Azonban jelen volt egy tanult, magas állású férfiú, aki világos értelmével felismerte, hogy ezen erőszakos lépés rettenetes következményekkel járna. Isten támasztotta e férfiút saját tanácsukban, hogy meggátolja a papok és főemberek erőszakosságát.

Gamáliel, a tanult farizeus és doktor, nagyon híres ember, a végsőig óvatos természet volt, aki mielőtt a foglyok érdekében beszélt, megkérte a tanácsot, hogy távolítsák el őket. Ekkor nagy

megfontoltsággal és nyugalommal mondta: „Izrael férfiai, vigyázzatok magatokra az emberekkel szemben, mit akartok cselekedni, mert ez időnek előtte felkelt Theudás, azt mondván, hogy ő valaki, akihez mintegy négyszáz főnyi embertömeg csatlakozott; ő azonban megöletett és mindnyájan, akik csak követték őt, eloszlottak és semmivé lettek. Ezután felkelt ama galileus Júdás az az összeírás idején, és sok népet maga után csábított? ez is elveszett és mindazok, akik őt követték, szétszórattak. Mostanra nézve is mondom nektek, álljatok el ez emberektől és hagyjatok békét nekik, mert ha emberektől van e tanács, vagy e dolog, semmivé lesz, ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt, nehogy esetleg Isten ellen harcolóknak találtassatok.” Csel. 35-39.

[185]

A papok kénytelenek voltak belátni e nézet ésszerűségét. Kénytelenek voltak egyetérteni vele, azért bár nagyon kelleetlenül, de mégis elengedték a foglyokat, miután botokkal megverték őket és ismételten megparancsolták nekik, hogy többé ne beszéljenek Jézus nevében, mert különben életükkel fognak fizetni vakmerőségükért. „ők annakokáért örömmel mentek el a tanács elől, hogy méltókká tétettek arra, hogy az Ő nevéért gyalázattal illettessenek. És minden nap a templomban és házanként nem szűntek meg tanítani és hirdetni Jézust, a Krisztust.” Csel. 5, 41-42.

Az apostolok üldözői nagyon megzavarodtak, amidőn látták, hogy képtelenek legyőzni Krisztus tanúbizonyságait, akiknek anynyi hitük és bátorságuk volt, hogy Krisztusért való gyalázatukat dicsőséggé, fájdalmukat pedig örömmé változtatták, mert ő megaláztatást és szenvedést tűrt el öelöttük. így e bátor tanítványok tovább is bátran tanítottak nyilvánosan és titokban a magánházakban a lakók kérésére, akik nem merték nyíltan megvallani hitüket a zsidóktól való félelem miatt.

Evangéliumi rendszabály

„És azokban a napokban, amikor a tanítványok szaporodtak, támadott a görög zsidók között panaszkodás a héberek ellen, hogy az öközülük való özvegyasszonyokat mellőzik a mindennapi szolgálatban.” Csel. 6, 1. Ezek a görögök más vidékekről való lakosok voltak, ahol a görög nyelvet beszélték. A megtért zsidók legnagyobb része héberül beszélt, azonban ezek a római birodalom területén éltek és csak görögül beszéltek. Ezek között zúgolódás támadt, hogy a görög özvegyeket nem látják el olyan bőkezűen, mint a héberek között levő szükségét látó személyeket. Minden ilyen részrehajlás sértő lett volna Istenre, azért azonnali rendszabályokat hoztak, hogy helyreállítsák a békét és összhangot a hívők között.

A Szentlélek oly módszert javasolt, amely az apostolokat felmentette a szegények gondozásának munkája és más hasonló terhek hordozása alól, úgyhogy szabadon hirdethették Krisztust. „Annakokáért a tizenkettő egybegyűjtván a tanítványok sokaságát, mondának: Nem helyes, hogy mi az Isten Igéjét elhagyjuk és asztalok körül szolgáljunk. Válasszatok azért atyámfiai, közületek 7 férfiút, akiknek jó bizonyosságuk van, akik Szentlélekkel és bölcsességgel teljesek, akiket erre a foglalatosságra beállítsunk. Mi pedig foglalatosak maradunk a könyörgésben és az Igehirdetés szolgálatában.” Csel. 6, 2-4.

A gyülekezet eszerint hét férfiút választott, akik teljesek voltak hittel és a Szentlélek bölcsességével, hogy ellássák az ügyvel kapcsolatos dolgokat. Először Istvánt választották, aki születésére és vallására nézve zsidó volt, azonban beszélt görögül és ismerte a görögök szokásait és életmódját. Ennekokáért őt tekintették a legalkalmasabb személynek, hogy az élen álljon és felügyeljen az özvegyek és árvák és az arra méltó személyek részére létesített pénz-alap kifizetésére. Ezen kiválasztással mindnyájan egyetértettek és így az elégedetlenséget és zúgolódást lecsillapították.

A 7 kiválasztott férfiút ünnepélyesen felavatták kötelességeikre imádkozás és kézrátétel által. Azokat, akiket így felszenteltek, nem zárták ki a hitigazságok tanításából. Ellenkezőleg, a feljegyzés sze-

rint „István teljes lévén hittel és erővel, nagy csodákat és jeleket cselekedett a nép között.” Csel. 6, 8. Teljes képesítéssel bírtak az Ige tanítására. Megfontolt ítélőképességű, józan férfiak voltak, akiket alkalmasaknak láttak a nehéz tárgyalások, zúgolódás és féltékenység eseteinek kezelésére.

[187]

Az Úr nagyon megáldotta ezt az intézkedést, hogy segítő munkatársakat választottak, akik a gyülekezet ügyeit intézték, úgyhogy az apostolokat szabaddá tették az igazság tanításának különleges munkájára, — „És Isten Igéje növekedett és a tanítványok száma nagyon sokasodott Jeruzsálemben és a papok közül is nagyon sokan követték a hitet.” Csel. 6, 7.

Szükséges, hogy ugyanazt a rendet és módszert most is fenntartsuk a gyülekezetben, mint az apostolok napjaiban. Az ügy sikere nagyban függ attól, hogy különböző ágait tehetséges férfiak vezessék, akik tisztességüknek megfelelő képesítéssel bírnak. Azokat, akiket Isten kiválasztott, hogy művének vezetői legyenek, hogy a gyülekezet általános lelki érdekei felett felügyeletet gyakoroljanak, amennyire csak lehetséges, fel kell mentenünk a földi természetű gondok és bonyodalmak alól. Azok, akiket Isten elhívott az Igehirdetés és a tantételek tanításának szolgálatára, rendelkezzenek elegendő idővel az elmélkedésre, imára és a Szentírás tanulmányozására. Világos lelki megkülönböztető képességük elhomályosodik, ha a dolgok lényegtelenebb részeivel foglalkoznak és azoknak különböző vérmérsékletével bánnak, akik összetalálkoznak a gyülekezetben. Helyénvaló, hogyha minden földi természetű ügyben a megfelelő tisztviselőhöz jönnek a testvérek, hogy azt ők intézzék. Ha azonban az ügyek oly nehéz természetűek, hogy felülmúlják bölcsességüket, akkor azoknak tanácsa elé kell vinni, akik az egész gyülekezetre felügyelnek.

István védekezése

[188]

Midőn Istvánt kikérdezték az ellene felhozott vádak igazsága felől, tiszta, csengő hangon adta elő védekezését, amely visszhangzott a tanácsteremben. Oly szavakkal ismételte el Isten választott népének történetét, amely elbűvölte az összegyűlteket. A zsidó vallási rendszer alapos ismeretéről tanúskodott és lelki magyarázatát Krisztus által nyilvánította ki. Elkezdve Ábrahámmal nemzedékről

nemzedékre levezette a történelemből, — átvonulva Izrael nemzeti feljegyzésein Salamonig, — a legmegkapóbb pontokat hozta fel ügyének védelmezésére.

Megvilágította az Isten és a zsidó hit iránt tanúsított hűségét, miközben rámutatott arra is, hogy a törvény, amelyre ők rábízták megváltásukat, nem tudta őket megőrizni a bálványimádástól. Összekapcsolta Jézust az egész zsidó történelemmel. Utalt Salamon templomára, valamint Salamon és Ésaías próféta szavaira: „De ama Magasságos kézzel csinált templomokban nem lakik” „A menny nekem ülőszékem, a föld pedig lábaimnak zsámolya, micsoda házat emeltek nekem? azt mondja az Úr, vagy melyik az én nyugalmamnak helye? Nem az én kezem csinálta-e mindezeket?” Csel. 7, 48-50. Isten legmagasabbrendű imádásának helye a menny.

Amidőn István beszédében elérkezett ehhez a ponthoz, a nép között mozgolódás támadt. A fogoly leolvasta sorsát az előtte levőknek tekintetéről. Észrevette az ellenállást, amellyel találkoztak szavai, amelyeket azonban a Szentlélek sugallatára mondott. Tudta, hogy utolsó bizonyágtételét mondta el. Néhányan, akik hallották István felhívását, helyesen értékelték azt. Az alkalmat, időt és helyet is tekintetbe kell vennünk, hogy felismerjük szavainak teljes jelentőségét.

Amidőn Jézus Krisztust kapcsolatba hozta a jövőveléssel és a templomról beszélt, a pap iszonyatának jeléül megszaggatta ruháját. Ez a cselekedete jel volt István számára, hogy szavait nemsokára örökre elnémítják. Habár prédikációjának csak a közepén tartott, hirtelen végkövetkeztetéshez jutva, megszakította a történelem láncolatát és e szavakkal fordult feldühödött bíráihoz: „Kemény nyakú és körülmetéletlen fülű és szívű emberek, ti mindenkor a Szentlélek ellen igyekeztek, mint a ti atyáitok, ti azonképpen. A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? És megölték azokat, akik eleve hirdették amaz Igaznak eljövételét, akinek ti most árulóivá és gyilkosává lettetek. Kik a törvényt angyalok rendelkezésére vettétek és nem tartottátok meg.” Csel.7,50-51.

István nagyon tevékeny volt Isten ügyében és bátran megvallotta hitét. „Előállottak azonban némelyek ahhoz a zsinagóghoz tartozók közül, amelyet a szabadosokénak, czirenebeliekének és Cziliciából és Ázsiából valókénak neveztek, akik Istvánnal vetekedtek, de nem állhattak ellent a bölcsességnek és a Léleknek, amely által szólt.” Csel. 6, 9-10. Ezek a nagy rabbik tanítványai bíztak abban, hogy nyilvános vitában teljes győzelmet arathatnak István felett, az ő vélt tudatlansága miatt. Azonban István nemcsak a Szentlélek erejével beszélt, hanem világossá vált az egész gyülekezet előtt, hogy ismerte a jövődöléseket és a törvény minden részét. Képes volt megvédelmezni a hirdetett igazságot és legyőzte ellenfeleit.

A papok és főemberek, akik tapasztalták azon csodálatos erő megnyilatkozását, amely István szolgálatát kísérte, ádáz gyűlölettel teltek meg. Ahelyett, hogy meghajoltak volna a felsorakoztatott bizonyítékok súlya alatt, elhatározták, hogy elhallgattatják szavait azáltal, hogy megölik őt.

Annakokáért megragadták Istvánt és a sanhedrin (zsidó tanács) elé hurcolták kihallgatásra. A környékből való tanult zsidókat meghívták, abból a célból, hogy megcáfolják a vádlottnak érveit. Saul, aki Krisztus tanításainak buzgó ellenfeleként tűnt ki és üldözte mindazokat, akik Őbenne hittek, szintén jelen volt. Ez a tanult férfiú vezető szerepet vitt István ellen. Ékesszólással és a rabbik bölcsességével rendelkezett és síkraszállt az ügyben, hogy meggyőzze az embereket arról, hogy István álmító és veszedelmes tanokat hirdet.

Azonban Saulus Istvánban a sajátjához hasonló magas képzettségre talált, aki teljesen megértette Istennek célját az evangéliumnak minden nép közötti hirdetésében. Hitt Ábrahám, Jákob és Izsák Istenében és teljesen megalapozódott a zsidók kiváltságaiban. Hite mély volt és tudta, hogy eljött azon idő, amikor a hívőknek nemcsak kézzel csinált templomokban kell imádniuk Istent, hanem az egész világon minden embernek lélekben és igazságban kell imádnia Őt. A fátyol leesett István szemeiről és felismerte annak célját, amit

Krisztus eltörölt az Ő halála által, (a szertartások és ceremóniális áldozatok rendszerének célját.)

[190] A papok és főemberek semmit se értek el világos, tiszta és megállapodott bölcsessége ellen, habár hevesen szembeszálltak vele, azért elhatározták, hogy Istvánt elrettentő példává teszik és mialatt így kielégítik bosszúvágyukat, másokat pedig megfélemlítenek és megakadályozzák őket hitének elfogadásában. A leghitelesebbnek látszó vádakat hozták fel ellene. Hamis tanúkat béreltek, hogy tanúsítsák, hogy hallották, midőn káromló szavakat szólt a templom és a törvény ellen. Ezek így szóltak: „Hallottuk, amint azt mondta, hogy a názáreti Jézus ezt a helyet elrontja és megváltoztatja a ceremóniákat, amelyeket Mózes adott nekünk.” Csel. 6, 14.

Amidőn István szemtől szembe állott bírásaival, hogy feleljen a káromlás bűnének vádjára, arcán szent fény ragyogott. „És szemeiket reá függesztvén a tanácsban ülők mindnyájan olyannak látták az ő orcáját, mint egy angyalnak orcáját.” Csel. 6,15. Sokan, akik István ragyogó arcát szemlélték, reszkettek és eltakarták arcukat, de makacs hitetlenségükből és előítéletükből mégse engedtek.

Egy vértanú halála

A papok és főemberek magukon kívül voltak ezen kijelentés miatti haragjukban. Inkább hasonlítottak ragadozó vadállatokhoz, mint emberi lényekhez. Fogaikat csikorgatva rohantak Istvánra, aki azonban nem ijedt meg, mert el volt rá készülve. Arca nyugodt volt és angyali fényességben ragyogott. A feldühödött papok és a felingerelt csőcselék nem félemlítette meg őt. „Mivel pedig teljes volt Szentlélekkel, a mennybe függesztvén szemeit, látta Istennek dicsőségét és Jézust állani Istennek jobbjára felől és monda: íme látom az egeket megnyílni és az embernek Fiát Istennek jobbjára felől állani.” Csel. 7, 55-56.

István látomása elhalványította a körülötte lejátszódó jelenetet. A menny kapui félig megnyíltak és István meglátta Isten királyi udvarainak dicsőségét és Krisztust, amint éppen felkelt trónjáról, készen állva arra, hogy támogassa szolgáját, aki kész volt vértanúhalált halni az Ő nevéért. Amidőn István kijelentette az előtte megnyíló dicsőséges jelenetet, az több volt annál, mint amit üldözői képesek voltak elviselni. Befogták füleiket, hogy ne hallják szavait

és hangos kiáltással egyakarattal rohantak reá. „Megkövezték azért Istvánt, aki imádkozott és ezt mondta: Uram Jézus, vedd magadhoz az én lelkemet. Térdre esve pedig nagy felszóval kiáltotta: Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt! És ezt mondván elaludt.” Csel. 7,59-60.

A hűséges vértanú ezen legnehezebb haláltusa közepette isteni Mesteréhez hasonlóan imádkozott gyilkosaiért. Az első köveket az Istvánt vádoló tanúknak kellett reá dobniuk. Ezek a személyek letették ruháikat Saulus lábaihoz, aki tevékeny részt vett a vitában és beleegyezett a fogoly megölésébe.

István vértanúsága mély benyomást tett mindazokra, akik végignézték. A gyülekezet számára súlyos próba volt, azonban Saulus megtérését eredményezte, aki nem tudta kitörölni emlékezetéből a vértanú állhatatosságát és megdicsőülését. Istennek pecsétje arcán és szavain, — amelyek mindenkinek lelkét elérték, akik hallották, kivéve azokat, akik az igazság iránti ellenállásuk folytán megkeményedtek, — megmaradtak a szemlélők emlékezetében és tanúskodtak az általa hirdetett igazság mellett.

Istvánra nem mondtak ki törvényes ítéletet, azonban a római hatóságokat nagy összeggel megvesztegették, hogy ne rendeljenek el nyomozást az ügyben. Saulus láthatólag vak buzgóság töltötte be István kihallgatásának és megkövezésének jeleneteinél. Bosszantotta azon titkos meggyőződése, hogy Isten becsülte Istvánt éppen azon időben, amidőn az emberek meggyalázták őt.

Azonban Saulus tovább üldözte Istennek egyházát és vadászott reájuk. Megragadta őket házukban és átadta őket a papoknak és főembereknek, hogy bebörtönözve megöljék őket. Az üldözés folytatásában kifejtett buzgalma rémületet jelentett a keresztényeknek Jeruzsálemben. A római hatóságok nem tettek különleges erőfeszítést, hogy megállítsák a kegyetlen munkát, sőt titokban segítették a zsidókat, hogy megnyerjék őket és biztosítsák kegyüket.

A tanult Saulus hatalmas eszköz volt Sátán kezében, hogy keresztülvigye Istennek Fia elleni lázadását. Azonban Ő, aki Sátánnál hatalmasabb, kiválasztotta Saulust, hogy elfoglalja a vértanú István helyét, hogy munkálkodjék és szenvedjen az Ő nevéért. Saulust a zsidók nagyra értékelték tanultsága és a hívők üldözésében tanúsított buzgalma miatt. István haláláig nem volt tagja a sanhedrinnek (zsidó tanácsnak), de utána megválasztották e testület tagjának, azon esetenél vitt szerepének jutalmául.

[191]

Saulus megtérése

Saulus lelkét nagyon felzaklatta István diadalmas halála. Előítéletét megingatta, azonban papok és főemberek vélekedései és érvei végül is meggyőzték róla, hogy István istenkáromló volt, és hogy Jézus Krisztus, akit hirdetett, egy csaló és, hogy azoknak, akik szent tisztségükben szolgálnak, mindig igazuk van. Miután határozott gondolkodású és célkitűzésű férfiú volt, nagyon elkeseredetten ellenezte a kereszténységet, mivel azt vallotta, hogy a papok és írástudók nézetei helyesek. Buzgalma arra tanította őt, hogy önként üldözze a hívőket. Kieszközölte, hogy a szent embereket a tanácsok elé hurcolták, bebörtönözték, vagy halálra ítélték, minden törvényes bizonyíték nélkül, csupán a Jézushoz való hitükért. Hasonló természetű, de más irányú volt Jakab és János buzgalma, amikor tüzet akartak lehozni a mennyből, hogy megemésszék azokat, akik semmibe vették és megvetették Mesterüket.

Saulus éppen Damaszkuszba akart utazni saját ügyében, azonban elhatározta, hogy kettős célt valósít meg és felkutatja útja közben az összes Krisztusban hívőket. Ezen célból levelet kapott a főpaptól, hogy felolvassa a zsinagógákban, amelyek felhatalmazzák őt, hogy letartóztassa mindazokat, akikről feltételezték, hogy hisznek Krisztusban és ,hogy követek által Jeruzsálembé küldje őket, hogy kihallgassák és megbüntessék őket. Férfiasságának teljes életerejével és hamis buzgóságának tüzevel indult el útján.

Amikor a fáradt utasok közeledtek Damaszkuszba, Saulus szemei gyönyörűséggel pihentek meg a termékeny földön, a szép kerteken, a gazdag gyümölcsösökön, a hűvös folyókon, amelyek zúgva rohantak a friss, zöld bokrok között. A hosszú, fárasztó utazás után a kopár pusztaságon át, nagyon felüdítő volt az ilyen jelenet szemlélése. Mialatt Saulus csodálattal szemlélődött társaival, felülről hirtelen, a nap fényességét felülmúló fény ragyogott körülötte és „ő leesvén a földre szótartot hallott, amely ezt mondta neki: Saul, mit kergetsz engem? És ő monda: Kicsoda vagy Uram? Az pedig

monda: Én vagyok Jézus, akit te kergetsz, (üldözöl). Nehéz neked az ösztön (ösztöke: eredeti ford, sz.) ellen rugódoznod.” Csel. 9,4-5.

Látomás Krisztusról

[193]

A jelenet a legnagyobb zavart idézte elő. Saulus társait félelem fogta el és majdnem megvakította az erős fény. Hallották a szót, de senkit se láttak és számukra minden titokzatos és érthetetlen volt. Azonban Saulus, aki a földre sújtva feküdt, megértette az elhangzott szavakat, és világosan maga előtt látta Istennek Fiát. Azon dicső fényre vetett egyetlen pillantás örökre bevészte képét a lesújtott zsidó férfiú lelkébe. Szavai borzalmas erővel hasítottak bele szívébe. A világosság özöne beáradt lelkének sötét kamráiba és kinyilvánította tudatlanságát és tévelygését. Látta, hogy mialatt azt képzelte, hogy buzgón szolgál Istennek Krisztus követőinek üldözése által, a valóságban Sátán munkáját végezte.

Saulus belátta balgaságát, hogy hitét a papok és főemberek által nyújtott biztosítékra alapozta, akiknek szent tisztsége nagy befolyást gyakorolt lelkére, és elhitette vele, hogy Jézus feltámadásának története az ő tanítványainak ravasz kitalálása volt. Most, hogy Jézus megnyilatkozott neki, István prédikációja nagy erővel elevenedett meg lelkében. Azok a szavak, amelyeket a papok káromlásnak nyilvánítottak, most igaznak és valóságnak tűntek fel előtte. Azon csodálatos megvilágosodás idejében elméje figyelemreméltó gyorsasággal működött. Végigvonult a prófétai történelmen és látta, hogy Jézusnak a zsidók általi elvetését, keresztfeszítését, feltámadását és mennybemenetelét a próféták előre megjövendölték és megbizonyosodott róla, hogy Ő a megígért Messiás. Emlékezett István szavaira: „Látom az egeket megnyílni és Isten Fiát Istennek jobbánál állani.” Csel. 7, 56. Most tudta, hogy a haldokló a szent Istennek dicső országára tekintett.

Milyen kinyilatkoztatás volt mindez a hívők üldözője számára! Ragyogó de rettenetes világosság tört be lelkébe. Krisztus megnyilatkozott előtte, amint a földre jött küldetésének beteljesedésében, megvetve, bántalmazva, elítélve és keresztre feszítve azok által, akiknek megmentéséért jött, majd feltámadt a halálból és felment a mennybe. Azon rettenetes pillanatban visszaemlékezett rá, hogy a szent Istvánt az ő beleegyezésével áldozták meg és hogy az ő köz-

[194] reműködése által, kegyetlen üldözések közepette sok méltó szentet öltek meg. „Remegve, ámulva mondta: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Az Úr monda neki: Kelj fel és menj be a városba és majd megmondják neked, mit kell cselekedned.” Csel. 9, 6. Saulus semmit se kételkedett benne, hogy a valóságos názáreti Jézus szólt hozzá és hogy valóban Ő a régen megígért Messiás, Izraelnek vigasza és Megváltója.

Midőn a ragyogó dicsőség visszavonult és Saulus felkelt a földről, azt tapasztalta, hogy látását teljesen elvesztette. Krisztus dicsőségének fénye túl erős volt halandó szemeinek és amidőn dicsősége eltűnt, az éjszaka sötétsége borult szemeire. Azt gondolta, hogy vaksága Istennek büntetéseképpen érte őt Krisztus követőinek üldözéséért. Tapogatózott a rettenetes sötétségben és társai félelem és csodálkozás közepette kézen fogva vezették be őt Damaszkuszba.

A gyülekezetbe irányítva

A válasz így hangzott Saulus kérdésére: „Kelj fel, menj be a városba és majd megmondják neked, mit kell cselekedned.” Csel. 9, 6. Jézus a tudakozódó zsidó férfiút az ő gyülekezetébe küldi, hogy tőlük tudja meg kötelességét. Krisztus elvégezte a kinyilatkoztatás és meggyőzés munkáját, így most a bűnbánó abban a helyzetben volt, hogy tanuljon azoktól, akiket Isten rendelt el igazságának tanítására. Így Jézus szentesítette szervezett egyházának tekintélyét és Saulust kapcsolatba hozta földi képviselőivel. A mennyei megvilágosítás fénye Saulust megfosztotta látásától, amit Jézus, a nagy Orvos nem adott vissza azonnal. Minden áldás Krisztustól származik, azonban Ő egy egyházat alapított, mint földi képviselőjét, amelynek feladata az, hogy a bűnbánó bűnösöket az élet útjára vezesse. Ugyanazon embereknek kellett lenni az ő hitoktatójának, akiket Saulus meg akart semmisíteni, akiket megvetett és üldözött.

Saulus hite nagy próbán ment át a 3 napi böjt és ima időszaka alatt Júdás házában, Damaszkuszban. Teljesen vak volt és teljes tudatlanságban volt afelől, hogy mit kívánnak tőle. Arra utasították, hogy menjen Damaszkuszba, ahol megmondják neki, mit cselekedjen. Bizonytalanságában és szenvedéseiben komolyan Istenhez kiáltott: „Volt pedig egy tanítvány Damaskusban, név szerint Ananiás és monda az Úr annak látomásban: Ananiás! Az pedig monda: Ímhol

vagyok Uram! Az pedig monda neki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utcába és keress fel a Júdás házában egy Saulus nevű tárzusi embert, mert íme imádkozik. És látta Saulus látásban, hogy egy Ananiás nevű férfiú bement hozzá és kezét rávetette, hogy lásson.” Csel. 9,10-12

Ananiás alig tudta elhinni az angyali követ szavait, mert Saulus elkeseredett üldözése a jeruzsálemi gyülekezet ellen mindenhova elterjedt közel és távolban. Szóváltásba merészelve bocsátkozni, így szólt: „Uram, mily sok embertől hallottam e férfi felől, mily sok bosszúsággal (gonosszal: eredeti ford, sz.) illetve a Te szenteidet. Jeruzsálemben és itt is hatalma van a főpapoktól, hogy mindazokat megkötözze, akik a Te nevedet segítségül hívják.” De a parancs sürgető volt Ananiáshoz: „Eredj el, mert ő nekem választott edényem, hogy hordozza az én nevemet a pogányok, és királyok és Izrael fiai előtt.” Csel. 9, 13-15.

[195]

A tanítvány az angyal utasításának engedelmeskedve megkereste azt a férfiút, aki nemrég még fenyegetésektől lihegett mindazok ellen, akik hittek Jézus nevében. Ananiás e szavakkal szólt hozzá: „Saul atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, aki megjelent neked az úton, amelyen jöttél, hogy szemeid megnyíljanak és beteljesedjél Szentlélekkel. És azonnal, mintegy pikkelyek estek le szemeiről és mindjárt visszanyerte látását és felkelvén megkeresztelkedett.” Csel. 9, 17-18.

Krisztus itt példát ad nekünk az emberek megváltása érdekében követett munkamódszerével kapcsolatban, Ő elvégezhette volna közvetlenül is e munkát Saulusért, ez azonban nem lett volna összhangban tervével. Áldásainak az Ő elrendelt eszközei által kell jönniük. Saulusnak meg kellett vallania valamit azoknak, akiknek elpusztításán gondolkodott és Istennek egy felelősségteljes munkát kellett elvégeznie azokért a férfiakért, akiket Ő hatalmazott fel arra, hogy Őhelyette munkálkodjanak.

Saulus a tanítványok tanítványa lesz. A törvény világosságában bűnösnek látja magát. Látja, hogy Jézus, akit tudatlanságában csalónak gondolt, — Isten népe vallásának Szerzője és Alapja Ádám napjaitól kezdve. A hitnek Bevégzője most tisztán áll megvilágosodott látása előtt, mint az igazság Védője és a jövődölések Beteljesítője. Eddig úgy tekintett Jézusra, mint aki érvénytelenítette Istennek törvényét, de amidőn Isten ujjá megérintette lelki szemeit, felismerte,

hogy az egész zsidó áldozati rendtartás Szerzője Jézus volt, aki azon kifejezett céllal jött le a földre, hogy megvédje Atyjának törvényét és hogy az Ő halálában a jelképes (ceremóniális) törvény találkozott az Ő eredeti valóságával. Az erkölcsi törvény fényénél, — amelyről ő maga is elhitte, hogy buzgón meg kell tartanunk, — Saul meglátta, felismerte, hogy ő a legnagyobb bűnös.

[196]

Üldözöből apostol

Pált Ananiás megkeresztelte a Damaskus folyóban. Ekkor eledel által erőt nyert és azonnal hirdetni kezdte Krisztust a város hívőinek, pontosan azoknak, akiknek megsemmisítése céljából indult el Jeruzsálemből. A zsinagógákban is tanította, hogy Jézus, akit megöltek, valóban Istennek Fia volt. A jövendölésekből felhozott érvei oly döntők voltak és igyekezetét oly nagy mértékben kísérte a Szentlélek ereje, hogy az ellenkező zsidók megzavarodtak és nem tudtak neki válaszolni. Pálnak rabbinikus és farizeusi képzettségét most fel kellett használnia az evangélium hirdetésének nemes céljára és támogatnia kellett azt az ügyet, amelyet egykor minden erejével meg akart semmisíteni.

A zsidók nagyon zavarba jöttek és meglepődtek Pál megtérésén. Tudtak Jeruzsálemben viselt tisztségéről, tudták, hogy mivolt fő megbízatása Damaskusban, hogy a főpap felhatalmazta őt arra, hogy elfogja a Krisztusban hívőket és fogolyként küldje őket Jeruzsálembe. Most mégis azt látták, hogy Jézus evangéliumát hirdeti, erősítve azokat, akik már tanítványai voltak és állandóan új megtérteket nyert meg a hitnek, amelyet azelőtt lelkesen ellenzett. Pál kifejtette mindnyájuk előtt, akik hallották őt, hogy hitének e változását nem érzelmi fellángolás vagy vakbuzgóság idézte elő, hanem döntő bizonyíték hozta létre.

Amint munkálkodott a zsinagógákban, hite erősödött. Buzgalma, annak igazolására, hogy Jézus Istennek Fia volt, növekedett a zsidók heves ellenállásával szemben is. Nem maradhatott sokáig Damaskusban, mert miután a zsidók felocsúdtak csodálatos megtérése és az azt követő munkálkodása feletti meglepetésükből, határozottan elfordultak a meggyőző bizonyítékoktól, amelyek oly kedvező benyomást tettek reájuk Krisztus tanításai felől. Pál megtérése feletti

csodálatuk átváltozott iránta való ádáz gyűlöletté, mint amit Jézus ellen nyilvánítottak ki.

Előkészület a szolgálatra

Pál élete veszélyben forgott, azért megbízatást kapott Istentől, hogy egy időre hagyja el Damaskust. Arábiába ment, ahol a viszonylagos magányban bőséges alkalma volt az Istennel való közösségre és elmélkedésre. Egyedül kívánt lenni Istennel, hogy megvizsgálja saját szívét, elmélyítse bűnbánatát és ima és tanulmányozás által elkészüljön a munkára, amely túl nagynak és rendkívül fontosnak tűnt fel előtte, hogy vállalja. Ő nem emberektől, hanem Istentől kiválasztott apostol volt, aki világos értesüléseket kapott, hogy munkáját a pogányok között fogja végezni.

[197]

Miközben Arábiában nem érintkezett az apostolokkal, teljes szívvel és komolyan kereste Istent azon elhatározással, hogy nem nyugszik addig, amíg meg nem bizonyosodik arról, hogy Isten elfogadta bűnbánatát és nagy bűnét megbocsájtotta. Elhatározta, hogy nem adja fel a harcot addig, amíg meg nem bizonyosodik róla, hogy Jézus vele lesz szolgálatában. Testében, szemeiben, mindig viselnie kellett Krisztus dicsőségének jeleit, amelyek megvakultak a mennyei fénytől és ő is állandóan magával akarta vinni Krisztus megtartó kegyelmének biztosítékát. Pál szoros kapcsolatba került a mennyel. Jézus érintkezett vele és megalapozta őt hitében és megajándékozta bölcsességével és kegyelmével.

Pál apostol korai szolgálata

Pál most visszatért Damaskusba és bátran hirdette Krisztust. A zsidók nem tudtak ellenállni bölcs érveinek, azért tanácskozást tartottak, hogy szavait erőszakkal némítják el. Veszendő ügyük megmentésére ez volt egyetlen lehetőségük, ezért elhatározták, hogy meggyilkolják Pált. Az apostol azonban megtudta szándékukat. A város kapuit éberren őrizték éjjel-nappal, hogy elvágják menekülését. A tanítványok aggodalmukban Istenhez fordultak imában. Csak keveset aludtak, mert egész éjjel azon gondolkodtak, milyen módon készíthetnék elő a választott apostol menekülését. Végül kigondoltak egy tervet, amely szerint egy falon épült háznak ablakából egy kosárban leeresztették a falról éjszaka. Ily megalázó módon menekült meg Pál apostol Damaskusból.

Most Jeruzsálembe indult, mert szeretett volna megismerkedni ott az apostolokkal, különösen Péterrel. Nagyon szeretett volna találkozni a galileai halászokkal, akik együtt éltek, beszélgettek és imádkoztak Krisztussal földi szolgálata alatt. Sívárgó szívvel vágyakozott a főapostolokkal való találkozásra. Amidőn Pál apostol Jeruzsálembe ért, megváltozott felfogással tekintett a városra és a templomra. Tudta, hogy Istennek megtorló ítélete lebeg felette.

A zsidók bánata és haragja Pál megtérése miatt nem ismert határt. Azonban ő sziklaszilárd maradt és avval áltatta magát, hogy ha barátainak elmondja csodálatos tapasztalatát, akkor megváltoztatják hitüket hozzá hasonlóan és hinni fognak Jézusban. Ő is szigorú lelkiismeretséggel állt ellene Krisztusnak és követőinek, de amidőn feltartóztatták útjában és meggyőződött bűneiről, azonnal elhagyta gonosz útait és megvallotta Jézus hitét. Most teljes szívvel hitte, hogy ha barátai és előbbi társasága hallanák csodálatos megtéréseinek körülményeit, és látnák a büszke farizeus megváltozását, aki üldözte és halálra adta azokat, akik hittek Jézusban, mint Istennek Fiában, akkor ők is meggyőződnének tévelygésükről, és csatlakoznának a hívők soraihoz.

Csatlakozni akart testvéreihez, a tanítványokhoz, azonban nagy bánat és csalódás érte, amikor azt tapasztalta, hogy nem akarják maguk közé fogadni, mint tagot, mert visszaemlékeztek előbbi üldözéseire. Azt gondolták, hogy be akarja csapni és meg akarja semmisíteni őket. Igaz, hallottak csodálatos megtéréséről, azonban miután visszavonult Arábia pusztaságába és így tovább semmi bizonyosat nem tudtak róla, nem hittek nagy változásának hírében.

Találkozás Péterrel és Jakabbal

[199]

Barnabás, aki bőkezűen szétosztotta pénzét, hogy támogassa Krisztus ügyét és enyhítse a szegények szükségét, ismerte Pált, amikor még szembeszállt a hívőkkel. Most eljött és felújította ismeretségüket. Hallotta Pál csodálatos megtérésének bizonyágtételét és azon időből való tapasztalatát. Teljesen elhitte tapasztalatát és elfogadta Pált és kézen fogva az apostolokhoz vezette őt. Elmondta nekik Pál tapasztalatát, amit éppen akkor hallott, hogy Jézus személyesen megjelent neki Damaskusba való útján, és beszélt vele. Elmondta, hogy Ananiás imájára visszanyerte látását és azon város zsinagógájában hirdette, hogy Jézus Krisztus, Istennek Fia.

Az apostolok nem vonakodtak tovább. Nem állhattak ellene Istennek. Péter és Jakab, akik abban az időben az egyedüli apostolok voltak Jeruzsálemben, baráti jobbjukat nyújtották hitük egykori elenségének, elkeseredett üldözőjének, és most éppen oly nagyon szerették és becsülték, mint amennyire azelőtt félték tőle és kerülték. Itt találkozott az új hit két nagy alakja: Péter, Krisztus kiválasztott társainak egyike földi szolgálata alatt, és Pál, a farizeus, aki Jézus mennybemenetele után találkozott Vele szemtől szembe és beszélt Vele és látomásban is látta Őt és mennyei munkájának természetét.

Az első találkozás nagy jelentőséggel bírt mindkét apostolra nézve, azonban csak rövid ideig tartott, mert Pál vágyakozott arra, hogy Mesterének munkáját végezze. Azt a hangot, amely oly komolyan vitatkozott Istvánnal, hallhatták nemsokára ugyanazon zsinagógában, amint félelem nélkül hirdette, hogy Jézus Istennek Fia. Védelmezte ugyanazt a hitet, amelynek védelmében István meghalt. Elbeszélte saját csodálatos tapasztalatát és testvéreiért és előbbi társaságáért való sóvárgó szívvel tárta eléjük bizonyítékait a jövődö-

lésekből, — mint István tette, hogy a megfeszített Jézus az Istennek Fia.

[200] Pál azonban félreismerte zsidó testvéreinek lelkiületét. Ugyanazon dühhel fordultak ellene is, mint István ellen. Láta, hogy el kell válnia testvéreitől, azért szívét szomorúság töltötte el. Szívesen feláldozta volna életét is, ha ezáltal az igazság ismeretére tudta volna hozni őket. A zsidók terveket fektettek le, hogy elvegyék életét, azért a tanítványok sürgették Pált, hogy hagyja el Jeruzsálemet, ő azonban még ott időzött és vonakodva hagyta el helyét, mert szeretett volna még egy kicsit munkálkodni zsidó testvéreiért. Oly tevékeny részt vett István vértanúságában, hogy hön vágyott arra, hogy kitörölje e szégyenfoltot azáltal, hogy bátran védelmezi azt az igazságot, amely István életébe került. Gyávaságnak tűnt fel előtte a Jeruzsálemből való elmenekülés.

Menekülés Jeruzsálemből

Mialatt Pál szembenézve az ilyen lépés minden következményével, komolyan imádkozott Istenhez a templomban, a Megváltó megjelent neki látomásban és így szólt: „Siess, menj ki hamar Jeruzsálemből, mert nem veszik be a te bizonyágtételedet énfelőlem.” Csel. 22, 18. Pál apostol még ekkor is vonakodott elhagyni Jeruzsálemet anélkül, hogy ne győzze meg a makacs zsidókat hitének igazsága felől. Azt gondolta, hogyha még életét is áldozná az igazságért, nem tenne többet, minthogy kiegyenlítené azt a félelmetes számlát, amelyet István halálával csinált a maga rovására. Így válaszolt: „Uram, ők maguk tudják, hogy én tömlöcbe vettem és vertem zsinagógánként azokat, akik hittek Tebenned és amikor ama vértanúdnak, Istvánnak vérét kiontották, én is ott álltam és helyeseltam az ő megölését és őriztem azoknak köntösét, akik megölték.” Csel. 22, 19-20. A válasz azonban az előbinél határozottabban hangzott: „Eredj el, mert én téged messze küldelek a pogányok közé.” Csel. 22, 21.

Amikor a testvérek tudomást szereztek Pál látomásáról, és a gondoskodásról, amellyel Isten körülvette, aggodalmuk csak növekedett iránta, mert felismerték, hogy valóban Istennek kiválasztott eszköze, hogy elvigye az igazságot a pogányokhoz. Siettették titkos menekülését Jeruzsálemből, mert attól féltek, hogy a zsidók meggyilkolják.

Pál távozása egy időre felfüggesztette a zsidók erőszakos ellenszegülését, úgyhogy a gyülekezet egy bizonyos ideig nyugalmat élvezett, amely időszakban sokan csatlakoztak a hívőkhöz.

Péter szolgálata

Péter az ő munkájának végzése közben meglátogatta a szenteket Lydiában, ahol meggyógyította Éneást, aki gutaütés (szélütés) miatt 8 évig ágyhoz kötött beteg volt. „És monda neki Péter: Éneás, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus, kelj fel és vesd meg az ágynádát. És azonnal felkelt. És látták őt mindnyájan, akik Lydiában és Sárónban laktak és az Úrhoz tértek.” Csel. 9, 34-35.

Joppé közel volt Lyddához és abban az időben Tábita, ami megmagyarázva Dorkást, (zergét) jelent, — holtan feküdt ott. Jézus Krisztusnak méltó tanítványa volt. Életét a jótékonyság cselekedetei, a szegényekhez és szomorúakhoz való kedvesség és Isten ügye iránti buzgalom jellemezték. Halála nagy veszteséget jelentett, mert a csecsemőkorban levő gyülekezet nem tudta könnyen nélkülözni nemes erőfeszítéseit. Amikor a hívők hallottak Péternek Lyddában végzett csodálatos gyógyításairól, nagyon vágyakoztak arra, hogy eljöjjön Joppéba. Követeket küldtek hozzá és megkérték, hogy jöjjön el hozzájuk.

„Ekkor Péter felkelvén elment velük. Mihelyt odaért, felvezették őt a felházba és elébe álltak az özvegyasszonyok mindnyájan, mutogatva a ruhákat és öltözeteket, amelyeket Dorkás csinált, míg velük együtt volt.” Csel. 9, 39. Péter a síró és jajgató barátokat kiküldte a szobából és azután letérdelt és buzgón imádkozott Istenhez, hogy adja vissza életét és egészségét Dorkás élettelen testének „és a holttesthez fordulván monda: Tabitha, kelj fel! Az pedig felnyitotta szemeit és meglátván Pétert, felült. És ő kezét nyújtva neki felemelte őt és szólítottván a szenteket és az özvegyasszonyokat, eléjük állította őt elevenen.” Csel. 9, 40-41.. A halott feltámasztásának ez a nagy műve eszközül szolgált arra, hogy sokan megtérjenek Joppéban Jézus hitére.

A százados

„Volt pedig Cezáriában egy Kornelius nevű férfiú, százados az úgynevezett itáliai seregből. Jámbor és istenfélő egész házanépével együtt, aki sok alamizsnát osztogatott a népnek és szüntelen könyörgött Istenhez.” Csel. 10, 1-2. Habár Kornélius római volt, megismerte az igaz Istent és elhagyta a bálványimádást. Engedelmes volt Isten akaratának és igaz szívvel imádta Őt. Nem csatlakozott ugyan a zsidókhoz, de ismerte és engedelmeskedett az erkölcsi törvénynek. Nem metélkedett körül, nem vett részt a ceremóniális szertartásokban, azért a zsidók tisztátalannak tekintették. Mégis bőkezűen támogatta a zsidó ügyet gazdag adományaival és közel és távolban ismerték jótékonykodásairól és jóakarató segítőkézségéről. Igazságos élete jó hírnevet biztosított számára a zsidók és pogányok között egyaránt.

[202]

Kornélius nem bírt értelmes hittel Krisztusban, habár hitt a jövendölésekben és várta a Messiás eljövetelét. Isten iránti szeretete és engedmessége által közelebb jutott Őhöz és előkészült a Megváltó fogadására, midőn majd bemutatják előtte. A kárhoztatás a nyert világosság megvetéséből ered. A százados előkelő családból született és magas, megtisztelő állást töltött be. Azonban ezek a körülmények nem rontották le nemes jellemtulajdonságait. Az igazi jóság és nagyság egyesülése egy erkölcsi értékkel bíró férfiúvá tették őt. Befolyása jótékony hatással volt mindazokra, akikkel érintkezett.

Hitt az egy Istenben, a menny és föld Teremtőjében. Tisztelte Őt, elismerte tekintélyét és Tőle kért tanácsot életének minden ügyében. Hűségesen teljesítette otthoni kötelességeit, hivatali teendőit és otthonában felállította Istennek oltárát. Nem merte keresztülvinni saját terveit és hordozni súlyos felelősségének terheit Istennek segítségével nélkül. Minden munkáját hit jellemezte és Isten látta cselekedeteinek tisztaságát és bőkezűségét, azért közel jött hozzá kijelentése és Lelke által.

Angyalok látogatják meg Kornéliust

Miközben Kornélius imádkozott, Isten mennyei követet küldött hozzá, aki nevén szólította. A százados megijedt, de tudta, hogy az angyalt Isten küldte az ő oktatására, azért így szólt: „Mi az, Uram?

Az pedig monda neki: A te könyörgéseid és alamizsnáid feljutottak Isten elé emlékezetnek okáért. Most azért küldj embereket Joppába és hívasd magadhoz Simont, akit Péternek neveznek, ő egy Simon nevű tímárnál van szálláson, akinek háza a tenger mellett van. Ő megmondja neked, mit kell cselekedned.” Csel. 10, 4-6.

[203]

Isten itt újra megmutatta az evangélium szolgálata és szervezett egyháza iránti tiszteletét. Nem az Ő angyalának feladata volt az, hogy elmondja Kornéliusnak a kereszttörténetét. Oly embernek kellett őt oktatnia a megfeszített, feltámadott és mennybement Megváltóról, aki maga is alá volt vetve az emberi gyarlóságoknak és kísértéseknek. A mennyei követet azon kifejezett célból küldte Isten, hogy Kornéliust kapcsolatba hozza az Ő szolgájával, aki majd megtanítja, hogyan menekülhet meg házanépével együtt.

Kornélius örömmel engedelmeskedett az üzenetnek és azonnal követeket küldött Péter felkutatására, az angyal utasítása szerint. Ezen utasítások félreérthetetlen pontossága, melyben annak az embernek foglalkozását is megnevezték, akinél akkor Péter lakott, bizonyítja, hogy a menny jól ismeri az emberek élettörténetét és munkáját az élet minden szakában. Isten ismeri alázatos szolgáinak mindennapi foglalkozását, ugyanúgy, mint a királyét az ő trónján. Ismeri az emberek fősvénységét, kegyetlenségét, titkos bűneit és önzését ugyanúgy, mint jó cselekedeteit, jótékonyságát, bőkezűségét és kedvességét. Isten elől semmi sincs elrejtve.

Péter látomása

Az angyal a Kornéliussal való találkozás után azonnal Péterhez ment, aki az utazástól nagyon elfáradva és éhesen imádkozott házának felső részén. Miközben imádkozott, egy látomást látott, „és látta, hogy az ég megnyílt és leszállt hozzá valami edény, mint egy nagy lepedő, négy sarkánál felkötve és leereszkedett a földre, amelyben mindenféle földi négylábú állatok, vadak, csúszómászók és égi madarak voltak. És szózat hangzott hozzá: Kelj fel Péter, öljed és egyél! Péter azonban így szólt: Semmiképpen sem Uram, mert sohse ettem semmi közönségest, vagy tisztátalant. És ismét szózat hangzott hozzá másodszor is: Amiket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak. Ez pedig három ízben történt és ismét felvitették az edény az égbe.” Csel. 10, 11-16.

Itt láthatjuk és megérthetjük Isten tervének munkálkodását, hogy mozgásba hozza azon gépezetet, amely által végrehajtja akaratát a mennyben és a földön. Péter még nem hirdette az evangéliumot a pogányoknak. Sokan közülük érdeklődéssel hallgatták az igazságot, amelyet tanított, azonban a közbeeső válaszfal, amelyet Krisztus ledöntött az Ő halála által, még mindig ott élt az apostolok elméjében és kizárta a pogányokat az evangélium kiváltságaiból. A görög zsidók elfogadták az apostolok munkáit és sokan közülük elfogadták Jézus hitét, azonban Kor-nélius megtérésének kellett lennie az első fontos megtérésnek a pogányok között.

[204]

Az égből leereszkedő lepedőnek és tartalmának látomása által Péternek le kellett vetkőznie a pogányok iránti előítéletét és meg kellett értenie, hogy Krisztus által a pogányok is részeseivé lettek a zsidó nép áldásainak és kiváltságainak és velük egyenlő jótéteményben kell részesülniük. Némelyek azt állítják, hogy ez a látomás azt jelenti, hogy Isten feloldotta azon állatok fogyasztásának tilalmát, amelyeket azelőtt tisztátalanoknak nyilvánított és azért a disznóhús megehető. Ez egy nagyon korlátolt és teljesen téves magyarázat, ami határozottan elenkezik a látomásnak Szentírás szerinti értelmével és jelentőségével.

A mindenféle élő állatok látomása, amelyeket a lepedő tartalmazott, amelyek felől Péter azt a parancsot kapta, hogy öljed és egyél, avval a biztosítékkal, megerősítéssel, hogy amiket Isten megtisztított ne mondja közönségesnek vagy tisztátalannak, — egyszerűen és szemléltetően mutatta be számára a pogányoknak valódi helyzetét, hogy Krisztus halála által Isten Izraelének örökös társaivá lettek. A látomás Péter számára dorgálást és tanítást is tartalmazott. Munkáját mindeddig a zsidókra korlátozta és a pogányokat tisztátalan fajnak tekintette és kizárta őket Istennek ígéreteiből. A látomás most rávezette őt Isten világszéles tervének megértésére.

Miközben még a látomáson töprengett, magyarázatot kapott rá. „Amint Péter magában tűnődött, mi lehet az a látás, amelyet látott, íme a férfiak, akiket Kornélius küldött, megtudakozván a Simon házát, odaérkeztek a kapuhoz és bekiáltván megérdeklődtek, vájjon Simon, akit Péternek neveznek, ott van-e szálláson? És amíg Péter a látás felől gondolkodott, monda neki a Lélek : Íme három férfi keres téged. Nosza kelj fel, eredj alá és minden kétkedés nélkül menj el övelük, mert én küldöttem őket.” Csel. 10, 17-20.

Próbáratevő parancs volt ez Péter számára, azonban nem mert saját érzései szerint cselekedni, azért lement szobájából és fogadta a Kornélius által küldött követeket, ők közölték sajátos küldetésüket az apostollal, aki az Istentől kapott utasítás szerint azonnal kész volt velük menni másnap. Udvariasan vendégül fogadta őket azon éjjel és reggel elindult velük Cezárea felé hat testvérének kíséretében, akiknek tanúskodniuk kellett mindazokról, amiket mondani, vagy cselekedni fog a pogányok meglátogatása alkalmával, mert tudta, hogy számon fogják kérni a zsidó hittel és tanítással való ilyen közvetlen szembehelyezkedéséért.

[205] Az utazás majdnem két napig tartott és Kornélius abban az örömteljes kiváltságban részesült, hogy megnyissa ajtóit az evangélium szolgája előtt, aki Isten utasítása szerint megtanítja őt és házanépét hogyan menekülhetnek meg és üdvözülhetnek. Miközben a követek küldetésükben jártak, a százados minden elérhető rokonát összehívta, hogy hozzá hasonlóan ők is tanítást kapjanak az igazságban. Midőn Péter megérkezett, nagy csoport gyűlt össze, akik sóvárogva vártak arra, hogy hallhassák szavait.

Kornélius meglátogatása

Midőn Péter belépett a pogány százados házába, Kornélius nem közönséges látogatóként üdvözölte őt, hanem mint Istennek küldöttét, akit a menny tisztel. Keleti szokás, hogy meghajolnak egy fejedelem, vagy más magas méltóság előtt, vagy a gyermekek meghajolnak szüleik előtt, akiket bizalmi tisztséggel tiszteltek meg. Azonban Kornélius az apostol iránti tisztelettől áthatva, mint akit Isten küldött, lábaihoz borult és imádta őt.

Péter borzadással riadt vissza a századosnak e cselekedetétől és felemelvén őt lábaira így szólt hozzá: „Kelj fel, én magam is ember vagyok.” Csel. 10, 26. Ekkor barátságosan beszédbe elegyedett vele, hogy eltávolítsa félelemérzetét és túlzott tiszteletét, amellyel a százados szemlélte őt.

Ha Pétert avval a tisztséggel és tekintéllyel ruházták volna fel, mint amit a római katolikus egyház tulajdonít neki, akkor nem akadályozta volna meg, sőt inkább bátorította volna Kornélius tiszteletadását. Péter úgynevezett utódai megkívánták a királyoktól és

fejedelmektől, hogy lábaik elé boruljanak, azonban Péter apostol csak egy tévedő, esendő embernek állította magát.

Péter beszélt Koméliussal és azokkal, akik összegyűltek házában, — a zsidók azon szokásai felől, — hogy törvényellenesnek tekintették a pogányokkal való társadalmi érintkezést, mert ezáltal ceremóniális tisztátalanság esett rajtuk. Isten törvénye nem tiltotta, de ők kötelező szokássá tették az emberi hagyományokat. Így szólt az apostol: „Ti tudjátok, hogy tilos zsidó embernek más nemzetbeliekkel barátkozni, de nekem Isten megmutatta, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek. Annakokáért ellentmondás nélkül el is jöttem, miután meghívást kaptam. Azt kérdezem azért, mi okból hívatatok engem?” Csel.10, 28-29.

Kornélius ekkor elmondta tapasztalatát és az angyal szavait. aki [206] megjelent neki látomásban. Befejezésül így szólt: „Annakokáért azonnal elküldöttem hozzád és jól tetted, hogy eljöttél. Mostan azért mi mindnyájan az Isten előtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat, amiket Isten neked parancsolt. Péter pedig megnyitván száját, ezt mondta: Bizonyal látom, hogy nem személyválogató az Isten, hanem minden nemzetben kedves Őelőtte, aki féli és igazságot cselekszik.” Csel. 10, 33-35. Habár az Úr minden nemzetnél jobban kedvelte a zsidókat, ha azonban visszautasították a világosságot és nem éltek hitvallomásuk szerint, akkor nem becsülte őket többre a többi nemzeteknél. A pogányok közül azokat, akik Kornéliushoz hasonlóan félték Istent, és igazságot cselekedtek és kiélték a kapott világosságot, Isten kedvesen vette és elfogadta őszinte szolgálatukat.

Azonban Kornélius hite és igazsága nem lehetett tökéletes, Krisztus ismerete nélkül, azért Isten elküldte számára a világosságot és ismeretet, jellemének további fejlődése érdekében. Sokan vonakodnak elfogadni a világosságot, amit Istennek gondviselése küld számukra és cselekedetük mentegetésére idézik Péternek Kornéliushoz és barátaihoz intézett szavait: „De minden nemzetben kedves Őelőtte, aki Őt féli és igazságot cselekszik.” Csel. 10, 35. Azt állítják, hogy lényegtelen, hogy mit hisznek az emberek, amíg cselekedeteik jók. Az ilyenek tévednek. A hitnek együtt kell működnie cselekedeteikkel. Előre kell haladnia a kapott világosság arányában. Ha Isten kapcsolatba hozza őket szolgálóival, akik új igazságokat fogadtak el, amiket Istennek Igéje igazolt, akkor nekik is örömmel kell elfogadniuk. Az igazság előre és felfelé haladó. Másrésről azok, akik azt

vallják, hogy egyedül hitük menti meg őket, futóhomokra építenek, mert a hitet egyedül cselekedetek által erősíthetjük meg és tehetjük tökéletessé.

A pogányok elnyerik a Szentlelket

[207] Péter hirdette Jézust azon figyelmes hallgatókból álló csoportnak. Hirdette életét, szolgálatát, csodáit, elárultatását, keresztre feszítését, feltámadását és mennybemenetelét, mint az ember képviselőjének és védőjének szolgálatát, hogy könyörögjön a bűnösökért. Midőn az apostol beszélt, szíve Istennek igazságaért égett, amelyet bemutatott az embereknek. Hallgatóit elbűvölték a hallott tanítások, mert szívük elő volt készítve az igazság befogadására. Az apostolt félbeszakította a Szentlélek leszállása, amiképpen Pünkösöd napján is megnyilatkozott. „És álmélgodtak a zsidóságból való hívek, mindazok, akik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra is kitöltetett a Szentlélek ajándéka, mert hallották, hogy nyelveken szólnak és magasztalják az Istent. Akkor így felelt Péter: Vajon eltilthatja-e valaki a vizet, hogy ezek meg ne keresztkedjenek, akik vették a Szentlelket, amiképpen mi is? És megparancsolta nekik, hogy keresztkedjenek meg az Úrnak nevében. Akkor kérték őt, hogy maradjon náluk még néhány napig.” Csel. 10, 45-48.

A Szentlélek leszállása a pogányokra nem volt egyenlő a keresztséggel. A megtéréshez megkívánt lépések minden esetben: a hit, bűnbánat és keresztség. Így az igazi keresztkények egyesülnek az egy Úrban, egy hitben és egy keresztségben. A különböző vérmérsékletek megválnak a megszentelő kegyelem által és ugyanazon kiváló alapelvek kormányozzák mindnyájuknak életét. Péter engedett a hívő pogányok könyörgésének és velük maradt egy ideig és hirdette Jézust az ottani környéken levő összes pogányoknak.

Midőn a Judeában levő testvérek meghallották, hogy Péter a pogányoknak prédikált, hogy találkozott velük és házukban evett, meglepődtek és megbotránkoztak idegenszerű cselekedetén. Attól féltek, hogy az ilyen eljárás, amely vakmerőségnek tűnt fel előttük, ellentmond tanításainak. Mihelyt meglátogatta őket Péter, kemény megrovásban részesítették e szavakkal: „Körülméletlen emberekhez mentél be és együtt ettél velük.” Csel. 11, 3.

A gyülekezet meglátásának kiszélesedése

Ekkor Péter nyíltan kifejtette előttük az egész dolgot. Elmondta a látomással kapott tapasztalatát és előadta, hogy figyelmeztetést kapott, hogy többé ne tartsa fenn a körülmetéltek és körülmetéletlenek közötti megkülönböztetést, és többé ne tekintse tisztátalanoknak a pogányokat, mert Isten nem személyválogató. Közölte velük Istennek parancsát, hogy menjen a pogányokhoz és elmondta a küldöttek érkezését, utazását Cezáriába, találkozását Kornéliussal és a házában egybegyült csoporttal, óvatosságát nyilvánvalóvá tette a testvérek előtt az a tény, hogy habár az Úr parancsolta meg neki, hogy menjen el azon pogány férfiú házához, mégis magával vitte az akkor is jelenlévő hat tanítványt, hogy legyenek tanúi mindazoknak, amit mond vagy tesz ottan. Előadta a Kornéliussal való első találkozásnak célját, a- mikor Kornélius elmondta neki látomását, amely szerint [208] utasítást kapott, hogy küldjön követeket Joppéba, hogy elhozzák Pétert, aki majd közli velük azokat a szavakat, amelyek által ő és házanépe üdvözülhetnek.

Elsorolta a pogányokkal való találkozásuk eseményeit e szavakkal: „És amint elkezdtem beszélni, a Szentlélek leszállt reájuk, amiképpen mireánk is kezdetben. Ekkor megemlékeztem az Úrnak szavairól, amidőn mondta, hogy János valóban vízzel keresztelt, de ti Szentlélekkel fogtok nemsokára megkereszteltetni. Amennyiben Isten akkor ugyanazt az ajándékot adta nekik, mint nekünk, akik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, mi voltam én, hogy visszatartsam őket?” Csel. 11, 7.

Amidőn a tanítványok hallották a beszámolót, megnyugodtak és meggyőződtek róla, hogy Péter eljárása Isten tervének közvetlen beteljesedése volt és hogy régi előítéletüknek és elzárkózottságuknak végleg el kell tűnnie Krisztus evangéliuma által. „Amikor hallották e dolgokat, megnyugodtak és dicsőítették Istent, mondván: Akkor tehát Isten a pogányoknak is adott megtérést az életre.

Péter kiszabadulása a börtönből

Heródes saját bevallása szerint úgy tért át a zsidó hitre és láthatólag nagyon buzgó volt a törvény ceremóniáinak megőrzésében. Juaea kormányzása az ő kezében volt, alárendelve Claudius római császárnak, és azonkívül a galileai negyedes-fejedelemséget is el látta. Heródes igyekezett elnyerni a zsidók kegyét, abban a reményben, hogy így megtartja hivatalát és kitüntetését, azért igyekezett teljesíteni a zsidók kívánságát Krisztus egyházának üldözése által. Munkáját avval kezdte meg, hogy elkobozta a hívők házait és javait, majd bebörtönözte a vezetőket. Elfogatta Jakabot és börtönbe vetette, majd elküldött egy hóhért, hogy karddal ölje meg, amiképpen az előtte, uralkodó Heródes is lefejeztette Keresztelő Jánost. Ekkor vakmerőbb lett, mivel látta, hogy a zsidóknak tetszenek cselekedetei, azért bebörtönöztette Pétert. Ezeket a kegyetlenségeket a húsvét szent ünnepe előtt cselekedte.

Az emberek helyeselték Heródes cselekedetét, hogy megölette Jakabot, habár némelyek kifogásolták magánjellegű, zárt körben való végrehajtását. Ezek azt állították, hogy Jakab nyilvános kivégzése jobban megfélemlítette volna a hívőket és a velük rokonszenvező egyéneket. Heródes ezen okból fogságban tartotta Pétert, hogy kedvezzen a zsidóknak kivégzésének nyilvános látványosság által. Azonban azt javasolták az uralkodónak, hogy nem volna biztonságos kihozni az idős apostolt kivégzésre a húsvéti ünnepekre Jeruzsálemben összegyűlt nép elé. Attól féltek, hogy tiszteletet keltő megjelenése felébresztheti szánalmukat és részvétüket. Rettegtek, erőteljes felhívásaitól is, amelyek gyakran felébresztették az embereket, hogy kutassák Krisztus jellemét és életét, amelynek minden ravaszságukkal se tudtak ellentmondani. Erre az esetre gondolva a zsidók előre féltek, hogy a nép a király kezéből fogja kikövetelni Péter szabadonbocsátását.

Mialatt Péter kivégzését különböző ürügyek alatt elhalasztották a húsvét utáni időre, addig Krisztus gyülekezetének volt ideje a mély önvizsgálatra és komoly imára. Komolyan könyörögtek böjtöléssel

és könnyek között. Szüntelenül imádkoztak Péterért. Érezték, hogy nem tudnák őt nélkülözni a keresztényi munkában és hogy elérkeztek arra a pontra, ahol Isten segítségével nélkül Krisztus egyháza kihalna.

Végre kitűzték Péter kivégzésének napját, azonban a hívők imái még mindig felszálltak a mennybe és mialatt minden erőfeszítéseiket és rokonszenvüket buzgó imában fejezték ki, Istennek angyalai őrizték a bebörtönzött apostolt. Az ember végső válságos helyzete alkalom Isten számára. Pétert két katona közé helyezték és két láncal megbilincseltek. Mindegyik láncot odaerősítették egyik őrének csuklójához, így az ő tudtuk nélkül meg sem mozdulhatott. A börtön ajtóit alaposan megerősítették és erős őrséget állítottak eléjük. Az emberi eszközökkel való kimentés vagy menekülés esélye teljesen kizárt volt.

Az apostolt azonban nem félemlítette meg ez a helyzet. Krisztus megtagadása után, amidőn a Megváltó visszahelyezte őt tisztségébe, rettenthetetlen bátorsággal szállt szembe a veszéllyel. Nemes bátorságot és elszántságot tanúsított a keresztrefeszített, feltámadott és mennybement Megváltó hirdetésében. Azt hitte, hogy most jött el az ideje, hogy feladja életét Krisztusért.

Kivégzése előtti éjjel Péter megláncolva aludt két katona között szokása szerint. Heródes emlékezve Péternek és Jánosnak menekülésére a börtönből, ahova hitükért zárták be őket, ezen esetben kétszeres elővigyázatossági rendszabályokat fogantatosított. Az őriző katonákat, hogy biztosítsák különleges éberségüket, felelőssé tették a fogoly biztonságos őrizetéért. Az előbb leírt módon megláncolva tartották egy erős sziklacellában, amelynek ajtóit elrekesztették és elzárták. Tizenhat férfit vezényeltek ki a cella őrzésére, akik rendszeres időközökben felváltották egymást. Egy időben négyen látták el az őrséget. Azonban a reteszek és záruk és a római őrség, — amely a valóságban elzárta a fogolytól az emberi segítség lehetőségét, — csak azt eredményezte, hogy Istennek győzelmét annál teljesebbé tegye Péternek a börtönből való megszabadítása alkalmából. Heródes a Mindenható ellen emelte fel kezét, azért a legnagyobb megaláztatást és vereséget kellett elszenvednie Isten szolgájának élete ellen elkövetett merényletével kapcsolatban.

[210]

Angyal általi szabadulás

[211] A kivégzés előtti éjszakán egy hatalmas angyal mennyei megbízatással leszállt, hogy megszabadítsa őt. Az erős kapuk, amelyek bezárták Istennek szentjét, megnyílnak emberi kezek segítsége nélkül. Isten angyala belép és az ajtók újra zajtalanul bezárulnak mögötte. Belép a szilárd kősziklába vágott cellába, ahol Péter fekszik, aki az ártatlanság és Istenbe vetett tökéletes bizalom áldott, békés álmát alussza, odaláncolva mindkét oldalán egy erős őrhöz. Az angyalt körülvevő dicsőség megvilágítja a börtönt, de nem ébreszti fel az alvó apostolt egészséges, mély álmából, amely felüdíti és megújítja és amely jó lelkiismeretéből ered.

Péter nem ébredt fel addig, amíg meg nem érezte az angyal kezének lökését és meg nem hallotta szavát: „Kelj fel gyorsan!” Látja, hogy celláját, amelyet még sohase világított meg az áldott napsugár, most mennyei fény ragyogja be és egy angyal áll előtte nagy dicsőségben. Gépiesen engedelmeskedik az angyal szavának és felkelve felemeli kezeit és érzi, hogy a láncok leestek csuklóiról. Majd az angyal hangját hallja újra: „Övezd fel magadat és kösd fel saruidat!” Csel. 12, 8.

Péter újra gépiesen engedelmeskedik, mialatt csodálkozó tekintetét mennyei látogatójára szegezi. Azt hiszi, hogy álmodik, vagy látomást lát. A felfegyverzett katonák mozdulatlanok, mintha márványból faragták volna ki őket, amint az angyal megparancsolja újra: „Vedd rád felsőruhádat és kövess engem!” Csel. 12, 8. Erre a mennyei lény az ajtó felé megy és a szokás szerint beszédes Péter, a csodálkozástól most némán követi. Keresztül mennek a mozdulatlan őrségen és elérik az erősen elrekesztelt, bezárt kaput, amely magától kitárul és azonnal be is záródik mögöttük, miközben az örök kívül és belül mozdulatlanul állanak helyükön.

Majd elérik a második kaput, amelyet szintén kívül és belül őriznek. A kapu magától megnyílik, mint az első, anélkül, hogy csikorognának sarkai vagy zörögnének vasreteszei. Hasonló módon mennek keresztül a harmadik kapun is és végül a nyílt utcára érnek. Egy szó se hangzik el; nem hallatszik lépésük zaja. Az angyal előtte halad ragyogó fénytől övezve és Péter elbűvölve követi szabadítóját, azt gondolva, hogy álmodik. Egyik utcát a másik után hagyják el így és ekkor az angyal küldetését bevégezve hirtelen eltűnik.

Midőn a mennyei fény szétoszlik, Péter sűrű sötétségben érzi magát, majd fokozatosan csökkenik a sötétség, amint a hűvös, éjjeli levegő megcsapja homlokát. Most ismeri fel, hogy nem álom és látomás volt az, amit látott. Szabad volt, a városnak egy ismerős részén. Felismerte azt a helyet, amelyet gyakran felkeresett már és azt várta, hogy másnap utoljára megy keresztül rajta, amidőn előre látható halálának napjához közeledik. Igyekezett visszaidézni emlékezetébe az utolsó néhány pillanat eseményeit. Emlékezett rá, hogy elaludt két katona között megláncolva, levette saruját és felső ruháját. Átvizsgálva magát látta, hogy teljesen fel van öltözve és fel van övezve.

[212]

A kegyetlen bilincsektől megdagadt csuklói most szabadok voltak és felismerte, hogy szabadulása nem káprázat, hanem áldott valóság. Másnap a halálba akarták vezetni, de íme egy angyal megszabadította börtönéből és a haláltól. „És Péter magához térve ezt mondta: Most tudom igazán, hogy az Úr elbocsátotta az Ő angyalát és megszabadított engem Heródes kezéből és a zsidó nép egész várakozásától.” Csel. 12, 13-17.

Imameghallgatás

Az apostol egyenesen azon ház felé tartott, ahol testvérei egybegyűltek imára. Éppen érte való komoly imában találta őket azon pillanatban. „És amikor Péter zörgetett a tornác ajtaján, egy Rhodé nevű szolgálólány ment oda, hogy hallgatózzék. És megismervén Péter szavait örömeiben nem nyitotta ki a kaput, hanem befutván hírül adta, hogy Péter áll a kapu előtt. Azok pedig ezt mondták neki: Elment az eszed, ő azonban erősítette, hogy úgy van. Azok pedig azt mondták: Az Ő angyala az! Péter pedig szüntelenül zörgetett, mikor pedig felnyitották, meglátták őt és elálmélkodtak. Miután pedig kezével hallgatást intett nekik, mimódon hozta ki őt az Úr a tömöcből. És így szólt: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és az atyafiaknak. És kimenvén elment más helyre.” Csel. 12, 13-17.

Öröm és dicséret töltötte be a böjtölő és imádkozó hívők szívét, hogy Isten hallotta imáikat és válaszolt rá és megszabadította Pétert Heródes kezéből. Reggel az emberek összegyűltek, hogy megnézzék Péter kivégzését. Heródes elküldte szolgálóit, hogy elhozzák Pétert a börtönből a fegyveres őrség kíséretének nagy látványosságával, hogy

meggátolja menekülését, megfélemlítse, a vele rokonszenvezőket és fitogtassa saját hatalmát. Az őrség ott állt a börtön ajtajánál. Az ajtó reteszei és zárai szilárdan és erősen álltak, az örök is ott álltak belül. A láncok ott voltak a két katona csuklóján, de a fogoly eltűnt.

[213]

Heródes megtorló ítélete

Midőn e dogokat hírül adták Heródesnek, nagy haragra gerjedt és a börtön őreit hűtlenséggel vádolta. Halálra ítélték őket azért, mivel elaludtak őrhelyükön. Heródes azonban tudta, hogy nem emberi hatalom mentette meg Pétert. Azonban eltökélte, hogy nem ismeri el, hogy isteni hatalom munkálkodott, hogy megghiúsítsa aljas szándékát. Nem akart megalázkodni, hanem vakmerően szembeszállva dacolt Istennel.

Heródes nem sokkal Péternek a börtönből való kiszabadulása után lement Judeából Cezáreába és ott időzött. Nagy ünnepséget rendezett ott avval a szándékkal, hogy felkeltse a nép csodálatát és tetszését. Minden helyről összegyűltek az élvezethajhászok és nagy mulatozást és ivást rendeztek. Heródes a legfényesebb díszben jelent meg a nép előtt. Ezüsttől és aranytól csillogó palástba öltözött, amely visszaverte a nap ragyogó sugarait és elkápráztatta a nézők szemeit. Nagy pompa és fényes szertartás közepette állt a sokaság előtt és ékesszóló beszédet intézett hozzájuk.

Megjelenésének fensége és beszédének választékos ereje hatalmas befolyást gyakorolt az összegyűlt népre. Érzékeik már megromlottak a mulatozástól és bortól. Elkápráztatta őket Heródes ragyogó megjelenése. Elvárásolta őket nagyszerű magatartása és ékesszóló beszéde, azért vad lelkesedésükben hízelgésekkel árasztották el és istennek nyilvánították, kijelentve, hogy halandó ember nem képes ily megjelenésre és ily elragadó ékesszólásra. Továbbá kijelentették, hogy mindig tisztelték, mint uralkodójukat, azonban mostantól fogva istenként fogják imádni.

Heródes tudta, hogy egyáltalán nem szolgált rá dicsőítésükre és hódolatukra, azonban mégse dorgálta meg a nép bálványimádását, hanem elfogadta azt, mintha megillette volna őt. Arcát elöntötte a kielégült büszkeség pirja, amint hallotta feltörő kiáltásukat: „Isten szava ez, nem emberé!” Csel. 12, 22. Ugyanazok a szavak, amelyek most egy gonosz bűnöst dicsőítettek, néhány évvel ezelőtt őrzőngő

kiáltásban kitorve követelték: „El Jézussal! Feszítsd meg Őt! Feszítsd meg Őt!” Heródes nagy élvezettel fogadta hízelgésüket és hódolatukat és szíve örömujjongással telt meg. Azonban hirtelen gyors és rettenetes változás ment végbe rajta. Arca elsápadt, mint a halotté és halálküzdelem torzította el. Nagy izzadtságcseppek törtek elő pórusaiból. Egy pillanatig a fájdalomtól és rettegetől átszegezve állt, majd sápadt, szeder- jes arcát félelemtől lesújtott barátai felé fordítva így szólt hozzájuk: „Azt, akit ti istenként felmagasztaltatok, lesújtotta a halál!!”

[214]

A legrettenetesebb gyötrelém állapotában vitték el a gonosz tivornya, vígság, pompa és látványosság helyéről, amelytől most már megundorodott lelkében. Egy pillanattal előbb, még büszkén elfogadta azon hatalmas tömeg dicsőítését és imádatát, — most azonban egy önmagánál hatalmasabb Uralkodó kezében érezte magát. Hatalmába kerítette a bűnei miatt érzett önvád. Eszébe jutott, mily kegyetlen parancsa, amellyel megölette Jakab apostolt. Eszébe jutott, mily könyörtelenül üldözte Krisztus követőit és hogy meg akarta öletni Péter apostolt, akit azonban Isten megszabadított kezéből. Eszébe jutott, hogy gyötrelmében és csalódott haragjában kitöltötte esztelen bosszúját a börtönőrökön és irgalom nélkül kivégeztette őket. Érezte, hogy Isten, aki Péter apostolt megmentette a haláltól, most kezébe vette őt, a könyörtelen üldözőt. Nem talált enyhülést testi fájdalmaira és lelki gyötrelmeire. Nem volt semmi reménye. Heródes ismerte Istennek törvényét, amely így szól: „Ne legyenek neked idegen isteneid én előttem”, és tudta, hogy az emberek imádatának elfogadásával betöltötte gonoszságának mértékét és magára vonta Istennek igazságos haragját.

Ugyanazon angyal, aki elhagyta a menny királyi udvarait, hogy megmentse Pétert üldözőjének hatalmából, hajtotta végre Heródesen Isten haragjának büntető-ítéletét. Az angyal meglökte, megütötte Pétert, hogy felköltse álmából, de egész más ütéssel verte meg a gonosz királyt, amellyel halálos betegséget hozott reá. Isten megvételével sújtotta Heródes büszkeségét és testét, amelyet felékesítve állított az emberek csodálkozó szemei elé, megették a férgek és még életében elrothadt. Heródes Isten igazságos megtorlása folytán nagy testi és lelki szenvedések közepette halt meg.

Az isteni ítéletnek ezen megnyilvánulása nagy befolyást gyakorolt az emberekre. Mialatt Krisztus csodálatos módon megszabadí-

totta apostolát a börtönből és megmentette a haláltól, ugyanakkor üldözőjét lesújtotta Istennek átka. A hír eljutott minden országba és hozzájárult ahhoz, hogy sok ember fogadja el a Krisztusban való hitet.

Az apostolok és a tanítványok, akik elhagyták Jeruzsálemet a heves üldözések alatt, amely István vértanúsága után dühöngött — hirdették Krisztust a körülöttük levő városokban, azonban munkájukat csak a héber és görög zsidókra korlátozták. „És az Úr keze velük volt és nagy sokaság tért meg az Úrhoz, hívővé lévén.” Csel. 11, 21.

Midőn a jeruzsálemi hívők hallották a jó örömhíreket, örvendeztek és Barnabást, „aki jámbor (:jó ember:) és Szentlélekkel és hittel teljes férfiú volt”, (Csel. 11, 24.) elküldték Antiochiába, Syria fővárosába, hogy segítse az ottani gyülekezetek. Barnabás nagy sikerrel munkálkodott ott. Amint a munka megnövekedett, kérte és elnyerte Pál segítségét és a két tanítvány egy évig együtt dolgozott abban a városban, tanítva a népet és növelve Krisztus gyülekezetének létszámát.

Antiochiának nagyszámú zsidó és pogány lakossága volt. Nagy számban keresték fel a kényelem és élvezetek kedvelői a hely egészséges volta és szép környezete miatt. Gazdagság, műveltség és finomság összpontosult itt. Kiterjedt kereskedelme nagyfontosságú helyé tette, ahol minden nemzetiségű ember megfordult, azért a fényűzés és bűn városa volt. Istennek megtorló ítélete végül is elérte Antiochiát lakosainak gonoszsága miatt.

Antiochiában nevezték a tanítványokat először keresztényeknek. E nevet azért adták nekik, mert Krisztus volt prédikációjuk, tanításuk és beszélgetésük főtárgya. Állandóan elsorolták azon eseményeket, amidőn mint tanítványai személyes jelenlétének áldásait élvezhették. Fáradhatatlanul időztek tanításainál, a betegek csodálatos meggyógyításánál, hogyan űzte ki az ördögöket és támasztotta fel a halottakat. Remegő ajakkal és könnyes szemekkel beszéltek a Getsemáné kertben átélt haláltusájáról, elárultatásáról, kihallgatásáról, kivégzéséről, türelméről és alázatosságáról, amellyel eltűrte a gyaláztatot és gyötrelmet, amellyel illették ellenségei és isteni részvételéről, amellyel imádkozott üldözőiért. Feltámadása és mennybemenetele

és mennyei szolgálata, mint Közbenjáró az elbukott emberiségért, — kedvenc beszéd tárgyuk volt. A pogányok méltán nevezhették őket keresztényeknek (:Christi-anus=;Krisztus-követői:), mivel Krisztust prédikálták és Istenhez is Átala küldték fel imáikat,

[216] Pál Antiochia népes városában kitűnő munkaterületet talált, ahol az ő nagy bölcsessége, tanultsága, buzgalmával egyesülve nagy befolyást gyakorolt ezen kulturváros lakóira és látogatóira.

Közben az apostolok Jeruzsálemre összpontosították munkájukat, ahova minden nyelvből és vidékről való zsidók jöttek el imádkozni a templomba a folyamatban levő ünnepek alatt. Ilyen esetekben az apostolok rettenthetetlen bátorsággal hirdették Krisztust, habár tudták, hogy életük állandóan veszélyben forog. Sok megtérőt nyertek meg a hitnek és ezek elszéledve otthonukba, az ország különböző részeiben elhintették az igazság magvait minden nemzet és társadalom minden osztálya között.

Péter, Jakab és János meggyőződése volt, hogy Isten bízta meg őket, hogy hirdessék Krisztust otthon, honfitársaik között. Azonban Pál Istentől kapta megbízatását, mialatt a templomban imádkozott, ahol a pogányokat is magába foglaló széles munkaterületét Isten figyelemreméltó világossággal tárta fel előtte. Isten, hogy előkészítse őt kiterjedt és fontos munkájára, szoros kapcsolatba hozta Önmagával, és elragadó látomásban megnyitotta előtte a menny dicsőségének és szépségének halvány képét.

Pál és Barnabás felavatása

Isten érintkezett átadott prófétáival és tanítóival az antiochiai gyülekezetben. „Mikor azért azok szolgáltak az Úrnak és böjtöltek, ezt mondta a Szentlélek: Válasszátok el nekem Barnabást és Saulust e munkára, amelyre én őket elhívtam.” Csel. 13, 2. Ezeket az apostolokat a legünnepélyesebb módon szentelték oda Istennek, ima, böjt és kézzrátétel által és elküldték őket munkaterületekre a pogányok közé.

Pál és Barnabás, mint Krisztus szolgálói dolgoztak, de előzőleg egyiküket se szentelték fel hivatalosan az evangélium szolgálatára ima és kézzrátétel által. Most a gyülekezet nemcsak az igazság tanítására, hanem keresztség végrehajtására és gyülekezetek szervezésére is felhatalmazta őket, miután teljes egyházi tekintéllyel ruházták fel

őket. Ez fontos korszak volt az egyház számára. Habár a pogányok és zsidók közötti válaszfal leomlott Krisztus halála által és beiktatta a pogányokat az evangélium teljes kiváltságaiba, azonban sok zsidó szemérről még nem hullott le a fátyol, úgyhogy nem tudták világosan felismerni annak célját, amit Istennek Fia eltörölt. (:a ceremóniális áldozatokat és szertartásokat:) A munkát most elevenséggel kellett elvégezni a pogányok között, ami az egyháznak megerősödését eredményezte a lelkeknek nagy bearatása által. [217]

Az apostolok különleges munkájukban ki voltak téve a gyanúnak, előítéletnek és féltékenységnek. A zsidók elzárkózottságától való eltérésük természetes következménye az lenne, hogy tantételeiket és nézetüket az eretnekség vádjával illetnék és az evangélium szolgáinak hitelességét sok hívő zsidó kétségbevonná. Isten előre látta mindezen nehézségeket, amelyekkel szolgálai találkozni fognak, azért bölcs előrelátásában felruházta őket kétségbevonhatatlan tekintéllyel az Általa alapított egyház részéről, hogy munkájuk minden kétség felett álljon.

A kézzrátéttel való felavatással, (felszenteléssel) később nagyon visszaéltek. Nem igazolható fontosságot tulajdonítottak annak a ténynek, mintha azonnal egy erő szállna azokra, akik ily felavatásban részesültek, amely azonnal képesítené őket valamely, vagy minden lelkészi munkára, mintha erő rejlene a kézzrátétel cselekményében. Ezen két apostol élettörténetében csak egyszerű jelentést olvasunk a kézzrátételről és munkájukra gyakorolt hatásáról. Pál és Barnabás már elnyerték a megbízatásukat Magától Istentől, azért a kézzrátétel nem adott új kegyelmet, vagy valóságos képesítést. Csak rányomta a pecsétet Istennek munkájára, mint a megfelelő tisztségre való kijelölés elismert formáját.

Az első Generál Konferencia (:Világtanács:)

Egyes Judeai zsidók általános zavart keltettek a hívő pogányok között azáltal, hogy a körülmetélkedés kérdését szorgalmazták. Nagy bizonyossággal állították, hogy senki se üdvözühet a körülmetélkedés és a ceremóniális (szertartási) törvény megtartása nélkül.

Ez fontos kérdés volt, amely nagy mértékben érintette az egyházat. Pál és Barnabás azonnal szembeszálltak és ellenezték e tárgy bevezetését a pogányok közé. E kérdésben szembeszálltak velük

[218]

az antiochiai hívők, akik a judeai zsidók álláspontját pártolták. A kérdés sok vitát eredményezett és megbontotta a gyülekezet összhangját, míg végül az antiochiai gyülekezet attól félt, hogy a kérdés további megvitatása szakadásra vezetne, azért elhatározták, hogy Pált és Barnabást néhány Antiochiából való felelős férfival elküldik Jeruzsálembe, hogy az ügyet az apostolok és vének elé tárják. Ott kellett találkozniuk a különböző gyülekezetek kiküldötteinek és a közeledő évi ünnepekre feljövő látogatóknak. Közben minden ellentétnek meg kellett szünnie, amíg egy végső döntést hoznak az egyház felelős férfiai. Ezt a döntést akkor el kellett fogadniuk az ország különböző gyülekezeteinek.

Jeruzsálembe megérkezvén Antiochia kiküldöttei elmondták az eredményt a gyülekezetek közössége előtt, mely szolgálatukat kísérte és azt a zavart, amelyet az a tény okozott, hogy néhány megtért farizeus kijelentette, hogy a pogányok közül megtérteket körül kell metélni és meg kell tartaniuk Mózes törvényét, a ceremóniális törvényt, ha üdvözülni akarnak.

A zsidók büszkék voltak Istentől kijelölt szolgálatukra. Kijelentették, hogy mivel Isten egyszer leszögezte a héber istenszolgálat módját, lehetetlen, hogy valamikor felhatalmazást adjon annak megváltoztatására. Eldöntötték, hogy a keresztényeknek csatlakozniuk kell a zsidó törvényekhez és szertartásokhoz. Nehezen tudták felismerni a célját annak, amit Krisztus eltörölt az Ő halála által. Nehezen tudták felfogni, hogy a ceremóniális áldozatok csak Isten Fiának halálát ábrázolták előre, amelyben az árnykép találkozott a valósággal és érvénytelenné tette az Istentől elrendelt ceremóniákat (szertartásokat) és a zsidó vallás áldozatait.

Pál büszke volt szigorú, farizeusi pontosságára, azonban miután Krisztus megjelent neki a damaskusi úton, megvilágosodott elméjében a Megváltó küldetése és saját munkája a pogányok megtérítése érdekében, úgyhogy teljesen megértette a különbséget az élő hit és a holt formák, külsőségek között. Pál még mindig azt vallotta, hogy Ábrahám gyermeke és a tízparancsolatot oly hűségesen megtartotta betű és lélek szerint, mint bármikor azelőtt, mielőtt megtért a kereszténységre. Azonban tudta, hogy a különleges ceremóniáknak, szertartásoknak nemsokára teljesen meg kell szünniük, amióta elértek, beteljesedtek azok, amiknek előrevetített árnyképei voltak és

az evangélium ráárasztotta fényét a zsidó vallásra és új jelentőséget adott régi szertartásainak.

Kornélius megtérésének bizonyítéka

A kérdés, amelyet így a tanács megfontolása elé hoztak, úgy látszott, hogy megoldhatatlan nehézségeket tár fel, bármely megvilágításban szemlélték is. A valóságban azonban a Szentlélek már megoldotta ezt a kérdést avval a döntéssel, amelytől az egész keresztény egyház sikere és léte függött. Az apostolok bölcsességet, kegyelmet és megszentelt ítélőképességet nyertek, hogy eldöntsék e sokat vitatott kérdést. [219]

Péter érvekkel bizonyította be, hogy a Szentlélek már eldöntötte ezt az ügyet azáltal, hogy egyenlő erővel szállt le a körülmetéletlen pogányokra és a körülmetélt zsidókra. Elismételte látomását, amelyben Isten egy lepedőt mutatott neki, amely tele volt mindenféle négylábú tisztátalan állattal és megparancsolta, hogy ölje meg és egye meg őket. Midőn ő vonakodott és erősítette, hogy sohase evett semmi közönségest vagy tisztátalant, Isten így szólt: „Amit Isten megtisztított, te ne mondd közönségesnek, vagy tisztátalannak.”

Így szólt: „A szíveket ismerő Isten bizonyosságot tett mellettük, mert adta nekik a Szentleket, miként nekünk is és semmi különbséget nem tett köztünk és azok között, hit által tisztítván meg azoknak szívét. Most azért miért kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába oly igát tegyetek, amelyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhattunk?” Csel. 15, 8-10.

Ez az iga nem a tízparancsolat törvénye volt, amint azt állítják azok, akik ellenzik a törvény kötelező erejét, hanem Péter a ceremóniális törvényre utalt, amelyet Krisztus eltörölt és érvénytelenné tett az Ő kereszthalála által. Péternek ezen felhívása a gyülekezetet oly álláspont elfoglalására bírta, hogy értelemmel tudtak hallgatni Pálra és Barnabásra, akik elmondták a pogányok között végzett munkájuk tapasztalatait.

A döntés

Jakab apostol azon döntéssel tette meg bizonyágtételét, hogy Isten akarta elhozni a pogányok számára azt, hogy örvendjenek a

zsidók minden kiváltságának. A Szentlélek úgy látta jónak, hogy ne terheljék a ceremóniális törvénnyel a pogányokból megtérteket és az apostolok és vének a tárgy gondos mérlegelése után ugyanazon megvilágításban látták a dolgot és így gondolatuk megegyezett Isten Lelkének gondolatával. Az apostoli tanácsban Jakab apostol elnökölt, akinek végső döntése így hangzott: „Annakokáért azt mondom: (:az én véleményem az: er. ford. sz.):) hogy nem kell háborgatni azokat, akik a pogányok közül térnek meg Istenhez.” Csel. 15, 19.

[220] Jakab apostol véleménye az volt, hogy a ceremóniális törvényt, különösen a körülmetélkedés rendelkezését nem lenne bölcs dolog ráerőltetni a pogányokra, vagy ajánlani számukra. Hangsúlyozni igyekezett testvérei előtt azt a tényt, hogy amidőn a pogányok Istenhez tértek bálványimádásukból, nagy változás történt hitükben, azért nagy óvatosságot kell tanúsítaniuk, hogy meg ne zavarják elméjüket bizonytalan kérdésekkel és el ne bátortalanítsák őket Krisztus követésében.

Mindazonáltal a pogányok se kövessenek olyan eljárást, mely lényeges összeütközésre vezetne a zsidó testvérekkel, vagy amely lelkükben előítéletet ébresztene ellenük. Az apostolok és vének azért megegyeztek abban, hogy a pogányokat kioktatják, hogy tartózkodjanak a bálványáldozati hústól, a paráznaságtól és a megfulladt állattól és a vértől. Megkívánták tőlük, hogy tartsák meg az erkölcsi törvény parancsolatait és éljenek szent életet. A pogányokból lett keresztényeket biztosították, hogy azokat a férfiakat, akik sürgetik a körülmetélkedést, nem az apostolok hatalmazták fel.

Pált és Barnabást ajánlották nekik, mint olyan férfiakat, akik kockára tették életüket az Úrért, és Judást és Silást is elküldték velük, hogy élőszóval közöljék a pogányokból megtért hívőkkel a Tanács határozatát. Istennek e négy szolgáját elküldték levéllel és üzenettel Antiochiába, ami véget vetett minden ellentétnek, mert a határozat a föld legmagasabb Tekintélyének szava volt.

A Tanács, amely eldöntötte ezt a vitás kérdést, a zsidók és pogányok közül megtért keresztény gyülekezetek alapítóiból állott. Jelen voltak a jeruzsálemi vének és az antiochiai kiküldöttek és a legbefolyásosabb gyülekezetek képviselői. A Tanács nem vallotta magát csalhatatlannak nyilatkozataiban, csak az Isten akaratából megalapított egyház megvilágosított ítéletének utasításai és méltósága alapján terjesztette elő javaslatát. Látták, hogy Isten Maga döntötte el a vitás

kérdést azáltal, hogy Szentlelkének kitöltetésével támogatta a pogányokat, úgyhogy nem tehettek mást, minthogy kövessék a Lélek vezetését.

Nem hívták meg a keresztények egész közösségét a Tanács ülésére, hogy szavazzanak a kérdésben. Az apostolok és vének, — befolyásos és jó ítélőképességű férfiak, — megszerkesztették és kiadták a határozatot, amelyet azután általánosságban elfogadtak a keresztény gyülekezetek. E döntést nem mindenki helyeselte ugyan, mert voltak pártoskodó, hamis atyafiak, akik saját felelősségükre egy más munkába kezdtek. Átadták magukat a hibakeresésnek és zúgolódásnak és új terveket javasoltak. Igyekeztek meggátolni azon tapasztalt férfiak munkáját, akiket Isten avatott fel, hogy hirdessék Krisztus tanításait. Így az egyháznak kezdettől fogva ilyen akadályokkal kellett találkoznia és fog is találkozni az idők végéig.

Pál szolgálatának évei

Pál apostol fáradhatatlan munkás volt. Állandóan helyről helyre utazott, néha barátságtalan vidékeken, vizen, szélvészben és viharban is. Nem engedte, hogy munkájában bármi is megakadályozza. Istennek szolgája volt, akinek végre kellett hajtania az Ő akaratát. Élőszóval és levél által vitte Istennek üzenetét, amely mindig segítséget és erőt nyújtott Isten egyházának. Számunkra, akik a föld történelmének befejező korszakában élünk, az általa vitt üzenet világosan beszél az egyházat fenyegető veszedelmekről és azon hamis tanokról, amelyekkel Isten népének szembe kell szállnia.

Pál faluról falura és városról városra menve hirdette Krisztust és gyülekezeteket alapított. Bárhol talált meghallgatásra, a tévelygés ellensúlyozásán munkálkodott, hogy az emberek lábait az igazság útjára irányítsa. Azokat, akiket munkája által rábírt Krisztus elfogadására, gyülekezetté szervezte. Nem számított, mily kevesen voltak, ezt cselekedte és nem feledkezett meg a gyülekezetekről, amelyeket alapított. Bármily kicsi is volt a gyülekezet, gondoskodásának és érdeklődésének tárgyát képezte.

Pál elhívása különféle szolgálatot követelt meg tőle. Saját kezeivel kereste meg megélhetését, gyülekezeteket alapított és leveleket írt a már megalapított gyülekezeteknek. Azonban e különböző munkák közepette is kijelentette: „Ezt az egy dolgot cselekszem.” Fii. 3, 13. Minden munkájában állhatatosan egy célt tartott szem előtt, hogy hű legyen Krisztushoz, aki kinyilvánította Magát neki, holott káromolta az ő nevét és minden hatalmában álló eszközt felhasznált, hogy másokat is káromlásra kényszerítsen. Életének egyetlen nagy célja az volt, hogy szolgálja és tisztelje Krisztust, akinek nevét egykor megvetette. Egyetlen vágya az volt, hogy lelkeket nyerjen meg a Megváltónak. A zsidók és pogányok szembeszállhattak vele és üldözhatték, de céljától semmi se tudta őt eltéríteni.

Pál áttekinti tapasztalatait

A filippibeliekhez írva Pál leírja megtérése előtti és utáni tapasztalatait. „Krisztus Jézusban dicsekszünk és nem testben bizakodunk. Jóllehet nekem van bizakodásom test szerint is. Ha bárki más mer testben bizakodni, én sokkal inkább. Körülmetél- tettem nyolcadnapon, Izrael nemzetségéből Benjamin törzséből való vagyok, zsidókból való zsidó, törvény tekintetében farizeus, buzgóság tekintetében az egyházat üldöző, a törvénybeli igazság tekintetében fedhetetlen voltam.” Fil. 3, 3-6. [222]

Megtérése után így hangzott bizonyásgtétele:

„Sőt annakfelette most is kárnak ítélek mindent, az én Uram Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt, akiért mindent kárba veszni hagytam és szemétnek ítélek, hogy a Krisztust megnyerjem, és találtassam Őbenne, mint akinek nincsen saját igazságom a törvényből, hanem van igazságom a Jézus Krisztusban való hit alapján.” Fil. 3, 8-9.

Azon igazság, amelyet egykor oly értékesnek gondolt, most értéktelenné vált szemeiben. Lelkének vágya az volt, „Hogy megismerjem Őt és az Ő feltámadásának erejét és az Ő szenvedéseiben való részesülésemet, hasonlóvá lévén az Ő halálához. Ha valami módon eljuthatnék a halottak feltámadására. Nem mondom, hogy már elértem, vagy hogy már tökéletes volnék, hanem igyekezem, hogy el is érjem, amiért meg is ragadott engem a Krisztus Jézus. Atyámfia, én önmagámról nem gondolom, hogy már elértem volna. De egyet cselekszem, azokat, amelyek hátam mögött vannak elfelejtven, azoknak pedig, amelyek előttem vannak nekik dőlvén, célegyenest igyekszem az Istennek a Jézus Krisztusban onnét felülről való elhívása jutalmára.” Fil. 3, 10-14.

Egy alkalmazkodó munkás

Nézd őt Filippi várbörtönében, ahol nem gondolva fájdalomtól gyötört testére, dicséneke megtöri az éjszaka csendjét. Miután a földrengés megnyitotta a börtönajtót, ezen vigasztaló szavakat intézi a pogány börtönőrhez: „Ne tégy kárt magadban, mert mindnyájan itt vagyunk.” Csel. 16, 28. Minden rab a helyén van, visszatartva egy fogolytársuk jelenléte által. A börtönőr pedig meggyőzve azon hitnek

valósága által, ami Pált fenntartja, — érdeklődik az üdvösség útja felelől és egész házanépével együtt csatlakozik Krisztus tanítványainak üldözött seregéhez.

[223]

Figyeld meg Pált az areopagus (-.görög törvényszék:) tanácsa előtt, amidőn tudomány ellen tudománnyal, logika ellen logikával (ésszerű gondolkodással) és bölcsélet ellen bölcsélettel szállt szembe. Figyeld meg, hogyan utal Jehovára, mint az ismeretlen Istenre, az Istentől nyert szeretet tapintatosságával, — akit hallgatói tudatlanul, ismeretlenül is imádtak. Beszédében idézte saját költőjüket, és úgy rajzolta eléjük Istent, mint Atyát, akinek ők gyermekei. Halld őt azon kasztrendszer (osztályrendszer) korában, — amikor az emberek emberi jogait egészen megtagadták, — amint a testvériség nagy igazságát fejtegeti és kijelenti, hogy „Isten az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén.” Csel. 17, 26. Ezután bemutatja, hogy Istennek az emberrel való bánásmódján keresztül hogyan vonul végig arany fonálhoz hasonlóan az Ő kegyelmének és irgalmának szándéka, „meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait, hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák Őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikünkötől sem.” Csel. 17, 26-27.

Halld őt Festus udvarában, amikor Agrippa király, az evangélium igazságáról meggyőzve felkiált: „Majdnem ráveszel engem, hogy keresztény legyek.” Csel. 26, 28. Pál saját láncaira mutatva gyengéd udvariassággal válaszol: „Kívánnám Istentől, hogy ne csak majdnem, hanem nagyon is, ne csak te, hanem mindazok is, akik ma engem hallgatnak, lennétek olyanok, mint én is vagyok, kivéve e bilincseket.” Csel. 26, 29.

Így múlt el élete, amint leírta saját szavaival: „Gyakorta való utazásban, veszedelemben folyóvizben, veszedelemben rablók között, veszedelemben városban, veszedelemben pusztában, veszedelemben tengeren, veszedelemben hamis atyafiak között. Fáradtságban és nyomorúságban, gyakorta való virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gyakorta való böjtölésben, hidegben és mezítelenségben.” II. Kor. 11, 26-27.

Így szólt: „Ha szidalommal illetnek, áldást mondunk; ha üldöznek, elszenvedjük, ha gyaláznak, könyörgünk;” (I. Kor. 4, 12-13.) „mint bánkódok, noha mindig örvendezők; mint szegények, de so-

kakat gazdagítok; mint semmi nélkül valók és mindennel bírók.” II. Kor. 6, 10.

Szolgalat bilincsekben

Habár Pál apostol hosszú ideig fogoly volt, az Úr mégis előre vitte általa az Ő különleges művét. Bilincsei lettek azon eszközök, amelyek által Krisztus ismeretét terjesztette és így megdicsőítette Istent. Amint városról városra küldték őt kihallgatásra, elmondta saját megtérésének érdekes történetét királyok és kormányzók előtt, hogy Jézussal kapcsolatban ne legyen mentségük. Így ezrek hittek Krisztusban és örvendeztek az Ő nevében.

[224]

Láttam, hogy az Úrnak különleges szándéka, terve teljesedett be Pál tengeri utazása alkalmával. Isten azt akarta, hogy a hajó legénysege meglássa Istennek hatalmát Pál által, hogy a pogányok is halljanak Jézus nevéről, hogy sokan megtérjenek tanítása és az általa cselekedett csodák szemlélése által. Királyok és kormányzók csodálkoztak érvein, amidőn buzgósággal és a Szentlélek erejével hirdette Krisztust és amidőn elmondta tapasztalatainak érdekes eseményeit, megerősödtek azon meggyőződésükben, hogy Jézus az Istennek Fia volt.

Péter és Pál vértanúsága

Péter és Pál apostolok sok évig egymástól távol munkálkodtak, mivel Pál munkája az volt, hogy a pogányokhoz vigye el az evangéliumot, míg Péter különösen a zsidókért munkálkodott. Azonban Isten gondviselésében mindkettőjüknek bizonyosságot kellett tenniük a világ fővárosában, Rómában, és földjét meg kellett öntözniük vérrükkel, mint maggal, a szentek és vértanúk rendkívül nagy aratását.

Körülbelül Pál második letartóztatása idején Pétert is elfogták és börtönbe vetették, ő különösen gyűlöletessé tette magát a hatóságok előtt azon buzgósága és sikere által, amelylyel feltárta Simon mágus varázsló csalásait és leleplezte fondorlatait, aki követte őt Rómába, hogy szembeszálljon vele és akadályozza az evangélium munkáját. Neró hitt a varázslásban, azért pártolta Simont. Nagyon felingerlődtől Péter apostol ellen, azért kész volt elrendelni letartóztatását.

A császár rosszindulatát Pál ellen növelte az a tény, hogy első bebörtönzése alkalmával a birodalmi háztartás tagjai és más kiemelkedő személyek közül is többen megtértek, és elfogadták a kereszténységet. Ezen okból a második bebörtönzést sokkal szigorúbbá tette, mint az elsőt. Csak kevés alkalmat adott az evangélium hirdetésére és elhatározta, hogy megrövidíti életét, mihelyt elfogadható ürügyet talál rá. Neró elméjét annyira befolyásolták Pál apostol erőteljes szavai utolsó kihallgatása alkalmával, hogy döntését elhalasztotta. Nem sokkal később hirdették ki Péter esetében való döntését, mint amely Pált adta át a vértanúság sírjának. Mivel Pál római állampolgár volt nem vethették alá kínzásnak, azért lefejezésre ítélték.

[225] Pétert, mint idegent és zsidót megostoroztatásra és kereszt halálra ítélték. Rettenetes halálára tekintve megemlékezett Mestere megtagadásának nagy bűnéről a kihallgatás órájában, azért, egyetlen gondolata az volt, hogy méltatlan oly nagy megtiszteltetésre, hogy ugyanoly halállal haljon meg, mint Mestere. Péter őszintén megbánta bűnét és Krisztus meg is bocsátott neki, amit ki is nyilvánított azáltal, hogy magas megbízatást adott neki, hogy legeltesse

nyájának juhait és bárányait, ő azonban sohase tudott megbocsátani önmagának. Még az utolsó jelenetek halálküzdelmének gondolata se tudta csökkenteni szomorúságát és bűnbánatát. Utolsó kedvezményként azt kérte kivégzőjétől, hogy fejfelé lefelé szegezzék a keresztre. Kérését teljesítették és ily módon halt meg a nagy Péter apostol.

Pál végső bizonyágtétele

Pált titokban vezették a kivégzés helyére. Kivégzői megriadva befolyásának nagyságától, attól féltek, hogy még halálának jelene által is megtérőket nyerhet meg a kereszténységnek. Ennélfogva csak kevés néző lehetett jelen. Azonban a kemény katonák, akiket kijelöltek kíséretére, hallgattak szavaira és csodálkozva szemlélték vidámságát, sőt örömét ily halál közelségében. Gyilkosai iránti megbocsájtó lelkülete és Krisztus iránti rendíthetetlen bizalma az utolsó pillanatig az élet illatát jelentette az életre némelyek számára, akik látták vértanúságát. Nemsokára többen elfogadták az Üdvözítőt azok közül, akiknek Pál prédikált és hitüket félelem nélkül pecsételték meg vérükkel.

Pál élete annak legutolsó órájáig tanúsítja, igazolja szavainak igazságát: „Mert Isten az, aki szólt, a sötétségből világosság ragyogjon, Ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten ismeretének a Jézus Krisztus arcán való világotlaltása végett. Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy amaz erőnek nagy volta Istené legyen, és nem magunktól való. Mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottatunk, kétségeskedünk, de nem esünk kétségbe. Üldöztetünk, de el nem hagyatunk, tiportatunk, de el nem veszünk. Mindenkör testünkben hordozzuk az Úr Jézus halálát, hogy a Jézusnak élete is látható legyen a mi testünkben.” II. Kor. 4, 6-10. Az ő rátermettsége nem önmagában rejlett, hanem az isteni Lélek jelenlétében és tevékenységében, aki betöltötte szívét és minden gondolatát alárendelte Krisztus aka- ratának. Az a tény, hogy saját életével bizonyította az igazságot, amelyet hirdetett, meggyőző erőt adott prédikálásának és magatartásának. Ezt mondja a próféta: „Aki Reád támaszkodik, megőrződ azt teljes békében, mivel Tebenned bízunk.” Esa. 26, 3. Az a mennyei béke, amely arcán is visszatükröződött, nyert meg sok lelket Krisztusnak.

[226]

Az apostol nem tekintett bizonytalansággal vagy rettegéssel a nagy túlvilág felé, hanem örömteljes reménységgel és sóvárgó várakozással. Amidőn a vértanúság helyén állott, nem látta a hóhér villogó kardját, vagy a zöld fűvel borított földet, amely nemsokára beissza vérét. Azon nyári napon a nyugodt, kék égen át feltekintett az örökkévaló trónjára. Szava így hangzott: „Uram, Te vagy az én vigaszom és osztályrészem. Mikor ölelhetlek át Téged? Mikor láthatlak meg elhomályosító fátyol nélkül?”

Pál földi életén át magával vitte a menny légkörét. Mindazok, akik összekötetésben álltak vele, érezték Krisztussal való kapcsolatának és az angyalokkal való társaságának befolyását. Ebben rejlik az igazság ereje. A szent életnek mesterkéletlen, öntudatlan befolyása a legmeggyőzőbb prédikáció, amit a kereszténység érdekében tarthatunk. Az érvek, még ha megcáfolhatatlanok is, csak ellenkezést keltenek, azonban egy isteni példának olyan ereje van, melynek nem lehet teljesen ellenállni.

Miközben az apostol megfeledkezett saját közelgő szenvedéseiről, mély aggodást érzett a tanítványok iránt, akiket nemsokára elhagy, hogy előítélettel, gyűlölettel és üldözéssel találják szembe magukat. Igyekezett erősíteni és bátorítani azt a néhány keresztényt, — akik elkísérték őt a kivégzés helyére, — azáltal, hogy megismételte előttük azokat a becses ígéreteket, amelyek azoknak szólnak, akik üldöztetést szenvednek az igazságért. Biztosította őket, hogy semmi se fog hiányzani abból, amit az Úr mondott megpróbált, hűséges gyermekeinek. Felkelnek majd és világítanak, mert az Úr dicsősége feltámad, megnyilatkozik rajtuk, mert egy kevés ideig nehézségek vehetik körül őket, különféle kísértések közepette nélkülözhetik a földi vigaszt, de szívüket e szavakkal kell bátorítaniuk: „Tudom, kinek hittem, Ő meg tudja őrizni Nála letett kincsemet. Dorgálása egyszer majd véget ér és eljön a béke és tökéletes nap hajnala.”

[227] Üdvösségünk Fejedelme elkészítette szolgálait a nagy utolsó küzdelemre. Megváltva Krisztus áldozata által, megmosva a bűntől az Ő vérében és felöltözve Krisztus igazságának ruháiba, Pál magában hordta annak bizonyosságát, hogy lelke becses Megváltójának szemében. Életét elrejtette Krisztussal Istenben és meg van győződve róla, hogy Ő, aki legyőzte a halált, meg tudja őrizni azt, amit Reá bízott. Lelke megragadja a Megváltó ígését: „Feltámasztom őt az

utolsó napon.” Ján. 6, 40. Gondolatait és minden reményét Jézus második eljövételére összpontosítja és amidőn a hóhér kardja lesújt reá, és a halál árnyéka összegyülekezik a vértanú körül, utolsó gondolata előrehatol oda, ami legelső gondolata lesz majd ama nagy felébredéskor, hogy találkozik Életadóival és üdvözölje Őt az áldás örömeiben.

Közel húsz évszázad telt el azóta, hogy az éltés Pál kiontotta véréit, mint Isten Igéjének és Krisztus bizonyágtételének tanúja. Egy hűséges kéz se jegyezte fel az elkövetkező nemzedékek számára e szent férfiú életének utolsó jeleneteit, de az ihletett írás megőrizte számunkra a haldokló bizonyágtételét. Trombita harsogásához hasonlóan visszhangzik szava a korszakokon át. Bátorságával Krisztus tanúinak ezreit bátorítja, hogy a bánattól lesújtott hívők ezreiben ébressze fel saját diadalmas örömeinek visszhangját: „Mert én immár megáldoztatam. Végezetre eltétem nekem az igazságnak koronája, amit megad nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró, nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az Ő megjelenését.” II. Tim. 4,6-8

A nagy hithagyás

Amidőn Jézus kijelentette tanítványainak Jeruzsálem sorsát és második eljövételének jeleneteit, előre megmondta népének tapasztalatait is eltávozásának idejétől fogva egészen addig, amíg hatalomban és dicsőségben visszatér, hogy megszabadítsa őket. Az Olajfák hegyéről Jézus szemlélte azokat a viharokat, amelyek az apostoli egyházat érik majd és amelyekben jövőbe látó szemei szemlélték azon hatalmas és heves viharokat, amelyek követőit érik majd az üldözés és sötétség elkövetkezendő korszakaiban. Néhány mély jelentőségű, rövid szóban kijelentette Isten egyházának sorsát, amely a világ fejedelmei részéről éri majd. Krisztus követőinek a megaláztatás, gyalázat és szenvedés ugyanazon útját kell végigjárniuk, mint Mesterüknek. Azon ellenségeskedés, amely kitört a világ Megváltója ellen, meg fog nyilvánulni mindazok ellen, akik hisznek az Ő nevében.

A korai egyház története igazolta a Megváltó szavainak beteljesedését. A föld és pokol hatalmasságai feltámadtak Krisztus ellen követőinek személyében. A pogányság előre látta, hogy ha az evangélium diadalmaskodik, elsepri templomaikat és bálványoltáiraikat, azért egyesítették erőiket, hogy megsemmisítsék a kereszténységet. Az üldözés tüze fellángolt. A keresztényektől elkobozták vagyonaikat és elűzték őket otthonukból. „A szenvedések nagy harcát állották ki”, „megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját szenvedték el, sőt még bilincseket és börtönt is.” Zsid. 11, 36. Sokan vérükkel pecsételték meg bizonyágtételüket. A nemeseket és rabszolgákat, gazdagokat és szegényeket, tanultakat és tanulatlanokat egyaránt irgalmatlanul lemészárolták.

Sátán erőfeszítései azonban az egyház erőszakos megsemmisítésére hatástalanok voltak. A nagy küzdelem, amelyben Jézus tanítványai feladták életüket, nem szűnt meg akkor sem, amidőn ezen hűséges zászlóhordozók elestek őrhelyükön. Vereségük által győztek. Istennek munkásait megölték, azonban műve állandóan haladt előre. Az evangélium tovább terjedt és követőinek száma növekedett.

Behatolt a hozzáférhetetlen vidékekre is, amelyek még a „római sas” számára is megközelíthetetlenek voltak. Egy keresztény szóváltásba elegyedve a pogány fejedelmekkel, akik az üldözések előrehaladását sürgették, így szólt: „Megölhettek, kínozhattok, elkárhoztathattok bennünket... Igazságtalanságotok csak ártatlan- sagunkat igazolja... [229] Kegyetlenségetek által semmit se értek el. Sőt inkább erősebb felhívást fog jelenteni, hogy másokat is meggyőződésre bírjon. Minél gyakrabban kaszáltok le bennünket, annál jobban növekszik számunk, mert a keresztények vére: mag.”

Ezreket börtönöztek be és öltek meg, de mások keltek fel, hogy helyüket elfoglalják. Azokat, akiket megöltek, biztosították Krisztus számára, aki a győztesek közé számlálta őket. Megharcolták a nemes harcot, hogy elnyerjék az életnek koronáját, amikor Jézus eljön. Az eltűrt szenvedések közelebb hozták őket egymáshoz és Megváltójukhoz. Élő példájuk és haldoklásukban tett bizonyágtételük állandó tanúbizonyság volt az igazság mellett és ahol a legkevésbé várták, Sátán alattvalói otthagyták szolgálatát és Krisztus zászlaja alá gyülekeztek.

Megalkuvás a pogánysággal

Sátán ekkor tervet gondolt ki, hogy sokkal eredményesebben harcoljon Isten kormányzása ellen azáltal, hogy zászlaját a keresztény egyházban tűzze ki. Ha Krisztus követőit be tudja csapni, hogy magukra vonják Isten nemtetszését, akkor erejük, bátorságuk és szilárdságuk eltűnik és könnyű zsákmányaivá lesznek.

A nagy ellenség most ravaszsággal igyekezett elérni azt, amit nem tudott biztosítani erőszakkal. Az üldözést beszüntette, de helyettesítette a földi siker és világi dicsőség veszélyes csábjaival. A bálványimáidókat rávették, hogy fogadják el a kereszténységnek egy részét, miközben a lényeges igazságokat visszautasították. Vallották, hogy elfogadják Jézust, az Istennek Fiát, hogy hisznek halálában és feltámadásában, de nem győződtek meg bűneikről és nem érezték a megtérésnek vagy szívük megváltozásának szükségességét. Miután bizonyos engedményeket tettek, azt javasolták, hogy a keresztények is tegyenek engedményeket, hogy mindnyájan egyesülhessenek a Krisztusban való hit magaslatán.

[230]

Az egyház most félelmetes veszedelemben volt. Börtön, kínzás, tűz és kard áldásnak számított ehhez képest. A keresztények egy része szilárdan állt, akik kijelentették, hogy ők nem alkudnak meg. Mások úgy érveltek, hogy ha engedményeket tesznek, vagy módosítják hitüket, és egyesülnek azokkal, akik elfogadták a kereszténységnek egy részét, az teljes megtérésükhöz vezethet. Ezen idő mély lelki gyötrelem korszaka volt Krisztus hű követői számára. A színelte kereszténység köpenye alatt Sátán belopózott az egyházba, hogy megrontsa hitüket és elfordítsa gondolataikat az Ige szavaitól.

Végül a keresztény közösség legnagyobb része lesüllyesztette színvonalát és a kereszténység egyesült a pogánysággal. Habár a bálványimádók azt állították, hogy megtértek és egyesültek a gyülekezettel, mégis még mindig ragaszkodtak bálványaikhoz, csupán imádatuk tárgyát változtatták meg, Jézus, Mária és a szentek képeire. A bálványimádás romlott kovászát ily módon bevitték az egyházba, és folytatták átkos munkájukat. Egészségtelen tanokat, babonás szertartásokat és bálványimádó szertartásokat olvasztottak be hitükbe és istentiszteleteikbe. Mivel Krisztus követői egyesültek a bálványimádókkal, a keresztény hit megromlott, s az egyház elvesztette tisztaságát és erejét. Azonban voltak egyesek, akiket a csalások nem vezettek félre. Ezek megőrizték hűségüket az igazság Szerzője iránt és egyedül Istent imádták.

Krisztus hitvalló követői között mindig két osztály létezett. Mialatt az egyik osztály tanulmányozza a Megváltó életét, és komolyan igyekszik kiküszöbölni hibáit és törekszik hasonlóná válni Mintaképéhez, a másik osztály kerüli az egyszerű gyakorlati igazságokat amelyek feltárják hibáikat. Az egyház még legjobb állapotában se áll teljesen igazakból és őszintékből. Megváltónk azt tanította, hogy akik készakarva hódolnak a bűnnek, azokat ne fogadják be a gyülekezetbe. Mégis Magához kapcsolt oly férfiakat, akik fogyatékos jellemmel bírtak és részesítette őket tanításainak és példájának áldásaiban, hogy alkalmuk legyen meglátni és helyesbíteni tévedéseiket.

Azonban nincsen közösség a Világosság Fejedelme és a sötétség fejedelme között, azért követőik között se lehet. Midőn a keresztények beleegyeztek abba, hogy egyesülnek azokkal, akik csak félig tértek meg a pogányságból, oly ösvényre léptek, amely mindig távolabb vezette őket az igazságtól. Sátán ujjongott, hogy sikerült megcsalni Krisztus követőinek oly nagy tömegét. Ekkor hatalmát

nagyobb mértékben gyakorolta rajtuk és arra indította őket, hogy üldözzék azokat, akik hűek maradtak Istenhez. Senki se tudott annyira ellene fordulni az igaz keresztény hitnek, mint azok, akik valamilyen védelmezői voltak. Ezek a hitszegő keresztények egyesülve felpogány társaikkal, támadásaikat a keresztény hit leglényegesebb tantételei ellen indították.

Heves harcot kellett vívni azoknak, akik hűségesek akartak maradni, hogy megálljanak a félrevezető csalások és utálatosságok közepette, amelyeket papi álruhába öltöztetve hoztak be az egyházba. A Bibliát nem fogadták el a hit zsinórmértékéül. A vallásszabadság elvét eretnekségnek nyilvánították és fenntartóit gyűlölték és kizárták.

[231]

A hűségesek visszavonulása

Hosszú heves küzdelem után a hűségesek közül néhányan elhatározták, hogy megszakítanak minden közösséget a hithagyó egyházzal, ha továbbra is vonakodik megszabadulni a hamisságtól és a bálványimádástól. Látták, hogy az elkülönülésre határozottan szükség van ha engedelmeskedni akarnak Isten Igéjének. Nem mertek eltérni oly végzetes tévedéseket saját lelkük rovására és oly példát nyújtani, amely veszélyeztetné gyermekeik és gyermekeik gyermekeinek hitét. A béke és egység biztosítása érdekében készek voltak arra, hogy engedményeket tegyenek, amelyeket Isten iránti hűségükkel összeegyeztethettek, azonban érezték, hogy a békét túl drágán vásárolnák meg elveik feladása árán. Ha az egységet csak az igazság és igazságosság árán tudnák biztosítani, akkor inkább legyenek köztük nézeteltérések és háborúk is. Áldás lenne a gyülekezet és a világ számára, hogyha megelevenednének Isten hitvalló népének szívében azok az alapelvek, amelyek azon állhatatos lelkeket tette készítették. Pál apostol kijelenti, hogy „mindazokat, akik kegyesen (:istenfélő módon:) akarnak élni, üldözni fogják,” II. Tim. 3, 12. Mi az oka annak, hogy az üldözés tüze oly nagy mértékben kialudt. Egyetlen oka az, hogy a gyülekezet alkalmazkodott a világ színvonalához, azért nem ébreszt ellenállást. A jelenkor hitvallását napjainkban nem a tiszta, szent jellem alkotja, mint amely Krisztusnak és apostolainak idejében jellemezte a keresztény hitet. Ennek oka csak a bűnnel való megalkuvás lelkülete, mivel Isten Igéjének

igazságait oly közömbösséggel szemlélik és oly kevés jámborság található a gyülekezetben, azért oly népszerű a kereszténység a világ előtt. Elevededjék csak fel a korai egyház hite és ereje, akkor majd feltámad az üldözés szelleme és fellángol az üldözés tüze is.

Pál apostol a thessalonikai második levelében előre megmondta a nagy hithagyást, amely a pápai hatalom megalapítása következtében fellép. Kijelentette, hogy Krisztus napja „nem jön el addig, mígnem bekövetkezik előbb a szakadás és megjelenik a bűn embere, a veszedelemnek fia, aki ellene veti és fölébe emeli magát mindannak, ami Istennek, vagy istentiszteletre méltónak mondatik annyira, hogy maga ül be, mint Isten az Istennek templomába, Isten gyanánt mutogatva magát... Működik ugyan már a törvényszegés titkos bűne, csak hogy annak, aki most még azt visszatartja, félre kell az útból tolatnia.” II. Thess. 2, 3-4. 7. Ő már azon korai időszakban látta, hogy tévelygések lopóznak be a gyülekezetbe, amelyek előkészítik majd a pápaság kifejlődésének útját.

A törvényszegés titkos bűne először fokozatosan, csendben — majd amikor ereje megnövekedett és megszerezte az uralmat az emberek gondolatvilága felett, akkor már nyíltabban folytatta félrevezető és istenkáromló munkáját. A megalkuvás és alkalmazkodás szellemét egy ideig visszatartották a heves üldözések, amelyeket az egyház eltűrt a pogányságtól. Azonban minden üldözés megszűnt és a kereszténység bejutott a királyok udvaraiba és palotáiba. Félretette Krisztusnak és apostolainak egyszerűségét a pogány papok és fejedelmek fényűzéséért és büszkeségéért és Isten követelményeit emberi hagyományokkal és elméletekkel helyettesítették. Konstantin császár névleges megtérése a negyedik század elején nagy örömet okozott, de a világ az igazság ruháiba öltözve bevonult az egyházba. Most a romlottság műve gyorsan haladt előre. A látszólag legyőzött pogányság győzött. Szelleme uralta a gyülekezetet. Tanait, szertartásait és babonáit bekebelezték Krisztus állítólagos követőinek hitébe és istentiszteletébe.

A pogányság és kereszténység között létrejött kiegyezés eredményezte a jövendölésben előre kijelentett bűn emberének kifejlődését, aki „ellene veti és fölébe emeli magát Istennek.” A hamis hitvallásnak ezen óriási kiterjedésű rendszere Sátán hatalmának mesterműve,

erőfeszítéseinek emlékműve, hogy trónra üljön és saját akarata szerint kormányozza a földet.

[233] Rábírták az egyházat, hogy a nyereség és világi dicsőség biztosítása céljából a nagy emberek kegyét és támogatását keresse és így Krisztust elutasítva rávették őket, hogy alattvalói hűséget esküdjenek Sátán képviselőjének, a római püspöknek.

A római katolikus egyháznak egyik alapvető tanítása az, hogy a római pápa Krisztus egyetemes egyházának látható feje, aki a világ minden részében levő papok és püspökök feletti legfelsőbb hatalommal van felruházva, sőt mi több, a pápa az Istenségnek címeit követeli magának.

Sátán jól tudta, hogy a Szentírás arra képesíti az embereket, hogy felismerjék csalását és ellenálljanak hatalmának. Maga a világ Megváltója is ellenállt hatalmának Igéje által. Krisztus Sátánnak minden támadásánál az örök igazság pajzsát emelte fel e szavakkal: „Meg van írva!” Az ellenség minden sugallatával szemben az Ige bölcsességével és hatalmával szállt szembe.

Az emberek feletti uralmának fenntartása és pápai tekintélyének megalapozása céljából tudatlanságba kellett őket tartani a Szentírás felől. A Biblia felmagasztalja Istent és az embert a valódi helyére állítja, azért szent igazságait el kell titkolni és el kell nyomni. Ezt a következtetést fogadta el a római egyház. A Biblia terjesztését évszázadokon át betiltották. Az embereknek megtiltották olvasását és azt is, hogy házukban tartsák és a lelkiismeretlen papok és prelátusok úgy magyarázták tanításait, hogy támogassa vakmerő állításaikat. Így a pápát majdnem egyetemesen elismerték Isten földi helyettesének és az egyház és állam feletti legfelsőbb tekintéllyel ruházták fel.

Az idők és törvény megváltoztatása

Miután a tévelygés felfedezőjét, (a Szentírást) eltávolították, Sátán saját akarata szerint munkálkodott. A jövődölés kijelentette, hogy a pápaság „azt véli, hogy megváltoztatja az idők és törvényeket.” Dán. 7, 25. ered. ford. sz. Ezen munka megkezdését nem halogatták. Hogy meggyőzzék a pogányokat a bálványimádás helyettesítéséről, és így elősegítsék a kereszténység névleges elfogadását, a képek és ereklyék imádását fokozatosan vezették be a keresztény

egyházba. Egy általános zsinat végül megalapozta a pápai bálványimádás ezen rendszerét. Róma, hogy teljessé tegye szentségtörő munkáját, Istennek törvényéből kivéste a második parancsolatot, a faragott képek imadásának tilalmát, azért a tizedik parancsolatot kettéosztotta, hogy megőrizze számukat.

A pogányság iránti engedékenység lelkülete a menny tekintélyének további megvetése felé nyitotta meg az utat. Sátán lábbal taposta a negyedik parancsolatot, a Szombatot is és megkísérelte, hogy félretegye az ősrégi Szombatot, azt a napot, melyet Isten megáldott és megszentelt, hogy helyette azt az ünnepet magasztalják fel, amelyet a pogányok a „napisten” tiszteletreméltó napjaként ünnepeltek. Eleinte ezt a változást nem nyíltan törekedtek végrehajtani. Az első évszázadokban az igazi Szombatot az egész kereszténység megtartotta. Féltékenyen őrizték Istennek tiszteletét. Hitték, hogy az Ő törvénye változhatatlan, azért buzgón megőrizték előírásainak szentségét. Sátán azonban nagy ravaszsággal munkálkodott eszközei által, hogy elérje célját. Azon célból, hogy az emberek figyelmét felhívják a vasárnapra, Krisztus feltámadásának emlékére rendelt ünneppé tették és istentiszteleteket tartottak azon a napon. Mégis inkább pihenőnapnak nyilvánították és a Szombatot még mindig szentül megtartották.

Konstantin császár még pogány korában kibocsátott egy rendeletet, amelyben megparancsolta a vasárnap általános megtartását az egész római birodalomban. Áttérése után is a vasárnap makacs védője maradt és pogány rendeletét ekkor az új hit érdekében megerősítette. Azonban e nap iránt tanúsított tisztelet még nem volt elég ahhoz, hogy megakadályozza a keresztényeket, hogy a valódi Szombatot tekintsék az Úr napjának, azért újabb lépéseket kellett tenniük. A hamis szombatot egyenlő fokra kellett emelni az igazi Szombattal. Néhány évvel Konstantin rendeletének kiadása után Róma püspöke a vasárnapot az „Úrnak napja” elnevezéssel ruházta fel. Így fokozatosan arra vezette az embereket, hogy bizonyos mértékben szentnek tekintsék. Az eredeti Szombatot azonban még mindig megtartották.

Az őscsaló evvel még nem fejezte be munkáját. Elhatározta, hogy zászlaja alá gyűjti a keresztény világot és helyettese által, gyakorolja hatalmát, a büszke főpap által, aki Krisztus képviselőjének vallotta magát. Félig megtért pogányok, becsvágyó prelátusok és világszerető egyháztagnak által hajtotta végre célját. Időnként nagy

zsinatokat tartottak, amelyeken összegyűltek az egyházi méltóságok az egész világról. A Szombatot, amelyet Isten rendelt, majdnem minden zsinaton egy kicsit lejjebb nyomták, míg a vasárnapot ennek megfelelően feljebb emelték. Végül e pogány ünnepet úgy tisztelték, mint isteni intézményt, míg a bibliai Szombatot zsidó maradványnak nyilvánították és megtartóit átkozottaknak jelentették ki.

[235] A nagy hitszegőnek sikerült fölébe emelnie magát „mindannak, ami Istennek, vagy istentiszteletre méltónak mondatik.” II. Tess. 2, 4. Vakmerően megváltoztatta az isteni törvénynek azon egyetlen előírását, amely az egész emberiséget félreérthetetlenül az igaz és élő Istenhez utasítja. A negyedik parancsolat, a Szombat parancsa kinyilatkoztatja Istent, mint az ég és föld Teremtőjét, ami által megkülönbözteti minden hamis istentől. Isten a teremtés emlékezetére szentelte meg a hetedik napot, a Szombatot, nyugalomnapul az emberiség számára. Arra szánta, hogy állandóan az emberek elméjében tartsa az élő Istent, mint létük Forrását, tiszteletük és imádatuk tárgyát. Sátán igyekszik az embereket elfordítani Isten iránti alattvalói hűségüktől, és az Ő törvénye iránti engedelmességüktől azért erőfeszítéseit különösen azon parancsolat ellen irányítja, amely Istenre, mint Teremtőre utal.

A protestánsok most azt hangoztatják, hogy Krisztusnak vasárnap történt feltámadása, „keresztény szombattá” tette a vasárnapot. Azonban bizonyítékuk nincsen a Szentírásból. Krisztus és az apostolok nem részesítették ily tiszteletben a vasárnapot. A vasárnap megünneplése, mint keresztény intézmény, „a törvénytelenység titkában” (:a törvényszegés titkos bűnében II. Thes. 2, 7.:) találja eredetét, amely már Pál apostol idejében megkezdte munkáját. Hol és mikor fogadta örökbe az Úr a pápaságnak e gyermekét? Milyen érvényes okot hozhatnánk fel a Szombat megváltoztatására, amelyről a Szentírás hallgat?

A hatodik században a pápaság szilárdan megalapozódott. Hatalmának székhelyét a birodalmi városban, Rómában szilárdította meg és Róma püspökét az egész egyház fejedelmének nyilvánították. A pogányság helyt adott a pápaságnak. A sárkány „a fenevadnak adta erejét és királyiszkét és nagy hatalmat (:tekintélyt:)”. Jel. 13, 2. Most azután bekövetkezett a Dániel és János által megjövendölt pápai elnyomás 1260 éve. Dán. 7, 25. Jel. 13, 5-7. A keresztényeknek választaniuk kellett: vagy feladják feddhetetlenségüket és elfogadják

a pápai szertartásokat és istentiszteleti rendet vagy életüket börtönök celláiban töltik el, vagy kínpadon, máglyán, vagy a bakó bárdja által halmak meg. Most teljesedtek be Jézus szavai: „Elárulnak titeket szülők és testvérek is, rokonok és barátok is és megölnék némelyeket közületek. És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevéért.” Luk. 21, 16-17. Az üldözések nagyobb dühvel törtek rá a hűségesekre, mint bármikor azelőtt és a világ egy nagy csatatérré vált. Krisztus egyháza évszázadokon át a visszavonultságban és homályban talál mendeiket. Így szól a próféta: „Az asszony pedig elfutott a pusztába, ahol Istentől készített helye volt, hogy ott táplálják őt 1260 napig.” Jel. 12, 6.

[236]

A sötétség korszaka

A római egyház hatalomra jutása jelezte a sötétség korszakának kezdetét. Amint hatalma növekedett a sötétség fokozódott. A Krisztusba vetett hitet igazi alapjáról Krisztusról áthelyezték a római pápára. Ahelyett, hogy Isten Fiára bízták volna bűneik megbocsátását és örök üdvösségüket, az emberek a pápára, prelátusokra és papokra néztek, akiket tekintéllyel ruháztak fel. Arra tanították őket, hogy közbenjárójuk a pápa és az emberek csak általa közeledhetnek Istenhez és hogy Isten helyét tölti be értük, azért feltétlenül engedelmeskedni kell neki. Ezen követelménytől való elhajlás elegendő okot szolgáltatott arra, hogy a legszigorúbb testi és lelki büntetést szabják ki a vétkezőre.

Így az emberek gondolatait elterelték Istenről, esendő, tévedő, kegyetlen emberekre, sőt mi több, — magára a sötétség fejedelmére, aki hatalmát általuk gyakorolta. A bűn a szentség álruhába öltözött. Ha a Szentírást háttérbe szorítják és az ember a legfelsőbbnek tekinti magát, akkor csak csalást, rászedést és aljas bűnöket fogunk látni. Az emberi törvények és hagyományok felemelésével megnyilvánult a romlottság, amely Isten törvénye félretevésének mindenkori következménye.

A veszedelem napjai

Ezek a napok a veszedelem napjai voltak Krisztus egyháza számára. A hűséges zászlóhordozók valóban kevesen voltak. Habár

az igazság nem maradt tanúbizonyság nélkül, időnként mégis úgy látszott, mintha a tévelygés és babona egészen győzedelmeskednék és az igaz vallást száműzték volna a földről. Az evangéliumot szem elől tévesztették, de a vallási formaságok megszaporoztak és az embereket szigorú rendelkezésekkel terhelték meg.

[237] Nemcsak arra tanították őket, hogy a pápára tekintsenek, mint közbenjárójukra, hanem arra is, hogy bűneikre saját cselekedeteik által igyekezzenek engesztelést szerezni. Hosszú zarándoklatok, a vezeklés cselekedetei, az ereklyék imádata, templomok, szentségtartók és oltárok építése, nagy összegek fizetése az egyháznak, — ilyen és hasonló cselekedetek végrehajtását parancsolták meg nekik, hogy kiengeszteljék Istennek haragját, vagy biztosítsák kegyét, mintha Isten emberekhez lenne hasonló, vagy csekélységek miatt megharagudna, hogy ajándékkal, vagy a vezeklés cselekedeteivel kellene Őt kiengesztelni.

Az előrehaladó évszázadok a tévelygés állandó növekedéséről tanúskodtak a Róma által hirdetett tantételek következtében. Már a pápaság megalapítása előtt figyelmet szenteltek a pogány bölcsészek tanításainak és befolyást gyakoroltak a gyülekezetben. Sokan, akik megtérteknek vallották magukat, még mindig ragaszkodtak pogány bölcséletük elveihez és nemcsak önmaguk tanulmányozták őket, hanem másokra is ráerőltették, mint annak eszközét, hogy kiterjeszthessék befolyásukat a pogányok között. Ily módon komoly tévelygéseket hoztak be a keresztény hitbe. Ezek közül kiemelkedők az ember természetes halhatatlanságának és a halálban való öntudatának tantétele. Ezen tanra alapozta Róma a szentek segítségül hívását és Szűz Mária imádatát. Ebből eredt az örök gyötrelém tévtana a teljes megátalkodottak részére, amit korán behoztak a pápai hitvallásba.

Ily módon előkészítették az utat még egy másik pogány kitalálás bevezetésére is, amelyet Róma purgatóriumnak, tisztítóűznek nevezett és arra használt fel, hogy megfélemlítse a hiszékeny, babonás tömeget. Ezen tévtan által megerősítették az örök gyötrelém helyének létezését, ahol az olyanoknak lelke szenved el bűneinek büntetését, akik nem érdemelték örök kárhozatot, azért onnan bemehetnek a mennybe, bűneikből való megtisztulásuk után.

Még egy újabb kitalálásra is szükség volt ahhoz, hogy Róma hasznot húzhasson híveinek bűneiből és félelméből. Erről gondos-

kodtak a megvásárolható bűnbocsánat tana által. A múlt, jelen és jövő bűneinek teljes megbocsátását, a megérdemelt szenvedések és büntetések elengedését ígérték meg azoknak, akik részt vesznek a pápának azon háborúiban, hadjárataiban, amelyet földi uralmának kiterjesztése érdekében indított, hogy megbüntesse ellenségeit, vagy kiirtsa azokat, akik meg merték tagadni szellemi felsőbbségét. Az embereket arra is tanították, hogy az egyháznak kifizetett pénz által megszabadulhatnak bűneiktől és kiszabadíthatják barátaik lelkét. Ilyen eszközökkel töltötte meg pénzszekrényeit Róma és tartotta fenn Krisztus állítólagos képviselőinek nagyzását, fényűzését és erkölcsi romlottságát, holott Neki nem volt hol fejét lehajtania. Az [238] Úrvacsora bibliai rendelkezését helyettesítették a bálványozó miseáldozat által. A római katolikus papok azt állítják, hogy lélektelen szemfényvesztésükkel az egyszerű kenyeret és bort Krisztus tényleges testévé és vérévé változtatják. Istenkáromló vakmerőségükkel nyíltan vallják, hogy hatalmukban áll „megteremteni Teremtőjüket.” Minden kereszténytől megkívánták halálbüntetés terhe mellett, hogy megvallják ezen szörnyű égbekiáltó eretnokségben való hitüket. Azokat, akik ezt megtagadták, máglyán égették el.

A pápaság dele a világnak éjféle volt. A Szentírás majdnem ismeretlen volt nemcsak a nép, hanem a papok előtt is. A pápai vezetők a régi farizeusokhoz hasonlóan gyűlölték a világosságot, amely kinyilvánította volna bűneiket. Istennek törvényét, az igazság mértékegységét eltávolították, mert így korlátlan hatalmat gyakorolhattak és gátlás nélkül cselekedhették a bűnt. Csalás, kapzsiság és erkölcstelenség uralkodott. Az emberek nem riadtak vissza semmiféle bűntől, ami által világi gazdagságot, vagy állást nyerhettek el. A pápák és prelátusok palotái a leggonoszabb kicsapongások helyei voltak. Némelyek az uralkodó pápák közül oly gonoszságokat követtek el, hogy a világi fejedelmek meg akarták őket fosztani egyházi méltóságuktól, mert túlságosan gonosz szörnyetegek voltak ahhoz, hogy eltűrjék őket trónjukon. Évszázadokon át nem haladt a tudományos művelődés, a művészet, vagy kultúra. Erkölcsi és szellemi bénulás sújtotta a kereszténységet.

Korai reformátorok

Azon homályban, amely a pápai felsőbbség hosszú időszaka alatt leszállt a földre, az igazság világosságát nem tudták teljesen kioltani. Istennek minden korszakban voltak hűséges tanúi, oly férfiak, akik ápolták Krisztusban, — mint Isten és az emberek közötti egyetlen Közbenjáróban való hitüket, akik a Bibliát tartották életük egyetlen szabályának és a valódi Szombatot szentelték meg. Utódaik sohase tudják meg, hogy mivel tartozik a világ ezeknek a férfiaknak. Eretnekeknek bélyegezték őket, indítóokaikat megtámadták, jellemüket megrágalmazták, írásaikat elnyomták, félremagyarázták, vagy megcsonkították. Mégis szilárdan álltak és korszakról korszakra tisztán megőrizték hitüket, mint szent örökséget a következő nemzedékek számára.

Oly ádáz harcot vívtak a Biblia ellen, hogy időnként csak nagyon kevés példány létezett belőle, azonban Isten nem engedte meg, hogy Igéjét teljesen megsemmisítsék. Igazságait nem rejthették el örökre. Isten ugyanolyan könnyen meg tudta szabadítani láncaitól az élet Igéjét, mint ahogyan a börtön ajtóit is megnyitotta és kitárta az ércajtókat, hogy megszabadítsa szolgáit. Isten Európa különböző országaiban férfiakat indított fel Szentlelke által, hogy elrejtett kincs-ként kutassák, keressék az igazságot. Miután a gondviselés vezette őket a Szentíráshoz, mély érdeklődéssel tanulmányozták szent lapjait. Habár nem láttak tisztán mindent, mégis képesek voltak sok, régen eltemetett igazságot megérteni. Mint mennyei küldöttek haladtak előre, széttépve a tévelygés és babona láncait, felszólították azokat, akik oly régen sínylődtek a rabszolgaságban, hogy keljenek fel és biztosítsák szabadságukat.

Eljött a Biblia lefordításának ideje, hogy a különböző országok népeinek saját nyelvükön adják kezükbe. A világ éjféle elmúlt. A sötétség órái lemorzsolódtak és sok országban megjelentek az eljövendő hajnal jelei.

A reformáció hajnalcsillaga

A XIV. században Angliában feltűnt a „reformáció hajnalcsillaga.” Wycliffe János a reformáció előhírnöke volt nemcsak Anglia, hanem az egész kereszténység számára. Ő volt a puritánok őse. Korszaka: oázis volt a pusztaságban.

Az Úr úgy látta jónak, hogy a reformáció munkáját olyan személyre bízza, akinek szellemi képességei megadják munkájának jellegét és méltóságát. Ez elhallgattatta a megvetés hangját és megakadályozta az igazság ellenségeit abban, hogy elrontsák hitelét azáltal, hogy nevetségessé teszik védőinek tudatlanságát. Midőn Wycliffe bevégezte iskolai tanulmányait, a Szentírás tanulmányozásához fogott. A Szentírásban megtalálta azt, amit azelőtt hiába keresett. Itt látta kinyilatkoztatva a megváltás tervét, amely Krisztust az ember egyetlen védőjeként, közbenjárójaként mutatja be. Látta, hogy Róma eltért a Biblia ösvényétől az emberi hagyományok kedvéért. Odaszánta magát Krisztus szolgálatára és elhatározta, hogy hirdeti az igazságot, amelyet felfedezett.

[240]

Életének legnagyobb munkája a Szentírásnak angol nyelvre való lefordítása volt. Ez volt az első teljes angol fordítás, amelyet valaha készítettek. A nyomtatást akkor még nem ismerték, azért csak lassú, fáradtságos munkával tudták sokszorosítani az egyes példányokat. Ezt mégis megtették és Anglia népe megkapta a Bibliát saját nyelvén. Így Isten Igéjének világossága kezdte szétárasztani ragyogó sugarait a sötétségen keresztül. Egy isteni kéz elkészítette a nagy reformáció útját.

Az emberek értelméhez intézett felhívása felébresztette őket a pápai dogmák iránti tehetetlen alárendeltségükből. A magas osztályok is kedvezően fogadták a Szentírást, akik abban a korszakban csak egyedül ismerték a betűket. Wycliffe most tanítja a protestantizmus jellegzetes tanításait: a hit általi üdvösséget Krisztusban és a Szentírás egyedüli tévedhetetlenségét. Sok pap csatlakozott hozzá a Biblia terjesztésében és az evangélium hirdetésében. Munkájuk és Wycliffe írásai oly nagy hatást gyakoroltak, hogy az új hitet Anglia népének majdnem fele elfogadta. A sötétség országa reszketett.

Az ellenségnek azon erőfeszítése, hogy Wycliffe munkáját meggátolja és életét kioltsa, egyformán eredménytelen volt. Békességben halt meg 61 éves korában az oltár melletti szolgálatban.

[241]

A reformáció terjed

Wycliffe írásai rábírták a cseh Húsz Jánost, (egyetemi tanárt) hogy Róma sok tévelygését feladva csatlakozzék a reformáció munkájához. Húsz Wycliffehez hasonlóan nemes lelkű keresztény, tanult ember volt, aki rendíthetetlenül ragaszkodott az igazsághoz. A Szentírásra való hivatkozásai a papság botrányos és erkölcstelen életéről tett bátor nyilatkozatai széleskörű érdeklődést ébresztettek és ezek boldogan elfogadták a tisztább hitet. Ez felingerelte a pápának, prelátusoknak, papoknak és kolduló barátoknak haragját, azért Huszt felszólították, hogy jelenjen meg a konstanzi zsinaton és feleljen az eretnekség vádjára. A német fejedelem menedéklevelet biztosított Húsz számára és Konstanzba érkezésére nézve a pápa által személyesen biztosította, hogy nem követnek el ellene igazságtalanságot.

Hosszú tárgyalás után, amely alatt megőrizte az igazságot, Húsztól megkívánták, hogy válasszon: vagy visszavonja tanait, vagy meg kell halnia, ő a vértanú sorsot választotta, és miután látnia kellett könyvei elégetését, őt is elégették máglyán. Az összegyűlt egyházi és állami méltóságok jelenlétében Istennek e hűséges szolgája határozott tiltakozást intézett a pápai uralom romlottsága ellen. Kivégzése, amely a védelem legünnepélyesebb és nyilvános ígéretének szégyenteljes megszegése mellett történt, feltárta az egész világ előtt Róma hitszegő, álnok kegyetlenségét. Az igazság ellenségei azonban, habár ők nem tudták, előbbre vitték az ügyet, amelyet hiába akartak megsemmisíteni.

Az üldözés ellenére egy nyugodt, bensőséges, komoly tiltakozás továbbra is elhangzott Wycliffe halála után is az uralkodó vallás romlottsága ellen. Az apostoli kor hívőihöz hasonlóan sokan önként feláldozták földi vagyonukat Krisztus ügyéért.

Komoly erőfeszítéseket tettek a pápaság hatalmának megerősítésére és kiterjesztésére, azonban miközben a pápák Krisztus képviselőinek vallották magukat, oly romlott életet éltek, hogy a népek megundorodtak tőle. A könyvnyomtatás feltalálásának segítségével a Szentírás szélesebb körben elterjedt és így sokan meglátták általa, hogy Istennek Igéje nem támasztja alá a pápai tanokat.

[242]

Midőn az egyik tanúbizonyságot arra kényszerítetfék, hogy ejtse kezéből az igazság fáklyáját, más ragadta ki kezéből és rettenthetetlen bátorsággal emelte magasra. A küzdelem nem- csak egyé-

neknek, egyházaknak, hanem nemzeteknek felszabadulását eredményezte. Egy évszázad szakadékan keresztül az emberek kinyújtották kezeiket, hogy Wycliffe korától kezdve kezét nyújtanak a lollardoknak, (Wycliffe követőinek). Luther vezetése mellett megkezdődött a reformáció Németországban. Kálvin Franciaországban hirdette az evangéliumot, Zwingli Svájcban. A világ felébredt a korszakok szendergéséből, amidőn országról országra felhangzottak a bűvös szavak: „Vallásszabadság!!”

Luther és a nagy reformáció

Azok között, akiket Isten arra hívott el, hogy az egyházat a pápaság sötétségéből egy tisztább hit világosságára vezessék, a legelső volt Luther Márton, akit buzgóság, lelkesedés és odaadás jellemzett. Isten félelmén kívül nem ismert más félelmet és a vallásos hit alapjául egyedül a Szentírást ismerte el. Luther az ő korának embere volt, aki által Isten elvégezte az egyház megreformálásának és a világ megvilágosításának nagy munkáját.

Miközben Luther egyik napon tanulmányozta az egyetem könyvtárának könyveit, felfedezett egy latin Bibliát. Már azelőtt is hallott töredékeket az evangéliumból és az apostoli levelekből a nyilvános istentiszteleteken és azt gondolta, hogy azok alkotják az egész Bibliát. Áhitattal vegyes csodálattal forgatta a Biblia szent lapjait. Meggyorsult érveréssel, dobogó szívvel olvasta az élet Igéit, majd időnként szünetet tartva így kiáltott fel: „Oh, ha Isten nekem is adna egy ilyen Bibliát!” Angyalok vették körül és az Isten trónjától áradó világosság sugarai kinyilvánították számára az igazság kincseit. Mindig félt attól, hogy megbántja Istent de bűnös állapotáról való meggyőződése most annyira úrrá lett rajta, mint még soha. A komoly vágy, hogy megszabaduljon bűneitől és Istennél békét találjon, arra indította, hogy kolostorba vonuljon és átadja magát a szerzeteséletnek.

Minden pillanatát, amelyet napi kötelességeinek elvégzése után meg tudott takarítani, tanulmányozással töltötte, megrabolva magát a szükséges alvástól is, még azt az időt is sajnálta, amelyet egyszerű ebédjének elfogyasztására szánt. Minden másnál jobban gyönyörködött Isten Igéjének tanulmányozásában. Egy alkalommal talált egy Bibliát, amely a kolostor falához volt láncolva, ahova gyakran elvonult és elmélyedt olvasásába.

Luthert papnak szentelték, majd Wittenbergben kinevezték egyetemi tanárnak. Itt a Szentírás tanulmányozásának szentelte magát eredeti héber és görög nyelvükön. Nemsokára bibliai előadásokat kezdett tartani és az elragadtatott hallgatóinak sokasága előtt feltárta

a zsoltárok könyvét, az evangéliumokat és az apostoli leveleket. Hatalmas volt az írások fejtegetéseiben és Istennek kegyelme megnyugodott rajta. Ékesszólása foglyul ejtette hallgatóit. Az a világosság és hatalom, amellyel bemutatta az igazságot, meggyőzte értelmüket és mély lelkesedése érintette szívüket.

A reformok vezetője

[244]

Luther Istennek gondviselése folytán elhatározta, hogy elmegy Rómába. Ebben az időben a pápa bűnbocsánatot ígért azoknak, akik térden csúszva felmennek a Vatikánban az úgynevezett Pilátus lépcsőin. Luther egy napon éppen ezt a cselekedetét végezte, amikor egy mennydörgéshez hasonló hang szólt hozzá: „Az igaz ember hitből él!” Zsid. 10, 38. Szégyenkezve és borzadva ugrott talpra és elmenekült balgaságának helyéről. Az a Biblia-szöveg sohase vesztette el lelkére gyakorolt hatását. Azon időtől kezdve tisztábban látta, mint bármikor az emberi cselekedetekben való bizalom téves voltát az üdvösség elnyerése céljából és felismerte a Krisztus érdemeiben való állandó hit szükségességét. Szemei megnyíltak és többé sohasem záródtak be a pápaság sátáni csalásai előtt. Amikor elfordította arcát Rómától, szívében is elfordult tőle és azon időtől fogva elkülönülése mindjobban növekedett, míg végül minden kapcsolatot megszakított a pápai egyházzal.

Rómából való visszatérése után Luther elnyerte a wittenbergi egyetemen a theologiai (hittudományi) doktorátust. Most szabadságában állott, hogy odaszentelje magát, mint még soha, a Szentírás tanulmányozására, amelyet szeretett. Ünnepeles fogadalmat tett, hogy gondosan tanulmányozza és hűen hirdeti Isten Igéjét életének minden napjában és nem a pápák mondásait és tanait fogja terjeszteni. Most már nemcsak szerzetes és egyetemi tanár volt, hanem a Biblia felhatalmazott követe. Isten elhívta őt pásztorául, hogy legeltesse az Ő nyáját, amely éhezte és szomjazta az igazságot. Luther határozottan kijelentette, hogy a keresztények ne fogadjanak el más tanítást, csak azt, amelyik egyedül a Szentíráson alapszik. Ezen szavai a pápaság felsőbbségének alapjába ütköztek és a reformáció alapelveit tartalmazták.

Luther, mint az igazság bajnoka, most bátran fogott munkájához. Ünnepeles, komoly szavai felhangzottak a szószékről. Az emberek

[245]

elé tárta a bűn sértő természetét és arra tanította őket, hogy lehetetlen az ember számára, hogy saját cselekedete által csökkentse bűnös-ségét, vagy elkerülje a büntetést. Csak az Istenhez való megtérés és a Krisztusban való hit mentheti meg a bűnöst. Krisztus kegyel-mét nem lehet megvásárolni, mert ingyen ajándék. Azt tanácsolta az embereknek, hogy ne vásároljanak bűnbocsátó cédulákat, ha-nem hittel tekintsenek fel a megfeszített Megváltóra. Elmondta saját fájdalmas tapasztalatát, hogy hiába igyekezett megalázkodásával és vezeklésével megszerezni az üdvösséget. Biztosította hallgatóit, hogy azáltal talált örömet és békességet, hogy elfordult önmagától és hitt Krisztusban.

Luther tanításai megragadták a gondolkodó emberek figyelmét egész Németországban. Prédikációiból és írásaiból a világosság sugarai áradtak szét, amelyek ezreket ébresztettek fel és világosítot-tak meg. Élő hit foglalta el a holt formaságok helyét, amelyekben oly sokáig tartották az egyházat. Az emberek naponta veszítették el bizalmukat a római katolikus egyház babonáiban. Az előítélet akadályai fokozatosan eltávolodtak. Isten Igéje, amellyel Luther megvizsgált minden tantételt és minden állítást, kétélű kardhoz ha-sonlított, amely utat vágott az emberek szívéhez. Mindenütt vágy ébredt az emberekben a lelki előrehaladás után. Mindenütt annyira éheztek és szomjaztak az igazság után, amilyent korszakok óta nem tapasztaltak. Az emberek, kik szemeikét oly sokáig irányították az emberi ceremónákra, és emberi közbenjárókra, most bűnbánattal és hittel tekintettek fel a megfeszített Krisztusra.

A reformátor írásai és tanai elterjedtek minden keresztény or-szág népei között. A mű eljutott Svájcba és Hollandiába. Írásainak példányai eljutottak Franciaországba és Spanyolországba is. Taní-tásait elfogadták Angliában, mint az életnek Igéjét. Belgiumban és Olaszországban is elterjedt az igazság. Ezrek ébredtek fel halálos kábultságukból az élő hitnek örömeire és reménységére.

Luther szakít Rómával

Róma meg akarta semmisíteni Luthert, azonban Isten megvédte. Tanításai mindenütt felhangzottak, — zárdákban, kunyhókban és a nemesek kastélyaiban, egyetemeken és királyok palotáiban. A

nemeslelkű emberek mindenütt felkeltek, hogy támogassák erőfeszítéseit.

A kereszténység megreformálásának érdekében Luther a német fejedelemez és nemességhez intézett feliratában ezt írta a pápáról: „Rettenetes dolog szemlélni azt a férfit, aki Krisztus helytartójának mondja magát oly pompát fitogtatva, amellyel egy fejedelem se versenyezhet. Hasonlít-e ez a szegény Jézushoz, vagy az alázatos Péterhez? Azt mondják, hogy ő a világ ura! Azonban Krisztus, — akinek a helytartójának állítja magát, — így szólt: Az én országom nem e világból való. Egy helytartó országrészei túlterjedhetnek-e Felettesének birodalmán?”

[246]

Így írt az egyetemekhez: „Nagyon félek, hogy az egyetemek a pokol tágas kapuivá válnak, ha nem igyekeznek szorgalmasan a Szentírás magyarázatára, hogy bevéssék azt az ifjúság lelkébe, szívébe. Senkinek se tanácsolom, hogy odahelyezze gyermekét, ahol nem a Szentírás gyakorolja a legfőbb hatalmat. Minden intézetnek, ahol az emberek nem foglalkoznak szüntelen Isten Igéjével, meg kell romlania.”

Ez a felhívás gyorsan elterjedt egész Németországban és hatalmas befolyást gyakorolt az emberekre. Az egész nemzet felkelt, hogy a reformáció zászlaja alá sorakozzék. Luther ellenfelei bosszúvágytól égve arra sürgették a pápát, hogy hozzon ellene határozott rendszabályokat. Ekkor rendeletet hoztak, hogy tanításait azonnal el kell kárhóztatni. Hatvan nap határidőt adtak a reformátornak, és híveinek, amely után ha nem vonják vissza álláspontjukat, valamennyit kiközösítik.

Midőn a pápai bulla (rendelet) Lutherhez ért, így szólt: „Megvettem és megtámadom azt, mivel istentelen és hamis... Magát Krisztust kárhóztatja benne... örülök, hogy ily gonoszságokat kell elviselnem a legjobb ügyért. Már nagyobb szabadságot érzek szívemben, mert végül is tudom, hogy a pápa az antikrisztus és trónja Sátán trónja.”

A római pápa szava azonban mégis hatalommal bírt. Börtön, kínzás és kard voltak hatalmas fegyverei, hogy megadásra kényszerítse az embereket. Minden arra mutatott, hogy a reformátor munkája véget ér. A gyengék és babonások reszkettek a pápa rendeletétől, s mialatt általános rokonszenv kísérte Luthert, sokan mégis úgy érezték, hogy életük túl drága ahhoz, hogy kockára tegyék a reformáció ügyéért.

A reformáció előrehaladása

Ezen időben új császár lépett Németország trónjára: V. Károly. Róma kiküldöttei siettek kifejezni szerencsekívánataikat és rábírní az uralkodót arra, hogy vegye igénybe hatalmát a reformáció ellen. Másrészről Szászország fejedelme, akinek V. Károly nagy részben köszönhette koronáját, kérte őt, hogy ne tegyen lépéseket Luther ellen addig, amíg ki nem hallgatják.

Most minden párt a német államok gyűlésére irányította figyelmét, amely Wormsban gyűlt össze nemsokára V. Károly trónralé-
pése után. Ezen nemzeti tanácskozás alkalmával fontos politikai kérdéseket és érdekeket kellett megvitatni, azonban ezek csak kis jelentőségűeknek tűntek fel a wittenbergi szerzetes ügyéhez képest.

V. Károly előzőleg utasította a választófejedelmet, hogy hozza magával Luthert a törvényhozó testület ülésére, és biztosította őt, hogy a reformátor védelmet fog kapni minden jogtalanság ellen és szabad megbeszélést nyer a vitatott kérdések megtárgyalására valamely illetékes egyénnel. Luther vágyott megjelenni a fejedelem előtt.

Luther barátai megrettentek és nyugtalankodtak. Ismerték az ellene fennálló előítéletet és ellenségeskedést, azért attól féltek, hogy nem tartják majd tiszteletben a neki adott védlevelet. Kérték, hogy ne veszélyeztesse életét. Luther azonban így válaszolt: „A pápa hívei nem Wormsba érkezésemet kívánják, hanem elítéltetésemet és halálomat. Nem számít. Ne értem imádkozzatok, hanem Isten Igéjének diadaláért.”

Luther a Tanács előtt

Végre Luther a ZSINAT előtt állott. A császár elfoglalta trónját. A birodalom legkiválóbb személyiségei vették körül. Ember még sohase jelent meg tekintélyesebb gyülekezet előtt, mint amely előtt Luther Mártonnak kellett számot adnia hitéről.

Már pusztán megjelenésének ténye is az igazság győzelmének jele volt, hogy egy oly férfiú felett, akit a pápa már elítélt, egy másik bíróság hozzon ítéletet, ami valóban a pápaság legfelsőbb tekintélyének megtagadása volt. A pápa a reformátort kiátkozta és a társadalomból kiközösítette, mégis védelmet nyert és meghallgatták a nemzet legmagasabb méltóságai. Róma hallgatást parancsolt neki, azonban beszélnie kellett a kereszténység minden részéből összegyűltek ezrei előtt. Luther nyugodtan, békésen, mégis nagyszerű bátorsággal és nemességgel állt a föld nagyjai előtt, mint Istennek tanúja. Letompított, alázatos hangon adta meg válaszát, hevesség, vagy szenvedély nélkül. Magatartása szerény és tiszteletteljes volt, mégis oly bizakodást és örömet sugárzott, ami meglepte a gyülekezetet.

[248]

Azok, akik makacsul bezárták szemeiket a világosság előtt és elhatározták, hogy őket nem győzi meg az igazság, haragra gerjedtek Luther szavainak ereje miatt. Midőn beszédét abbahagyta, a gyűlés szónoka haragosan jelentette ki: „Nem feleltél a feltett kérdésre... Adj világos, határozott választ!!... Visszavonod-e tanaidat, vagy nem?”

A reformátor így felelt: „Miután legtiszteletreméltóbb felséged és nagy méltóságod kívánja meg tőlem, hogy világos, határozott és egyszerű választ adjak, megteszem a következőkben: Nem vethetem alá hitemet sem a pápának, sem a zsinatnak, mert világos, mint a nap, hogy gyakran tévedtek és egymásnak ellentmondtak. Ha azért nem győznek meg a Szentírás bizonyágtételével, vagy a legvilágosabb érveléssel, vagy az általam idézett szakaszok segítségével, s így nem tárják lelkiismeretem elé — amelyet Istennek Igéje kötelez, — nem tudom és nem fogom visszavonni állításaimat, mert veszélyes dolog egy kereszténynek lelkiismerete ellen beszélni. Itt állok, nem tehetek mást, Isten engem úgy segítjen, Ámen.”

Így ezen igaz ember Isten Igéjének biztos alapján állt. Arcát mennyei fény világította meg. Jellemének nagysága és tisztasága, szívbéli békessége és öröme mindenki előtt nyilvánvalóvá vált, midőn bizonyágot tett a tévelygés hatalma ellen és tanúskodott azon hit felsőbbrendűségéről, amely legyőzi a világot.

Sziklaszilárdan állott, miközben a világi hatalmasságok leghevesebb hullámai hiába ostromolták. Szavainak egyszerű ereje, félelem nélküli magatartása, nyugodt, kifejezésteljes tekintete, rendíthetetlen elszántsága, amely minden szavában kifejezésre jutott, mély

benyomást tett a gyülekezetre. Nyilvánvaló volt, hogy nem lehet rábírní se ígéretekkel, se fenyegetésekkel arra, hogy engedjen Róma parancsának.

[249] Luther bizonyágtétele által Krisztus oly hatalommal és nagyszerűséggel beszélt, hogy egy ideig áhítattal és csodálkozással töltötte el ellenségeit és barátait egyaránt. Istennek Lelke jelen volt azon a tanácsülésen, és befolyásolta a birodalom vezetői- nek szívét. Több fejedelem nyíltan elismerte Luther ügyének igazságát. Sokan meggyőződtek az igazságról, de sok személynél nem volt tartós a nyert benyomás. Volt egy másik osztály is, amely azon időben nem fejezte ki meggyőződését, de kutatták a Szentírást és a későbbi időben nagy bátorsággal nyilatkoztak a reformációról.

Frigyes választófejedelem szorongással tekintett Luthernek a birodalmi gyűlés előtti megjelenésére és mély megindultsággal hallgatta beszédét, örült a doktor bátorságának és szilárdságának, önuralmának, és büszke volt rá, hogy ő a védője, összehasonlította az egymás ellen küzdő pártokat és látta, hogy a pápák, királyok és prelátusok bölcsességét semmivé tette az igazság ereje. A pápaság oly vereséget szenvedett, amelyet meg fognak érezni minden korszakban, minden nemzetben.

Ha a reformátor csak egyetlen egy pontban engedett volna, Sátán és serege győzött volna. Azonban megingathatatlan szilárdsága volt az egyház felszabadulásának eszköze, egy új és jobb korszak kezdete. Ezen egy ember befolyása, aki a vallási dolgokban önállóan mert gondolkodni és cselekedni, befolyásolta a világot és egyházat nemcsak a saját korában, hanem az összes elkövetkezendő nemzedékekben. Szilárdsága és hűsége az idők végéig erősíteni fogja mindazokat, akik hasonló tapasztalatokon mennek keresztül. Isten ereje és fensége felette állt az emberek tanácsának, és felülmúlta Sátán hatalmas erejét.

Láttam, hogy Luther lelkes és buzgó volt. Rettenthetetlen bátorsággal dorgálta a bűnt és védelezte az igazságot. Nem törődött a gonosz emberekkel és ördögökkel, mert tudta, hogy Ő áll mellette, aki hatalmasabb mindezeknél. Luther lelkesedéssel, bátorsággal és vakmerőséggel bírt, azért abban a veszélyben forgott, hogy szélsőségbe megy. Isten azonban mellé adta Melanchton, aki éppen ellenkező természetű volt, hogy segítse Luthert a reformáció munkájának véghezvitelében. Melanchton félénk, bátortalan, óvatos volt

és nagy türelemmel rendelkezett. Isten nagyon szerette őt. Nagy bibliaismerettel, kiváló ítélőképességgel és bölcsességgel rendelkezett. Isten ügye iránti szeretete hasonló volt Lutheréhez. E két ember szívét az Úr forrasztotta össze. Elválaszthatatlan barátok voltak. Luther nagy segítségére volt Melanchtonnak, amidőn a veszélyben félt és nehézkes volt; Melanchton viszont Luthernek jelentett nagy segítséget, amidőn az a veszély fenyegette, hogy túl gyorsan halad.

Melanchton előrelátó óvatossága gyakran elhárította a bajt, amely érte volna a művet, ha a munkát teljesen Lutherre vagy egyedül Melanchtonra hagyták volna. Láttam Istennek bölcsességét, hogy ezen két férfiút választotta ki a reformáció művének előrevitelére.

[250]

Anglia és Skócia megvilágítása

Mialatt Luther megnyitotta a bezárt Bibliát Németország népe előtt, Tyndalt Istennek Lelke ugyanarra ösztönözte Angliában. A Szentírást szorgalmasan tanulmányozta és félelem nélkül hirdette az igazságról való meggyőződését. Hangoztatta, hogy minden tant alá kell vetni a Szentírás vizsgálatának. Buzgalma azonban felébresztette a pápa híveinek ellenállását. Egy tanult katolikus doktor, aki vitába szállt vele, így kiáltott fel: „Jobb lenne számunkra, ha Isten törvénye nélkül lennénk, mint pápa nélkül!” Tyndal így válaszolt: „Én ellenszegülök a pápának és minden törvényének és ha Isten megőrzi életemet még sokáig, akkor néhány éven belül egy skót szántó-vető földműves fiú jobban fogja ismerni a Szentírást, mint ti.”

Elhatározott szándékát, hogy az Újszövetségi Szentírást a nép kezébe adja saját nyelvén, most megerősítette és azonnal hozzákezdett a Szentírásnak angol nyelvre való fordításához. Azonban úgy tűnt fel, mintha egész Anglia felzárkózott volna ellene, azért elhatározta, hogy Németországban keres védelmet. Itt kezdte meg az angol Újszövetségi-Szentírás kinyomtatását. Az Újszövetség 3000 példányát nemsokára befejezték, amit ugyanazon évben még másik kiadás követett.

Végül vértanúhalállal pecsételte meg hitét, de az általa készített lelki fegyverek más katonákat készítettek elő arra, hogy századokon át küzdjenek tovább az igazságért egészen napjainkig.

Skóciában az evangélium bajnoka Knox János volt. Ez az igazszívű reformátor nem félt az emberektől. A körülötte fellángoló vértanúság tüzei csak arra szolgáltak, hogy buzgóságát növeljék. Bár a zsarnok bárdját fenyegetően emelte feje fölé, ő megállta helyét és hatalmas ütésekkel osztogatott jobb és balkéz felé, hogy lerombolja a bálványozást. Így kitartva célja mellett, imádkozva küzdötte végig az Úrnak harcait mindaddig, amíg Skócia szabaddá vált.

[251] Angliában Latimer hirdette a szószékről, hogy a Bibliát a nép nyelvén kellene olvasni. Így szólt: „A Szentírás szerzője Maga Isten, azért ezen írás részesül Szerzőjének hatalmában és örökkévalóságában.” „Nincs király, császár, hatósági személy és uralkodó,.. aki ne volna köteles engedelmeskedni... Isten szent Igéjének.” „Ne térjünk mellékutakra, hanem Istennek Igéje irányítson bennünket. Ne járjunk ... ősatyáink után és ne keressük azt, amit ők cselekedtek, hanem azt cselekedjük, amit nekik is tenniük kellett volna.”

Barnes és Frith, Tyndal hű barátai is felkeltek az igazság védelmére, akiket Ridleyék és Krammer követtek. Az angol reformáció ezen vezetői tanult férfiak voltak és közülük többet nagyra értékelték buzgalmukért és jámborságukért a római egyházban. A pápasággal való szembehelyezkedésük onnan eredt, hogy ezen férfiak ismerték a szentszék tévelygéseit. Babilon titkainak ismerete nagyobb erőt adott ellene tett bizonyágtételüknek.

Azon magasztos alapelv, amelyet Tyndale, Frith, Latimer és Ridley testvérek fenntartottak, a Szentírás isteni tekintélyé és mindenre való „elegendősege” volt. Visszautasították a pápák, zsinatok, atyák és királyok azon vélt tekintélyét, hogy uralkodjanak az emberek lelkiismeretén a vallás dolgaiban. A Biblia volt a zsinórmértékük, amelynek alárendeltek minden tant és minden igényt. Ezen szent embereket az Istenben és Igéjében való hitük tartotta fenn, amidőn életüket feláldozták a máglyán.

A reformáció nem fejeződött be Lutherrel, amint azt sokan gondolják. Folytatni kell a világ történelmének lezárulásáig. Luthernek nagy munkát kellett elvégeznie, hogy másokra is ráárassza azt a világosságot, amelyet Istentől nyert. Azonban Luther nem fogadta el a teljes világosságot, amelyet a világnak át kellett adnia. Azon naptól mostanáig állandóan új világosság ragyogott rá a Szentírásra és állandóan új igazságok tárultak fel.

Luther és munkatársai nemes munkát végeztek Istenért, azonban mivel a római egyházból jöttek ki, maguk is hitték és védelmezték tanait és így nem lehetett tőlük elvárni, hogy felismerjék mindezen tévedéseket. Munkájuk az volt, hogy letörjék Róma bilincseit és a világ népének kezébe adják a Bibliát. Mégis fontos igazságokat nem tudtak felismerni és súlyos tévelygéseket nem adtak fel. Közülük többen továbbra is a vasárnapot ünnepelték a többi pápai eredetű ünneppel együtt. Nem tekintették úgy, mint amely isteni tekintéllyel bír, de hitték, hogy meg kell tartaniuk, mint általánosan elfogadott istentiszteleti napot. Néhányan közülük azonban a negyedik parancsolat Szombatját tisztelték. Az egyház reformátorai között tiszteletreméltó helyet kell biztosítani azok számára, akik még a protestánsok előtt is ismeretlen igazságokat védelmeztek, — akik fenntartották a negyedik parancsolat érvényességét és a bibliai Szombat kötelező voltát. Midőn a reformáció visszaszorította a sötétséget, amely elárasztotta az egész kereszténységet, a Szombat ünneplőit sok országban fellelhatték.

Azok, akik elnyerték a reformáció nagy áldásait, nem haladtak előre azon az ösvényen, amelyre Luther oly nemeslelkűen lépett rá. Időről időre felkelt néhány hűséges férfiú, hogy új igazságokat hirdessen és feltárja a régen ápolt tévelygéseket, azonban a legtöbben a Krisztus napjaiban élő zsidókhoz, vagy a Luther idejében élő római katolikusokhoz hasonlóan megelégedtek avval, hogy azt higgyék, és úgy éljenek, ahogyan atyáik éltek. Ezen okból a vallás újra formasággá süllyedt és a tévelygéseket és babonákat, — amelyeket

[253]

eltávolíthattak volna, ha a gyülekezet tovább is Isten világosságának fényében járt volna, — megtartották és tovább ápolták. Így a reformáció szelleme fokozatosan kihalt, míg végül majdnem ugyanoly nagy szükség volt a reformációra a protestáns egyházakban, mint a római egy házban Luther idejében. Ugyanazon lelki kábultság, az emberek véleményének ugyanolyan tiszteletben tartása, ugyanolyan világias szellem uralkodott és Isten Igéjének tanításait ugyanúgy emberi rendeletekkel helyettesítették. A büszkeséget és a különködő pazarlást a vallás álruhája alatt ápolták. Az egyházak megromlottak a világgal való szövetkezés által. Így lealacsonyodtak azon nemes alapelvek, melyekért Luther és munkatársai oly sokat tettek és szenvedtek.

Midőn Sátán látta, hogy az igazságot nem tudja megsemmisíten, üldözés által, újra a megalkúvásnak ugyanazon tervéhez folyamodott, amely a nagy hithagyásra és a római egyház megalapításához vezetett. Rábírta a keresztényeket, hogy szövetkezzenek, de most nem a pogányokkal, hanem azokkal, akik e világ istenének imádásával ugyanúgy bálványimádóknak bizonyultak.

Sátán nem tudta tovább visszatartani a Bibliát a néptől. Mindenki számára elérhetővé vált. Azonban ezeket bírt arra, hogy hamis magyarázatokat és téves elméleteket fogadjanak el, anélkül, hogy tanulmányozták volna a Szentírást a maguk számára, hogy megismerjék az igazságot. Megrontotta a Biblia tanításait, azért mély gyökeret vertek a hagyományok melyek milliókat tettek tönkre. Az egyház fenntartotta és védelmezte a hagyományokat, ahelyett, hogy küzdött volna a hitért, amely egyszer a szenteknek osztályrészéül jutott. Mialatt teljes tudatlanságban voltak állapotuk és az őket fenyegető veszedelem felől, az egyház és a világ gyorsan közeledett a föld történelmének legünnepélyesebb és legfontosabb időszakához: az ember Fia eljövetelének idejéhez.

Az első angyali üzenet jövendölése, amelyet Jel. 14. fejezete tár elénk, az 1840-44-es advent mozgalomban teljessedett be. A hit és ima emberei mind Európában, mind Amerikában mélyen megindultak, amikor figyelmüket felhívták a jövendölésekre és az ihletett Szentírást nyomon követve látták a meggyőző bizonyítékokat, hogy minden dolognak vége elérkezett. Istennek Lelke arra készítette szolgálóit, hogy közöljék másokkal is a figyelmeztetést. Az örökkévaló evangélium üzenete közel és távol elterjedt: „Féljétek az Istent és Neki adjatok dicsőséget, mert eljött az Ő ítéletének órája.” Jel. 14, 7.

Ahova a misszionáriusok behatoltak, elvitték Krisztus közelgő visszajövetelének örömhírét. A különböző országokban voltak elszigetelt keresztény közösségek, melyek egyedül a Szentírás tanulmányozásának következtében eljutottak arra a hitre, hogy a Megváltó eljövetele közel van. Európa némely részében, ahol oly elnyomó törvények léteztek, hogy megtiltották Jézus második eljövetelének hirdetését, kis gyermekek hirdették és sokan hallgattak az ünnepélyes figyelmeztetésre.

Miller Vilmosnak és társainak Amerikában kellett hirdetniük az üzenetet és a munkájuk által felgyulladt fény a távoli országokban is felragyogott. Isten elküldte angyalát, hogy felindítsa egy gazdálkodó férfiú szívét, — aki nem hitt a Bibliában, — hogy tanulmányozza a jövendöléseket. Az angyalok ismételten meglátogatták Istennek e kiválasztott emberét, hogy vezessék gondolatait és megnyissák értelmét a jövendölések megértésére, amelyek mindig hományban voltak Isten népe előtt. Az igazság láncolatának kezdetét, kiindulópontját megkapta és láncszemről-láncszemre kutatta azt. Ámulattal és csodálattal tekintett Istennek Igéjére, amelyben az igazságnak tökéletes láncolatát fedezte fel. Azon Ige, amelyet ő nem tekintett ihletettnek, most feltárult előtte szépségében és dicsőségében. Láta, hogy a Szentírás egyik része megmagyarázza a másikat és amidőn egyik szakasz homályos volt értelme előtt, a Szentírás másik ré-

szében megtalálta annak magyarázatát. A legnagyobb tisztelettel, örömmel és áhítattal tekintett Isten Igéjére.

[255] Amidőn végig követte a jövődöléseket, látta, hogy a föld lakói a világ történelmének záró jelenetei közepette élnek, azonban nem is sejtik azt. Az egyházakat szemlélve látta, hogy megromlottak. Jézustól elvonták szeretetüket és a világhoz ragaszkodtak. A világ dicsőségét keresték a felülről származó dicsőség helyett. Világi gazdagság után törtettek, ahelyett, hogy mennyei kincseket gyűjtöttek volna. Mindenütt képmutatást, sötétséget és halált látott. Lelke felbuzdult. Isten felhívta őt, hogy hagyja el gazdaságát, amiképpen Elizeust is elhívta, hogy ökreit és szántóföldjét elhagyva kövesse Ilést.

Miller Wilmos reszketve kezdte meg Isten országa titkainak feltárását az emberek előtt: hallgatóit végig vezetve a jövődöléseken keresztül Krisztus második eljöveteleig. A Szentírás bizonyágtétele, amely Jézus Krisztus második eljöveteletét 1843-ra jelölte meg, széleskörű érdeklődést keltett. Sokan meggyőződtek róla, hogy a próféta-i időszak érvei helyesek voltak és büszke véleményüket feladva örömmel fogadták az igazságot. Néhány lelkész félretette felekezeti nézetét és érzéseit; és fizetését és gyülekezetét otthagya egyesült Jézus eljövetelenek hirdetőivel.

Azonban csak kevés lelkész fogadta el ezt az üzenetet, azért nagyrészt alázatos, laikus munkásokra bízták. Gazdálkodók elhagyták földjüket, a kézművesek szerszámaikat, a kereskedők üzletüket, a szakmabeli emberek foglalkozásukat, de a munkások száma mégis kevés volt az elvégzendő munkához képest. Egy istentelen egyház és gonoszságban veszteglő világ terhe ránehezedett a hű őrállók lelkére. Szívesen eltűrték a nehéz munkát, nélkülözést, szenvedést, hogy az embereket bűnbánatra hívhassák fel üdvösségük érdekében. Habár Sátán ellenük támadt, a munka mégis állandóan előre haladt és az adventi igazságot ezrek fogadták el.

Nagy vallási felelevenedés

Mindenütt felhangzott az átható bizonyágtétel, amely figyelmeztette a bűnösöket, mind a világiakat, mind az egyháztagokat, hogy meneküljenek meg az eljövendő haragtól. Keresztelő Jánoshoz, Krisztus előfutárához hasonlóan, az Igehírdetők ráhelyezték a

fejszét a fa gyökerére és mindenkit sürgettek, hogy teremjen megtéréshez illő gyümölcsöket. Megrázó felhívásaik éles ellentétben voltak a béke és biztonság ígéretével, amit a népszerű szószékről hallottak és bárhol hangzott fel üzenetük, megindította a népet.

A Szentírás egyszerű, közvetlen bizonyoságtétele, amelyet a Szentlélek ereje közvetített, oly meggyőző erőt képviselt, amelynek csak kevesen tudtak ellenállni. Vallástanárok ébredtek fel hamis biztonságérzetükből. Meglátták visszaesésüket, világiasságukat, hitetlenségüket, büszkeségüket és önzésüket. Sokan bűnbánattal és alázattal keresték az Urat. Vonzalmaikat, amelyekkel oly sokáig csüngtek a földi dolgokon, most a mennyeiekre irányították. Istennek Lelke megnyugodott rajtuk és alárendelt, meglágyult szívvel kiáltották: „Féljétek az Istent és Neki adjatok dicsőséget, mert eljött az Ő ítéletének órája.” Jel. 14, 7.

[256]

A bűnösök sírva kérdezték: „Mit cselekedjem, hogy üdvözüljek?” Azok, akik becstelen életet éltek, igyekeztek megjavulni. Mindazok, akik békét találtak Krisztusban, arra vágyakoztak, hogy másokkal is megosszák az áldást. A szülők szíve gyermekeik felé fordult, a gyermekek szíve pedig a szülőkhöz. A büszkeség és tartózkodás akadályait elseperték. Szívből fakadó bűnvallomásokat tettek és a család tagjai munkálkodtak azoknak üdvösségéért, akik legközelebb álltak hozzájuk és a legdrágábbak voltak számukra.

Gyakran hallhatták az imában való közbenjárás komoly hangját. Mindenütt akadtak egyének, akik lelki gyötrelmet állottak ki és könyörögtek Istenhez. Sokan egész éjjel küzdöttek imában azon biztosítékért, hogy bűneikre bocsánatot nyertek, vagy rokonaik és szomszédaik megtéréseért. A komoly, határozott hit elérte célját. Ha Istennek népe állandóan sürgetően imádkozna és kéréseivel a kegyelem királyiszékéhez járulna, akkor sokkal gazdagabb tapasztalattal bírnánk, mint most. A túl kevés ima, a bűneikről való túl kevés valódi meggyőződés és az élő hit hiánya okozza, hogy sokan nélkülözik a kegyelmet, amelyet kedves Megváltónk oly gazdagon nyújtott.

A társadalom minden osztálya részt vett az adventista összejöveteleken. Gazdak és szegény, magas- és alacsonyrangú egyének különböző okokból hallani akarták Jézus második eljövételének üzenetét. Az Úr visszatartotta az ellenkezés lelkületét, amíg szolgálai megmagyarázták hitüknek alapjait. Néha az eszköz gyenge volt, de

[257]

Istennek Lelke erőt adott az igazságnak. A szent angyalok jelenlétét érezhették ezen összejöveleken és naponta sokan csatlakoztak a hívőkhöz. Midőn Krisztus közeli eljövételének bizonyítékait megismételték, a nagy tömegek lélegzetüket visszafojtva hallgatták az ünnepélyes szavakat. Úgy látszott, hogy a menny és a föld közelednek egymáshoz. Istennek erejét érezték öregen és fiatalon és a középkorúakon egyaránt. Az emberek ajkaikon dicséretekkel keresték fel otthonukat és boldog énekük felcsendült az éjszakában. Senki se tudja elfelejteni azon legmélyebb érdeklődést keltő jeleneteket, aki azon összejöveleket látogatta.

Ellenállás

Jézus eljövelele meghatározott idejének kijelentése minden osztályban sokakban nagy ellenállást ébresztett, a szószéken álló lelkészekről a leg gondatlanabb istenkáromló bűnösökig. „Egy ember se ismeri se a napot, se az órát”, hangoztatták a képmutató lelkészek és a vakmerő gúnyolódók. Bezárták füleiket azon szövegek világos és következetes magyarázata előtt, amelyek a prófétai időszak lezárulására és azon jelekre utaltak, amelyeket Krisztus maga jelentett ki előre, mint az Ő eljövételének, adventjének előjeleit.

Sokan, akik azt vallották, hogy szeretik a Megváltót, kijelentették, hogy nem szállnak szembe eljövételének hirdetésével, csak a meghatározott időt kifogásolták. Isten mindent látó szeme azonban olvasott szívükben. Nem kívántak hallani Krisztus második eljövételéről, hogy megítélje a világot igazságban, mert hűtlen szolgák voltak. Munkájuk nem viselte volna el a szíveket kutató Isten felülvizsgálatát, azért féltek találkozni Urukkal. A Krisztus első eljövételének idejében élő zsidókhöz hasonlóan, nem készültek el Jézus fogadására. Sátán és angyalai ujjongtak és csúfolták Krisztust és a szent angyalokat, hogy állítólagos népe oly kevésbé szerette Őt, hogy nem óhajtotta az Ő eljövételét.

A hűtlen őrállók akadályozták Isten munkájának előrehaladását. Amidőn az emberek felébredtek és tudakozódni kezdtek az üdvösség útja felől, ezek a vezetők közéjük és az igazság közé léptek és félelmüket igyekeztek megnyugtanni az Ige hamis magyarázatával. Ebben a munkában Sátán és a megszenvedetlen lelkészek egyesülve kiáltották: „Béke, béke!”, amikor Isten nem beszélt békéről. A Krisztus

napjaiban élő farizeusokhoz hasonlóan sokan nem akartak bemenni Isten országába, akik pedig be akartak menni, azokat megakadályozták. Ezen lelkek vérének az ő kezeikből fogják megkövetelni.

Bárhon hirdették az igazság üzenetét, az egyházakban a legalázatosabbak és legodaadóbbak fogadták el először. A jövődőlés népszerű magyarázatának Biblia-ellenes jellegét csak azok láthaták meg, akik tanulmányozták a Szentírást. Ahol az embereket nem tévesztették meg a papság azon erőfeszítései, hogy téves alapokra helyezték és megrontsák hitüket, bárhon kutatták Istennek Igéjét és a Jézus második eljövételének tanát, csak a Szentírással kellett összehasonlítaniuk, hogy megalapozzák isteni tekintélyét.

[258]

Sok hívőt üldöztek hitetlen testvéreik azért, hogy megtartsák az egyházban viselt tisztségüket, némelyek hallgattak reménységük felől, mások azonban úgy érezték, hogy Isten iránti hűségük megtiltja nekik a reájuk bízott igazságoknak ily módon való elrejtését. Sokakat kizártak az egyházból, csupán azért, mert kifejezték Jézus második eljövételébe vetett hitüket. Azok számára, akik kiállták hitük próbáját, nagyon becsesek voltak a próféta eme szavai: „Így szólnak a ti testvéreitek, akik gyűlölnék titeket és nevéért eltaszítanak: Jelenjék meg az Úrnak dicsősége, hogy lássuk örömtöket; de ők megszegyenülnek.” Esa. 66, 5.

Istennek angyalai a legmélyebb érdeklődéssel figyelték a figyelmeztetés eredményét. Midőn az egyházak, mint egy közösség, megvetették az üzenetet, az angyalok szomorúan fordultak el tőlük. Azonban sokan voltak az egyházakban olyanok, akiket még nem tettek próbára az adventi igazságok tekintetében. Sokakat megcsalt férjük, feleségük, szüleik, vagy gyermekeik és elhitették velük, hogy bűn még meghallgatni is ilyen eretnokségeket, amelyeneket az adventisták tanítanak. Az angyalok parancsot kaptak, hogy hűségesen őrizzék ezen lelkeket, mert még más, új világosság is reájuk árad Istennek trónjától.

Előkészület az Úrral való találkozásra

Azok, akik elfogadták az üzenetet, kimondhatatlan vágyakozással várták Megváltójuk eljövételét. Azon idő, amelyre a Vele való találkozást várták, — elközeledett. Nyugodt ünnepélyességgel köze-

ledtek ezen óra felé. Édes közösségben nyugodtak Istennel. A béke előízét érezték, amely a ragyogó másvilágon várt reájuk.

[259] Senki se képes elfelejteni a várakozásnak ezen drága óráit, aki tapasztalta ezen reménységet és bizalmat. Néhány hétre félretették a világi munkák legnagyobb részét. A hívők gondosan megvizsgálták minden gondolatukat és szívüknek minden indulatát, mint halálos ágyukon, hogy néhány órára bezárják szemüket a földi jelenetek előtt. Nem készítették „mennybemenetelre való ruhákat”, (ahogyan csúfolták őket) azonban mindnyájan érezték a belső bizonyíték szükségességét, hogy készek legyenek a Megváltójukkal való találkozásra. Fehér ruhájuk lelki tisztaságuk volt, a Jézus Krisztus engesztelő vére által megtisztult jellemük.

Isten meg akarta próbálni népét. Keze eltakart egy hibát a prófétai időszak számításában, amit az adventisták se fedeztek fel, sőt még legtanultabb ellenfeleik se. Az utóbbiak így szóltak: „A prófétai idősakra vonatkozó számításaitok helyesek. Valami nagy eseménynek kell megtörténnie, de nem annak, amit Miller jövendölt, hanem a világ megtérése fog bekövetkezni és nem Jézus második eljövetele.”

A várakozás ideje elmúlt és Krisztus nem jelent meg népének megszabadítására. Azok, akik őszinte hittel és szeretettel várták Megváltójukat, keserű csalódás tapasztalatán mentek át. Az Úr azonban keresztülvitte célját. Megpróbálta azoknak szívét, akik azt állították, hogy várják Uruk megjelenését. Sokan voltak közöttük, akik nem cselekedtek magasabb indítóokból, mint a félelem. Hitvallomásuk nem befolyásolta szívüket, vagy életüket. Midőn a várt esemény nem következett be, ezek a személyek kijelentették, hogy ők nem csalódtak, mert sohase hitték, hogy Jézus eljön. Ezek a személyek az elsők között nevettek ki az igaz hívők szomorúságát.

Jézus és az egész mennyei sereg szeretettel és rokonszenvvel szemlélte a megpróbált és mégis hűséges csalódottakat. Ha félrehúzhatták volna a látható világot a láthatatlan világtól elválasztó függönyt, láthatták volna, hogy az angyalok közel jönnek ezen állhatatos hívőkhöz és megóvják őket Sátán nyilaitól.

A második angyali üzenet

[260]

Azok az egyházak, amelyek nem fogadták el az első angyali üzenetét, elvetették a menny világosságát. Az üzenetet kegyelmesen küldték, hogy felébressze őket, hogy meglássák világiasságuknak és visszaesésüknek állapotát és igyekezzenek elkészülni az Úrral való találkozásra.

Isten azért adja a világosságot, hogy szeretettel fogadjuk és engedelmessé váljunk Neki. Ne vessük meg és ne utasítsuk vissza. A világosság, amit Ő küld, sötétséggé válik azok számára, akik semmibe veszik. Midőn Istennek Lelke már nem vési be az igazságot az emberek szívébe, akkor már minden hallgatás hiábavaló és minden prédikálás hasztalan.

Midőn az egyházak durván elutasították Istennek tanácsát az adventi üzenet elvetése által, az Úr is elvetette őket. Az első angyalt második követte, ezen kiáltással: „Leomlott (elesett, elbukott) Babilon, a nagy város, mivel minden nemzetnek inni adott az ő paráznasága haragjának borából.” Jel. 14, 8 Ezt az üzenetet megértették az adventisták, és felismerték, hogy az egyházak erkölcsi bukását jelentette ki, mivel megvetették az első angyali üzenetét. A kiáltás: „Elbukott Babilon”, 1844 nyarán hangzott el, aminek következtében kb. ötvenezeren hagyták el ezeket az egyházakat.

Azoknak, akik az első üzenetet hirdették, nem az volt a céljuk, vagy várározásuk, hogy szakadásokat idézzenek elő az egyházakban, vagy hogy külön szervezeteket alakítsanak. Miller Vilmos így nyilatkozott: „Munkámban sohase kívántam, vagy gondoltam arra, hogy külön közösséget alapítsak a meglévő felekezetekből, vagy hogy egyik hasznot húzzon a másíknak rovására, Azt gondoltam, hogy mindegyik nyerjen áldást. Feltételezzük, hogy minden keresztény örvendene annak, hogy Jézus eljön és azokat, akik nem tudnának úgy látni, mint én, nem szeretném kevésbé azoknál, akik magukévá tenék e tanokat; én nem gondolom, hogy emíatt külön összejövelekre volna szükség. Minden célom az volt, hogy lelkeket térítsek meg Istenhez, hogy tudassam a világgal az eljövendő ítéletet és rábíriam

[261]

embertársaimat, hogy tegyék meg azon szívbőljövő előkészületeiket amelyek képesítik őket az Istennel való békés találkozásra. Azoknak nagy többsége, akik munkám által megtértek, egyesült a különböző, meglevő egyházakkal. Amidőn bizonyos egyének hoz- zám jöttek és érdeklődtek kötelességük felől, én mindig azt mondtam nekik, hogy menjenek oda, ahol otthonosan érzik magukat, és tanácsom- ban sohase részesítettem előnyben valamelyik felekezetet az ilyenek számára.”

Egy ideig az egyházakban sokan szívesen látták munkálkodását, de midőn az adventi igazság ellen döntöttek, akkor el akarták fojtani e tárgyának minden hangoztatását. Azok, akik elfogadták e tanítást, igen nagy próbába és bonyodalmas helyzetbe kerültek. Szerették egyházukat, azért nem szívesen szakadtak el tőlük. Azonban amidőn kinevették és elnyomták őket, és megtagadták tőlük azt a kiváltságot, hogy beszéljenek reménységükről, vagy az Úrnak eljöveteréről szóló összejöveleteket látogassák, akkor végül sokan felkeltek és ledobták az igát, amelyet reájuk tettek.

Midőn az adventisták látták, hogy az egyházak elvetették Isten Igéjének bizonyágtételét, többé nem tekinthették őket Isten egy- házához tartozóknak, „az igazság oszlopának és alapjának.” Midőn pedig hirdetni kezdték, hogy „Babilon elbukott”, igazolva érezték magukat abban, hogy megszakították velük előbbi kapcsolataikat.

Az első üzenet elvetése óta szomorú változás állt be az egyhá- zokban. Mivel az igazságot durván elvetették, a tévelygést fogadták el és ápolták. Isten iránti szeretetük és Igéjében való hitük kihűlt. Az egyházak megszorították az Úrnak Lelkét, azért nagy mértékben visszavonult.

Az idő késlekedése

Amikor az 1843-as év egészen eltelt, anélkül, hogy Jézus eljött volna, azok, akik hittel várták megjelenését, egy ideig a kétely és zavar állapotában maradtak. Azonban csalódásuk ellenére sokan tovább kutatták a Szentírást, újra megvizsgálták hitüknek bizonyí- tékait és gondosan tanulmányozták a jövendöléseket, hogy további világosságot nyerjenek. Álláspontjukat a Biblia bizonyágtétele vi- lágosan és döntően támogatta. Félreérthetetlen jelek utaltak Jézus közeli eljövételére. A hívők nem tudták megmagyarázni csalódá-

sukat, azonban érezték annak biztosítékát, hogy az Úr vezette őket elmúlt tapasztalataikban.

Hitüket nagyon megerősítették azon bibliaszövegeknek közvetlen és határozott alkalmazása által, amelyek az idő elhúzódsát, késlekedését helyezték kilátásba. Minthogy Istennek Lelke már 1842. év elején felindította Fitch Károlyt, hogy megtervezze a prófétai táblázatot, amelyet az adventisták általánosságban a Habakuk próféta által közvetített parancs beteljesedésének tekintettek, amely így hangzott: „Írd fel e látomást és védj táblákra.” Azonban akkor még senki se látta az idő késlekedését, amelyet ugyanaz a jövődölést tárt fel. A csalódás után azonban megvilágosodott ezen szöveg teljes értelme. Így szól a próféta: „Írd fel e látomást és védj táblákra, hogy könnyen olvasható legyen. Mert e látomás bizonyos (kiszabott, meghatározott) időre szól, de vége felé siet és meg nem csal; ha késik is bízzál benne, mert eljön, el fog jönni, nem marad el.” Hab. 2, 8.

[262]

A várakozók örvendtek, hogy ő, aki kezdettől fogva ismeri a véget, letekintett a korszakokon keresztül és előre látva csalódásukat, a remény és bátorítás szavait küldte számukra. Ha nem léteztek volna ilyen biblia-szövegek, amelyek megmutatták, hogy a helyes ösvényen járnak, hitük megingott volna a megpróbáltatás óráiban.

A 10 szűz példázata Máté 25. fejezetében az adventisták tapasztalatát ábrázolja egy keleti mennyegző eseménye által. „Akkor hasonltos lesz a mennyeknek országa ama tíz szűzhöz, akik elővéve az ő lámpásaikat, kimentek a vőlegény elé.” „Késvén pedig a vőlegény, mindannyian elszunnyadtak és elaludtak.” Mát. 25, 1. 5.

Az első angyali üzenet hirdetésének meszeterjedő mozgalma megfelelt a szüzek kimenésének, míg a várakozási idő elmúlása, a csalódás és késedelem, a vőlegény késlekedését ábrázolta. Miután a meghatározott idő elmúlt, az igaz hívők mégis egyesültek abban a hitben, hogy mindennek vége közel van. Azonban nem-sokára nyilvánvalóvá vált, hogy bizonyos mértékben elvesztették lelkesedésüket, átadásukat és a példázatban jelzett alvó szüzeknek a várakozási idő alatti állapotába jutottak.

Ezen időben vakbuzgóság kezdett jelentkezni. Némelyek, akik azt állították, hogy buzgón hisznek az üzenetben, elvetették Istennek Igéjét, mint egyedüli tévedhetetlen vezetőjüket. Azt állították, hogy a Lélek vezeti őket, azért átadták magukat saját érzéseik, benyomásaik és képzeletük uralmának. Némelyek vak és fanatikus buzgalmat

nyilvánítottak és kárhoztatták mindazokat, akik nem szentesítették eljárásukat. Vakbuzgó eszméik és szokásaik nem nyerték meg az adventisták nagy közösségének rokonszenvét, de mégis arra szolgáltak, hogy az igazság ügyére rossz fényt vessenek.

[263] Az első üzenetnek 1843-ban és az éjféli kiáltásnak 1844-ben való hirdetése közvetlenül arra irányult, hogy visszaszorítsa a vakbuzgóságot és széthúzást. Azok, akik részt vettek ezen ünnepélyes mozgalomban, összhangban voltak egymással, szívük megtelt egymás iránti és Jézus iránti szeretettel, akiről azt remélték, hogy nem sokára meglátják. Az egy hit, az egy boldogító reménység minden emberi befolyás uralma fölé emelte őket és pajzsnak bizonyult Sátán támadásai ellen.

„Késvén a vőlegény, mindannyian elszunnyadtak és elaludtak. Éjfélkor pedig kiáltás lőn: ímhol jó a vőlegény, jöjjetek elébe. Akkor felkeltek mind a szűzek és elkészítették lámpásaikat.” Máté 25, 5-6.

Az adventisták 1844 nyarán felfedezték a prófétai időszak kiszámításában elkövetett előbbi hibájukat és helyesbítették. Dán. 8, 14. versének 2300. napja, amelyről mindnyájan azt hitték, hogy Jézus eljöveteleig terjed, úgy gondolták, hogy befejeződött 1844 tavaszán, de most látták, hogy 1844 őszéig terjed. Az adventisták gondolatai erre a pontra irányultak, mint az Úr megjelenésének idejére. Ezen idő hirdetésének üzenete egy másik lépcső volt a menyegző hasonlatának beteljesedésében, amelynek az adventisták tapasztalatára való alkalmazását már világosan láthatták.

Amint a példázatban kiáltás hangzott el éjfélkor, közölve a vőlegény közeledését, így a beteljesedésben, 1844 tavaszának és őszének feleútja között, amidőn először azt vélték, hogy a 2300 nap lezárul, azt találták, hogy valóban le kell zárulnia a 2300 napnak, — ilyen kiáltás hangzott fel a Szentírás szavai szerint: „Ímhol jó a vőlegény, jöjjetek elébe.”

A mozgalom hullámárhoz hasonlóan sepet végig az országon. Eljutott városról városra, faluról falura és a távoli vidéki helyekre, amíg Istennek várakozó népe egészen felébredt. Ezen kiáltás előtt eltűnt a vakbuzgóság, mint a korai dér a felkelő nap előtt. A hívők újra megtalálták álláspontjukat és szívüket remény és bátorság lelkesítette.

A mű megszabadult azoktól a túlzásoktól, amelyek mindig megnyilvánultak az Isten és a Szentlélek irányítása nélküli emberi lelkesedésnél. Természetében hasonló volt a megalázkodásnak és az Úrhoz való visszatérésnek azon időszakaihoz, amelyek a régi Izraelben követték Isten szolgáinak dorgáló üzenetét. Magán viselte azon jellegzetességeket, amelyek minden korban jellemzik Istennek művét. Kevés elragadó öröm, inkább több önvizsgálat, bűnvallomás és a világ elhagyása nyilatkozott meg. A küzdő hívők terve az volt,

hogy elkészüljenek az Úrral való találkozásra. Kitartó ima, és Isten iránti maradéktalan odaszentelődés jellemezte őket.

[265] Az éjféli kiáltást nem annyira az érvek vitték véghez, bár a Szentírásból vett bizonyítékaik tiszták és döntőek voltak. Kényszerítő hatalom mozgatta meg az emberek szívét. Nem merült fel kétely, vitás kérdés. Krisztusnak Jeruzsálembe való diadalmas bevonulása alkalmával az emberek, akik összegyűltek az ország minden részéből, az ünnep tartására, — az Olajfák hegyére özönlöttek. Midőn csatlakoztak a Jézust kísérő tömeghez, elfogta őket azon órák ihletése és segítették hangosabbá tenni a kiáltást: „Áldott, aki jó az Úrnak nevében.” Mát. 21, 9. Hasonlóképpen cselekedtek a hitetlenek, akik az adventista összejövetelekre özönlöttek, — némelyek kíváncsiságból, mások csupán azért, hogy kigúnyolják őket, érezték a meggyőző erőt, amely az üzenetet kísérte: „Ímhol jó a Vőlegény!”

Azon időben a hit adott választ az imákra, — az a hit, amely a megjutalmazásra tekintett. A kegyelem Lelke a szomjas földre hulló záporosóhoz hasonlóan szállt le a komoly, kereső lelkekre. Azok, akik azt várták, hogy nemsokára szemtől szembe állanak Megváltójukkal, kimondhatatlanul ünnepélyes örömet éreztek. A Szentlélek meglágyító, alárendelő hatalma megolvasztotta a szíveket, amidőn Isten dicsőségének egymást követő hullámai végigsepertek a hűséges hívők felett.

Azok, akik elfogadták az üzenetet, gondosan és ünnepélyesen érkeztek el azon időhöz, amidőn remélték, hogy találkoznak Urukkal. Minden reggel érezték, hogy első kötelességük azon bizonyosság elnyerése, hogy Isten elfogadta őket. Szívük teljesen összeforrt. Sokat imádkoztak egymásért és egymással. Gyakran összegyűltek magányos helyeken, hogy érintkezzenek Istennel. A mezőkről és ligetektől felszállt közbenjáró könnyörgésük hangja. A Megváltó helyeslésének biztosítékára nagyobb szükség volt, mint mindennapi táplálékukra, azért ha felhő homályosította el gondolataikat, nem nyugodtak addig, amíg el nem űzték. Midőn érezték a bűnbocsájto kegyelem jelenlétét, vágyakoztak arra, hogy meglássák Őt, akit lelkük szeretett.

Csalódva de nem elhagyva

Azonban újra csalódniuk kellett. A várakozás ideje elmúlt és a Megváltójuk nem jött el. Rendíthetetlen bizalommal várták jövetelét, azért most azt érezték, amit Mária, amidőn a Megváltó sírjához érkezve üresnek találta és sírva kiáltott fel: „Elvitték az én Uramat és nem tudom, hova tették Őt.» Ján. 20, 13.

Az áhitat és félelem érzete egy ideig visszatartotta a hitet- len világot: hátha az üzenet igaz lehet. Ez az érzet az idő elmúlása után nem tűnt el azonnal. Nem mertek ujjongani a csalódottak felett, azonban mivel Isten haragjának jeleit nem láthatták, magukhoz tértek félelmükből; újra kezdtek szemrehányást tenni és gúnyolódni. Egy nagy csoport, akik azt állították, hogy hisznek az Úr Jézus közeli eljövetelében, — feladta hitét. Némelyek, akik nagyon bizakodtak, — büszkeségükben annyira meg voltak sebezve, hogy szerettek volna kifutni a világból. Jónáshoz hasonlóan Istenre panaszkodtak és inkább választották volna a halált, mint az életet. Azok, akik hitüket mások véleményére alapozták és nem Isten Igéjére, most készek voltak nézetüket újra megváltoztatni. A csúfolódók megnyerték és soraikba vonzották a gyengéket és gyávákat és mindnyájan egyesülten jelentették ki, hogy most már nem kell félniük, vagy várakozniuk, mert az idő elmúlt, az Úr nem jött el, azért a világ ugyanolyan állapotban maradhat évezredekig.

A komoly őszinte hívők mindent feladtak Krisztusért és úgy érezték jelenlétét, mint még soha. Amint hitték is, megadták a világnak az utolsó figyelmeztetést és várták, hogy nemsokára örvendezzenek isteni Mesterük és a mennyei angyalok társaságának, azért nagy mértékben visszavonultak a hitetlenek társaságától. Mély vágyakozással imádkozták: „Jöjj, Úr Jézus, jöjj hamar!” Azonban Ő nem jött, azért valóban rettenetes hitpróba és türelmipróba volt számukra az, hogy újra felvegyék az élet gondjainak és bajainak terhét és eltűrjék a gúnyolódó világ élcelődőseit és csúfolódásait.

Azonban e csalódás mégse volt olyan nagy mint amin a tanítványok mentek át Krisztus első eljövetelének idejében. Midőn Jézus diadalmasan vonult be Jeruzsálembe, követői azt hitték, hogy elfoglalja Dávid trónját, és megszabadítja Izraelt elnyomóitól. Nagy reményekkel és örömteljes várakozással versengtek egymással, hogy kifejezzék tiszteletüket Királyuk iránt. Sokan szőnyegként terítet-

[266]

ték le ruháikat az útra és leveles pálmaágakat szórtak eléje. Lelkes örömben boldogan kiáltották: „Hozsanna Dávid Fiának!!”

[267]

Amikor a farizeusok a kitörő öröm megnyilatkozásától megzavarodva és haragra gerjedve azt kívánták Jézustól, hogy dorgálja meg tanítványait, Ő így válaszolt: „Ha ezek elhallgatnak, azonnal a kövek fognak kiáltani.” Luk. 19,40. er. ford. sz. A jövődöléseknek be kellett teljesednie. A tanítványoknak végre kellett hajtaniuk Isten szándékát, azonban keserű csalódáson kellett átmenniük. Csak néhány nap múlt el, amikor látták Megváltójuk kínos halálát és sziklasírba helyezték. Várakozásuk a legkisebb mértékben sem valósult meg és reményük meghalt Jézussal. Mindaddig, amíg Uruk győzelmesen elő nem jött sírjából, nem tudták felfogni, hogy a jövődölések mindezt előre kijelentették és „Krisztusnak szenvednie kellett és fel kellett támadnia a halálból.” Csel. 17, 3. A jövődölés hasonlóképpen teljesedett be az első és második angyal üzenetében. A megfelelő időben adta őket Isten és elvégezték azt a munkát, amelynek elvégzésére szánta őket.

A világ feszülten figyelt és azt várta, hogyha az idő elmúlik, és Krisztus nem jelenik meg akkor az adventizmus egész rendszere összeomlik. Azonban mialatt az erős kísértésekben sokan feladták hitüket, némelyek erősen álltak. Nem tudtak hibát felfedezni a prófétai időszakra vonatkozó számításukban. Legtehetségesebb ellenfeleiknek se sikerült megdönteni álláspontjukat. Igaz, hogy tévedtek a várt esemény tekintetében, azonban még ez se tudta megrendíteni Isten Igéjébe vetett hitüket.

Isten nem hagyta el népét. Lelke még azoknál időzött, akik nem tagadták meg elhamarkodottan a kapott világosságot és nem adták fel az advent mozgalomban való hitüket. Pál apostol áttekintve a korszakokon, bátorító és figyelmeztető szavakat írt azoknak a megpróbált várakozó hívőknek, akik e válságban élnek majd: „Ne dobjátok hát el bizodalmatokat, amelynek nagy jutalma van, mert még vajmi kevés idő és aki eljövendő, eljő és nem késik. Mert az igaz ember hitből él, de aki meghátrál, abban nem gyönyörködik az én lelkem. De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitői, hogy életet nyerjünk.” Zsid. 10, 35-39.

Az egyetlen biztos eljárás az volt, hogy ápolják az Istentől már elnyert világosságot és erősen kapaszkodjanak ígéretébe. Kutatniuk

kell tovább is a Szentírást; várjanak türelmesen és őrködjenek, hogy további világosságot kapjanak.

A Szenthely (:Szentsátor:)

Az a bibliaszöveg, amely minden más felett az adventi hit alapja és központi oszlopa volt, — ez a kijelentés: „Kétezer háromszáz napig és akkor megtisztul a szenthely” Dán. 8,14. ered. ford. Ezeket a szavakat jól ismerte minden hívő Jézus eljöveteleivel kapcsolatban. Ezrek ajkai örömmel ismételték, mint hitüknek jelszavát. Mindannyian érezték, hogy azon bibliaszövegben jelzett eseményektől függenek legfényesebb várakozásaik és legszebb reményeik. Megmutatták, hogy ezek a prófétai napok 1844 őszén végződnek. Az adventisták a keresztény világgal együtt azt tartották, hogy a föld, vagy annak része a szenthely, s hogy a szenthely megtisztítása a földnek tűz általi megtisztítását jelenti az utolsó napon, ami Krisztus második eljövetelekor fog megtörténni. Ezt úgy értelmezték, hogy Krisztus 1844-ben fog visszajönni a földre.

Azonban a kijelölt idő eljött és az Úr nem jelent meg. A hívők tudták, hogy Isten Igéje nem téved, azért a hibának a jövendölés magyarázatában kell lennie. Azonban hol a hiba? Sokan gyorsan úgy oldották meg a nehézséget, hogy megtagadták, hogy a 2300 nap 1844-ben végződött. Álláspontjukat nem tudták megokolni, hacsak avval nem, hogy Krisztus nem jött el a várt időre. Úgy érveltek, hogyha a prófétai napok befejeződtek volna 1844-ben, akkor Krisztus eljött volna és megtisztította volna a szenthelyet a földnek tűz általi megtisztítása által, de mivel nem jött el, — azok a napok nem fejeződtek be.

Habár az adventisták többsége feladta a prófétai időszakra vonatkozó előző számításait, és ennek következtében megtagadta a mozgalomnak erre alapozott helyességét, némelyek azonban nem voltak hajlandók visszavonni hitelveiket és azon tapasztalataikat, amelyeket a Szentírás és Isten Lelkének különleges bizonyágtétele támogatott. Hitték, hogy a Szentírás tanulmányozásában a magyarázat helyes alapelveit követték és kötelességük ragaszkodni a már elnyert igazságokhoz és folytatni kell a Biblia tanulmányozásában ugyanazt a módszert. Komoly imában áttekintették álláspontjukat és

tanulmányozták a Szentírást, hogy felfedezzék tévedésüket. Mivel nem tudtak hibát találni a prófétai időszakra vonatkozó magyarázatukban, azért közelebbről megvizsgálták a szenthely tárgyát.

A földi és mennyei szenthely

[269]

Tanulmányozásuk folyamán megtudták, hogy a földi szenthely, amelyet Mózes Istennek parancsára a hegyen mutatott minta szerint épített, „példázat a jelenkori időre, amikor áldoznak ajándékokkal és áldozatokkal”, (Zsid. 9, 9.). Megtudták, hogy két szenthely volt, amelyek a „mennyei dolgoknak ábrázolatai voltak,” (Zsid. 9, 23.) és hogy Krisztus, a mi nagy Főpapunk a „szenthelynek és ama igazi sáornak szolgálja, amelyet az Úr és nem ember épített.” (Zsid. 8, 2.) és hogy „nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk.” (Zsid. 9, 24.)

A mennyei szenthely, amelyben Jézus érdekünkben szolgál, a nagy, eredeti szenthely, amelynek a mintájára építette Mózes a földi szenthelyet. Amiképpen a földi szenthelynek (szent sáornak) két része volt, a szentély és a szentek-szente, úgy a mennyei szenthelynek is 2 része van. A szenthelyen belül (:a szentek szentében:) volt az Isten törvényét tartalmazó frigyláda, a jóillattétel oltára és más szolgálati eszközök, amelyeknek a mennyei szenthelyen szintén megvolt a másodpéldányuk. János apostol látomásban engedélyt nyert, hogy belépjen a mennybe, ahol szemlélte a 7-ágú arany gyertyatartót, a jóillattétel oltárát és amidőn „megnyílt Isten temploma a mennyben, meglátta az Ő szövetségének ládáját is.” Jel. 4, 5, 8, 5; 11, 19.

Az igazságkeresők tehát megtalálták a mennyei szenthely létezésének elvitathatatlan bizonyítékát. Mózes a földi szenthelyet a neki megmutatott minta alapján készítette el. Pál apostol kijelentette, hogy a minta az „igazi szenthely,” (:igazi sátor:) volt, amely a mennyben van. Zsid. 8, 2. 5. János bizonyosságot tett, hogy látta azt a mennyben.

A 2300 nap lejártakor, 1844-ben nem létezett szenthely a földön már évszázadok óta (:mert Kr.u. 70-be« lerombolták.a rómaiak:) azért a mennyei szenthelyet tárja elénk e kijelentés: „Kétezer háromszáz napig és azután megtisztul a szenthely.” Azonban hogyan lehet az, hogy a mennyei szenthelyejt meg kell tisztítani? A jövődölések

[270] tanulmányozói a Szentírásból megtudták, hogy a megtisztítás nem a fizikai tisztátalanságok eltávolítását jelentette, mert a szenthelyet vérrel kellett megtisztítani, azért a bűntől való megtisztításban állott« Így szól az apostol: „Annakokáért szükséges volt, hogy a mennyei dolgoknak ábrázolatai e- félékkel, (állatok vérével) tisztítassanak meg, maguk a mennyei dolgok azonban ezeknél különb áldozatokkal (Jézusnak vérével)”. Zsid. 9, 23.

Azon célból, hogy további ismeretet nyerjenek a megtisztításra vonatkozólag, amelyre a jövendölés utal, meg kellett érteniük a mennyei szenthelyen folyó szolgálatot, amit azonban csak a földi szenthelyen folyó szolgálatból érthettek meg, amiképpen Pál kijelenti, hogy a papok, akik ott szolgáltak, „a mennyei dolgok ábrázolatának és árnyékának szolgáltak.” Zsid. 8, 5.

A szenthely megtisztítása

Amiképpen régente az emberek bűneit jelképesen áthelyezték a földi szenthelyre, a bűnért való áldozati állat vére által, úgy a valóságban a mi bűneinket is áthárítják a mennyei szenthelyre Krisztus vére által. Amiképpen a földi szenthely megtisztítását a bűn eltávolítása által végezték el, amely megfertőzte azt, ugyanúgy a mennyei szenthely megtisztítását is azon bűnök eltávolítása, vagy eltörlése által kell elvégezni, melyeket ott feljegyeznek. Ez szükségessé teszi a feljegyzések átvizsgálását, hogy megállapíthassák, hogy ki tart hat igényt Krisztus engesztelő szolgálatának áldásaira bűnbánata és Krisztusban való hite által. A szenthely megtisztítása ennél fogva magában foglalja a vizsgálati ítélet munkáját. Ezt a munkát Krisztus eljövetele előtt kell elvégezni, hogy megváltsa népét, mert amikor eljön, már „jutalma Vele van, hogy megfizessen mindenkinek az ő cselekedete szerint.” Jel. 22, 12.

Így, akik követték a prófétai Ige növekvő világosságát, látták, hogy ahelyett, hogy Krisztus a földre jött volna 1844-ben, a 2300 nap lejártakor, — bement a mennyei szenthely szentek-szentébe, hogy engesztelő szolgálatának befejező művét elvégezze eljövételének előkészítésére.

A harmadik angyali üzenet

[271]

Amidőn Krisztus bement a mennyei szenthely szentek szentébe, hogy befejezze engesztelő szolgálatát, megbízta szolgálait, hogy vigyék el utolsó kegyelmi üzenetét a világnak. Ez a Jel. 14. fejezet harmadik angyalának figyelmeztetése. Felhívása után azonnal látja a próféta az embernek Fiát eljönni dicsőségben, hogy learassa a földnek aratását.

Amiképpen az írások előre megmondották, Krisztusnak a mennyei szenthelyen való szolgálata a szentek-szentében 1844-ben kezdődött meg. Ezen időre kell alkalmaznunk a Jelenések írójának szavait: „Megnyílt Isten temploma a mennyben és láthatóvá vált az Ő szövetségének ládája.” Jel. 11, 19. Isten szövetségének ládája a szenthely második részében van. Midőn Krisztus bement oda, a szentek szentébe, hogy szolgáljon a bűnösök érdekében, a belső templom megnyílt és Isten szövetségének ládája láthatóvá vált. Azok számára, akik szemlélték a Megváltót közbenjárói szolgálata alatt, megnyilatkozott Istennek fensége és hatalma. Amidőn dicsőségének felhője betöltötte a templomot, — a földön várakozó népére fény áradt a szentek szentéből.

Hit által követték Főpapjukat a szentélyből a szentek-szentébe és látták Őt, amint vérére hivatkozott Istennek frigyládája előtt. A szent frigylárában van az Atya törvénye, ugyanaz a törvény, amelyet mennydörgés közepette kijelentett a Sínai hegyen és saját ujjával írt kőtáblára. Egyetlen parancsolatot se semmisített meg, egy jottát vagy pontocskát se változtatott meg. Mialatt Isten átadta Mózesnek az Ő törvényének másolatát, a magasztos eredetit megőrizte a mennyei szenthely szentek-szentében. Nyomon követve szent előírásait, az igazságkeresők megtalálták a tízparancsolat kellős közepében a negyedik parancsolatot, úgy amint először hirdették: „Megemlékezzél a Szombatnapról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál és végezd minden dolgodat, de a hetedik nap az úrnak, a Te Istenednek Szombatja, semmi dolgot se tégy azon, se magad, se fiad, se szolgáló leányod, se barmod, se jövevényed, aki

a te kapuidon belül van, mert hat napon teremtette az Úr az eget, földet és a tengert és mindent ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugodott; azért megáldotta az Úr a Szombat napját és megszentelte azt.” Móz. 20, 8-11.

[272] Isten Szentlelke befolyásolta az Ige tanulmányozóinak szívét. Az a meggyőződés lett úrrá rajtuk, hogy tudatlanságukban áthágták a negyedik parancsot, a Szombat parancsát azáltal, hogy semmibe vették a Teremtő nyugalomnapját. Ekkor kezdték megvizsgálni az okát annak, hogy miért tartották meg a hét első napját, a vasárnapot az Isten által megszentelt Szombatnap helyett. Nem tudtak bizonyítékot találni a Szentírásban, hogy a negyedik parancsolatot, a Szombat parancsolatát eltörölték, vagy hogy a Szombat parancsolatát megváltoztatták. Azt az áldást, amely legelőször megszentelte a hetedik napot, a Szombatot, sohase vonták vissza. Becsületesen igyekeztek megtudni és cselekedni Istennek akaratát és most, amidőn felismerték, hogy áthágták Istennek törvényét, szomorúság töltötte be szívüket. Azonnal kinyilvánították Isten iránti hűségüket azáltal, hogy az Ő Szombatját szentnek tartották és megünnepelték.

Nagy és komoly erőfeszítéseket tettek, hogy hitüket aláássák. Mindenki megláthatta, hogyha a földi szenthely a mennyeknek ábrázolata, vagy mintája volt, akkor a földön a frigyládába helyezeti törvény pontos másolata a mennyei frigylárában levő törvénynek és hogy a mennyei szenthely igazságának elfogadása magába foglalja Isten törvénye követelményeinek elismerését és a negyedik parancsolat Szombatjának kötelező erejét.

Azok, akik elfogadták Krisztus közbenjárói szolgálatának világosságát és Isten törvényének örökérvényűségét, azt találták, hogy azokat az igazságokat mutatta be a harmadik angyal üzenete. Az angyal kijelenti: „Itt vannak azok, akik megtartják Isten parancsolatait és a Jézus hitét.” Jel. 14, 12. Ezt a megállapítást egy ünnepélyes és félelmetes figyelmeztetés előzi meg: „Ha valaki imádja a fenevadat és az ő képét felveszi az ő homlokára, vagy kezére, az is iszik az Isten haragjának borából, amely elegyítetlenül töltetett az ő haragjának poharába.” Jel. 14, 9-10. Ezen üzenetnek megértéséhez szükséges volt az alkalmazott jelképek megmagyarázása. Mit jelképezett a fenevad, annak képe és bélyege? Azok, akik keresték az igazságot, most újra visszatértek a jövődölések tanulmányozásához.

A fenevad és bélyege

Az első fenevad a római egyházat jelképezi, egy állami hatalommal felruházott egyházi közösséget, amelynek hatalma van megbüntetni minden más elvet valló egyént. A fenevad képe egy hasonló hatalommal felruházott másik egyházi közösséget jelképez. Ezen kép, vagy képmás kialakulása azon fenevadnak munkája, amelynek békés felemelkedése és szelíd hitvallomásai oly találó képét nyújtják az Amerikai Egyesült Államoknak. Itt találhatjuk meg a pápaság képmását. Midőn országunk egyházai egyesülnek azokban a hitpontokban, amelyeket együttesen megtartanak, befolyásolni fogják az államot, hogy kényszerítse rendeleteiknek megtartását és támogassa intézményeiket és nézeteiket, akkor a protestáns Amerika át fog alakulni a római egyház képére, képmására. Akkor az igaz egyházat üldözni fogják, mint Istennek régi népét.

[273]

A bárányszarvú fenevad megparancsolja: „mindenkinek, kicsinyeknek és nagyoknak, gazdagoknak és szegényeknek, szabadoknak és szolgáknak, hogy az ő jobb kezükre vagy homlokukra bélyeget tegyenek és hogy senki se vehessen, se el ne adhasson semmit, hanem csak akin a fenevad bélyege van, vagy neve, vagy nevének száma.” Jel. 13, 16-17. Ez az a bélyeg, amely ellen a harmadik angyal felemeli figyelmeztető szavát, az első fenevadnak, vagyis a pápaságnak bélyege, azért azon hatalomnak kiemelkedő jellegzetességei között kell keresnünk. Dániel próféta kijelentette, hogy a kicsiny szarv által jelképezett római egyház „azt véli, hogy megváltoztatja az időket és a törvényt,” (Dán. 7, 25.), míg Pál a bűn emberének nevezi, (II. Tess. 2, 3-4.) aki Isten fölé emeli magát. A pápaság csak Isten törvényének megváltoztatása által emelhetette magát Isten fölé. Bárki, aki értelemmel megtartja az így megváltoztatott törvényt, azon hatalomnak adja a legmagasabbrendű tiszteletet, amely a változtatást végrehajtotta.

A negyedik parancsolat, a Szombat parancsolata, amelyet Róma igyekezett félretenni, a tízparancsolat egyetlen előírása, amely Istenre, mint az ég és föld Teremtőjére utal és így megkülönbözteti az igaz Istent minden hamis istentől. A Szombat elrendelésének célja az, hogy megörökítse a teremtés művét és így az emberek gondolatait az igaz, élő istenre irányítsa. Az egész Szentírás Isten teremtői hatalmának tényére utal, annak bizonyítására, hogy Izrael Istene felsőbbrendű, mint a pogány istenségek. Ha a Szombatot

mindig megtartották volna, az emberek gondolatait és vonzalmait Teremtőjükre irányították volna, mint tiszteletük és imádatuk tárgyára, úgyhogy sohase létezett volna bálványimádó, istentelen vagy hitetlen.

[274] Ez az intézmény, amely Istenre, a Teremtőre utal, jele az Ő jogos tekintélyének azon lények felett, akiket teremtett. A Szombat megváltoztatása a római egyház tekintélyének, hatalmának jele, vagy bélyege. Azok, akik megértik a negyedik parancsolatnak, a Szombat parancsolatának igényeit és mégis a hamis szombatnak a megtartását választják az igazi Szombat megtartása helyett, azáltal hódolattal adóznak azon hatalomnak amely megtartását megparancsolja.

Egy ünnepélyes üzenet

A harmadik angyal üzenete a legfélelmetesebb fenyegetést tartalmazza, amelyet valamikor halandó emberekhez intéztek. Rettenetes bűn az, amely Istennek haragját kegyelemmel elegyítetlenül hívja ki. Az embereket ne hagyjuk sötétségben e fontos dologban. Figyelmeztetni kell a világot e bűnre, mielőtt Istennek ítéletei meglátogatják őket, hogy megtudják miért zúdulnak rájuk a büntetőítéletek, hogy legyen alkalmuk megmenekülni.

A nagy küzdelem folyamán két különböző, egymással szemben álló osztály fejlődik ki. Egyik osztály „imádja a fenevadat és annak képét, és felveszi bélyegét”, és így magára veszi a harmadik angyal félelmetes fenyegető ítéleteit. A másik osztály a világgal éles ellentétben „megtartja Istennek parancsolatait és a Jézus hitét.” Jel. 14, 9. 12.

Ezen fontos igazságok tárultak fel azok előtt, akik elfogadták a harmadik angyal üzenetét. Midőn áttekintették a második advent hirdetése óta szerzett tapasztalatukat 1844. év idejének elmúlásáig, megtalálták csalódásuk magyarázatát; újra remény és lelkes öröm töltötte be szívüket. A szenthelyről áradó fény megvilágította a múltat, a jelent és a jövőt, és felismerték, hogy Isten vezette őket tévedhetetlen gondviselése által. Most új bátorsággal, szilárdabb hittel egyesültek a harmadik angyal figyelmeztető üzenetének hirdetésében. A harmadik angyal üzenetének beteljesedéseképpen, a világ figyelmét 1844 óta felhívták az igazi Szombatra és állandóan növekvő számban tértek vissza Isten szent napjának megtartásához.

Láttam egy jól őrzött, szilárd csoportot állani, amely nem adott támogatást azoknak, akik nyugtalanították a közösség meg alapozott hitét. Isten tetszéssel tekintett le rájuk. Három lépcsőzetet, fokozatot láttam: az első, második és a harmadik angyal üzenetét. Kísérő angyalom így szólt: „Jaj annak, aki elmozdít egy téglát, vagy eltávolít egy szeget ezen üzenetekből. Ezen üzenetek helyes megértése életfontosságú. A lelkek sorsa függ elfogadásuknak módjától.”

Keresztül vittek ezeken az üzeneteken és láttam, hogy Isten népe mily drágán vásárolta meg tapasztalatait. Sok szenvedés és kemény küzdelem árán szerezték meg. Isten lépésről lépésre vezette őket, míg végül egy szilárd mozdíthatatlan alapelvre helyezte őket. Láttam, hogy bizonyos személyek közeledtek az alaphoz és megvizsgálták azt. Némelyek azonnal örömmel felléptek rá, mások hibát kezdtek találni az alapban. Javításokat akartak eszközölni rajta, hogy az alap tökéletesebb legyen és az emberek sokkal boldogabbak legyenek.

Némelyek leléptek az alapról (emelvénnyel) és megvizsgálták azt és kijelentették, hogy rosszul rakták le. Én azonban láttam, hogy majdnem mindenki szilárdan állt az alapon és buzdítottam azokat, akik leléptek róla, hogy hagyják abba panaszaikat, mert Isten volt annak Építőmestere, azért ők Isten ellen harcolnak. Ekkor elsorolták Isten csodálatos munkáját, amely e szilárd alapra vezette őket és egyesülve emelték fel szemeiket az égre és hangos szóval dicsőítették Istent. Ez befolyásolt egyeseket azok közül, akik elhagyták az alapot és alázatos tekintettel újra felléptek rá.

A zsidók tapasztalata megismétlődik

Visszavezettek Krisztus első eljövetele hirdetésének idejére. Keresztelő János Illés Lelkének erejével jött el, hogy elkészítse az utat Jézus számára. Azok, akik elvetették János bizonyágtételét, nem nyertek áldást Jézus tanításaiból sem. Az üzenettel szemben tanúsított ellenállásuk, amely előre kijelentette az Úr eljövetelét, oly álla-

[276] potba hozta őket, amelyben nem tudták elfogadni a legerőteljesebb bizonyítékokat sem, hogy ő a Messiás. Sátán rábírta azokat, akik elvetették Keresztelő János üzenetét, hogy még tovább menjenek és elvessek és megfeszítsék Krisztust is. Ezt cselekedve oly állapotba hozták magukat, amelyben nem tudták elfogadni Pünkösd napjának áldását sem, amely megmutatta volna a mennyei szentélybe vezető utat.

A templom kárpitjának kettéhasadása azt mutatta, hogy a zsidó áldozatokat és rendeléseket Isten többé nem fogadja el. A Jézus által bemutatott nagy áldozatot elfogadta az Atya és a Szentlélek, aki leszállt Pünkösd napján, a tanítványok gondolatait a földi szentélyre terelte, ahova Jézus a saját vérével ment be, hogy kiárhassa tanítványaira engesztelő szolgálatának áldásait. A zsidók azonban teljes sötétségben maradtak. Elvesztették mindazt a világosságot, amellyel bírhattak volna a megváltás terve felől és még mindig hiábavaló szertartásaikban bíztak. A mennyei szenthely a földi szenthely helyébe lépett, azonban ők nem ismerték fel a változást, azért nem nyerhettek áldást Jézusnak a mennyei szentélyben végzett közbenjáró szolgálatából.

Sokan borzadva tekintettek a zsidók eljárására, hogy elvetették és keresztre feszítették Krisztust és amidőn olvassák szégyenteljes bántalmazásának történetét, azt gondolják, hogy ők nem tagadták volna meg, mint Péter, és nem feszítették volna meg, mint a zsidók tették. Isten azonban, aki olvas mindenkinek a szívében, megvizsgálta azt a szeretetet, amelyet állítólag éreznek Jézus iránt.

Az egész menny mély érdeklődéssel figyelte az első angyali üzenet elfogadását. Azonban sokan akik azt állítják, hogy szeretik Jézust és akik könnyek között olvasták a kereszttörténetét, kinevették eljövételének örömhírét. Ahelyett, hogy örömmel fogadták volna az üzenetet, ámtásnak nyilvánították. Gyűlölték azokat, akik kívánták eljövését és kizárták őket a gyülekezetből. Azok, akik elvetették az első üzenetet, nem nyerhettek áldást a másodiktól sem és az éjféli kiáltásból sem, amelynek elő kellett volna készíteni őket, hogy hitben bemenjenek Jézussal a mennyei szenthely szentek-szentébe. Az első két angyali üzenet elvetése által anyira elhomályosították értelmüket, hogy nem tudtak világosságot látni a harmadik angyali üzenetében sem, amely megmutatta a szentek szentébe vezető utat.

Sátán az Édenben kezdte meg csalását a földön. Így szólt Évához: „Bizony nem haltok meg!” Ez volt Sátánnak első tanítása a lélek halhatatlanságáról és e csalást folytatta az akkori időtől a jelen időig és folytatni fogja mindaddig, amíg Isten gyermekeinek fogsága megszűnik. Figyelmemet felhívták Ádám és Évára Édenben, ahol ettek a tiltott fáról és akkor a villogó pallost helyezték az élet fája köré és kiűzték őket a kertből, hogy ne egyenek az élet fájáról és halhatatlan bűnösökké ne váljanak. Ezen fa gyümölcsének kellett megörökítenie a halhatatlanságot. Hallottam, amidőn egy angyal megkérdezte: „Ádám családja közül ki hatolt át a villogó palloson és evett az élet fájáról?” Hallottam, amidőn egy másik angyal így felelt: „Ádám családjából senki se hatolt át a villogó pallos lángján, hogy egyék az élet fájáról, azért nincsen egy halhatatlan bűnös se.” Annak a léleknek, aki vétkezik, örök halállal kell meghalnia, — amelyből nincs reménye a feltámadásra és akkor Istennek haragja kiengesztelődik.

Csodálkoztam azon, hogy Sátán oly könnyen el tudta hitetni az embereket, hogy Istennek ezen szavai: — „Amely lélek vétkezik, annak meg kell halnia”, Ezek. 18, 4. — azt jelentik (Sátán szerint), hogy amely lélek vétkezik, annak nem kell meghalnia, hanem örök gyötrelemben kell élnie. Az angyal így szólt: Az élet élet, akár szenvedésben, akár boldogságban töltjük el. A halálban nincsen szenvedés, nincsen öröm és nincsen gyűlölet.

Sátán megmondta angyalainak, hogy tegyenek különleges erőfeszítéseket azon hazugság elterjesztésére, amelyet először Édenben említett meg Ádámnak és Évának: „Bizony nem haltok meg!” Amidőn az emberek elfogadták e tévtant és elhitette velük, hogy halhatatlanok, akkor Sátán azt is elhitette velük, hogy a bűnösök örök gyötrelemben élnek a halál után. Ekkor az út elő volt készítve Sátán számára, hogy képviselői által munkálkodva Istent bosszúálló zsarnoknak mutassa be az emberek előtt, aki a pokolba taszítja mindazokat, akik nem tetszenek Neki, hogy örökké érezzék haragját.

[278] Miközben kimondhatatlan kínokat és gyötrelmet szenvednek az örök lángokban, úgy mutatták be Istent, mint aki megalégedetten tekint le rájuk. Sátán tudta, hogyha ezt a tévtant el tudja fogadtatni az emberekkel, akkor Istent sokan meggyűlölik, ahelyett, hogy szeretnék és imádnák és sok emberrel el fogja hitetni, hogy Isten Igéjének fenyegetései nem fognak szószerint beteljesedni, mert ellenkezne Isten jóakarató és szerető jellemével, hogy örökös gyötrelembe taszítsa azokat a lényeket, akiket Ő teremtett.

A másik túlzás, amit Sátán elfogadtat az emberekkel az, hogy egészen figyelmen kívül hagyják Isten igazságosságát és Igéjének fenyegetéseit és egy egészen kegyelmes Lénynek ábrázolják Őt, úgyhogy senki se fog elveszni, hanem végül mindenki: a szentek és bűnösök egyaránt üdvösséget nyernek országában.

A lélek halhatatlanságának és végnélküli gyötrelmének népszerű tévtana által Sátán egy másik osztályból szerez előnyt magának azáltal, hogy rábírra őket, hogy a Bibliát egy ihletés nélküli, közönséges könyvnek tekintsék. Azt tartják, hogy sok jó dolgot tanít, azonban nem támaszkodhatnak rá és nem szerethetik, mert az örök gyötrelém tanát tanítja.

Egy másik osztályt Sátán még messzebb vezet, hogy megtagadják Isten létezését is. Nem tudnak következetességet látni a Biblia Istenének jellemében, ha az egész örökkévalóságon át rettenetes szenvedésekkel kínozza az emberi család egy részét. Ennélfogva megtagadják a Bibliát és Szerzőjét és a halált örök alvásnak tekintik.

Egy másik osztály pedig félénk és bátortalan. Ezeket Sátán megkísérti, hogy bűnt kövessenek el. Azután eléjük tárja, hogy a bűnzsoldja nem a halál, (amint azt a Biblia tanítja), hanem az örökös gyötrelém élete, amelyet az örökkévalóság végtelen korszakain át is el kell szenvedniük. Így beteges képzeletükben megnagyítva a pokol borzalmait, uralja gondolataikat és elvesztik értelmüket. Ekkor Sátán és angyalai ujjonganak, a hitetlenek és istentelenek pedig a kereszténységet illetik érte szemrehányással. Azt állítják, hogy ezen ártalmak a Bibliában és annak Szerzőjében való hitnek természetes következményei, holott a népszerű tévtanok elfogadásának eredményei.

A Szentírás oltalom

Láttam, hogy a mennyei sereg nagyon méltatlankodott Sátánnak e vakmerő munkája miatt. Érdeklődtem, hogy Isten miért tűri el, hogy e csalások befolyásolják az emberek gondolatait, amikor angyalai elég hatalmasak lennének arra, hogyha megbízatást kapnának, hogy megtörjék az ellenség erejét. Ekkor láttam, hogy Isten tudta, hogy Sátán minden ravaszsággal igyekszik majd megsemmisíteni az embert, azért íratta meg az Ő Igéjét és az emberi fajra vonatkozó szándékait oly világossá tette, hogy a leggyengébbnek se kell tévelyegnie. Miután Isten az embereknek adta Igéjét, gondosan megőrizte attól, hogy Sátán vagy angyalai, vagy ügynökei és egyéb képviselői elpusztítsák. Miközben más könyveket megsemmisíthettek, e könyvnek halhatatlannak kellett lennie. Az idők végén pedig, amidőn Sátán csalásai megnövekednek, annyira el fog terjedni, hogy mindenki, aki csak akarja, szerezhethet belőle magának és felfegyverkezhet Sátán csalásai és hazug csodái ellen.

[279]

Láttam, hogy Isten különös mértékben védelmezte a Bibliát. Még amikor kevés példány volt belőle, tanult emberek bizonyos esetekben megváltoztatták a szavakat, azt gondolva, hogy világosabbá teszik azokat, amikor a valóságban homályossá tették azt, ami egyszerű volt azáltal, hogy saját meggyökeresedett nézeteikre támaszkodtak, amelyeket a hagyományok kormányoztak. Azonban láttam, hogy Istennek Igéje, mint egész, egy tökéletes lánc, amelynek egyik része összefügg a másikkal és megmagyarázzák egymást. A valódi igazságkeresőknek nem kell tévelyegniük, mert Istennek Igéje nemcsak egyszerűen és világosan kijelenti az életnek útját, hanem Isten az Ő Szentlelkét is vezetőül adta a benne kijelentett élet útjának megértésére.

Láttam, hogy Istennek angyalai sohase uralják akaratunkat. Isten életet és halált helyezett az emberek elé, akik választhatnak. Sokan kívánják az életet, de továbbra is a széles úton járnak. Az Isten kormányzása elleni lázadást választják, annak ellenére, hogy nagy kegyelmében Isten odaadta Fiát, hogy meghaljon az emberiségért. Azok, akik nem fogadták el az oly drágán megvásárolt megváltást, elnyerik igazságos büntetésüket. Azonban láttam, hogy Isten nem zárja őket a pokolba, hogy örökös gyötrelemben szenvedjenek, de a mennybe se viheti be őket, mert ha bevinné őket a tiszta és szent

lények társaságába, az rendkívül nyomorulttá tenné őket. Isten elpusztítja őket, hogy olyanok legyenek, mintha nem is lettek volna; Így igazságossága kielégül. A földnek porából alkotta az embert, azért az engedetlenek és szentségtelenek tűz által megsemmisülnek és újra visszatérnek a porba. Láttam, hogy Isten jóakarátú; és részvéte e dologban arra indít majd mindenkit, hogy csodálják jellemét és imádják szent nevét. Miután a gonoszok kipusztulnak a földről, az egész mennyei sereg ezt mondja majd: „Ámen!”

[280] Sátán nagy meglepődéssel tekint le azokra, akik vallják Krisztus nevét, azonban mégis makacsul ragaszkodnak azon csalásokhoz, amelyek tőle származnak. Munkája még mindig az, hogy új ámításokat találjon ki és hatalma és ravaszsága ebben az irányban mindig növekszik, ő vezette képviselőit, a pápákat és papokat, hogy felmagasztalják magukat és felingereljék az embereket, hogy elkeseredetten üldözzék és megsemmisítsék azokat, akik nem voltak hajlandók elfogadni csalásait. Óh mily szenvedéseket kellett kiállaniuk Krisztus hű követőinek!! Az angyalok mindenről feljegyzést készítettek. Sátán és angyalai ujjongva mondták azoknak az angyaloknak, akik e szenvedő szenteknek szolgáltak, hogy mind megölik őket, úgyhogy nem marad egy keresztény se a földön. Láttam, hogy Istennek egyháza akkor tiszta volt. Nem állott fenn az a veszély, hogy romlott szívű emberek jönnek be a gyülekezetbe, mert az igaz keresztényekre, — akik meg merték vallani hitüket, — kínpad, máglya és minden féle kínzás várt, amit Sátán és angyalai ki tudtak találni, vagy amit az emberek elméjébe sugallhattak.

A természetes halhatatlanság tana elkészítette a legújabbkori spiritizmus útját. Ha a halottakat Isten és a szent angyalok elé engedik, és sokkal nagyobb ismerettel tüntetik ki, mint amellyel előbb bírtak, akkor miért ne térnének vissza a földre, hogy megvilágosítsák és oktassák az élőket? Azok, akik hiszik, hogy az ember a halálban is megőrzi öntudatát, hogyan utasíthatják vissza — amit a megdicsőült lelkek — mint isteni világosságot közölnek velük? Itt van egy út, amelyet szentnek tekintenek, amely által Sátán munkálkodik, hogy keresztülvigye céljait. A bukott angyalok, akik az ő parancsát cselekszik, megjelennek, mint a szellemi világ követői. Miközben azt állítják, hogy az élőket kapcsolatba hozzák a halottakkal, Sátán gyakorolja megrontó hatalmát lelkükön.

Hatalma van arra, hogy az emberek elé hozza elhúnyt barátaik képét. Az utánzat tökéletes. Csodálatos világossággal adja vissza az emberek ismerős tekintetét, szavait és hangsúlyozását. Sokakat vigasztal az a biztosíték, hogy szeretteik a menny áldásainak örvendenek és anélkül, hogy gyanítanak a veszélyt, hallgatnak a félrevezető lelkekre és az ördögök tanításaira.

Midőn elhitték velük, hogy a halottak valóban visszatérnek, hogy érintkezzenek az emberekkel, Sátán megjelenteti előttük azokat, akik készületlenül mentek a halálba. Ezek azt állítják, hogy boldogok a mennyben, sőt magas tisztséget viselnek ott. Így széles körben tanítják azt a tévtant, hogy a mennyben nem tesznek különbséget az igazak és gonoszok között. A szellemi világ állítólagos látogatói néha óvó intelmeket és figyelmeztető szavakat szólnak, amelyek igazaknak bizonyulnak és amidőn megnyerték az emberek bizalmát, akkor oly tévtanokat tárnak eléjük, amelyek közvetlenül aláássák a Bibliába vetett hitüket. Földi barátaiknak jóléte iránti látszólagos mély érdeklődéssel a legveszedelmesebb tévelygéseket hintik el. Az a tény, hogy némi igazságot is mondanak, és néha képesek kijelenteni a bekövetkező eseményeket, állításaiknak a valóság és megbízhatóság látszatát adja. Hamis tanításukat a tömegek éppen

[282] olyan készséggel fogadják el és oly feltétlenül elhiszik, mintha a Biblia legszentebb igazságai lennének. Isten törvényét félreleteszik, „a kegyelem Lelkét megvetik és a szövetségnek vérét tisztátalannak tartják.” A gonosz szellemek megtagadják Krisztus istenségét és magát a Teremtőt egy- színvonalra helyezik önmagukkal. Így a nagy lázadó új álarcban még mindig tovább vívja Isten elleni harcát, amelyet a mennyben megkezdett és majdnem hatezer éve folytat a földön.

Sokan úgy igyekeznek megmagyarázni a szellemi megnyilvánulásokat, hogy teljesen a médiumok (közvetítők) szemfényvesztésének tulajdonítják. Miközben igaz, hogy a csselfogások és csalások eredményeit is gyakran valódi megnyilatkozásoknak állították be, a természetfeletti erő kifejezett megnyilatkozásai is előfordulnak. A titokzatos kopogtatások, amelyekkel a legújabbkori spiritizmus elkezdődött, nem emberi csalás vagy ravaszság eredménye volt, hanem a gonosz angyalok közvetlen munkálkodása, akik így vezették be egyik legeredményesebb lélekromboló csalásukat. Sokan estek tőrbe, mivel azt hiszik, hogy a spiritizmus csupán emberi csalás. Midőn azonban szembe kerülnek azokkal a megnyilatkozásokkal, amelyeket csak természetfelettieknek tekinthetnek, akkor ezek a jelenségek megcsalják és arra bírják őket, hogy úgy fogadják őket, mint „Istennek nagy erejét.”

Ezek az egyének figyelmen kívül hagyják a Szentírásnak azon csodákra vonatkozó bizonyágtételét, amelyeket Sátán és ügynökei művelnek. Sátán segítségével tudták utánozni fáraó varázslói Istennek munkáját. János apostol, amidőn leírja az utolsó napokban megnyilatkozó csodatevő erőt, kijelenti: „És nagy jeleket. (:csodákat: ered. ford.): tesz, annyira, hogy tüzet is hoz alá az égből a földre, az emberek láttára és elhitei a földnek lakosait azon jelekkel (:csodákkal:), amelyeknek cselekvésére hatalma volt.” Jel. 13, 13-14. Itt nem csak csalásról van szó. Az embereket megcsalják azokkal a csodákkal, amelyeknek cselekvésére Sátán ügynökeinek hatalmuk van és nem azokkal, amelyeknek megcselekvését hamisan állítják.

A varázslás modern formája

Manapság a varázslásnak még a nevét is semmibe veszik. Azon állítást, hogy az emberek érintkezhetnek a gonosz lelkekkel, a sötét

korszakok meséjének tekintik. Azonban a spiritizmus, — amely híveit százezrekre, sőt milliókra teszi, amely a tudományos körökbe is bejutott, sőt az egyházakban és törvény hozó testületekben, sőt a királyi udvarokban is népszerűségnek örvend, — ez a nagy csalás csak a régen tiltott és elítélt boszorkányságnak, varázslásnak új áruhában való megjelenése.

Sátán elámítja az embereket most is, mint Évát azáltal, hogy felcsigázza vágyukat a tiltott ismeret elnyerésére. Kijelenti: „Olyanok lesztek, mint Isten, jót és gonoszt tudván.” I. Móz. 3, 5. Azonban a spiritizmus által közölt bölcsesség Jakab apostol leírása szerint „nem felülről származik, hanem földi testi és ördögi.” Jakab 3, 15. [283]

A sötétség fejedelme mesteri elmével bír és ügyesen alkalmazza kísértéseit minden fajta és műveltségű emberre. A „gonoszságnak minden csalárdságával” munkálkodik, hogy hatalmába kerítse az embereket azonban csak akkor tudja megvalósítani szándékait, ha az emberek önként engednek kísértéseinek. Azok, akik hatalmába helyezik magukat azáltal, hogy ápolják gonosz jellemvonásaikat, csak kevéssé ismerik fel, hogy hol fog végződni eljárásuk. A kísértő romlásba sodorja és azután másoknak megrontására használja fel őket.

Senkinek sem kell tőrbe esnie

Senkit se kell, hogy megcsaljanak a spiritizmus hazug állításai. Isten elegendő világosságot adott a világnak, hogy képesek legyenek a tört felismerni. Ha nem volna más bizonyíték, csak az, hogy a szellemek nem tesznek különbséget az igazság és bűn, Krisztus legtisztább és legnemesebb apostolai és Sátán legromlottabb szolgálói között, — az is elég lenne a keresztény számára. Sátán azáltal, hogy a legaljasabb embert is magasra emelve, felmagasztalva mutatja be a mennyben, — kijelenti a világnak: „Mindegy, mily gonoszok vagytok, nem számít, hogy hiszitek-e, vagy megtagadjátok-e Istent és a Bibliát! Éljetek tetszétek szerint. A menny mindenképpen a ti otthonotok lesz!” Azonkívül az apostolokat, akiket ezen hazug szellemek megszemélyesítenek, ellentmondásba hozzák azon írásaikkal, amelyeket a Szentlélek sugallatára írtak a földön. Megtagadják a Biblia isteni eredetét és így lerombolják a keresztényi reménység

alapját és kioltják azt a fényt, amely mutatja a menny felé vezető utat.

[284]

Sátán elhitei a világgal, hogy a Biblia merő kitalálás, vagy legfeljebb az emberi faj gyermekkorához illik, de most könnyedén kell tekintenünk, vagy el kell vetnünk, mint elavultat. Sátán Isten Igéje helyett szellemi megnyilatkozásokat tart készenlétben. Ez az irányzat teljesen az ő uralma alatt áll, mert ily módon elhitei a világgal mindazt, amit csak akar. Azt a könyvet, amely megítéli őt és követőit, árnyékba helyezi, ahova éppen a- karja. A világ Üdvözítőjét csak egy közönséges embernek állítja be. Amiképpen a Jézus sziklasírját őriző római katonák elterjesztették azt a hazug hírt, amelyet a papok és vének helyeztek ajkukra, hogy cáfolják feltámadását, azonképpen a szellemi megnyilatkozásban hívők igyekeznek úgy beállítani a dolgot, hogy Jézus életének körülményeiben semmi csodálatos nincsen. Miután így Jézust igyekeznek a háttérbe szorítani, a saját csodáikra hívják fel a figyelmet és kijelentik, hogy ezek messze felülmúlják Jézus cselekedeteit.

Így szól Ésaiás próféta: „És ha azt mondják tinektek: Tudakozódjatok a halottidézőktől és a jövőmondóktól, akik sipognak és suttognak, hát nem Istentől tudakozódik-e a nép. Az élők felől a holtaktól kell-e tudakozódni? A tanításra és bizonyágtételre hallgassatok, ha nem ekként szólnak azok, akiknek nincsen hajnaluk (:világosságuk:).” Ésa. 8, 19-20. Ha az emberek elfogadták volna az igazságot, amelyet a Szentírás oly világosan eléjük tárt, hogy „a halottak semmit se tudnak”, (Préd. 9, 7.) akkor a spiritizmus állításaiban és megnyilatkozásaiban felismernék Sátánnak hatalommal, jelekkel és hazug csodákkal való munkálkodását. Azonban ahelyett, hogy feladnák érzéki szívük számára oly kellemes szabadságukat, és feladnák kedvenc bűneiket, a tömegek bezárják szemeiket a világosság előtt. Egyenesen mennek előre a tévelygés útján és semmibe veszik a figyelmeztetéseket, miközben Sátán szövi hálóit körülöttük és prédáivá lesznek. „Mivel nem fogadták be az igazságnak szeretetét az ő üdvösségükre, azért bocsájtotta reájuk Isten a tévelygés erejét (erős ámtításokat), hogy higgyenek a hazugságnak.” II. Tess. 2. 10-11.

Azok, akik ellenzik a spiritizmus tanításait, nemcsak embereket támadnak, hanem Sátánt és angyalait is. Harcba szálltak a fejedelemségek, hatalmasságok, és a magasságban levő gonosz szellemek

ellen. Sátán egy tapodtat se enged, kivéve ha a mennyei küldöttek hatalma visszazorítja. Isten népének képesnek kell lennie arra, hogy Jézushoz hasonlóan szembeszálljanak vele e szavakkal: „Meg van írva!” Sátán most is idézi a Szentírást, mint Jézus napjaiban és megrontja tanításait, hogy támogassák csalásait. Azonban a Biblia egyszerű állításai hatalmas fegyvert szolgáltatnak minden küzdelemben.

Akik a veszedelem idején meg akarnak állni, azoknak meg kell érteniük a Szentírás bizonyágtételét az ember természetére és a halottak állapotára vonatkozólag, mert a közel jövőben az ördögi lelkek sokakat szembesítenek megszemélyesített szeretett elhalt rokonokkal, vagy barátaikkal és a legveszedelmesebb tévtanokat fogják kijelenteni. Ezek a látogatók hatni fognak leggyengédebb rokonszenvűkre és hamis állításaik igazolására csodákat fognak művelni. Fel kell készülnünk arra, hogy a Biblia igazságaival ellenálljunk nekik, hogy a „halottak semmit se tudnak” és hogy azok, akik így megjelennek, ördögi lelkek.

Sátán sokáig készült végső erőfeszítésére, hogy megcsalja a világot. Munkájának alapját az Édenben fektette le az Évának adott eme biztosítékban: „Bizony nem haltok meg ... amely napon esztek arról, megnyilatkoznak a ti szemeitek és olyanok lesztek, mint Isten, (:olyanok lesztek, mint az istenek: ered. ford, sz.), jónak és gonosznak tudói.” I. Móz. 3, 4-5. Lassanként készítette el az utat csalásának mesterműve számára a spiritizmus kifejlesztése által. Még nem érte el terveinek teljes kifejlődését, de eléri az idők végén és a világot csalásainak árjába sodorja. Gyorsan a végzetes álbiztonság állapotába ringatja az emberiséget, amelyből csak Isten haragjának kitöltetésekor fognak felébredni.

[285]

A hangos kiáltás

Láttam, hogy az angyalok sietve felszállnak a mennybe és leszállnak a földre, hogy előkészüljenek valamely fontos esemény bekövetkezésére. Ekkor láttam, hogy egy másik hatalmas angyal kapott megbízatást, hogy szálljon le a földre és egyesítse hangját a harmadik angyaléval, hogy hatalmat és erőt adjon üzenetének. Ezen angyal nagy hatalmat és dicsőséget nyert és amint leszállott, a föld fénylett dicsőségétől. A világosság, amely ezen angyalt kísérte, elhatott mindenhova, amint erős, hatalmas hangon kiáltotta: „Leomlott, leomlott (elbukott) a nagy Babilon és lett az ördögöknek lakhelyévé és minden tisztátalan és gyűlöletes madárnak tömlöcévé.” Jel. 18, 2.

Babilon bukásának üzenetét, amint azt a második angyal hirdette, megismétli azon romlottságok feltárásával, amelyek 1844 óta jöttek be az egyházakba. Ezen angyal munkája éppen jókor jön, hogy csatlakozzék a harmadik angyal utolsó nagy művéhez, hogy azt hangos kiáltássá növelje és így Istennek népét előkészíti, hogy megálljon a kísértés órájában, amellyel nemsokára szembe kell szállnia. Nagy világosságot láttam rajtuk megnyugodni és ők félelem nélkül egyesültek a harmadik angyal üzenetének hirdetésében.

Angyalokat küldtek, hogy segítségére legyenek a mennyből jövő hatalmas angyalnak és hangokat hallottam, amelyek mindenhova elhallatszottak: „Jöjjetek ki belőle én népem, hogy ne legyetek részesek bűneiben és ne kapjatok az ő csapásaiból, mert bűneik az égig hatottak és Isten megemlékezett az ő gonoszságukról.” Jel. 18, 4-5. Ezen üzenet úgy tűnt fel, mint a harmadik angyal üzenetének kiegészítése, úgy csatlakozva hozzá, mint az éjféli kiáltás csatlakozott a második angyal üzenetéhez 1844-ben. Istennek dicsősége megnyugodott a türelmes, várakozó szenteken és ők félelem nélkül hirdették az utolsó ünnepélyes üzenetet. Kijelentették Babilon bukását és felszólították Istennek népét« hogy jöjjenek ki belőle, hogy megmeneküljenek félelmetes ítéletétől.

A világosság, amely kiáradt a várakozókra, mindenhova elhatott, és az egyházakban azok, akik bírtak némi világossággal, akik nem

hallották és így nem vetették meg a három angyali üzenetet, engedelmeskedtek a hívásnak és elhagyták az elbukott egyházakat. Sokan érkeztek a felelősségtudat éveihez, amióta az üzenetet hallották és a világosság reájuk ragyogott és abban a kiváltságban részesültek, hogy válasszák az életet, vagy halált. Némelyek az életet választották és azok mellett foglaltak állást, akik várták Urukát és megtartották minden parancsolatát. A harmadik angyalnak el kellett végeznie munkáját; mindenkit megvizsgált, megpróbált és az igazakat kihívta a vallási közösségekből.

[287]

Egy kényszerítő hatalom hatotta át az őszintéket, miközben Isten hatalmának megnyilatkozása megfélemlítette és visszatartotta hitetlen rokonaikat, és barátait úgyhogy nem merték és nem is volt hatalmuk visszatartani azokat, akik érezték magukon Isten Lelkének munkáját. Az utolsó kegyelmi meghívást elvitték még legszegényebb rabszolgákhoz is és a közöttük levő istenfélők boldog szabadulásuk feletti elragadó örömet hálaénekekben fejezték ki.

(:Megjegyzés: Azon tény, hogy Jézus második eljövételének idején rabszolgaság lesz, János apostol, mint próféta világossá teszi Jel. 6, 15-16. verseinek leírásában, amidőn a szabadok és szolgák ered. ford. sz. rabszolgák: „a hegyekhez és kősziklákhöz kiáltanak, hogy essenek reájuk és rejsék el őket Annak tekintete elől, aki a királyiszekben ül.” (: Szerkesztők.)

Mesterük nem tudta megakadályozni őket. A félelemtől és megdöbbenéstől nem jött szó ajkukra. Hatalmas csodák történtek, betegek meggyógyultak és a hívőket jelek és csodák követték. Isten volt művével és minden szent félelem nélkül követte lelkiismertének szavait, nem törődve a következményekkel, és egyesült azokkal, akik megtartották Istennek minden parancsolatát és hatalommal hirdették mindenütt a harmadik angyal üzenetét. Láttam, hogy ez az üzenet sokkal nagyobb hatalommal és erővel fog lezárulni, mint az éjféli kiáltás.

Istennek szolgálói mennyei erővel felruházva, ragyogó és megszenteltségtől fénylő arccal mentek tova, hogy hirdessék a mennyei üzenetet. Azok a lelkek, akik szét voltak szórva minden vallási közösségben, eleget tettek a hívásnak és az őszinték gyorsan kijöttek az elítélt egyházakból, amiképpen Lót is kimenekült Sodomából, mielőtt elpusztult. Istennek népe megerősödött a rajta bőségesen megnyugvó rendkívüli dicsőség által, amely előkészítette őket a

kísértés órájának elviselésére. Hallottam, amint mindenütt sok hang mondotta: „Itt van a szenteknek békecséges tűrése, itt vannak azok, azok megtartják Istennek parancsolatait és a Jézusnak hitét.” Jel. 14, 12.

Arra az időre irányították figyelmemet, amidőn a harmadik angyal üzenete lezárult. Istennek ereje megnyugodott népén; elvégezték munkájukat és előkészültek az előttük álló megpróbáltatás órájára. Elnyerték a késői esőt, vagyis a felüdülést az Úrnak színeitől és az élő bizonyágtételt felelevenítették. Az utolsó komoly figyelemztetés mindenütt felhangzott, ami felingerelte és felbőszítette a földnek lakosait, akik nem akarták elfogadni az üzenetet.

Láttam, amidőn az angyalok ide-oda sietnek a mennyben. Egy angyal oldalán tintatartóval, visszatért a földről és jelentette Jézusnak, hogy munkáját elvégezte, hogy a szenteket megszámlolta és elpecsételte. Ekkor láttam, amint Jézus, aki a tízparancsolatot tartalmazó frigyláda előtt szolgált, levetette a tömjénezőt. Kezeit felemelve, hangos szóval mondta: „Elvégeztetett! (meglett!)” Jel. 16, 17. Majd az egész angyali sereg levette koronáját, amidőn Jézus ezen ünnepélyes kijelentést tette: „Aki igazságtalan, legyen igazságtalan ezután is, aki fertilemes, legyen fertilemes ezután is, aki igaz, legyen igaz ezután is, aki szent, legyen szent ezután is.” Jel. 22, 11.

Minden esetet eldöntöttek életre, vagy halálra. Míg Jézus a szenthelyen (:a szentek szentében:) szolgált és az ítéletet megkezdte a meghalt igazakon, majd folytatta az élő igazakon. Krisztus elnyerte országát, miután elvégezte engesztelő szolgálatát a népért és eltörölte bűneiket. Országának alattvalói elkészültek. A Bárány menyegzője bevégeződött és az országot és országának nagyságát az egész ég alatt átadták Jézusnak és az üdvösség örököseinek és Jézus megkezdte uralkodását, mint a „királyok Királya és uraknak Ura.”

Midőn Jézus kijött a szentek szentéből, hallottam a ruháján levő csengők csilingelését és amidőn eltávozott, sötét felhő borította a föld lakóit. Ekkor nem volt közbenjáró a bűnös ember és a megsértett Isten között. Amíg Jézus: Isten és a bűnös emberek között állott, egy korlátozó hatalom uralta az embereket, amidőn kilépett az emberek és az Atya közül, a korlátozó hatalom eltávozott, azért Sátán teljes hatalmat nyert a megátalkodottak felett.

[289]

A csapásokat addig nem lehetett kitölteni, amíg Jézus a szenthelyen szolgált, azonban amidőn munkáját befejezi és közbenjárói szolgálatát bevégzi a szentek szentében, akkor semmi se tarthatja vissza Isten haragját. Teljes dühvel tör rá az istentelen bűnösök fedetlen fejére, akik könnyelműen vették üdvösségüket és gyűlöltek a dorgálást. Azon rettenetes időben, amidőn Jézus befejezi közbenjárói szolgálatát, az igazak közbenjáró nélkül élnek a szent Isten jelenlétében. Minden esetet eldöntöttek, minden ékszert (:igazat:) összeszámoltak. Jézus egy pillanatra még a mennyei szenthely külső részében időzött és azon bűnöket, amelyeket bevallottak addig, amíg Ő a szentek szentében szolgált, Sátánra a bűn okozójára helyezték, akinek el kell szenvednie büntetésüket.

(:Megjegyzés: Sátán szenvedése semmi esetre se más helyett eltűrt bűnhődés. Amint egy előző fejezet mutatja: „Az emberek bűneit Krisztusra vetették, mint az ember helyettesére és kezesére.” De miután elfogadták Krisztus áldozatát, megváltást találtak, valóban igaz, hogy Sátán a bűn kezdeményezője elszenvedi majd végső büntetését. Amint E. G. White másutt mondja: „Midőn az engesztelés munkája befejeződött a mennyei szenthelyen, akkor Isten és a mennyei angyalok és a megváltottak seregének jelenlétében Isten népének bűneit Sátánra helyezik és bűnösnek nyilvánítják mindazon gonoszságokért, amelyeknek elkövetését előidézte.” E. G. White *The Great Controversy* 658,. — Szerkesztők.:)

Túl késő! Túl késő!

Ekkor láttam Jézust, amint levetette papi ruháját és felvette legünnepélyesebb királyi öltözetét. Fején sok korona ragyogott, egyik korona a másikban. Az angyali seregek kíséretében elhagyta a mennyet. Ekkor a csapások rázúdultak a föld lakosaira. Némelyek megtagadták és átkozták Istent. Mások Isten népéhez rohantak és kérték, hogy tanítsák meg őket, hogy hogyan menekülhetnek meg Isten ítéletétől. Azonban a szentek semmit se tehettek értük. Már kihullottak utolsó könnyeik is a bűnösökért, felajánlották utolsó aggódó imájukat, elviselték az utolsó terhet is és elhangzott utolsó figyelmeztetésük is. A kegyelem lágy, édes hangja többé nem hívta őket. Amikor a szentek és az egész menny érdeklődtek üdvösségük iránt, akkor ők nem tanúsítottak érdeklődést önmagukkal szemben. Eléjük tárták

az életet és a halált. Sokan kívánták az életet, de elnyerése érdekében nem tettek semmi erőfeszítést. Nem választották az életet, és most már többé nem volt engesztelő vér, hogy megtisztítsa a bűnösöket; a részvételtjes Megváltó már többé nem kiáltotta könyörögve az Atyának: „Kíméld, kíméld a bűnöst még egy kissé!” Az egész menny egyesült Jézussal, amint elhangzottak a félelmetes szavak: „Megtörtént! (Meglett!)” Jel. 16, 17. A megváltás terve befejeződött, de kevesen fogadták el. Midőn kegyelmének gyengéd szavai elnémultak, félelem és rettegés fogta el a gonoszokat. Rettenetes világossággal hallották a szavakat: „Túl késő! Túl késő!”

[290]

Azok, akik nem értékelték Istennek Igéjét, ide-oda futkostak, egyik tengertől a másikig vándorolva, napkelettől napnyugatig, hogy keressék az Úrnak Igéjét. Az angyal azonban így szólt: „Nem fogják megtalálni!” „Éhség lesz majd a földön, de nem kenyér után való éhség, sem víz után való szomjúság, hanem az Úr beszédének hallgatása után!” Mit nem adnának most az Úrnak egyetlen helyeslő szaváért!! De nem! Éhezniük és szomjazniuk kell. Nap nap után könnyedén vették üdvösségüket. Többre értékelték a földi gazdagságot és a múltó élvezeteket, mint a mennyei kincseket és a felhívást. Elvetették Jézust és megutálták szentjeit, azért „a fertelmes maradjon fertelmes örökre.”

A gonoszok közül sokan nagyon feldühödtek, amidőn szenvedniük kellett a csapások miatt. Félelmetes halálküzdelem jeleneteit élték át. A szülők keserű szemrehányással illették gyermekeiket, a gyermekek pedig szüleiket, a fitestvérek nőtestvéreiket, a nőtestvérek fitestvéreiket. Hangos jajveszékelő sírás hallatszott minden irányból: „Te tartottál vissza az igazság elfogadásától, amely megmentett volna e félelmetes órában!” Az emberek elkeseredett gyűlölettel fordultak papjaik ellen és szemrehányó szavakkal illették őket; „Ti nem figyelmeztettetek bennünket! Azt mondtátok, hogy az egész világnak meg kell térnie és így kiáltottatok: Béke, béke, hogy eloszlássatok minden félelmünket! Nem beszéltetek nekünk erről az óráról és azokat, akik figyelmeztettek bennünket, vakbuzgó, rajongó, gonosz embereknek bélyegeztétek, akik meg akarnak rontani benneteket!” Láttam, hogy a papok nem menekültek meg Isten haragjától. Szervedésük tízszer nagyobb volt, mint híveiké.

Jákob háborúságának ideje (:nyomorúságának:)

Láttam, hogy amidőn a szentek elhagyták a városokat, és falvakat, csoportokban egyesültek és a legelhagyottabb helyeken laktak. Angyalok látták el őket eledellel és vízzel, amíg a gonoszok éhséget és szomjúságot szenvedtek. Ekkor láttam, amint a föld vezető férfiai együtt tanácskoztak és Sátán és angyalai buzgón tevékenykedtek körülöttük. Láttam egy írást, amelynek példányait elterjesztették a föld minden részében, elrendelve, hogyha a szentek nem adják fel különleges hitüket, és a Szombatot; és nem tartják meg a hét első napját, a vasárnapot, bizonyos idő múlva megölhetik őket. Azonban a szentek a megpróbáltatás ezen óráiban nyugodtak és kiegyensúlyozottak voltak, bíztak Istenben és ígéreteire támaszkodtak, hogy megnyitja előttük a szabadulás útját.

Egyes helyeken, mielőtt a kiirtásukat kihirdető rendelet megjelent, a gonoszok a szentekre rontottak, hogy megöljék őket. Azonban harcosoknak öltözött angyalok küzdöttek értük. Sátán szeretné, ha kiirthatná a Mindenható szentjeit, azonban Jézus megparancsolta angyalainak, hogy őrködjenek felettük. Isten megdicsőül azáltal, hogy szövetséget köt törvényének megtartóival az őket körülvevő pogányok szemei láttára. Jézus is megdicsőül azáltal, hogy a hűséges, várakozó szentek, akik oly sokáig várták Őt, dicsőségbe öltöznek, és anélkül, hogy halált látnának, elragadtatnak a mennybe.

Nemsokára láttam, hogy a szentek nagy lelki gyötrelmeket szenvednek el. Körülvették őket a föld gonosz lakói. Minden látszat ellenük szólt. Némelyek félni kezdtek attól, hogy Isten végül is megengedi, hogy a gonoszok kezei által vesszenek el. Ha azonban szemeik megnyílhattak volna, láthatták volna, hogy Istennek angyalai veszik körül őket. Közvetlenül utánuk jött a haragos gonoszok sokasága, majd a gonosz angyalok tömege, akik sürgették a gonoszokat, hogy öljék meg a szenteket. Azonban mielőtt elérhették Istennek népét, át kellett törniük ezen hatalmas szent angyalok seregét, ami lehetetlenség. Isten angyalai meghátrálásra kényszerítették a körülöttük tolongó gonosz angyalokat, akik hátraestek körülöttük.

Kiáltás szabadulásért

[292]

Ezen idő félelmetes, szörnyű halálküzdelem órája volt a szentek számára. Éjjel nappal szabadulásért kiáltottak Istenhez. A külső látszat szerint nem volt lehetőség a menekülésre. A gonoszok már ujjongva kiáltották: „Miért nem szabadít meg benneteket a ti Istenetek a mi kezeinkből? Miért nem szálltok fel (a mennybe. II. Kir. 2, 23.) és mentitek meg életeteket.” A szentek azonban nem ügyeltek reájuk, hanem Jákobhoz hasonlóan küzdöttek Istennel. Az angyalok szerették volna megszabadítani őket, azonban még egy kis ideig várniuk kell. Isten népének ki kell innia a poharat és meg kell keresztelkednie ama keresztséggel. Az angyalok megbízatásukhoz híven, tovább őrizték őket. Isten nem engedi, hogy nevét káromolják a pogányok között. Már majdnem eljött az ideje annak, amikor ki kell nyilvánítani hatalmas erejét, hogy dicsőségben megszabadítsa szenteit. Nevének dicsőségéért megszabadítja mindazokat, akiknek nevét beírták a könyvbe.

Figyelmemet felhívták a hűséges Noéra. Mielőtt megeredt az eső és eljött a vízözön, Noé és családja bement a bárkába és Isten bezárta őket. Noé hűségesen figyelmeztette a vízözönelőtti világ lakóit, habár ők kigúnyolták és kinevették. Midőn azonban a vizek rázúdultak a földre és az emberek egymás után megfulladtak, még utoljára látták a bárkát, amelyet gúny tárgyává tettek, — amint biztonságban úszik a vizen és megmenti a hűséges Noét és családját. Így láttam, hogy Istennek népe, amely hűségesen figyelmeztette a világot Isten elkövetkezendő haragjára, — megszabadul. Isten nem tűri el, hogy a gonoszok kiirtsák azokat, akik a mennybe való elragadtatásukat várták, akik nem akartak meghajolni a fenevad rendelete előtt és nem akarták felvenni bélyegét. Láttam, hogyha a gonoszok engedélyt nyertek volna a szentek kiirtására, Sátán és minden gonosz serege és Isten minden gyűlölője kielégült volna. Oh, mily diadalt jelentene őfensége Sátán számára, ha az utolsó befejező küzdelemben hatalmas lenne azok felett, akik oly sokáig várták, hogy meglássák Megváltójukat, akit szerettek!! Azok, akik csúfolódtak azon gondolatra, hogy a szentek felszállanak a mennybe, meglátják Istennek népe iránti gondoskodását és szemlélni fogják dicsőséges szabadítását.

Midőn a szentek elhagyták a városokat és falvakat, a gonoszok üldözőbe vették a szenteket és meg akarták őket ölni. Azonban a

kardok, amelyeket felemeltek Isten népének megölésére, eltörtek és szalmaszálként hullottak a földre. Isten angyalai megoltalmazták a szenteket. Midőn éjjel nappal szabadulásért kiáltottak, kiáltásuk feljutott Isten elé.

Éjfél volt, amikor Isten megszabadította népét. Amidőn a gonoszok csúfolódtak körülöttük, a nap hirtelen kisütött és teljes erejében fénylett és a hold mozdulatlanul megállott. A gonoszok csodálkozással szemlélték e jelenetet, míg a szentek szabadulásuk ünnepélyes jeleit látták benne. A jelek és csodák gyorsan követték egymást. Úgy látszott, mintha minden elhagyta volna természetes rendjét. A folyók megálltak medrükben. Sűrű, sötét felhők tornyosultak az égen és egymásba torlódtak. Azonban a dicsőségnek egy világos helye látszott, ahonnan Istennek szava a tenger zúgásához hasonlóan hallatszott és megrázta az eget és a földet. Hatalmas földrengés keletkezett. A sírok megnyíltak és akik a hitben haltak meg a harmadik angyal üzenetének hirdetése alatt és megtartották a Szombatot, megdicsőülve jöttek elő porágyukból, hogy meghallják a béke szövetségét, amelyet Isten köt azokkal, akik megtartották parancsolatait.

Az ég kinyílt, majd bezárult és mozgásban volt. A hegyek inogtak, mint a nádszál a szélben és mindenütt szikladarabokat vetettek ki magukból. A tenger forrt, mint egy fazék és köveket vetett ki a szárazföldre. Amidőn Isten kijelentette Jézus eljövételének napját és óráját és megkötötte örök szövetségét népével, egy mondatot jelentett ki mindig és azután szünetet tartott, miközben szavai körüljárták a földet. Istennek népe felfelé függesztett szemekkel állt, figyelve a szavakra, amelyek Istennek ajkairól hangzottak és zúgtak a földön át, mint a leghangosabb mennydörgés hangja, amely félelmetesen ünnepélyes volt. A Szentek minden mondat végén így kiáltottak: „Dicsőség! Halleluja!” Arcukat beragyogta Istennek dicsősége és úgy fénylett, mint Mózes arca, amikor lejött a Sinai-hegyről. A gonoszok nem tudtak reájuk nézni a dicsőségtől. Amidőn a soha el nem múló áldást kihirdették azok felett, akik tisztelték Istent azáltal, hogy szentnek tartották az Ő Szombatját, hatalmas győzelmi kiáltás hangzott fel a fenevad és képe felett.

Ekkor megkezdődött az ezeréves korszak, amidőn a földnek pihennie kell. Láttam, amint a kegyes rabszolgák győzelmesen és

diadalmasan keltek fel és lerázták az őket megkötöző láncokat, miközben gonosz uraik zavarban voltak, nem tudták, mit tegyenek, mert nem értették az Úr szavát.

[294]

Krisztus második eljövetele

Nemsokára megjelent a nagy fehér felhő, amelyen az embernek Fia ült. Amidőn e felhő először tűnt fel a távolban, nagyon kicsinek látszott. Az angyal azt mondta, hogy ez az ember Fiának jele. Midőn közeledett a földhöz, megláthattuk Jézus rendkívüli dicsőségét és fenségét, amint közeledett, mint Győző. A szent angyalok kísérete követte Őt útján, fejükön ragyogó koronával.

Nyelv nem tudja kifejezni ezen jelenet dicsőségét. A fenségnek és felülmúlhatatlan dicsőségnek élő felhője mindig közelebb jött és mi világosan megláthattuk Jézus kedves személyét. Most nem viselt töviskoronát, hanem a dicsőség koronája ragyogott szent homlokán. Ruhájára és csípőjére e név volt felírva: „Királyoknak Királya és uraknak Ura.” Arca oly fényes volt, mint a déli nap, szemei, mint a tűzláng és lábszárai, mint a finom sárgaréz. Szava úgy zengett, mint sok zenei hangszer. A föld rengett Előtte, és az egek eltávoztak Előle, mint az összehengerített papírtekercs és minden hegy és sziget elmozdult helyéből. „A földnek királyai és fejedelmei, a gazdagok és vezérek és hatalmasok és rabszolgák és minden szabadok elrejtették magukat a barlangokba és a hegyek sziklahasadékaiba és így szóltak a hegyeknek és kőszikláknak: Essetek reánk és rejtsetek el minket Annak tekintete elől, aki a királyiszékben ül és a Bárány haragjától, mert eljött az Ő haragjának nagy napja és ki állhat meg?” Jel. 6, 15-17.

Azok, akik rövid idővel ezelőtt ki akarták irtani Istennek hűséges gyermekeit, most meglátták Istennek dicsőségét, amely megnyugodott a hívőkön. Minden rettegésük közepette meg kellett hallaniuk a szentek hangjának örömteljes dallamait, amint így szóltak: „Íme, ez a mi Istenünk, akit vártunk, aki megtart minket.” Esa 25, 9.

Az első feltámadás

A föld hatalmasan megrendült, amikor Istennek Fia előhívta az alvó szenteket, ők feleltek a hívásra és dicső halhatatlanságban jöttek

elő, e kiáltással: „Győzelem, győzelem a halál és a sír felett! Óh sír, hol a te győzelmed?” I. Kor. 15, 55. Ekkor az élő szentek és a feltámadott szentek a győzelem hosszú elragadó kiáltásaiban emelték fel hangjukat. A testek, amelyek a be- tegség és halál jeleivel szálltak a sírba, halhatatlan egészségben és életerőben jöttek elő. Az élő szentek egy szempillantás alatt átváltoztak és elragadtattak a feltámadott szentekkel és együttesen találkoztak Urukkal a levegőben. Óh, mily dicső találkozás! Barátok, akiket a halál elválasztott egymástól, újra egyesültek, hogy többé sohse váljanak el. [295]

A felhőszekérnek minden oldalán szárnyai és alul: élő kerekei voltak és amint a szekér felfelé robogott, a kerekek ezt kiáltották: „Szent”, és a szárnyak mozgásuk közben ezt kiáltották: „Szent” és a felhő körüli angyalok kísérete ezt kiáltotta: „Szent, szent, szent a hatalmas Úr Isten!” A felhőben levő szentek pedig így kiáltottak: „Dicsőség, halleluja!” A szekér pedig robogott felfelé a szent város felé. Mielőtt beléptek a szent városba, a szenteket tökéletes négyszögben állították fel, a középén Jézussal, aki egy fejjel magasabb a szenteknél és angyaloknál. Fenséges alakját és áldott tekintetét mindenki megláthatta, aki a négyszögben állt.

A szentek jutalma

Ekkor láttam nagyon sok angyalt, akik a szent városból nagyon sok koronát hoztak, — minden szent számára egyet, — amelyekre rá volt írva az ő nevük. Amidőn Jézus kérte a koronákat, az angyalok átadták azokat Neki és a drága Jézus saját jobbával helyezte azokat a szentek fejére. Az angyalok ugyanígy (:arany:) hárfákat hoztak és Jézus átadta azokat a szenteknek. A parancsnokló angyalok először megadták a jelet és ekkor minden hang hálás dicséretbe kezdett és minden kéz ügyesen pengette hárfájának húrjait, melodikus zene gazdag és tökéletes dallamait csalva ki belőle.

Ekkor láttam Jézust, amint a megváltottak seregét a szentváros kapujához vezette. Megragadta a kaput, kitárta ragyogó sarkain és felszólította a nemzeteket, akik őrizték az igazságot, hogy lépjenek be rajta. A városon belül minden oly ünnepélyes volt a szemnek. Mindenütt tündöklő dicsőséget szemlélhettek. Ekkor Jézus megváltott szenteire tekintett, akiknek arca dicsőségtől fénylett és amint szemeit szeretettel emelte reájuk, így szólt lágy színes, zenei hangján: „Látom lelkem gyötrelmeinek gyümölcsét és meg vagyok elégedve. Ez a fényes dicsőség örökre a tietek, hogy élvezzétek. Szomorúságtok befejeződött. Többé nem lesz halál, szomorúság, sírás és fájdalom.” Láttam, hogy a megváltottak serege leborult és letette koronáit Jézus lábai elé és amidőn kezeivel gyengéden felemelte őket, arany hárfáikhoz nyúlva betöltötték az egész mennyet fenséges zenéjükkel és énekükkel a Bárány dicsőítésére.

Ekkor láttam, amint Jézus az élet fájához vezette népét és újra hallottam gyönyörűséges hangját, amely dallamosabb volt minden zenénél, amelyet emberi fül valamikor is hallott; mondván: „E fa levelei a nemzetek gyógyítására valók. Egyetek róla mindnyájan!” Az élet fája a legszebb gyümölcsöket teremte, amelyekből a szentek szabadon ehettek. A szent-városban volt egy legdicsőbb királyiszék, amelyből az élet vizének legtisztább folyama eredt, amely olyan tiszta volt, mint a kristály. A folyó mindkét oldalán állott az élet-

nek fája és a folyó partján más, gyönyörű fák is állottak, amelyek fogyasztásra jó gyümölcsöket teremtek.

Nyelvünk túl gyenge ahhoz, hogy leírjuk a mennyet. Amidőn e jelenetek megelevenednek előttem, nem tudok magamhoz térni a csodálkozástól. A rendkívüli ragyogástól és fényes dicsőségtől [297] elragadtatva teszem le a tollat és felkiáltok: „Óh, mily szeretet! Mily csodálatos szeretet!” A legmagasztosabb szavak se képesek leírni a menny dicsőségét, vagy a Megváltó szeretetének határtalan mélységeit.

Az ezeréves korszak (:Millenium:)

Figyelmemet újra a földre irányították. A gonoszok megsemmisültek és holttestük a föld felszínén hevert. Istennek haragja a hét utolsó csapás alakjában látogatta meg a földet, úgyhogy az emberek nyelvüket rágták a kintől és átkozták Istent. A hamis pásztorokon különösen megnyilvánult Istennek haragja. Szemeik elrothadtak üregükben és nyelvük megrothadt szájukban még életükben. Miután Isten az Ő szava által megszabadította a szenteket, a gonoszok tömege egymás ellen fordította haragját. A földet elöntötte a vér és holttesteik a föld egyik végétől a másik végéig szanaszét heverték.

A föld kopár pusztasághoz hasonlított. A városokat és falvakat ledöntötte a földrengés és így romokban heverték. A hegyek elmozdultak helyükről és nagy üregek keletkeztek. A szikladarabok, amelyeket a tenger vetett ki magából, vagy a földből szakadtak ki, — szétszórva heverték az egész föld színén. Gyökerestől kitépott hatalmas fák szétszórva heverték a földön. Ez a föld lesz Sátánnak, s gonosz angyalainak otthona az ezer éven át. Ide zárják, hogy fel-alá bolyongjon a föld megrepesztett felszínén és szemlélje Isten törvénye elleni lázadásának következményeit. Ezer éven át élveznie kell az átok gyümölcseit, amelyet ő idézett elő.

Sátán csupán a földre korlátozva nem részesül abban a kiváltságban, hogy elmenjen más bolygókra, hogy megkísértse és bosszantsa azokat, akik nem buktak el. Ezen idő alatt Sátán rendkívül szenved. Bukása óta állandóan gyakorolta gonosz jellemvonásait. Most azonban hatalmától megfosztva azokról a gonoszságokról kell elmélkednie, amelyeket elkövetett bukása óta. Remegve és reszketve kell előre tekintenie a borzalmas jövőre, amidőn meg kell szenvednie mindazon gonoszságokért, amelyeket cselekedett és megbűnhődik mindazon bűnökért, amelyeknek elkövetésére csábított másokat.

Hallottam az angyaloknak és a megváltott szenteknek győzelmi kiáltásait, amelyek tízezernyi zenei hangszerhez hasonlítottak, mivel Sátán többé nem bosszantotta és kísértette őket és mivel a többi világok lakói is megszabadultak jelenlététől és kísértéseitől.

Ekkor királyiszékeket láttam, amelyekben Jézus és a megváltott szentek ültek, akiket „tett királyokká és papokká az ő Istenének és Atyjának.” Jel. 1, 6. Krisztus az Ő népével együtt megítélte a halott gonoszokat, összehasonlítva cselekedetüket a törvény könyvével, Istennek Igéjével, és eldöntöttek minden esetet, aszerint, amint e testben cselekedtek. Azután kiszabták a gonoszok büntetését, amit el kell szenvedniük cselekedeteik szerint és azt odaírták nevük mellé a halál könyvébe. Jézus és a szentek megítélték Sátánt és angyalait is. Sátán büntetése sokkal nagyobb volt, mint azoké, akiket megcsalt. Szervedése annyira felülmúlta azokét, hogy nem is lehet velük összehasonlítani. Miután mindazok megsemmisültek, akiket megcsalt, — Sátánnak még sokkal tovább kell élnie és szenvednie.

[299]

Miután a halott gonoszok ítéletét befejezték, az ezer év végén Jézus elhagyta a szent-várost. A szentek és az angyalok serege elkísérte Őt útján. Jézus leszállt egy nagy hegyre, amely mihelyt érintette lábaival, kettévált és egy nagy völgygé lett. (Zak. 14, 4.) Ekkor feltekintettünk és láttuk a gyönyörűséges és nagy várost, amelynek 12 alapja és 12 kapuja volt, 3 minden oldalán, és minden kapun egy angyal állott. Ekkor felkiáltottunk: „Valóban leszállt a szent város minden ragyogásával és fényes dicsőségével arra a hatalmas síkságra, amelyet Jézus elkészített számára.”

A második feltámadás

Ekkor Jézus a szent angyalok kíséretével és a megváltott szentekkel együtt elhagyta a szent-várost. Az angyalok körülvették parancsnokukat és elkísérték útján és a megváltott szentek menete is követte Őt. Ekkor Jézus rettenetes, félelmetes fenséggel hívta elő a meghalt gonoszokat, akik ugyanazon gyenge, beteges testtel támadtak fel, ahogyan a sírba szálltak. Milyen látvány! Milyen jelenet! Az első feltámadáskor az igazak mindnyájan halhatatlan szépségben jöttek elő, azonban a második feltámadáskor a gonoszok mindnyájan magukon viselték az átok látható jeleit. A királyok és a föld nemesei, a szegények és alacsonyrendűek, a tanultak és tanulatlanok együtt jöttek elő. Mindnyájan meglátták Isten Fiát. Meglátták Őt királyi fenségében azok az emberek is, akik megvetették és kigúnyolták Őt, akik szent homlokára tették a töviskoronát és verdesték Őt a bambusznáddal. Azok, akik megpróbáltatásának órájában leköpdösték, most elfordulnak átható tekintetétől és arcának dicsőségétől. Azok, akik átszegezték kezeit és lábait, most rátekintenek keresztrefeszítésének jeleire. Az, aki oldalába szúrta lándzsáját, szemlélheti testén kegyetlenségének jeleit. Tudják, hogy Ő az, akit keresztrefeszítettek, és kinevették végső haláltusájában. Ekkor hosszú, elnyújtott jajkiáltásban törnek ki, amint menekülnek, hogy elrejtőzzenek a királyok Királyának és az urak Urának jelenléte előtt.

Valamennyien el akarnak rejtőzni a sziklák alá, hogy megtalálják magukat Annak félelmetes dicsősége előtt, akit egykor megvetettek. Lesújtva és kínozva fenségétől és rendkívüli dicsőségétől, egyhangúlag emelik fel szavukat és félelmetes világossággal kiáltják: „Áldott, aki jó az Úrnak nevében!”

Ekkor Jézus és a szent angyalok az összes szentek kíséretében újra bemennek a szent-városba, miközben az elítélt gonoszok keserű siránkozásai és jajgatásai betöltik a levegőt. Ekkor láttam, hogy Sátán újra megkezdte munkáját. Körüljárta alattvalóit. A gyengéket és betegeket megerősítette és kijelentette nekik, hogy ő és angyalai hatalmasak. Rámutatott a feltámadottak megszámlálhatatlan millió-

ira, akik között hatalmas harcosok és királyok voltak, akik ügyesek voltak a harcban és országokat győztek le. Ott voltak a hatalmas óriások és hős vitézek, akik sohase vesztek csatát. Ott volt a büszke, becsvágyó Napoleon is, akinek közeledésére országok reszkettek. Ott álltak a hatalmas termetű és méltóságos magatartású férfiak, akik győzelemre szomjazva estek el a harcban. [301]

Midőn ezek előjönnek sírjukból, ugyanott folytatják gondolatmenetüket, ahol abbahagyták haláluk pillanatában. Ugyanazon győzelmi vágy él bennük, mint amely uralta őket, amidőn elestek a csatában. Sátán tanácskozik angyalaival, majd azokkal a királyokkal és győzőkkel és hatalmas férfiakkkal. Ekkor áttekinti hatalmas seregét és közli velük, hogy a városban levő csoport kicsi és gyenge, azért megtámadhatják és bevehetik és kiűzhetik lakóit és megszerezhetik maguknak annak gazdagságát és dicsőségét.

Sátán sikeresen félrevezeti őket és mindnyájan azonnal készülődni kezdenek a harcra. Sok ügyes ember van a roppant nagy seregben, akik mindenféle harci eszközt készítenek. Ekkor a sokaság Sátán vezetésével előrenyomul. A királyok és harcosok szorosan követik Sátánt és a sokaság csapatokban nyomul utánuk. Minden csapatnak megvan a vezetője és teljes rendben nyomulnak előre a föld megrepesztett felszínén, a szent-város felé. Jézus bezárja a szent-város kapuit, amelyet a hatalmas hadsereg körülvesz, majd csatasorba állanak és várják a heves küzdelmet.

Krisztus megkoronázása

Most Krisztus újra megjelenik ellenségei előtt. Magasan a szentváros felett, ragyogó arany alapon van egy felemelt királyiszék. E királyiszékben ül Istennek Fia és körülötte foglalnak helyet országának alattvalói. Krisztus hatalmát és fenségét emberi nyelv nem tudja kifejezni, toll nem tudja leírni. Az örökkévaló Atya dicsősége körülveszi (beburkolja) Fiát. Jelenlétének fényessége betölti Istennek városát, és a kapukon kiáradva az egész földet elárasztja sugaraival.

A királyiszékhez azok állanak legközelebb, akik valamikor Sátán ügyében buzgólkodtak, azonban később mint tűzből kikapott üszög mély és teljes odaadással követték Megváltójukat. Azután azok következnek, akik tökéletesítették keresztényi jellemüket a hamisság és hitetlenség közepette, akik tisztelték Istennek törvényét, amidőn a keresztény világ érvénytelennek nyilvánította, — és minden korszak milliói, akik vértanúhalált haltak hitükért. Azonkívül van még a „nagy sokaság, amelyet senki meg nem számlálhatott, minden nemzetből, ágazatból, nyelvből és népből ... a királyiszék és a Barány előtt álltak fehér ruhákba öltözve és kezeikben pálmaágak.” Jel. 7, 9. Küzdelmük véget ért, győzelmüket kivívták. A versenyfutást megfutották, azért a jutalmát elnyerték. A kezükben levő pálmaág: győzelmüknek jelképe. A fehér ruha: Krisztus foltnélküli igazságának szimbóluma, amely most az övék. A megváltottak most hálaénekbe kezdenek, amely sokszorosán visszhangzik a menny boltozatain keresztül: „Az üdvösség a mi Istenünké, aki a királyiszékben ül és a Barányé.” Jel. 7, 10. Az angyalok és szeráfok egyesítik velük hangjukat Isten imádatában. Mivel a megváltottak látták Sátán hatalmát és rosszindulatát, most látják, mint még soha azelőtt, hogy Krisztuson kívül semmi más hatalom se segíthette volna őket győzelemre. Azon fénylő sokaságban nincsen senki, aki saját magának tulajdonítaná üdvösségét, mintha saját ereje és bölcsessége által győzött volna. Egy szót se szólnak arról, hogy mit tettek, vagy szenvedtek. Minden ének refrénje, minden dicsének alaphangja: „Az üdvösség a mi Istenünktől van ... és a Baránytól.” Jel. 7, 10. (KároliCzeglédy ford.)

Az ég és a föld összegyűlt lakóinak jelenlétében történik meg Isten Fiának végső megkoronázása. Most a királyok Királya, a legmagasabb fenséggel és hatalommal felruházva kijelenti azoknak ítéletét, akik fellázkodtak kormányzata ellen és végrehajtja igazgatószolgálatát azokon, akik áthágták törvényét és elnyomták népét. A próféta így szól Istenről: „Láttam egy nagy fehér királyiszéket és a rajta ülőt, akinek tekintetétől eltűnt a föld és az ég és helyük nem találtatik. És láttam a halottakat, kicsinyeket és nagyokat állani az Isten előtt és könyvek nyitvatáznak meg, majd egy más könyv nyitvatázták meg, amely az életnek könyve és megítélték a halottakat azokból, amelyek a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint.” Jel. 20, 11-12.

[303]

Midőn megnyitják a feljegyzések könyvét és Jézus szemei a gonoszokra tekintenek, minden elkövetett bűnük eszükbe jut. Világosan látják, hogy hol tértek el a tiszta és szent ösvényről és hogy büszkeségük és lázadásuk milyen messzire vezette őket: Isten törvényének áthágásában. A csábító kísértések, amelyeket a bűn cselekvése által még jobban felbátorítottak, a megrontott áldások, a makacs, megtéretlen szívük által visszavert kegyelem hullámai — mind úgy tűnnek fel előttük, mintha tüzes betűkkel írták volna fel azokat.

A nagy küzdelem körképe

A királyiszék felett megnyilatkozik a kereszt és egy körképhez hasonlóan megjelennek Ádám megkísértésének és bukásának jelenei és a megváltás tervének végrehajtása céljából tett későbbi lépések. A Megváltó alacsony származása, egyszerű földi élete és engedelmessége, megkeresztelkedése a Jordánban, böjtölése és megkísértése a pusztában, nyilvános szolgálata, amelynek folyamán feltárta az emberek előtt a menny legdrágább áldásait, azok a napok, amelyeken felhalmozta az irgalmasság és szeretet cselekedeteit, a hegyek magányában elmondott imák és a virrasztás éjszakái, az irigység, gyűlölet és rosszindulat ármánykodásai, amelyekkel viszonzták jótéteményeit, a Getsemáné-kertben vívott félelmetes, titokzatos halálküzdelme, amidőn ránehezedett az egész világ bűneinek nyomasztó terhe, a gyilkos csőcselék kezeibe való áruló kiszolgáltatása, a borzalom éjszakájának félelmetes jelenetei: miként hagyják el

[304] legszeretettebb tanítványai; hogyan hajtják durván Jeruzsálem utcáin Istennek Fiát és állítják ujjongva Annás elé és helyezik vád alá a főpap palotájában, Pilátus törvényszéki termében; a gyáva és kegyetlen Heródes előtt, csúfolva, bántalmazva, kínozza és halálra ítéelve, — mind, mind é- lethű körképen tárul eléjük.

Az ingadozó, befolyásolható tömeg előtt most megjelennek a végső jelenetek: A türelmesen szenvedő Megváltónak golgotai útja, amint a menny Fejedelme a kereszten függ; a gőgös papok és a gúnyolódó csócselék, amint kineveti végső haláltusáját; a természetfeletti sötétség, a rengő föld, a megrepedt sziklák, a megnyílt sírok, amelyek jelezték azt a pillanatot, amidőn Istennek Fia letette életét.

A félelmetes látvány úgy jelenik meg előttük, ahogyan megtörtént. Sátán, az ő angyalai és alattvalói nem tudnak elfordulni a saját munkájuk képétől. Minden szereplő felidézi magában azt a részt, amelyet végzett. Heródes, aki megölte Betlehem ártatlan gyermekeit, hogy megsemmisítse Izrael Királyát; az aljas Heródiás, akinek bűnös lelkét Keresztelő János vére terheli; a gyenge, köpönyegforgató Pilátus; a gúnyolódó katonák; a papok, fejedelmek és a felbőszült tömeg, amely ezt kiáltotta: „Az Ő vére rajtunk és a mi fiainkon!”, — mind szemlélik gyalázatos bűnüket. Hiába akarnak elrejtőzni Krisztus tekintetének isteni dicsőségétől, amely felülmúlja a nap fényét, mialatt a megváltottak leteszik koronájukat Megváltójuk lábaihoz és így kiáltanak: „Ő meghalt értem!”

A megváltott sokaság között vannak Krisztus apostolai; a hős Pál, a lelkes Péter, a szerető és szeretett János és igazszívű testvérei; és velük a vértanúk nagy serege; míg a falakon kívül minden gonosz és utálatos dologgal együtt ott vannak azok, akik üldözték, bebörtönözték és megölték őket. Neró, a kegyetlen gonosz szörnyeteg szemléli azoknak örömét és felmagasztalását, akiket egykor kínozott, akiknek rettenetes szenvedéseiben sátáni gyönyörűségét lelte. Ott van anyja is, hogy lássa saját munkáját, jellemének gonosz pecsétjét, amelyet átörökített fiára. Láta fiában azokat a szenvedélyeket, amelyeket anyai befolyásával és példájával bátorított és kifejlesztett, amelyek olyan gonosz gyümölcsöket hoztak, hogy megremegtették a világot.

Ott vannak a katolikus papok és prelátusok, akik Krisztus követőinek vallották magukat, mégis a börtön, verpad és máglya által uralták Isten népének lelkiismeretét. Ott vannak a büszke főpapok, akik Isten fölé emelték magukat, és azt vélték, hogy megváltoztat-

ják a Mindenható törvényét. Az egyház színlelt atyáinak számot kell adniuk Isten előtt, amely elől szívesen elmenekülnének. Túl későn látják meg, hogy a Mindenható féltőn őrzi törvényét és semmiképpen se menteti a bűnöst. Most megtudják, hogy Krisztus azonosítja érdekeit népének érdekeivel, és átérzik szavainak erejét: „Amit megcselekedtetek eggyel az én legkisebb testvéreim közül, énvelem cselekedtetek.” Máté 25, 40.

[305]

Az ítélőszék előtt

Az egész világ Isten ítélőszéke előtt áll a mennyei kormányzat ellen elkövetett legsúlyosabb áruság vádjával terhelve. Senki se védi ügyüket és nincsen semmi mentségük, azért kimondják reájuk az örök halál büntetését.

Most mindnyájuk előtt világos, hogy a bűnnek zsoldja nem a nemes függetlenség és örök élet, hanem a rabszolgaság, romlás és halál. A gonoszok csak most látják meg, mit vesztek lázadó életük által. A dicsőségnek mindent felülmúló, örökkévaló értékét megvetették, amidőn felkínálták nekik. Most azonban mily kívánatosnak tűnik fel előttük! „Mindez az enyém lehetett volna!” — kiáltja az elveszett bűnös, — „én azonban félrelöktem azokat magamtól!” „Óh, mily rettenetes balgaságot követtem el! A békességet, boldogságot és tiszteletet felcseréltem nyomorúságra, gyalázatra és kétségbeesésre.” Mindnyájan belátják, hogy méltók a mennyből való kizárásra, mert földi életükben kijelentették: „Nem akarjuk, hogy Jézus uralkodjék felettünk!!”

A gonoszok elragadtatással nézik Isten Fiának megkoronázását. Kezeiben látják az isteni törvénytáblákat, amelyeknek parancsolatait megvetették és áthágták. Szemtanúi a megváltottak kitörő csodálatának, és imádatának. Midőn a megváltottak hálaénekének hullámai végigsepernek a szent-városon kívülálló sokaság felett, mindnyájan egyhangúlag kiáltják az igazakkal: „Nagyok és csodálatosak a Te dolgaid, Mindenható Úr Isten; igazságosak és igazak a Te útaid óh szentek Királya,” (Jel. 15, 3.) és leborulva imádják az élet Fejedelmét.

A második balál

Sátán mintegy bénultan szemléli Krisztus dicsőségét és fenségét. Ő, aki valamikor oltalmazó kérub volt, megemlékezik róla, hogy onnan esett le. A fénylő szeráf, „hajnal fia” mennyire megváltozott, mennyire lealacsonyodott!

Sátán látja most, hogy önkéntes lázadása által kizárta magát a mennyből. Képességeit Isten elleni harcra használta fel, azért a menny tisztasága, békéje és összhangja rettenetes kínzást, gyötrelmet jelentene számára. Isten kegyelme és igazságossága elleni vádja most elnémult. Most teljesen rajta nyugszik a szemrehányás, amelyet Jehovára igyekezett hárítani. Sátán most meghajol és elismeri, hogy ítélete igazságos.

Az igazság és a tévelygés minden kérdése világossá vált a hosszú küzdelem alatt. Isten igazságossága teljes mértékben igazoltan áll. Az egész világegyetem előtt világosan feltárult az a nagy áldozat, amelyet az Atya és Fiú hozott az emberiség érdekében. Eljött annak órája, amidőn Krisztus elfoglalja jogos tisztségét és felmagasztalják Őt „minden fejedelemség, hatalmasság, uraság és minden név fölé, amelyet neveznek.” Efez. 1, 20-21.

Habár Sátán kénytelen volt elismerni Isten igazságosságát és kénytelen volt meghajolni Krisztus felsőbbsege előtt, jelleme mégis változatlan marad. Lázadó lelkülete ismét hatalmas viharként tör elő. Dühhel telve elhatározza, hogy nem adja fel a harcot. Elérkezett a mennyei Király elleni utolsó, kétségbeesett küzdelemnek ideje. Alattvalói közé rohan és igyekszik őket feltüzelni saját dühével, hogy azonnali harcra lázítsa őket. Azonban a megszámlálhatatlan milliók között, akiket ő indított lázadásra, most egy se akad, aki elismerné felsőbbségét. Hatalma véget ért. A gonoszokat is ugyanazon gyűlölet tölti be Isten iránt, azonban belátják, hogy ügyük reménytelen és Jehova felett nem győzhetnek. Haragjuk most Sátán ellen irányul és azok ellen, akik eszközök voltak félrevezetésükben. Démoni dühvel fordulnak ellenük, amit általános viszály követ.

Tűz a mennyből

[307]

Ekkor beteljesednek a próféta szavai: „Mert haragszik az Úr az összes nemzetekre és megharagudott minden seregükre, megátkozta és halálra adta őket.” Esa. 34, 2. „A gonoszokra gyorsan égő szemet és kénkövet hullat és rettenetes szélvihar lesz osztályrészük.” Zsolt. 11, 6. Eredeti ford. Istentől a mennyből tűz száll alá. A föld megrepedezik, és előtörnek azon fegyverek, amelyeket a mélység magában rejt. Megemésztő lángok csapnak ki minden tátongó üregből, szakadékból. Még a sziklák is lángban állanak. Elérkezett az a nap, amely „lángoló, mint a sütőkemence.” Mal. 4, 1. Az elemek a rettenetes hőségben megolvadnak és „a föld és a rajta levő dolgok megégnék.” II. Pét. 3, 10.

Tophet tüze (:Tophet:más néven Ge Hinnom völgye, Jeruzsálem-től délre fekvő völgy, ahol gyermekeket áldoztak fel a Molochnak, azon tűznek jelképe, amelyben az istentelenek örökre elégnék. Fordító:) „készen áll már a király számára, máglyája mély és széles és az Úr fuvallata gyújtja meg azt, mint kénköves patak.” Esa. 30, 33. A föld felszíne megolvadt tömeghez hasonló, — olyan, mint egyetlen roppant nagy lángtenger. Ez „az ítéletnek és az istentelen emberek romlásának napja Sión ügyéért.” Ésa. 34, 8.

„A gonoszok e földön nyerik el büntetésüket.” Péld. 11, 31. „Olyanokká lesznek, mint a pozdorja, és megégeti őket az eljövendő nap, azt mondja a seregeknek Ura.” Mai. 4, 1. Némelyek egy pillanat alatt elpusztulnak, míg mások sok napon át szenvednek. Mindenkit cselekedete szerint fognak megbüntetni. Az igazak bűneit Sátánra fogják helyezni, a bűn okozójára, akinek el kell szenvednie az ő büntetésüket is. Így Sátánnak nemcsak saját lázadásáért kell szenvednie, hanem mindazon bűnöknek büntetését is el kell szenvednie, amelyeknek elkövetésére rábírta Istennek népét. Büntetése sokkal nagyobb, mint azoké, akiket félrevezetett. Miután mindazok megsemmisültek már, akik csalásai által elbuktak, ő még mindig élni és szenvedni fog. A tisztító lángokban azonban a gonoszok végül mindnyájan megsemmisülnek, mind a gyökér, mind az ágak. Sátán a gyökér, követői az ágak. Ily módon Istennek igazságossága ki van elégítve. A szentek és az egész mennyei sereg hangos szóval kiáltja: „Ámen!!”

Mialatt a földet az Úr igazságos haragjának pusztító tüze borítja,

[308]

az igazak biztonságban lakoznak szent-városban. A második halálnak nincs hatalma azokon, akik részt vettek az első feltámadásban. Jel. 20, 6. Mialatt Isten megemésztő tűz a gonoszok számára, „nap és paizs Ő az igazak részére.” Zsolt. 84, 11.

„Ezután új eget és új földet láttam, mert az első ég és az első föld elmúltak.” Jel. 21, 1. Az a tűz, amely megemészti a gonoszokat, megtisztítja a földet. Az átoknak minden nyoma eltűnt. A bűn félelmetes következményeit a megváltottak elé nem az örökké égő pokol tárja. A bűnre csak egy dolog fog emlékeztetni: Megváltónk örökké viselni fogja keresztre-feszítésének jeleit. Megsebzett fején, kezein és lábain örökké meglátszanak annak a kegyetlen munkának nyomai, amelyet a bűn okozott.

„És te nyájnak tornya, Sión leányának vára, eljő tehozzád és elérkezik az előbbi hatalom, a Jeruzsálem leányának birodalma.” Mik. 4, 8. A bűn által elveszített országot Krisztus visszaszerezte és a megváltottak bírhatják azt Ővele. „Az igazak öröklük a földet és rajta lakoznak.” Zsolt. 37, 29. Némelyek attól félve, hogy a szentek öröksége túl anyagiasnak fog feltűnni, lelkileg értelmelték és így elhomályosították azokat az igazságokat, amelyek arra indítanak bennünket, hogy az Új-Földet otthonunknak tekintsük. Krisztus biztosította tanítványait, hogy elmegy és helyet készít számukra. Azok akik elfogadják Isten Igéjének tanításait, nem lesznek tudatlanságban a mennyei lakhely felől. Pál apostol mégis kijelenti: „Amiket szem nem látott, fül nem hallott, embernek szíve el sem gondolt, amiket Isten készített az Őt szeretőknak.” I. Kor. 2, 9. Emberi nyelv képtelen kifejezni az igazak jutalmát. Csak azok fogják megtudni, akik meglátják. Egyetlen emberi elme se képes felfogni Isten paradicsomának dicsőségét.

A Biblia, a megváltottak örökségét hazának nevezi. (Zsid. 11, 14-16.) Ott a mennyei Pásztor élő vizek forásaihoz vezeti nyáját. Az életnek fája havonta megtermi gyümölcseit, és levelei a nemzetek szolgálatára (gyógyítására) valók. A kristálytisza, állandóan csörgező folyamok mentén lengedező fák azon utakra vetik árnyékukat, amelyeket az Úr megváltottai számára készítettek. A terjedelmes síkságok gyönyörű dombokba mennek át és Isten hegyeinek fenséges ormai képezik magas hátterüket. Ezen békés síkságokon, az élő

vizek forrásai mellett találja meg otthonát Istennek népe, akik oly sokáig voltak zarándokok és vándorok.

[310]

Az új Jeruzsálem

Az új Jeruzsálemben „benne van az Istennek dicsősége és annak világossága hasonló a legdrágább kőhöz, úgymint a kristálytisza jáspis kőhöz.” Jel. 21« 11. „így szól az Úr: És vigadok Jeruzsálem felett és örvendek népem felett.” Ésa. 65, 19. „Az Isten sátora az emberekkel Van és velük lakozik és azok az Ő népei lesznek és maga az Isten lesz velük, az Ő Istenük.” Jel. 21, 2-3.

Istennek városában „nem lesz éjszaka”. Senkinek sem lesz szüksége pihenésre és azt nem is kívánják majd. Isten akaratának cselekvésében és az Ő nevének dicséretében nem fáradnak el. A reggel frissességét mindig érezni fogják, annak beveződésétől örökké távol állanak majd. „És nem lesz szükségük szövétnekre és napvilágra, mert az Úr Isten világosítja meg őket.” (az Úr Isten ad nekik világosságot: ered. ford.) Jel. 22, 4. A nap fényességét oly ragyogás teszi feleslegessé, amely nem okoz fájdalmas szemkáprázást, mégis mérhetetlenül felülmúlja a déli nap fényességét. Istennek és a Báránynak dicsősége elárasztja a szent-várost el nem halványuló fényességével. A megváltottak az örökké tartó nappalnak fényességében járnak.

„Templomot nem láttam abban, mert az Úr a Mindenható Isten annak temploma és a Bárány.” Jel. 21, 22. Istennek népe nyilvános társalgást folytathat az Atyával és Fiával. Istennek képét most mintegy tükörből visszatükröződve látjuk, a természet művein és az emberekkel való eljárásán keresztül, akkor azonban színről-színre fogjuk látni, elhomályosító fátyol nélkül. Jelenlétében fogunk állni és szemlélhetjük arcának dicsőségét.

Ott a halhatatlan lények soha el nem múló gyönyörűséggel fogják tanulmányozni a teremtői hatalom csodáit és a megváltó szeretet titkait. Ott nem lesz kegyetlen, csaló ellenség, aki arra kísértse őket, hogy Istenről elfeledkezzenek. Minden képességük fejlődni, minden tehetségük növekedni fog. Az ismeret megszerzése nem fárasztja el elméjüket és nem meríti ki életerejüket. Ott a legnagyobb vállalkozásokat is keresztülvihetik, a legmagasabb célokat is elérhetik és a legnagyobb törekvéseket is megvalósíthatják, mégis új magasságokba emelkedhetnek, hogy felülmúlják azokat; új csodák

felett álmélkodhatnak, új igazságokat értenek meg, új célok tűnnek eléjük, amelyek kiváltják testi lelki és szellemi erőiket.

Amint az örökkévalóság évei egymást követik, Isten és Krisztus felől mindig nagyobb és gazdagabb dicsőség tárul eléjük. Amilyen mértékben halad előre ismeretük, olyan mértékben növekszik szeretetük, tiszteletük és boldogságuk. A megváltottak minél többet tanulnak Istenről, annál jobban csodálják jellemét. Amidőn Jézus feltárja előttük a megváltás gazdagságait, és a Sátán ellen vívott nagy küzdelemben véghezvitt bámulatos tetteit, a megváltottak szívét buzgóbb ájtatosság hatja át és elragadóbb örömmel játszanak arany hárfáikon. A dicséretet zengedező hatalmas énekkarban tízezerszer tízezer és ezerszer ezer hang egyesül.

„Minden teremtett lény, amely van a mennyben és a földön és a föld alatt és a tengerben és minden ami ezekben van, ezt mondja: A királyiszekben Űlőnek és a Báránynak áldás és tisztesség és dicsőség és hatalom örökkön örökké.” Jel. 5; 13.

Bűn és bűnös már nincsenek többé. Istennek egész világegyeteme tiszta. A nagy küzdelem örökre véget ért.

[311]